

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 05.09.2016

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Pöytäkirjan tarkastaminen	4
3 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	5
4 § Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Espoossa 4.-5.10.2016	6
- : Kutsu kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Espoossa 4.-5.10.2016	7
5 § Työllisyyspalveluiden työvalmennustalojen tilatarveselvitys	8
- : liite - Tilakeskus - Työllisyyspalveluiden työvalmennustalojen tilatarveselvitys	10
6 § Allekirjoitettuja kauppakirjoja, maanvuokrasopimuksia ja maankäytösopimuksia/ kunnallistekniikan rakentamissopimuksia ja esisopimuksia määräalojen kaupasta, vaihdoista ja luovutuksesta	27
7 § Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen sopimussakon perimistä koskevasta päätöksestä 20.6.2016 § 48	29
- : Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 20.6.2016 Karppinen Marko	31
8 § Osakkeiden myynti/ EKE-Rakennus Oy	34
- : Kartta	36
9 § Lausunto Helsingin seudun liikennekuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2017-2019	37
- : Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2016 - 2018	44
- : Liite: HSL ote 14.6.2016 pöytäkirjasta/Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2016 - 2018	46
- : Liite: Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2017-2019/Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2016 - 2018	62
10 § Ympäristöministeriön päätös maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen lunastuslupahakemukseen / noin 43,4 ha:n suuruinen alue Keimolan kylässä sijaitsevasta Saras-nimisestä kiinteistöstä / tiedoksi	150
- : Ympäristöministeriön päätös Vantaan kaupungin lunastuslupahakemukseen/ Marja-Vantaan osayleiskaavassa asuntotuotantoon ja siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen osoitetun noin 43,4 ha:n suuruisen alueen lunastaminen Keimolan kylässä sijaitsevasta Saras –nimisestä kiinteistöstä (92-406-3-245)	151
11 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös Hämeenkyllän Omakotiyhdistys ry:n asemakaavamuutoksesta 002269 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksesta, Hämeenkyllä, tekemään valitukseen / tiedoksi	171
- : Helsingin hallinto-oikeuden päätös Hämeenkyllän Omakotiyhdistys ry:n valitukseen Vantaan kaupunginvaltuuston 16.11.2015 § 10 tekemästä päätöksestä/ Asemakaavanmuutos 002269 12. Hämeenkyllä / Kylväjänkuja 12	172
12 § Asemakaavamuutos 002234 sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi / Metla	181
- : Asemakaavamuutosselostus 13.6.2016 / Asemakaavamuutos 002234 sekä tonttijaon muutos 62. Jokiniemi / Metla	184
- : Muistutus ja vastine 13.6.2016 / Asemakaavamuutos 002234, 62. Jokiniemi, Metla	235
- : Lausunnot ja vastineet 13.6.2016 / Asemakaavamuutos 002234, 62. Jokiniemi, Metla	237

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 05.09.2016

13 § Asemakaavamuutos 002277 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia	243
- : KH 5.9.2016/Asemakaavaselostus / Asemakaavan muutos 002277, 68. Koivuhaka, Vantaan Energia	246
- : Lausunnot ja vastineet/Asemakaavan muutos 002277, 68. Koivuhaka, Vantaan Energia	277
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	278
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	279
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	280
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämisestä koskevassa asiassa	281
Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	282
Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	283
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	286

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 5.9.2016 klo 17.00–17.30
Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Mäkinen Tapani, puheenjohtaja	x	Rokkanen Sakari	
Letto Pirkko, I varapuheenjohtaja	x	Marjanen Viola	
Jääskeläinen Pietari, II varapuheenjohtaja	x	Nieminen Johannes	
Bruun Susanna	x	Salminen Helvi	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Karlsson Patrik	x	Rehnström Kristian	
Kokko Hannu	x	Juurikkala Timo	
Kotila Pirkko	x	Holopainen Matti	
Kärki Niilo	x	Sajaniemi Ulla	
Lehmuskallio Paula	x	Multala Sari	
Mäntynen Taisto	x	Loppukaarre Jukka-Pekka	
Niemelä Arja	x	Kakko Teijo	
Näätäsaari Sinikka	x	Hämäläinen Anu	
Orpana Anitta	x	Puha Seija	
Ryhänen Riitta	-	Kuokkanen Jasi	x
Suvenalmi Jouko	x	Oksa Petteri	
Åstrand Riikka	x	Pajunen Sirpa	
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x
Heinimäki Heikki, valtuuston I varapuheenjohtaja			x
Kostilainen Anniina, valtuuston II varapuheenjohtaja			x
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja			x
van Nues Pirjo, apulaiskaupunginjohtaja			x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja			x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja			x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja			x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja			x
Näreaho Mikko, lakimies			x
Kimpimäki Päivi, hallintosihteeri			x
Yli-Leppälä Henna, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Tapani Mäkinen

Pöytäkirjanpitäjä Henna Yli-Leppälä

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 19.9.2016, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälät 7, 8 ja 9 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 21.9.2016 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 §

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 29.8.2016 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 13/2016.

Päätös:

Päätettiin tarkastaa ja hyväksyä kaupunginhallituksen 29.8.2016 pitämän kokouksen pöytäkirja nro 13/2016.

3 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Tarkastuslautakunnan pöytäkirja nro 7/17.8.2016

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan pöytäkirja nro 5/24.8.2016

Konsernipalveluiden apulaiskaupunginjohtajan päätös

§ 61 Vastauksen antaminen Kilpailu- ja kuluttajaviraston lisäselvityspyyntöön/Kunnallisten työterveyshuoltopalveluiden tuottajien toiminta markkinoilla

Hankintajohtajan päätökset

§ 76 Kaksivalssijyrän hankinta (hankinnan arvo 34 500,00 □ / alv 0 %)

§ 77 Sirotteluautomaattien (2 kpl) hankinta (50 659,00 □ / alv 0 %)

§ 78 Optiopäätös alle kouluikäisten erityispäivähoidon kuljetusten hankinnasta. Hankinnan arvo n. 71 000 □ / vuosi, alv. 0 %.

Vahinkorahaston asiamiehen päätökset

§ 115 Korvausvaatimus, lapsen kumisaappaat, 17.3.2016, Nikinmäen päiväkotia (29,95 □)

§ 116 Korvausvaatimus, Katriinan sairaalan asiakkaan kadonneet silmälasit

§ 117 Korvausvaatimus, liukastumisvahinko 10.6.2016, T.K. (298,80 □)

§ 118 Korvausvaatimus, autovahinko 27.7.2016, J.V. (1 007,50 □)

§ 119 Korvausvaatimus, autovahinko 15.5.2016, J.R. (1 395,25 □)

Tietohallintojohtajan päätökset

§ 67 Aromi ateriamäärien raportointiliittymän hankinta (7 360 euroa)

§ 69 Sähköisten asiointipalveluiden alustaratkaisun ylläpidon hankinta (144 000 euroa/vuosi)

§ 70 Konsernitilinpäätösjärjestelmän versiopäivityksen hankinta (79 964 euroa)

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavalla päätöksellä:

Vahinkorahaston asiamiehen päätös:

§ 120/ 2.9.2016 Autovahinko 5.8.2016 (18,90 □).

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Täytäntöönpano:

kaupunginkanslia

4 § Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Espoossa 4.-5.10.2016

VD/404/00.04.01/2016

KN/NJ

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohto kokoontuu säännöllisesti yhteiseen tapaamiseen aina syksyllä ja keväällä. Tapaamisen järjestelyvuoro kiertää kaupunkien kesken.

Seuraava kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen pidetään Espoossa 4.-5.10.2016. Tapaamisen teemoina ovat Suomen suurimpia kaupunkeja koskevat ajankohtaiset asiat ja kaupunkien välinen yhteistyö. Tapaamisen ohjelma tarkentuu myöhemmin.

Kaupunginhallitusten toivotaan nimeävän tapaamiseen ensisijaisesti valtuuston ja hallituksen puheenjohtajisto sekä halutessaan myös muita edustajia, yhteensä noin kuusi edustajaa kustakin kaupungista.

Viimeksi tapaaminen järjestettiin maaliskuussa 2016 Helsingissä.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) nimetä osallistujat kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen Espoossa 4.-5.10.2016, ja
- b) maksaa seminaarin järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10000.

Päätös:

Päätettiin

- a) nimetä Pirkko Letto (4.10.2016), Jouko Suvensalmi (5.10.2016), Heikki Heinimäki, Tapani Mäkinen, Arja Niemelä, Anniina Kostilainen, Pirkko Kotila, Irja Ansalehto-Salmi, Maija Hurri ja Göran Härmälä osallistumaan kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen Espoossa 4.-5.10.2016, ja
- b) maksaa seminaarin järjestämisestä aiheutuvat kustannukset kaupunginhallituksen menokohdalta 10 40 10000.

Liitteet:

- Kutsu kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaamiseen Espoossa 4.-5.10.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

25.8.2016

Helsingin, Oulun, Tampereen, Turun ja Vantaan
kaupunginhallitukselle

Kuuden suurimman kaupungin luottamushenkilöjohdon tapaaminen Espoossa 4.-5.10.2016

Suomen kuuden suurimman kaupungin johtavien luottamushenkilöiden tapaaminen pidetään Espoossa 4.-5.10.2016.

Espoon tapaamisessa keskustellaan ajankohtaisista Suomen suurimpia kaupunkeja koskevista asioista ja kaupunkien välisestä yhteistyöstä.

Ohjelma alkaa lounaan merkeissä Otaniemessä, Radisson Blu hotellin Ranta ravintolassa, Otaranta 2 ja päättyy seuraavan päivänä Leppävaaran Sellosaliiin, Soittoneikanaukio 1 A. Tarkemmat ohjelmätiedot lähetetään myöhemmin.

Kaupunginhallitusten toivotaan nimeävän tapaamiseen ensisijaisesti kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen puheenjohtajistot, halutessaan myös muita edustajia, yhteensä noin kuusi edustajaa per kaupunki. Myös virkahenkilön osallistumista toivotaan kokouksen asioiden valmistelun vuoksi.

Yöpymistä varten on varattu yhden hengen huoneita Radisson Blu Hotel Espoosta, Otaranta 2. Majoitusvaraukset tulee tehdä 20.9.2016 mennessä hotellin vastaanottoon, puh. 020 1234 700 tai groups.finland@radissonblu.com.
Kiintiötunnus: SIX Espoon kaupunki.

Osallistumisesta pyydämme ilmoittamaan 20.9.2016 mennessä.
Mahdollisista esteistä ja erityisruokavalioista pyydämme ilmoittamaan sähköpostilla: paula.harle@espoo.fi.

Lisätietoja antaa kaupunginsihteeri Mari Immonen puh. 050 5252 706 tai mari.e.immonen@espoo.fi.

Tervetuloa Espooseen!

Maria Guzenina

kaupunginvaltuuston

puheenjohtaja

Markus Torkki

kaupunginhallituksen

puheenjohtaja

5 § Työllisyyspalveluiden työvalmennustalojen tilatarveselvitys

VD/7369/10.03.02.01/2016
JN/HN/AT/KA/MT/NJ

Kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti kaupungin työllisyyspolitiikan toteuttamisesta ja työllisyysasioiden hoitamisesta.

Vantaan kaupungin tilakeskuksen hankevalmistelu ja tilahallinta ovat laatineet yhteistyössä työllisyyspalvelujen edustajien kanssa syksyn 2015 - kesän 2016 aikana tarveselvityksen työllisyyspalvelujen nykyisistä ja tulevista tilatarpeista. Työllisyyspalvelujen valmennustoimintaa harjoitetaan tällä hetkellä kaupungin tytäryhtiöltä vuokratuissa tiloissa Korsossa, Tuupakassa ja Koivukylässä. Toiminta on tarkoitettu yli 25-vuotiaille vantaalaisille työttömille.

Minkkitiellä Korsossa sijaitsevassa valmennustalo Valossa on mm. remonttitoimintaa, puutyöpaja, keittiöpaja, laitoshuoltopaja, Uusioverstaas ja tietokoneopetusta. Päivittäin tiloissa työskentelee noin 130 asiakasta. Rakennus on huonokuntoinen ja muutto uusiin tiloihin on välttämätöntä toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen takaamiseksi. Nykyiset tilat ovat niin huonokuntoiset, ettei asiakkaiden ja työntekijöiden työturvallisuus toteudu asianmukaisella tavalla. Tiloja ei kannata ryhtyä remontoimaan työllisyyspalvelujen toimintaa varten. Tilat on vuokrattu VTK Kiinteistöt Oy:ltä. Uuden Valon arvioitu tilatarve on 1 377 m^2 ., joka on noin 1 000 neliötä vähemmän kuin nykyisten tilojen laajuus.

Vantaan Reelissä Koivukylässä on pesulayksikkö, jossa hoidetaan mm. sivistystoimen varhaiskasvatuksen pyykit. Kesällä Reeli laajentui logistiikkakeskukselta vapautuviin Reelin vieressä oleviin varastotiloihin. Lisätiloissa on tuotanto-, myymälä- ja varastotilaa noin 770 m^2 , ruokailu- ja keittiötilaa 100 m^2 sekä toimisto- ja sosiaalitiloja. Uudet tilat liittyvät kaupungin käynnistämään kalustekierrätystoimintaan ja niiden myötä tarjolle tulee mahdollisuus varasto-alan työharjoittelupaikkoihin ja opinnollistamiseen. Samassa rakennuksessa sijaitsee myös kierrätyskeskus. Tilat on vuokrattu VTK Kiinteistöt Oy:ltä. Pesulassa on asiakaspaikkoja noin 20. Varastotoiminta tulee kasvattamaan tätä lukua.

Tuupakassa toimivassa Koutsin työvalmennustalossa on puutyöpaja, laitoshuoltopaja, remonttipaja, keittiöpaja, suomen kielen valmennuspaja, tekstiilipaja, kuljetusyksikkö sekä tietotekniikan opetusta. Kesällä Koutsi laajentui nykyisten tilojen vieressä sijaitseviin sivistystoimen kalustokunnostuksen tiloihin, koska sivistystoimen kunnostustoiminta siirtyi 1.8.2016 Koutsin puutyöyksikön vastuulle. Nykyisissä tiloissa on tarkoitus tehdä pieniä tilamuutoksia. Tilat omistaa Kiinteistö Oy Kehäsuora, joka on kaupungin täysin omistama tytäryhtiö. Koutsissa on nykyisin noin 100 asiakasta samanaikaisesti.

Asukaspalvelujen toimialan kuntalaispalvelut kehittää Katrinebergin kartanon toimintaa. Tavoitteena on saada kartanon tilat ja piha aktiiviseen kuntalaiskäyttöön. Osa toiminnasta tuotetaan työllisyyspalveluissa ja osa toiminnasta kohdennetaan työllisyyspalveluiden asiakkaille. Kartanoon liittyvä työllistävä toiminta toteutetaan osana valmennustalo Koutsin toimintaa.

Tulevaisuudessa on tarkoitus perustaa neljäs valmennustalo ”Lännen Valo” läntisellä Vantaalla asuvia työnhakijoita varten. Talon toiminnan on arvioitu käynnistyvän vuosina 2018–2019. Lännen Valon tavoitteena on toteuttaa työllistävää toimintaa ja erilaisia oppimisen ja osaamisen kehittämisen toimintoja, kuten opinnollistamista. Lännen Valolle ei vielä tässä vaiheessa tehdä tilatarvemäärittelyä eikä -varauksia.

Tässä tarveselvityksessä on esitetty kohdekohtaiset tilatarpeet. Kyseessä on toiminnan ylläpitämiseen ja sen kehittämiseen liittyvien toimintojen ja niille tarvittavien tilojen määrittely. Vantaan Valon osalta lopullinen toiminnallinen kehys muotoutuu tulevien tilojen mukaan. Neliömääräiset tilatarpeet pienenevät Vantaan Valon osalta, Koutsi laajenee viereisiin tiloihin koska kalustokunnostus siirtyy sivistysvirastolta työllisyyspalveluille ja Reelin tilat kasvavat toiminnan laajenemisen vuoksi.

Vuokra- ja ylläpitokustannukset per m^2 pysyvät neliöpohjaisesti samoina Koutsin ja Reelin osalta ja Vantaan Valon tulevat vuokra- ja ylläpitokustannukset riippuvat tulevasta vuokranantajasta sekä vuokrasopimusneuvotteluista.

Työllisyyspalvelut on varautunut käyttötalousmenoissaan henkilökunnan kasvuun. Hankkeille ei ole investointivaroja kaupungin taloussuunnitelmassa 2016–2019. Vantaan Valon ja ”Lännen Valon” tarvitsemat tilat

esitetään hankittaviksi vuokratiloina siten, että uusien tilojen mahdollisesti tarvitsemat muutuskulut jyvitetään uusien tilojen vuokriin.

Tilojen suunnitteluun ja muutostöihin ei tällä hetkellä ole investointivaroja.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 5

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä 28.7.2016 päivätty työllisyyspalvelujen tilatarveselvitys kustannusennusteineen ja
- b) tehdä hankesuunnitelmat selvityksen mukaisesti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- työllisyyspalvelujen tilatarveselvitys ja kustannusennuste

Täytäntöönpano: Tilakeskus ja työllisyyspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; työllisyyspalvelujen johtaja vs. Anu Tirkkonen; palvelupäällikkö Merja Uschanoff puh. 050 312 1979; hankesuunnittelupäällikkö Jukka Hagelberg puh. 040 749 2595; suunnittelija Kari Ahlström puh. 050 312 4520; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI
MAANKÄYTÖN, YMPÄRISTÖN JA RAKENTAMISEN TOIMIALA
TILAKESKUS HANKEVALMISTELU

TARVESELVITYS

AIKUISTEN TYÖPAJAKESKUKSET

- UUSI VALO
- KOUTSI
- REELI
- LÄNNEN VALO
- KATRINEBERGIN KARTANO

VALO

Keittiö
Laitoshuolto
Tietotekniikka ja atk-
opetus
Remontti
Kädentaidot
Kuljetus

KOUTSI

Keittiö
Laitoshuolto
Kalustekorjaus ja
puutyö
Kuljetuspalvelut
Kädentaidot

-

REELI

Pesula
Laitoshuolto

Tekstiilikorjaus
Kuljetus
Kiinteistöhuolto
Ruokailu+keittiö
Vaate/kaluste- ja atk-
varasto

1. YHTEENVETO

Vantaan kaupungin tilakeskuksen hankevalmistelu ja tilahallinta ovat laatineet yhteistyössä kuntalaispalvelujen edustajien kanssa syksyn 2015 - kesän 2016 aikana tarveselvityksen työllisyyspalvelujen nykyisistä ja tulevista tilatarpeista.

Työllisyyspalvelujen toimintaa harjoitetaan tällä hetkellä kaupungin tytäryhtiöiltä vuokratuissa tiloissa Korsossa, Tuupakassa ja Koivukylässä. Toiminta on tarkoitettu yli 25-vuotiaille vantaalaisille työttömille.

Vantaan Valon toimitilat Korson Minkkitiellä ovat huonokuntoiset ja muutto uusiin tiloihin on välttämätön toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen takaamiseksi. Tilat on vuokrattu VTK Kiinteistöt Oy:ltä.

Vantaan Reeli Koivukylässä on laajentamassa toimintaansa pesulatoimintojen sekä kierrätykseen liittyvien toimintojen osalta; nykyistä pesulaa on tarkoitus laajentaa nykyisten tilojen yhteydessä sekä perustamalla mm. varastoyksikkö, johon tulee tarjolle varastoalan toimintaa työnhakijoille. Samassa rakennuksessa sijaitsee myös kierrätyskeskus, ja kyseinen tila tullaan kunnostamaan kalustekierrätyksen varastointiin sopivaksi. Tilat on vuokrattu VTK Kiinteistöt Oy:ltä.

Koutsin toiminta Tuupakassa on laajenemassa nykyisten tilojen vieressä sijaitseviin sivistystoimen kalustokunnostuksen tiloihin. Sivistystoimen kunnostustoiminta siirtyy 1.8.2016 lähtien Koutsin puutyöyksikön vastuulle, jolloin myös kyseiset puutyötilat siirtyvät Koutsin käyttöön. Nykyisissä tiloissa on tarkoitus tehdä pieniä tilamuutoksia. Tilat omistaa Kiinteistö Oy Kehäsuora, joka on kaupungin 100 %:sti omistama tytäryhtiö.

Katrinebergin kartano - Kuntalaispalvelut suunnittelee kartanon toimintaa tavoitteena saada kartanon tilat ja piha aktiiviseen kuntalaiskäyttöön. Osa toiminnasta tuotetaan työllisyyspalveluiden toimesta, osa toiminnasta kohdennetaan työllisyyspalveluiden asiakkaille. Kartanoon liittyvä työllistävä toiminta toteutetaan osana valmennustalo Koutsin toimintaa.

Lännen Valo - Tulevaisuudessa on tarkoitus perustaa neljäs valmennustalo "Lännen Valo" läntisellä Vantaalla asuvia työnhakijoita varten, talon toiminnan on arvioitu käynnistyvän vuosina 2018-2019. Lännen Valon tavoitteena on toteuttaa työllistävää toimintaa, erilaisia oppimisen ja osaamisen kehittämisen toimintoja, opinnollistamista ym. Lännen Valolle ei vielä tässä vaiheessa tehdä tilatarvemäärittelyä eikä -varauksia.

Tässä tarveselvityksessä on esitetty kohdekohtaiset tilatarpeet. Kyseessä on toiminnan ylläpitämiseen ja sen kehittämiseen liittyvien toimintojen ja niille tarvittavien tilojen määrittely. Vantaan Valon osalta lopullinen toiminnallinen kehys muotoutuu tulevien tilojen mukaan.

Tilatarpeet pysyvät kutakuinkin ennallaan Vantaan Valon osalta, Koutsin laajenee viereisiin tiloihin johtuen kalustokunnostuksen siirtymisestä sivistysvirastolta työllisyyspalveluille ja Reelin tilat kasvavat toiminnan laajenemisen vuoksi.

Henkilökunta lisääntyy Vantaan Valon osalta 28:sta 42:een, Koutsin osalta pysyy suunnilleen ennallaan ja Reelin osalta kasvaa 9:stä 18:aan. Henkilöstölisäykset toteutetaan pääosin palkkatuetulla henkilöstöllä.

Aikuisten työpajakeskukset - tarveselvitys

Vuokra- ja ylläpitokustannukset/m² pysyvät neliöpohjaisesti samoina Koutsin ja Reelin osalta, Vantaan Valon tulevat vuokra- ja ylläpitokustannukset riippuvat tulevasta vuokranantajasta sekä vuokrasopimusneuvotteluista.

Kuntalaispalvelut on varautunut käyttötalousmenoissaan henkilökunnan kasvuun.

Hankkeille ei ole investointivaroja kaupungin taloussuunnitelmassa 2016-2019. Vantaan Valon ja Lännen Valon tarvitsemat tilat esitetään hankittaviksi vuokratiloina investorina kaupungin ulkopuolinen kiinteistösijoittaja.

Tilojen suunnitteluun ja muutostöihin ei tällä hetkellä ole investointivaroja.

2. NYKYTILANNE JA TOIMINNAN KUVAUS

Yli 25-vuotiaille vantaalaisille tarkoitetut aikuisten valmennustalot toimivat tällä hetkellä Korsossa, Tuupakassa sekä Koivukylässä.

Valmennustaloilla voi päivittää omia taitoja, samalla kun asiakkaalle etsitään parasta mahdollista työllistymisen jatkopolkua. Valmennustalojen työyksiköissä voit tehdä esimerkiksi keittiöalan, tekstiiliteiden, puuteiden, remonttialan, laitoshuollon, pesulatoiminnan tai kuljetusalan tehtäviä.

Valmennustalotoiminta on osa työllisyyspalvelujen tarjoamaa palvelua. Työllisyyspalvelut tarjoavat kokonaisvaltaista ohjausta työnhakuun liittyen, auttaa kartoittamaan mahdollisuuksia työelämässä, parantamaan työnhakutaitoja, selvittämään koulutusvaihtoehtoja sekä etsimään sopivaa työ- tai harjoittelupaikkaa.

Valmennustaloille hakeudutaan työ- ja elinkeinotoimiston kautta tai itse suoraan yhteyttä ottaen.

Valmennustalo Valon nykyiset vuokratilat sijaitsevat Korson aseman lähellä osoitteessa Minkkitie 8, 01450 Vantaa. Tilat ovat huonokuntoiset. Nykyiset tilat ovat n. 2466 htm² (htm²=huoneistoalaa). Tilat on vuokrattu VTK Kiinteistöt Oy:ltä. Tilatarve jatkossa on jonkin verran vähemmän kuin nykyiset tilat eli n. 2100 htm².

Valossa on kuntouttavaa työtoimintaa seitsemässä eri yksikössä. Keittiössä on myös työkokeilua. Yksiköt ovat keittiö, kuljetuspalvelut, laitoshuolto, puutyö, kädentaidot, remontointi ja tietotekniikka. Kaikissa yksiköissä työnhakija saa harjoitusta ja valmiuksia kyseisen alan töihin.

- Keittiö huolehtii Valon asiakkaiden ja henkilökunnan kahvi- ja lounastarjoiluista sekä valmennustalo Reelin lounasruokien valmistamisesta.
- Kuljetuspalvelut hoitaa niin valmennustalojen välisiä kuin kaupungin eri toimijoiden tilaamia pyykki-, kaluste- ja muuttokuljetuksia.
- Laitoshuolto huolehtii talon siisteydestä. Toiminta on suunnattu erityisesti maahanmuuttajataustaisille asiakkaille.
- Puutyöyksikössä kunnostetaan mm. päiväkotien kalusteita ja tehdään yhteistyötä remonttiyksikön ja kädentaitojen yksikön kanssa.
- Kädentaitojen yksikössä tehdään erilaisia kädentaitoja vaativia töitä, esimerkiksi pakkaus- ja kokoonpanotöitä sekä askarteluprojekteja.

Aikuisten työpajakeskukset - tarveselvitys

- Remonttiyksikön toiminta on liikkuvaa remointia ja korjaustoimintaa eri puolilla Vantaata sijaitsevista remonttikohteista.
- Tietotekniikan yksikkö jakautuu tietoteknisten laitteiden kierrätykseen ja atk-opetukseen. Kierrätystoiminnassa kierrätetään sähkö- ja elektroniikkaromua, ja yksikön toimintaan kuuluu myös kaupungin atk-laitteiden nouto, säilytys ja kierrätys. Atk-opetuksessa työnhakijat pääsevät kohentamaan atk-taitojaan.

Valossa toiminut pieni pesulayksikkö on vuoden 2016 alussa siirretty valmennustalo Reeliin, eli valmennustalojen koko pesulatoiminta on nyt keskitetysti Reelissä.

Asiakkaiden tukena on myös sosiaaliohjausta sekä uravalmennusta.

Lisäksi Valossa on matalan kynnyksen sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintaa, jossa asiakaslähtöisesti ryhmän osallistujat itse vaikuttavat ryhmätoiminnan sisältöön. Ryhmien kesto on n. kolme kuukautta, ryhmät kokoontuvat yhtenä tai useampana päivänä viikossa.

Valmennustalo Reeli on laajentamassa toimintaansa nykyisten tilojen yhteydessä.

Tilat ovat lähellä Koivukylän asemaa osoitteessa Hosantie 2, 01360 Vantaa. Nykyiset tilat ovat n. 1910 htm² (945 hym²). Samassa rakennuksessa sijaitsee myös kierrätyskeskus. Tilat ovat kasvamassa n. 1041 hym²:llä (tilaohjelman mukaista hyötyalaa, jossa ei ole mukana mm. käytävätilat). Tilat omistaa VTK Kiihteistöt Oy.

Vantaan Reelissä on kuntouttavaa työtoimintaa ja työkokeilua kolmessa eri yksikössä:

- Kuljetuspalvelut hoitaa niin valmennustalojen välisiä kuin kaupungin eri toimijoiden tilaamia pyykki-, kaluste- ja muuttokuljetuksia.
- Pesulapalvelussa pestään Vantaan päiväkotien pyykkiä. Yksikössä pääsee harjoittelemaan kaikkia pesulan työtehtäviä ohjaajan opastuksella.
- Laitoshuolto hoitaa Reelin sekä naapurissa sijaitsevan Yhteisen Pöydän tilojen siivouksen ja puhtaanapidon.
- Lisäksi tiloissa toimii Vantaan kaupungin työvaatesovitus sekä muuttolaatikkojen vuokraustoiminta.

Reelissä asiakkaat kehittävät osaamistaan ja parantavat työllistymismahdollisuuksiaan siellä työskennellessään. Asiakkaiden tukena on myös sosiaaliohjausta sekä uravalmennusta.

Hankintakeskus koordinoi kaupungin toimistokalusteiden kierrätykseen ja tuunaukseen liittyvää toiminnallista konseptia, johon liittyvä kalusteiden varastointi on tarkoitus keskittää Reelin vieressä sijaitsevaan varastotilaan. Reeliin siis perustetaan varastoyksikkö, johon tulee tarjolle varastoalan toimintaa työnhakijoille. Kyseinen tila on kooltaan 717m² ja se tullaan kunnostamaan kalustekierrätyksen varastointiin sopivaksi kesän 2016 aikana. Samassa yhteydessä Reeli ottaa käyttöönsä Reelin edessä sijaitsevan ulkokatosalueen valmennustalojen kuljetusautojen käyttöön.

Lisäksi Reeliin ollaan perustamassa v 2016 aikana kiinteistöalan yksikköä, joka tulee toimimaan Reelistä käsin.

Valmennustalo Koutsi sijaitsee osoitteessa Tuupakantie 4, 01740 Vantaa. Nykyiset tilat ovat n. 926 hym². Tilojen laajentumistarve on n. 850 hym². Nykyisiin tiloihin esitetään jonkin verran tilamuutoksia.

Aikuisten työpajakeskukset - tarveselvitys

Koutsissa on pääasiassa työkokeilua ja sen lisäksi kuntouttavaa työtoimintaa. Koutsissa toimivat yksiköt ovat:

- Laitoshuolto
- Remontti (2 tiimiä)
- Kädentaitojen yksikkö
- Keittiö
- Puutyö
- Kuljetus
- Vahtimestari

Lisäksi asiakkaiden tukena on uravalmennusta ja sosiaaliohjausta.

Koutsissa on myös atk-opetusta talon omassa atk-luokassa. Lisäksi Koutsista käsin toimii suomen kielen opetus, jota toteutetaan asiakkaille kaikissa kolmessa valmennustalossa.

Koutsin alakerrassa on ryhmätyötila ryhmäluentoja varten. Kuuluvuus luokassa on sisäkaton puuttuessa erittäin heikko, äänet aulasta kantautuvat ryhmätilaan avoimen katon kautta. Koutsin toiminta on laajenemassa seinän takana sijaitsevan sivistystoimen kalustokunnostuksen tiloihin. Kyseinen sivistystoimen kunnostustoiminta siirtyy 1.8.2016 lähtien Koutsin puutyöyksikön vastuulle, jolloin myös kyseiset puutyötilat siirtyvät Koutsin käyttöön.

Lisäksi hankintakeskuksen koordinoima toimistokalustekierrätyksen kalusteiden korjaustoiminta tullaan toteuttamaan Koutsin puutyöyksikön ja kädentaitojen yksikön toimesta v 2017 alusta lukien.

Katrinebergin kartano sijaitsee Koutsista n. 7 km päässä Seutulassa. Kuntalaispalvelut suunnittelee kartanon toimintaa tavoitteena saada kartanon tilat ja -piha aktiiviseen kuntalaiskäyttöön. Osa toiminnasta tuotetaan työllisyyspalveluiden toimesta, osa toiminnasta kohdennetaan työllisyyspalveluiden asiakkaille. Kartanoon liittyvä työllistävä toiminta toteutetaan osana valmennustalo Koutsin toimintaa. Kartanon tiloihin ja sen kartanopuistoon on ajateltu mahdollista valmistavaa koulutusta, työkokeilua tai kuntouttavaa työtoimintaa, jota voisi olla esim. kesäkahvilatoiminta, kulttuuritapahtumien järjestäminen tai tuotekauppa, kiinteistöhuoltoon tai lähihoitajan tehtäviin valmentava toimintaa tms. 4H-yhdistys on kuntalaispalveluiden kanssa suunnittelemassa kotieläinpihaa kartanopuistoon lasten kesäleiritoimintaa varten. Kesäkahvila aloittaa toimintansa 1.6.2016 ja se toteutetaan työllisyyspalveluiden toimesta.

Lännen Valo. Tulevaisuudessa on tarkoitus perustaa neljäs valmennustalo "Lännen Valo" läntisellä Vantaalla asuvia työnhakijoita varten. Talon toiminnan on arvioitu käynnistyvän vuosina 2018-2019. Lännen Valossa tullaan toteuttamaan työllistävää toimintaa, erilaisia oppimisen ja osaamisen kehittämisen toimintoja, opinnollistamista ym. Lännen Valolle ei vielä tässä vaiheessa tehdä tilatarvemääritystä eikä -varauksia.

3. PALVELUSTRATEGISET LINJAUKSET JA PERUSTELUT TILATARPEILLE

Valmennustalo Valon rakennus Minkkitiellä on huonokuntoinen ja muutto uusiin tiloihin on välttämätön toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen takaamiseksi. Nykyiset tilat ovat niin huonokuntoiset, ettei asiakkaiden ja työntekijöiden työturvallisuus toteudu asianmukaisella tavalla. Tiloja ei kannata ryhtyä remontoimaan työllisyyspalvelujen toimintaa varten.

Aikuisten työpajakeskukset - tarveselvitys

Sivistystoimen kalustokunnostustoiminta siirtyy pääosin työllisyyspalveluiden vastuulle 1.8.2016 lukien. Siirtyviin toimintoihin tarvittavat tilat Tuupakantie 4:ssä siirtyvät sivistystoimelta valmennustalo Koutsin hallintaan. Valmennustalo Valon muuton yhteydessä siirretään Valon puutyötoiminta Koutsiin, jonka jälkeen valmennustalojen koko puutyötoiminta toteutetaan keskitetysti Koutsissa.

Vantaan kaupunki vahvistaa toimistokalusteiden kierrätystä ja uusi konsepti on tarkoitus käynnistää vuoden 2017 alussa. Työllisyyspalveluille tulee siinä keskeinen rooli kalusteiden kunnostuksessa, varastoinnissa, kuljetuksessa ja ulosmyynnissä. Koutsin puutyöyksikkö kunnostaa kalusteita ja kädentaitojen yksikkö verhoilee. Valmennustalojen kuljetusyksikkö hoitaa kalustekierrätykseen liittyvät kuljetukset ja valmennustalo Reeliin perustetaan varastoyksikkö, jossa välivarastoidaan toimistokalusteet, jotka ovat menossa kiertoa toimialoille tai ovat myytävänä kuntalaisille.

Länsi-Vantaan työttömiä varten tullaan perustamaan valmennustalo ”Lännen Valo” todennäköisesti v. 2018-2019 ja sinne perustettavaa työllistämistoimintaa ryhdytään suunnittelemaan lähivuosina.

Vantaan kuntalaispalveluiden asukastilaohjelman tavoitteena on kehittää asukastilojen käyttöä kansalaistoimintaan ja monialaiseen yhteistyöhön laajasti eri toimijoiden ja kaupungin toimialojen kanssa. Työllisyyspalveluiden toimintoja voidaan toteuttaa osin kansalaistoiminnan keskuksissa, esim. valmennustalo Koutsin toiminnan laajentaminen Katrinebergin kartanoon.

4. TOIMINNALLISET JA TILALLISET TAVOITTEET

Valmennustalojen suunnitellut toimintayksiköt ja yksiköiden tilalliset tavoitteet on esiteltyinä ja eriteltyinä liitteissä 1, 2 ja 3. Valmennustalojen toiminnallisten muutosten myötä tilatarve on muuttunut. Talojen toiminta kehittyy ja laajenee ja talot tulevat profiloitumaan tiettyihin toimintoihin nykyistä enemmän.

Tavoitteena on siirtää suurin osa valmennustalo Valon toiminnoista uuteen toimitilaan ja siinä yhteydessä keskittää osa sen nykyisistä toiminnoista valmennustalo Koutsiin. Uuteen Valoon siirryttäessä keittiöyksikön, laitoshuollon ja tietotekniikkayksikön toimintaa laajennetaan, sinne tarvittavat tilat tulevat siis olemaan nykyisiä suuremmat. Koutsissa laajennetaan kalustekierrätyksen myötä puutyöyksikön toimintaa, otetaan sivistystoimen kalustokunnostustoiminta ja kaupungin toimistokalusteiden kunnostus Koutsin hallintaan ja keskitetään valmennustalojen puutyötoiminta Koutsiin. Sivistystoimen kalustokunnostuksen tilat siirtyvät tässä yhteydessä Koutsin hallintaan. Reeliin perustetaan kalustekierrätykseen liittyvä varastoyksikkö ja siihen liittyvä tilan laajennus toteutetaan Reelin naapurissa olevasta varastotilasta, ja kuljetustoiminnan laajennus Reelin edessä olevasta ulkokatostilasta. Lisäksi Reeliin perustetaan kiinteistöhuollon yksikkö, jonka on tarkoitus toimia pääasiassa liikkuvana yksikkönä eri puolilla Vantaata, mutta tarvitsee laitteistonsa varastointiin jonkin verran tilaa Reelissä.

5. TILATARPEET

Valmennustalojen alustavat huonetilaohjelmat on esitetty liitteissä 1, 2 ja 3.

Uuden Valon arvioitu tilatarve on 1377 m^2 , joka on vähemmän kuin nykyisten tilojen laajuus. Huonetilaohjelma sisältää mm. 50 m^2 :n laitoshuollon, 100 m^2 :n ruokasalin, tietotekniikan opetustiloja, laitoshuoltoon, remontointiin, kädentaitoihin ja kuljetukseen liittyviä toiminta-, varasto- ja työtiloja.

Aikuisten työpajakeskukset - tarveselvitys

Reelin tilat laajenevat logistiikkakeskukselta vapautuviin Reelin vieressä oleviin varastotiloihin. Lisätilat käsittävät tuotanto-, myymälä- ja varastotilaa n. 770 m², ruokailu- ja keittiötilaa 100 m² sekä toimisto- ja sosiaalityötiloja.

Koutsin puutyöyksikköä (mm. kalustekorjaus) laajennetaan yhdistämällä Koutsin toimintaa nykyisiin kalustokunnostajan tiloihin ja vapauttamalla nykyiset remonttiyksikön tilat puutyöyksikön käyttöön. Tästä tilasiirrosta on jo sovittu, eikä tällä hetkellä lisätilan tarvetta ole.

6. VAIHTOEHTOISET TILANHANKINTATAVAT

Hankkeille ei ole investointivaroja kaupungin taloussuunnitelmassa 2016-2019, vaan Vantaan Valon (n. 2100 htm²) tarvitsemat tilat ovat esitetty hankittaviksi vuokratiloina investorina kaupungin ulkopuolinen kiinteistösijoittaja.

7. KÄYTTÖTALOUS- JA YLLÄPITOKUSTANNUKSET

	Nykyinen pinta-ala yht.	Nykyinen vuokra/htm ²	Nykyiset muut kulut	Nykyinen henkilöstön määrä	Tuleva pinta-ala yht.	Tuleva vuokra/htm ²	Tulevat muut kulut	Tuleva henkilöstön määrä
Valo	1780m ² (2466 htm ²)	7,88	sähkö 0,71€/m ²	28	1377 m ² (n.2100 htm ²)	n. 19,35€/m ²		42
	265m ² työll.yks.	7,13	kunnossapit 0,69€/m ²					
	421m ² työtila	sisältyy ed. vuokriin	yleisteht. 0,35€/m ²					
Koutsi	926 m ²	9,21 €/m ²		21	1700	11,06€/m ²		22
Reeli	896htm ² pesula	22,06		9	896htm ²	20,60€/m ²		18
	1013m ² tuotanto-, varasto-, tstotilaa				1013htm ² kierrätys- keskus 1143 htm ²	14,00€/m ² 9,09€/m ²		

8. AIKATAULU

Uudet / korvaavat tilat Valolle tarvitaan vuoden 2016 aikana. Tilojen löytymisen jälkeen tarvitaan muutossuunnittelu, mahdolliset muutokset ja toteutus.

Koutsin laajennus sivistystoimen tiloihin on toteutumassa 1.8.2016 lukien.

Reelin laajennustilat tarvitaan syyskuussa 2016.

Aikuisten työpajakeskukset - tarveselvitys

9. TYÖRYHMÄ

Heidi Nygren, työllisyyspalvelujen johtaja
 Iiris Lehtonen, kuntalaispalveluiden johtaja
 Merja Uschanoff, työllisyyspalvelut, palvelupäällikkö
 Kati Hytönen, valmennustalo Valo, palveluesimies
 Pirjo Hyvärinen, valmennustalo Koutsi, palveluesimies
 Rauno Lipsanen, valmennustalo Reeli, palveluesimies
 Kari Ahlström, työllisyyspalvelut, suunnittelija
 Harri Raita, kuntalaispalvelut, järjestökoordinaattori
 Veli-Matti Tani, tilakeskus tilahallinta, alueisännöitsijä
 Jukka Hagelberg, tilakeskus hankevalmistelu, hankesuunnittelupäällikkö, pj, siht.

Liitteet

Liite 1	Uuden Valon huonetilaohjelma
Liite 2	Koutsin huonetilaohjelma
Liite 3	Reelin huonetilaohjelma
Liite 4	Koutsin sijaintikartta
Liite 5	Reelin sijaintikartta
Liite 6	Kohdekohtaiset kustannusennusteet tilamuutoksille

UUSI VALO

m²

Liite 1

Keittiö	Sal	100	Henkilöstön määrä	Asiakaskaiden määrä	20 (10+10)	Henkilökunnanasiakkaiden ruokailutila, n.70henk/vuoro Ammattikäytössä olevat uunit, lämpökaappi, vitriini Kaksi kylmiötä Erillinen tiskihuone(pesulinjasto) Lämmin varasto
	Keltio	50				
	Kylmöt	4				
	Tiskihuone	10				
	Varasto	6				
	Siivousskomero	2				
	Ohjaajien huone	15				
	YHT	187 m²				
Laitoshuolto			2		20 (10+10)	Puhdas puoli-Halkainen puoli, liikalsella puolella oltava vesipiste ja välilaiden pesutilat Tärvikoiden säilytykseen
	Ohjaajien toimisto	15				
	Siivouskeskus, osa koulutustilana	50				
	Varasto	20				
	YHT	85 m²				
Tietotekniikka ja atk-opetus			4		10	Tietotekniikkaopetusluokka
	Luokka 1	60				
	Luokka 2	60			10	Tietotekniikkaopetusluokka
	"Uusioverstas" ilman varastointia	150			20	Sähkö- ja elektronikkaromun purku ja lajittelulinjasto
	Ohjaajien huone	20			20 (10+10)	
	YHT	290 m²				
Remontti			9		48	
	Työskentelytila	200				
	Maalivarasto	20				
	Säilytystila	40				
	Ohjaajien huone	30				
	TVOn toimisto	15				
	YHT	305 m²				
Käidäntaidot			2		24 (12+12)	Pakkauk- ja kokoonpanotöiden tekotila + säilytystilat
	Työskentelytila	100				
	YHT	100 m²				
Kuulutus			1		4 (2+2)	
	Ohjaajan toimisto	10				
	Pöytäkirjat					
	YHT	10 m²				
Muut tilat			10			Hankkeen työntekijöiden toimisto
	Söke	25				
	Sosku hankkevatatava	10				
	Työhuonvalmentaja	10				
	Palveluesimies	15				
	Sihteeri	20				
	Sosiaaliohjaaja 1	15				
	Sosiaaliohjaaja 2	15				
	Kokoushuone	20				
	Ryhmätila	50				
	Haastatteluhuone	10				
	Valiometari	10				
	Asiakaskaiden pukutilat M	100				
	Asiakaskaiden pukutilat N	100				
	YHT	400 m²	42		156	Yhteinen kokoustila Ryhmätila hankkeille sekä yhteisessä käytössä Yhteiskäytössä
	YHTEENSÄ KAIKKI	1377 m²				

KOUTSI

SUUNNITELMA

Koussi		NVT	m ²		m ²	
			Henkilökunta	Asiakkaat	Henkilökunta	Asiakkaat
Keittiö	keittiötila	16		5	2	5
	ruokailutila	45				
	ruokailutila työntekijät	10				
	YHT	71	91	91	91	91
Laitoshuolto	varasto	4,5				
	työtila	10				
	kokoontumistila	20				
	YHT	34,5	14,5	14,5	14,5	14,5
Kalustekorjaus ja puutyö	puutyöpaja	265				
	toimisto	8				
	maalaamo	22				
	sivin kalustekunnostus	0				
	sivin eril. varasto	0				
	Remontin työhuone 1	7				
	Remontin työhuone 2	7				
	Remontin työhuone 3	5				
	Remontin varasto 1	5				
	Remontin vaatevarasto	7				
	Remontin aula	80				
	YHT	405	125,7	125,7	125,7	125,7
Kuljetuspalvelut	vahtimestarin huone	9,5				
	YHT	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Kädetaidot	paja	117				
	toimisto	9				
	YHT	126	126	126	126	126
Muut tilat	työhönvalmentajat	10				
	Uravalmentaja + suomenk.	17				
	sosiaaliohjaaja 1	9				
	sosiaaliohjaaja 2	9				
	esimies	15				
	sihteerikeittiön ohjaajat	13				
	atk-luokka	45				
	ryhmätila	55				
	aula	75				
	Yläkerta toimisto 1	14				
	Yläkerta toimisto 2	17				
	YHT	279	15	66	19	96
			279	279	279	279

Laitoshuollon kokoontumistila muuttuu ruokailutilaksi

Puutyöpaja saa remonttipajan tilat

YHTEENSÄ KAIKKI

Tilanne huhtikuussa 2016

926 m²

Suunnitelma

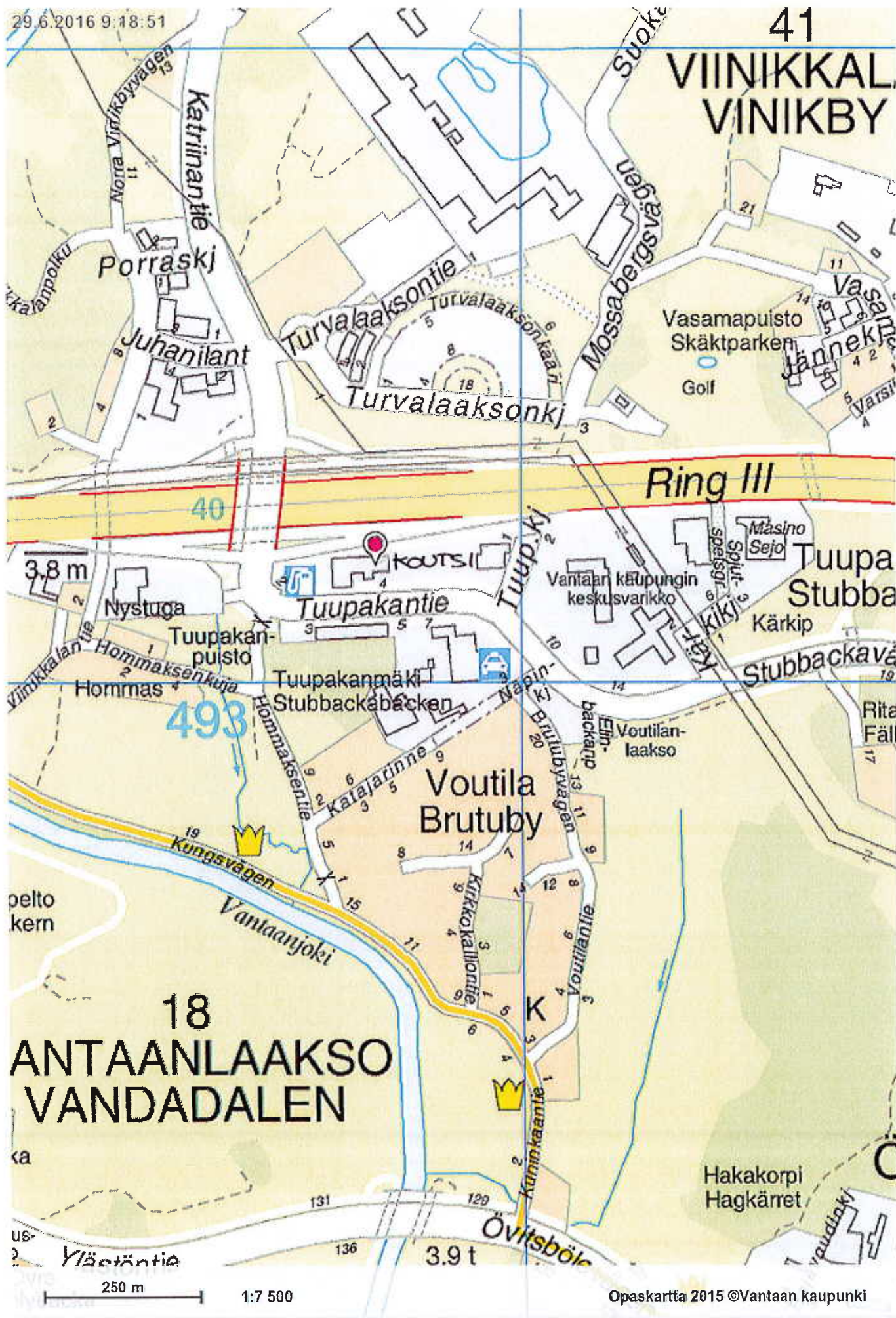
1777 m²

Pesula						
	Pesula	610			4	40
	Sosiaalitilat ym.	128				
	Toimistotilat ym.	213				
	YHT	951	m²			
Kalustekierrätysvarasto						
	Varastotila			700	4	40
	Pukutila			50		
	Toimisto			20		
	YHT			770		
				m²		
Kiinteistöhuolto						
	Pukutilat			50	2	16
	Toimisto			20		
	YHT			70		
				m²		
Tekstiilikorjaus						
	Työskentelytila	72				3
	Toimisto					
	YHT	72	m²	-		
				m²		
Laitoshuolto						
	Varasto	12			1	10
	Toimisto			13		
	YHT			13		
				m²		
Ruokailu+keittiö						
	Toimisto			13	1	10
	Pukutilat			25		
	Keittiö			25		
	Ruokasali			75		
	YHT			138		
				m²		
Kuljetus						
	Toimisto			20	3	12
	Työskentelytila			30		
	YHT			50		
				m²		
Muut tilat						
	Ulkokatostila			(1080)		
	Käytävät+yläparvi yms.	269				
	Ruokailutila	36				
	Kokoustila	26				
	Palveluesimies	19			1	
	Sosiaaliohjaaja	13			1	
	Toimistoassistentti	13			1	
	YHT	376	m²	1041	18	131
				m²		

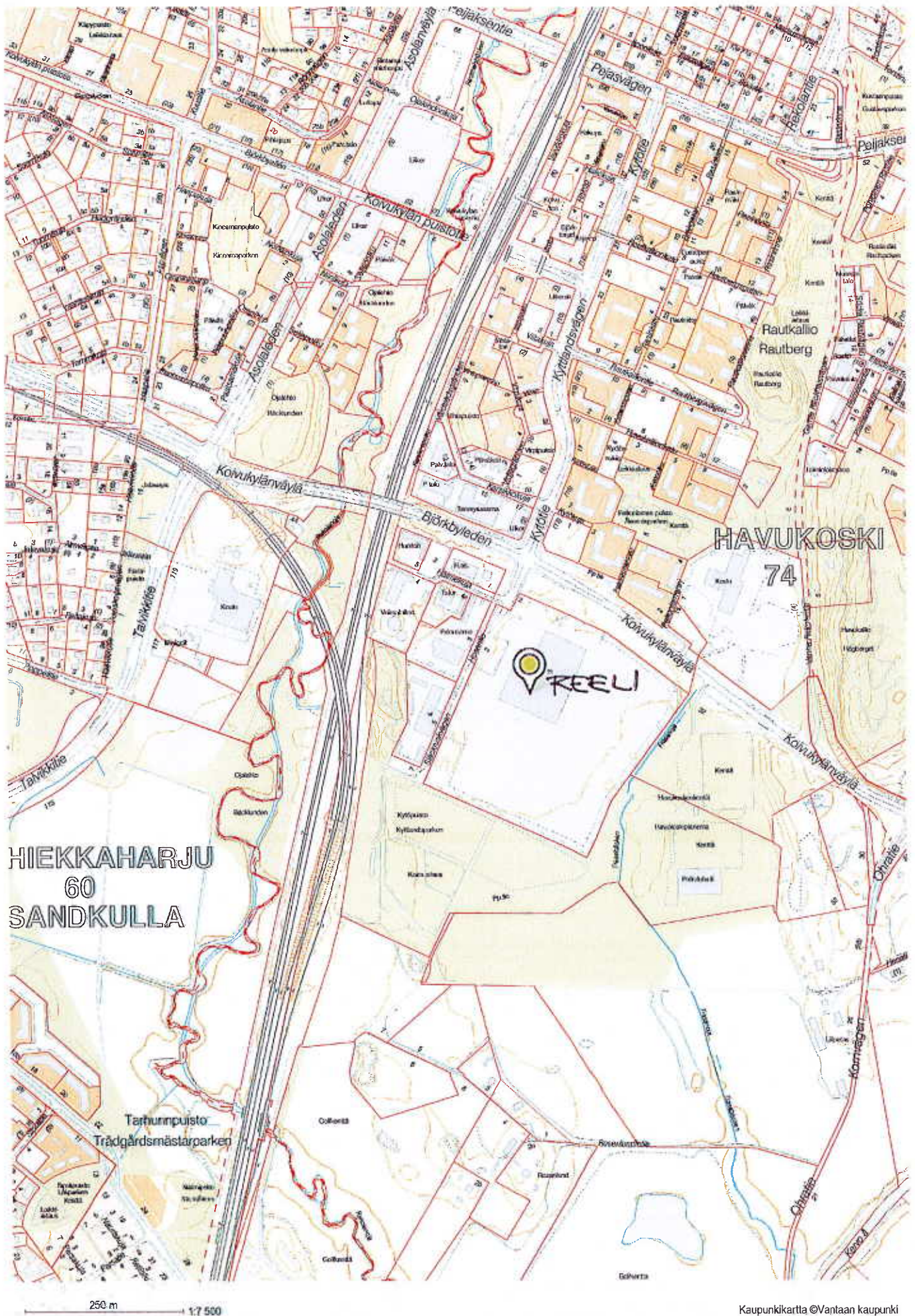
YHTEENSÄ KAIKKI

NYT 1411 m²nykyiset + uudet tilat 2452 m²

29.6.2016 9:18:51

Opaskartta 2015 ©Vantaan kaupunki

UUSI VALO / MUUTOS- JA KUNNOSTUSTYÖT UUSIIN VUOKRATILOIHIN

Läpilystiedot	
bruttoala	1 970 brm2
huoneistoala	1 657 htm2
hyötyala	1 377 hym2
tehokkuusluku	1,43

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/htm2	€/hym2
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	185 000				
rakennuttaminen	125 000				
liittymismaksut	30 000	340 000	172,59	205,19	246,91
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennustekniset työt		1 425 000	723,35	859,99	1 034,86
<u>LVI-työt</u>		570 000	289,34	344,00	413,94
LVV-työt	285 000				
IV-työt	250 000				
Säätölaitteet	35 000				
<u>Sähkötyöt</u>		230 000	116,75	138,81	167,03
<u>Erillishankinnat</u>		185 000	93,91	111,65	134,35
Keittiölaitteet	125 000				
Lajittelulinjasto	20 000				
Siivouskeskusten laitteet	12 000				
rikosilmoitusjärjestelmä	10 000				
videovalvontajärjestelmä	18 000				
Muutos- ja lisätyövaraus		200 000	101,52	120,70	145,24
KUSTANNUSARVIO (alv 0%)		2 950 000	1 497,46	1 780,33	2 142,34
KUSTANNUSARVIO (alv 24%)		3 658 000	1 856,85	2 207,60	2 656,50

Hintataso KL 86 (V-16)

Hankevalmistelu 18.07.2016

Raimo Haltunen
 Kustannuslaskija

11.07.2016

Uusi Valo

Hankkeen huoneistoala

1 657 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

2 950 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

2 950 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

1 780

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	6 000	3,62	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	32 400	19,55	1,63
2 Lämpöhuolto	8 600	5,19	0,43
3 Sähköhuolto	9 800	5,91	0,49
4 Vesihuolto	8 700	5,25	0,44
5 Erityislaitehuolto	1 150	0,69	0,06
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	6 100	3,68	0,31
9 Kunnossapito	17 000	10,26	0,85
0-9 Yhteensä	89 750	54,16	4,51

Pääomakustannukset:

Korjausvastike	2,5	147 500	89,02	7,42
Korko %	2,5	147 500	89,02	7,42
Pääomakustannukset yhteensä		295 000	178,03	14,84

Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä		384 750	232,20	19,35
---	--	----------------	---------------	--------------

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

KOUTSI / MUUTOS- JA KUNNOSTUSTYÖT KIINTEISTÖSSÄ LAAJENTUVIIN TILOIHIN

Laajuustiedot

bruttoala	2 160 brm2
huoneistoala	1 871 htm2
hyötyala	1 777 hym2
tehokkuusluku	1,22

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/htm2	€/hym2
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	17 000				
rakennuttaminen	8 000	25 000	11,57	13,36	14,07
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennusteknilliset työt		100 000	46,30	53,45	56,27
<u>LVI-työt</u>		15 000	6,94	8,02	8,44
LVV-työt	7 000				
IV-työt	7 000				
Säätölaitteet	1 000				
<u>Sähkötyöt</u>		45 000	20,83	24,05	25,32
<u>Erillishankinnat</u>		10 000	4,63	5,34	5,63
Keittiölaitteet	8 000				
Muut laitteet	2 000				
Muutos- ja lisätyövaraus		55 000	25,46	29,40	30,95
KUSTANNUSARVIO (alv 0%)		250 000	115,74	133,62	140,69
KUSTANNUSARVIO (alv 24%)		310 000	143,52	165,69	174,45

Hintataso KL 86 (V-16)

Hankevalmistelu 28.07.2016

Raimo Haltunen
 Kustannuslaskija

REELI / MUUTOS- JA KUNNOSTUSTYÖT KIIINTEISTÖSSÄ LAAJENTUVIIN TILOIHIN

Laajuustiedot

bruttoala	1 340 brm2
huoneistoala	1 169 htm2
hyötyala	1 041 hym2
tehokkuusluku	1,29

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/htm2	€/hym2
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	60 000				
rakennuttaminen	50 000	110 000	82,09	94,10	105,67
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennusteknilliset työt		550 000	410,45	470,49	528,34
<u>LVI-työt</u>		100 000	74,63	85,54	96,06
LVV-työt	50 000				
IV-työt	43 000				
Säätölaitteet	7 000				
<u>Sähkötyöt</u>		80 000	59,70	68,43	76,85
<u>Erillishankinnat</u>		50 000	37,31	42,77	48,03
Keittiölaitteet	35 000				
Muut laitteet	15 000				
Muutos- ja lisätyövaraus		90 000	67,16	76,99	86,46
KUSTANNUSARVIO (alv 0%)		980 000	731,34	838,32	941,40
KUSTANNUSARVIO (alv 24%)		1 216 000	907,46	1 040,21	1 168,11

Hintataso KL 86 (V-16)

Hankevalmistelu 18.07.2016

Raimo Haltunen
 Kustannuslaskija

6 § **Allekirjoitettuja kauppakirjoja, maanvuokrasopimuksia ja maankäyttösopimuksia/kunnallistekniikan rakentamissopimuksia ja esisopimuksia määräalojen kaupasta, vaihdoista ja luovutuksesta**

6677/10.00.00.00/2016

HP/SO/HY-L

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / yrityspalvelujen tulosalue on ilmoittanut seuraavien kauppakirjojen ja maanvuokrasopimusten allekirjoittamisesta:

16.6.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy OP Tonttirahasto Ky:lle Ilolan kaupunginosan korttelin 71228 tontin nro 13. (VD/4348/2014)

21.6.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Hannu ja Ellen Puolitaipaleelle Nikinmäen kaupunginosan korttelin 88167 tontin nro 2. (VD/4475/2015)

14.6.2016 on allekirjoitettu maanvuokrasopimus Kivistön Putkijäte Oy:n kanssa koskien Kivistön kaupunginosan korttelia 23182 tonttia nro 1. (VD/3052/2016)

22.6.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy FIM Tonttirahasto I Ky:lle Kivistön kaupunginosan korttelin 23131 tontin nro 3. (VD/4990/2015)

23.6.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Freijalle Myyrmäen kaupunginosan korttelin 15807 tontin nro 6 ja 1750/16000 määräosan tontista nro 1. (VD/286/2015)

27.6.2016 on allekirjoitettu vuokrasopimus VTK Kiinteistöt Oy:n kanssa koskien Pakkalan kaupunginosan korttelia 51203 tonttia nro 10. (VD/2207/2016)

6.7.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Ilkka ja Saara Aavikko myyvät Vantaan kaupungille Tikkurilan kylässä sijaitsevasta Arvola II -nimisestä tilasta RN:o 1:1254 n. 292 m² suuruisen määräalan. (VD/5738/2016)

7.7.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Keimolankurville Keimolan kaupunginosan korttelin 22014 tontin nro 4. (VD/6883/2015)

7.7.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Hopeaniitylle Martinlaakson kaupunginosan korttelin 17567 tontin nro 6. (VD/216/2014)

7.7.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Kivipaasille Martinlaakson kaupunginosan korttelin 17567 tontin nro 7. (VD/216/2014)

7.7.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Kultalaaksolle Martinlaakson kaupunginosan korttelin 17567 tontin nro 8. (VD/216/2014)

8.7.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Jonas Malmström myy Vantaan kaupungille Martinkylän kylässä sijaitsevasta Smeds -nimisestä tilasta RN:o 4:22 n. 11 976 m² suuruisen määräalan. (VD/5808/2016)

14.7.2016 on allekirjoitettu vaihtokirja, jolla Jukka ja Pirkko Anttila luovuttavat Vantaan kaupungille Rekolan kylässä sijaitsevasta Metsärinne -nimisestä tilasta RN:o 3:1017 n. 336 m² suuruisen määräalan ja kaupunki luovuttaa Anttiloille Rekolan kylässä sijaitsevasta Päiväkumpu -nimisestä tilasta RN:o 3:884 n. 89 m² suuruisen määräalan. (VD/5971/2016)

2.8.2016 on allekirjoitettu luovutuskirja, jolla Sanoma Oyj luovuttaa Vantaan kaupungille n. 16 258 m²:n suuruisen määräalan Keimolan kylässä sijaitsevasta Vauhti -nimisestä tilasta RN:o 8:0. (VD/6224/2016)

4.8.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Asunto Oy Vantaan Pikku-Keimolalle Keimolan kaupunginosan korttelin 22014 tontin nro 3. (VD/6883/2015)

10.8.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy VAV Asunnot Oy:lle Martinlaakson kaupunginosan korttelin 17566 tontin nro 6. (VD/4527/2016)

15.8.2016 on allekirjoitettu kauppakirja, jolla Vantaan kaupunki myy Ålandsbanken Tomtfond Specialplaceringsfondille ja YIT Rakennus Oy:lle Hakunilan kaupunginosan korttelin 94205 tontit nrot 2, 5 ja 6. (VD/3070/2014)

29.8.2016 on allekirjoitettu maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalojen vaihdoista Vantaan Energia Oy:n kanssa koskien Koivuhaan kaupunginosan korttelia 68160 ja osasta korttelia 68161 sekä katualueesta. Asemakaavan muutos nro 002277. (VD/4293/2016)

29.8.2016 on allekirjoitettu maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalojen kaupasta Kiinteistö Oy Peltolantie 27 kanssa koskien Koivuhaan kaupunginosan korttelia 68160 ja osasta korttelia 68161 sekä katualueesta. Asemakaavan muutos nro 002277. (VD/4295/2016)

31.8.2016 on allekirjoitettu maankäyttösopimus/kunnallistekniikan rakentamissopimus ja esisopimus määräalan luovutuksesta Suomen valtion (Senaatti-kiinteistöt) kanssa koskien Jokiniemen kaupunginosan korttelia 62042 tonttia nro 1. Asemakaavan muutos nro 002234. (VD/875/2016)

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 6

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä allekirjoitetut kauppakirjat, maanvuokrasopimukset ja maankäyttösopimukset/kunnallistekniikan rakentamissopimukset/esisopimukset määräalojen kaupasta, vaihdoista ja luovutuksesta tiedoksi kaupunginhallitukselle, ja
- b) antaa niistä aiheutuvat täytäntöönpanotoimenpiteet eri tulosyksiköiden suoritettaviksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Kh:n täytäntöönpano-ohje 1.6.1998 § 21

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7 § Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen sopimussakon perimistä koskevasta päätöksestä 20.6.2016 § 48

VD/2222/10.00.02.00/2016
HP/LM-H/JB, HY-L

Kivistön asuntomessualueelle, kuten koko Kivistön keskusta-alueelle on suunniteltu ja rakennettu keskitetty jätteiden putkikeräysjärjestelmä. Kaupunki on perustanut putkijäteyhtiön, Kivistön Putkijäte Oy:n, joka on vastannut jätehuoltoverkon suunnittelusta ja rakentamisesta. Asuntomessualueelta luovutettujen tonttien kauppakirjoissa tontinostajat ovat sitoutuneet liittymään putkikeräysjärjestelmään. Osa tontinsaajista ei ole noudattanut kauppakirjaehtoa eikä ole liittynyt järjestelmään.

Kaupunginhallitus on 20.6.2016 § 48 päättänyt periä Marko Karppiselta ja Rie Maedalta heidän ja kaupungin välillä 30.1.2014 allekirjoitetun tonttia 23172/3 koskevan kauppakirjan ehdon 6.4 noudattamatta jättämisestä sopimussakkoa 53 000 euroa edellyttäen, etteivät he ole allekirjoittaneet Kivistön Putkijäte Oy:n liittymissopimusta kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun edellä mainittu kaupunginhallituksen päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Kivistön Putkijäte Oy on päättänyt poistaa asuntomessualueen pienkiinteistöiltä liittymismaksun ja kaupunginhallitus päätti edellä mainitulla päätöksellään korvata Kivistön Putkijäte Oy:lle liittymismaksujen poistamisesta aiheutuvat tulojen menetykset.

Marko Karppinen ja Rie Maeda ovat tehneet kaupunginhallituksen päätöksestä 20.6.2016 § 48 oikaisuvaatimuksen ja vaatineet päätöksen kumoamista tai pöydälle panoa oikaisuvaatimuksesta tarkemmin ilmenevin perustein.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala toteaa, ettei oikaisuvaatimuksessa ole esitetty mitään sellaista, minkä vuoksi päätöstä tulisi muuttaa tai se tulisi kumota. Sopimussakon periminen perustuu allekirjoitettuun kiinteistön kauppakirjaan ja sen ehtoihin. Oikaisuvaatimuksessa ei ole edes väitetty, että päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä tai ei kuuluisi kaupunginhallituksen toimivaltaan. Päätös ei ole muutenkaan lainvastainen. Päätös on postitettu asianosaisille 28.6.2016, joten heidän on katsottu saaneen päätöksestä tiedon hallintolain 59 §:n mukaisesti 5.7.2016, jolloin oikaisuvaatimus olisi tullut tehdä viimeistään 19.7.2016. Oikaisuvaatimus on lähetetty kaupungille sähköpostitse 22.7.2016, joten se on saapunut myöhässä, minkä vuoksi oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta.

Kaupunginhallitus 29.8.2016 § 35

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittelyosassa esitetyin perustein jättää Marko Karppisen ja Rie Maedan oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä 20.6.2016 § 48 tutkimatta.

Käsittely:

Asian käsittelyn kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Niilo Kärki esitti Pietari Jääskeläisen kannattamana oikaisuvaatimuksen hyväksymistä.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Niilo Kärjen esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin neljätoista (14) jaa –ääntä (Mäkinen, Letto, Bruun, Kaira, Karlsson, Kokko, Kotila, Lehmuskallio, Mäntynen, Niemelä, Näättsaari, Orpana, Suvensalmi, Åstrand) ja kaksi (2) ei –ääntä (Kärki, Jääskeläinen) yhden kaupunginhallituksen jäsenen ollessa poissa. Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallituksen 29.8.2016 kokouksen jälkeen on käynyt ilmi, että kaupunginhallitus on epähuomiossa käsitellyt Marko Karppisen ja Rie Maedan oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen päätöksestä 20.6.2016 § 48 virheellisesti. Oikaisuvaatimus on lähetetty kaupungille sähköpostitse 22.7.2016, joten se on saapunut myöhässä, minkä vuoksi oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 7

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittelyosassa esitetyn perustein jättää Marko Karppisen ja Rie Maedan oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä 20.6.2016 § 48 tutkimatta.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- Oikaisuvaatimus

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Lisätiedot:

yrittäjäpalvelujohtaja Leea Markkula-Heilamo, puh. 09 8392 2681, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Oikaisuvaatimus

Asia: Kaupunginhallituksen päätös 20.6.2016, 48 §

Vaadimme kaupunginhallitusta kumoamaan virheellisen päätöksensä 20.6.2016, 48 §.

Kaupunginhallitus on päättänyt periä sopimussakkona 53 000 euroa tontin kauppakirjan ehdon 6.4 noudattamatta jättämisestä. Päätös on virheellinen ja tulee kumota, koska

- 1) päätöksessä kuvattua sopimusrikkomusta ei ole tapahtunut,
- 2) kauppakirjan ehto 6.4 on rauennut 31.8.2015 tekemämme ilmoituksen johdosta,
- 3) kauppakirjan ehto 6.4 on mitätön, koska ehto on lisätty kauppakirjaan ilman valtuutusta,
- 4) kauppakirjan ehto 6.4 on kohtuuton sopimusehto, johon vetoaminen ei ole mahdollista ja koska
- 5) kaupunginhallituksen päätös on virheellinen menettelymuodoltaan, sillä päätös on tehty eri tarkoituksessa, kuin mikä on päätöksen todellinen sisältö.

1 Väitettyä sopimusrikkomusta ei ole tapahtunut

Päätöksen keskeisenä perusteena on ollut, että tontin ostajilla olisi luovutus sopimuksen perusteella velvollisuus liittyä Kiviston putkijäte Oy:n järjestämään jätteenputkikeräykseen ja että HSY ei siten tehdyt päätöksen perusteella järjestäisi tavanomaista tontti- tai kiinteistökohtaista jätekuljetusta.

Jätelain 40 §:n perusteella kiinteistöjä ei voida velvoittaa yhteisen jäteastian tai putkikeräysjärjestelmän syöttöpisteen käyttöön.¹ (Lähde: Alustava selvitys. Espoon, Vantaan ja Helsingin kaupunkien putkikeräysyhtiöt – yhtiöiden nykytila (HSY)). Asiasta on tehty ainoastaan hallituksen esitys (HE 184/2010).

Meillä ei näin ollen ole ollut velvollisuutta liittyä putkijätteen käyttäjäksi, eikä sopimusrikkomusta ole siten voinut tapahtua. Päätös perustuu virheelliseen selvitykseen ja tulee näin ollen kumota.

2 Kauppakirjan ehto 6.4 on rauennut

Vantaan kaupunki on kahteen otteeseen, 19.8.2015 ja 21.8.2015, ilmoittanut edellyttävän, että asuntomessutonttien ostajien tulee kauppakirjan ehdon 6.4. mukaisesti liittyä jätteen putkikeräysjärjestelmän käyttäjäksi.

¹ "Jätelain 40 §:n perusteella ei kuitenkaan voida velvoittaa kiinteistöjä yhteisen jäteastian tai putkikeräysjärjestelmän syöttöpisteen käyttöön. Liittymisvelvoitteesta putkijärjestelmään tai järjestelmän käyttämisvelvoitteesta ei voida antaa esimerkiksi jätehuoltomääräyksiä, koska ne eivät perustuisi jätelakiin. Järjestelmien toimivuuden sekä niiden vaatimien suurehkojen investointien kannalta olisi kuitenkin olennaista, että kaikki putkikeräysjärjestelmän piirissä olevat kiinteistöt liittyisivät järjestelmään, eivätkä nykyiset tontinluovutuskiirjojen ehdot tai kaavamääräykset ole välttämättä loppuun saakka kestäviä esimerkiksi kilpailuoikeudellisessa tarkastelussa. HSY on saattanut edellä mainitun epäkohdan ympäristöministeriön tietoon ja ehdottanut jätelakia täsmennettäväksi jätteen putkikeräysjärjestelmien osalta. Myös kuntaliitto ja Jätelaitosyhdistys ovat nostaneet ongelman esiin." (Lähde: HSY)

Olemme 31.8.2015 ilmoittaneet kaupungille, että koska liityntäsopimuksen ehdot ovat eräiltä osin lainvastaisia² ja kohtuuttomia ja koska Kivistön Putkijäte Oy ei ole valmis neuvottelemaan liityntäsopimuksen sisällöstä, olemme katsoneet ehdollisen liittymisvelvoitteen rauenneen.

Tähän viestiin tai muutoinkaan siihen, että kaupunki katsoisi velvoitteen olevan edelleen pätevä, emme ole saaneet vastausta. Kevään 2016 aikana olemme toki saaneet seurata muun muassa lehdistön välityksellä kaupungin luottamushenkilöelimissä vireillä olleita päätösesityksiä. Kaupunginhallituksen päätös 20.6.2016 on ensimmäinen meille osoitettu asiakirja, jossa kaupunki tuo esiin, että sopimuksen ehto 6.4. ei olisikaan rauennut ilmoituksemme johdosta.

Jos kaupunki on katsonut, että raukeamisilmoitus olisi ollut perusteeton, ilmoitus olisi tullut kiistää kiireellisesti. Lähes kymmenen kuukauden kuluttua esitetty vaatimus jo rauenneeksi ilmoitetun sopimusehdon velvoittavuudesta on esitetty liian myöhään.

Oikaisuvaatimuksen alainen päätös sopimussakon perinnästä on siksi kumottava, koska sopimussakko perustuisi kauppakirjan rauenneeseen ehtoon.

3 Kauppakirjan ehto 6.4 on mitätön, koska kyseisen ehdon lisäämiseen ei ole ollut valtuutusta

Kaupunginhallitus 5.11.2012 § 21 on Kivistön kaupunginosan kortteleiden 23172, 23173, 23175, 23176, 23177, 23178 ja 23179 luovutusperiaatteiden, -ehtojen ja -hintojen osalta päättänyt, että asuntomessualueen tontit luovutetaan myymällä. Päätöksen mukaan luovutukset oli tarkoitus tehdä päätöksen liitteenä olleen kauppakirjamallin mukaisesti, johon oli mahdollista tehdä vain teknisluonteisia korjauksia.

Vantaan kaupungin ja messutontin ostajan väliseen kauppakirjaan on tämän kaupunginhallituksen päätöksen ja varausmaksun maksamisen jälkeen lisätty ehto 6.4. "Ostajat sitoutuvat liittymään keskitettyyn jätteiden putkikeräysjärjestelmään, mikäli sellainen rakennetaan alueelle."

Osa asuntomessutonttien ostajista on vaatinut kaupunginhallitusta korjaamaan ehdon lisäämiseen liittyvän menettelyvirheen. Tuossa yhteydessä kaupunginhallitus on todennut, että kyseessä ei ole ollut teknisluonteinen korjaus, jonka tekemiseen viranhaltijalla olisi ollut valtuus alkuperäisen päätöksen sanamuodon perusteella.

Sen sijaan kaupunginhallitus on katsonut, että kauppakirjaan lisättävää ehtoa koskenut valtuus olisi perustunut kaupunginhallituksen päätökseen 7.10.2013. Kaupunginhallitus on menettelyvirheen korjaamista koskeneeseen vaatimukseen liittyen todennut, että menettelyvirhettä ei olisi tapahtunut.

Kun ehto 6.4 ostajien velvollisuudesta liittyä keskitettyyn putkijätekeräysjärjestelmään on lisätty tontin luovutusta koskevaan kauppakirjaan kaupunginhallituksen nimenomaisen valtuuden vastaisesti, ehto on mitätön. Kaupunginhallituksen päätös tulee siksi kumota.

² Lainvastaisuus perustuu mm. kuluttajasuojalakiin, toinen luku, 3 §, jonka mukaan menettelyä pidetään sopimattomana, jos se on "omiaan selvästi heikentämään kuluttajan kykyä tehdä perusteltu ostopäätös tai kulutushyödykkeeseen liittyvä muu päätös ja johtamaan siihen, että kuluttaja tekee päätöksen, jota hän ei ilman menettelyä olisi tehnyt."

4 Kauppakirjan ehto 6.4. on kohtuuton sopimusehto

Allekirjoitimme tonttia koskevan kauppakirjan 30.1.2014. Tätä ennen 17.8.2013 olimme hakeneet tonttia ja maksaneet varausmaksun, jolla sitouduimme ostamaan messutontin. Tontinhakuesitteessä oli maininta, että alueelle tulee keskitetty jätteidenkeruujärjestelmä, mutta ei mainintaa liittymisvelvoitteesta kunnallistekniikan tapaan. Velvollisuudesta liittyä järjestelmän käyttäjäksi ei ollut mainintaa yhdessäkään muussa tonttikauppaa koskevassa asiakirjassa kuin kauppakirjassa.

Putkijätejärjestelmän käyttäjille osoitetun liityntäsopimuksen saimme allekirjoitettavaksi 31.1.2015. Liityntäsopimukseen oli otettu useita lainvastaisia ja kohtuuttomia ehtoja. Olimme siten kauppakirjalla tulleet sidotuksi toiseen sopimukseen, jonka ehdot esitettiin meille yli vuoden kuluttua tonttikauppakirjan allekirjoittamisen jälkeen.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston mukaan sopimusehto, johon kuluttaja sidotaan, vaikka hänellä ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta tutustua sopimusehtoihin ennen sopimuksen tekemistä, on kohtuuton.

Kauppakirjan ehto 6.4. on Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuvaama kohtuuton sopimusehto. Koska kaupunginhallitus on päätöksessään vedonnut kohtuuttomaan sopimusehtoon, päätös tulee kumota.

5 Päätös on menettelymuodoltaan virheellinen

Hallintolain mukaan hallintopäätös voidaan tehdä vain päätökseen kirjatussa tarkoituksessa.

Kaupunginhallituksen päätöksen perusteluissa on esitetty, että sopimussakon perimisen nimenomaisena tarkoituksena on pakottaa tontin ostaja liittymään putkijätejärjestelmän käyttäjäksi. Suspensiivisesta sopimussakon perimisestä päättämisellä on tosiasiaa pyritty luomaan uhkasakon asettamista vastaava tilanne.

Uhkasakon asettaminen edellyttää lakiin perustuvaa nimenomaista valtuutta. Yksityisoikeudellisessa asiassa kaupunginhallituksella ei luonnollisestikaan voi olla toimivaltaa päättää uhkasakon asettamisesta.

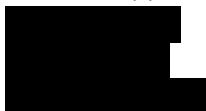
Hallintopäätöksen menettelymuotoa koskeva virhe on vakava laillisuusvirhe, jolloin kaupunginhallituksen tulee todeta tekemänsä päätös pätemättömäksi jo viranpuolesta ja kumota oikaisuvaatimuksen alainen päätös.

Oikaisuvaatimuksen määräaika

Pöytäkirjan ote oli postitettu 28.6.2016 ja päivitetty Kivistön putkijäte Oy:n pienkiinteistön liityntäsopimus oli postitettu 11.7.2016 osoitteeseen Rubiinikehä 27, Vantaa. Olemme saaneet nämä tiedoksi 19.7.2016.

Vantaalla 19.7.2016

Marko Karppinen, Rie Maeda

8 § Osakkeiden myynti/ EKE-Rakennus Oy

KA/2936/10.00.02.00/2013

HP/LM-H/HY-L

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 10.6.2013 päättänyt varata EKE-Rakennus Oy:lle vapaarahoitteisena EKE uusloftkonseptin mukaisena omistusasuntotuotantona toteutettavaksi asemakaavaehdotuksen nro 231500 mukaiset Kivistön korttelit 23129 ja 23130 (A) sekä korttelin 23134 (LPA). Korttelin 23129 tontille 2 toteutetut rakennukset olivat asuntomessujen oheiskohteena vuonna 2015.

Asemakaavassa Lippupuiston lounaispuolelle on osoitettu kaksi asuinrakennusten korttelialuetta (A) 23129 ja 23130 sekä autopaikkojen korttelialue (LPA) 23134, jolle on osoitettu kaksikerroksinen pysäköintilaitos. Tontin 1 rakennusoikeus on 2000 k-m² ja tontin 2 rakennusoikeus on 2500 k-m² ja tontit on jo rakennettu. Kortteliin 23130 kolmelle tontille on osoitettu kuusikerroksiset rakennusmassat ja kunkin tontin rakennusoikeus on 2000 k-m². Kortteliin 23134 on osoitettu kaksikerroksinen pysäköintilaitos, johon sijoittuu korttelien 23129 ja 23130 autopaikkojen lisäksi kolmekymmentä Aurinkokiven tarpeisiin osoitettavaa autopaikkaa. Pysäköintilaitos on toteutettava LPA-tontille 23134/1 asuntorakentamisen edellyttämässä aikataulussa. LPA-tonttia koskeva asemakaavamuutos on vireillä. Muutoksessa tontille tulisi pysäköinnin lisäksi asumista.

Korttelin 23130 tontit 1, 2 ja 3 ovat olleet kaupungin 100 %:sesti omistaman Kiinteistö Oy Vantaan Erikaksen omistuksessa ja LPA-tontti 23134/1 suoraan kaupungin omistuksessa.

Kiinteistö Oy Vantaan Erikas on jakautunut yleisjaoston 13.4.2015 antaman suostumuksen mukaisesti ja jakautumisessa perustetut yhtiöt on rekisteröity 26.8.2016. Muun muassa edellä mainittuja tontteja omistamaan ja hallitsemaan on perustettu jakautumisessa asunto-osakeyhtiöt. Edellä mainittujen tonttien luovutus EKE-Rakennus Oy:lle on muun muassa jakautumisprosessin vuoksi viivästynyt. Alun perin myynti oli tarkoitus tehdä vuoden 2015 aikana. EKE-Rakennuksen kanssa on neuvoteltu tonttien luovuttamisesta ko. yhtiöinä. Tonttia 23130/3 omistamaan ja hallitsemaan perustetun yhtiön (Asunto Oy Vantaan Sanna-Liisa) osakekannan myynnistä kaupunginhallitus päätti 18.4.2016.

EKE-Rakennus Oy:lle tulisi luovutettavaksi vielä tontit 23130/2 ja 23/130/1. Tontin 23130/2 omistaa Asunto Oy Vantaan Josefiina ja tontin 23/130/1 Asunto Oy Vantaan Ullastiina.

Yhtiön osakkeiden luovutuksessa noudatetaan soveltuvin osin kaupunginhallituksen 15.4.2013 § 33 päättämiä Kivistön asuntomessualueen tonttien luovutusperiaatteita, luovutusehtoja ja luovutushintoja. Tonttien asemakaavassa osoitetun rakennusoikeuden (2000 k-m²) mukainen kauppahinta on 772 000 € (386 €/k-m²). Myynnissä esitetään noudatettavaksi vuoden 2015 hintaa, koska myynti on viivästynyt kaupungista johtuvista syistä. Tontille 23130/2 on saatu poikkeamislupa lisäkerrokselle siten että rakennusoikeus on 2440 k-m², joten kauppahinta ko. tontin osalta on 941 840 €.

Tonttien 23130/2 ja 23/130/1 paikoitus on asemakaavassa osoitettu tontille 23134/1 rakennettavaan pysäköintilaitokseen.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 8

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään myydä EKE-Rakennus Oy:lle Asunto Oy Vantaan Josefiinan (Y: 2753273-6) ja Asunto Oy Vantaan Ullastiinan (Y: 2753272-8) koko osakekanta seuraavin ehdoin:

- Yhtiöiden omistamille Kivistön korttelin 23130 tonteille 1 ja 2 on toteutettava vapaarahoitteisia omistusasuntoja.
- Asunto Oy Vantaan Josefiinan osakekannan kauppahinta on 941 840 euroa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat.
- Asunto Oy Vantaan Ullastiinan osakekannan kauppahinta on 772 000 euroa. Mikäli rakennusoikeus lisääntyy poikkeamisluvalla tai rakennuslupavaiheessa, korotetaan kauppahintaa vastaavasti. Kauppahintaan lisätään yhtiön rahavarat.

- d) kaupoissa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymiä luovutushetkellä voimassa olevia asuntotonttien luovutusehtoja.
- e) jätteiden putkikeräysjärjestelmän osalta noudatetaan 31.3.2014 allekirjoitetussa yhteistoimintasopimuksessa sovittuja ehtoja ja kaupunginhallituksen vahvistamia menettelytapoja ja maksuja.
- f) EKE-Rakennus Oy vastaa kauppaehtojen noudattamisesta siihen asti, kunnes rakentamisvelvoite on täytetty.
- g) oikeutetaan maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala sopimaan pysäköintiin liittyvistä sopimusehdoista.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liite:

- kartta, yhtiöiden omistamat tontit

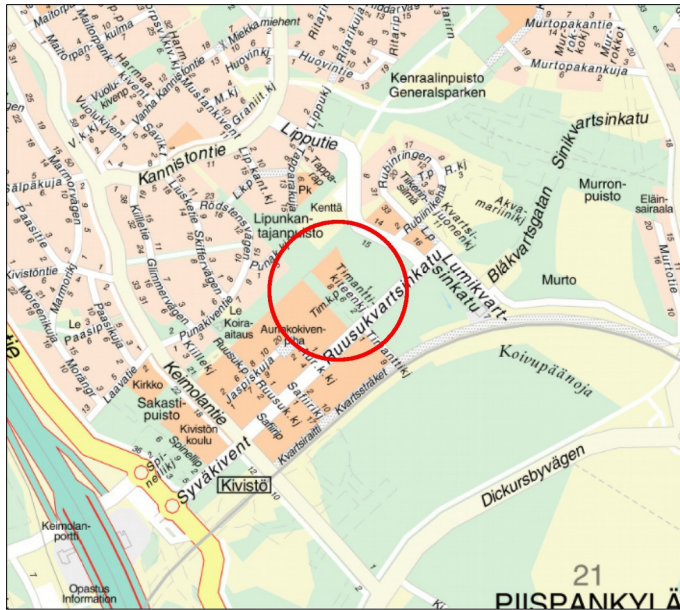
Täytäntöönpano: yrityspalvelut

Muutoksenhakuohje: 1. oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

yrityspalvelujohtaja Leea Markkula-Heilamo, puh. 09 8392 2681, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

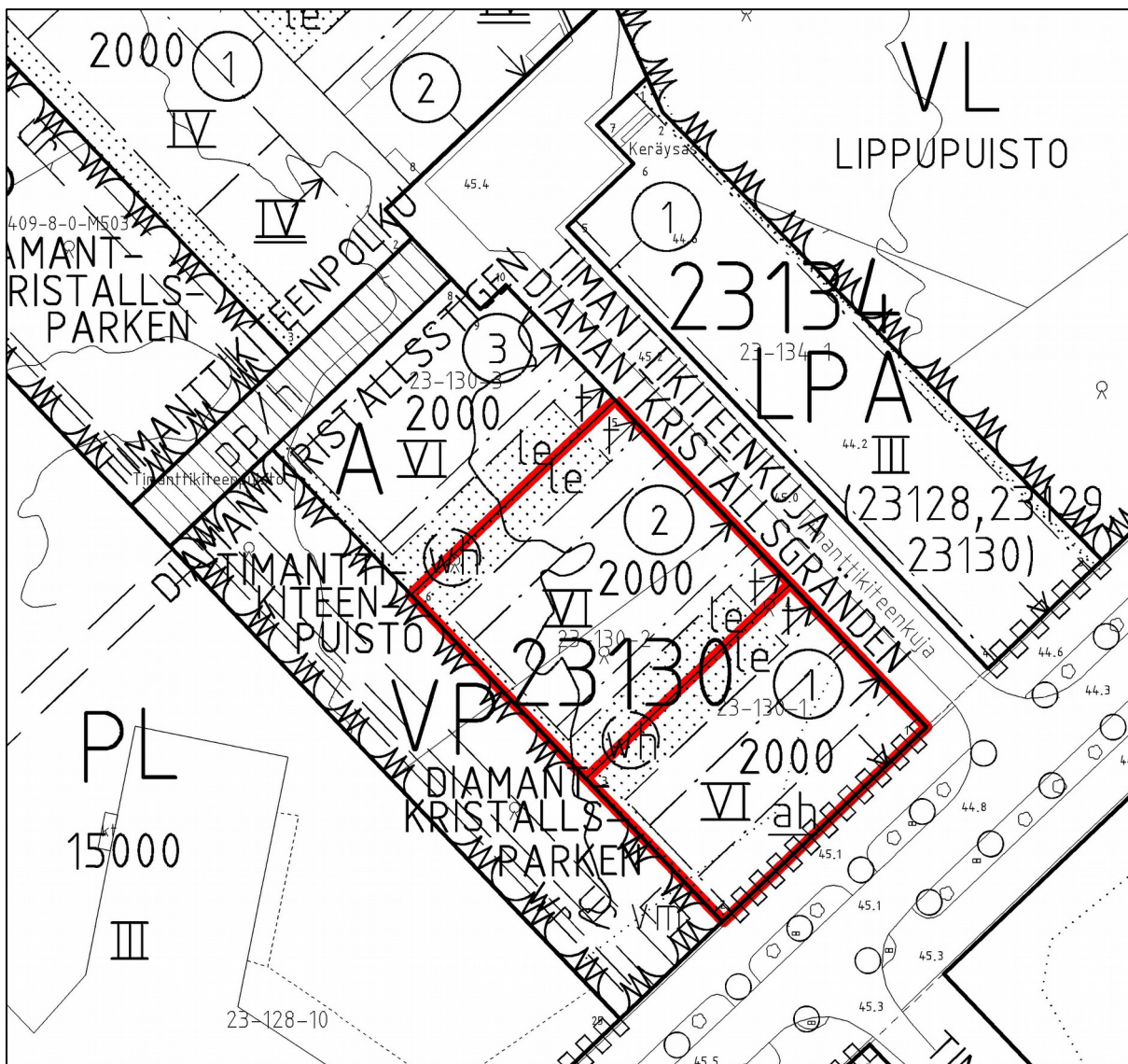
KOHTTEEN SIJAINTI

YHTIÖIDEN OMISTAMAT TONTIT

Kaupunginosa: KIVISTÖ (23)

Kiinteistö: 92-23-130-1
92-23-130-2

1:1000

9 § Lausunto Helsingin seudun liikennekuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2017-2019

VD/5917/00.04.03/2016
HP/HW/LV/JB

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) pyytää perussopimuksen mukaisesti 31.8.2016 mennessä lausuntoa Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2017–2019. Lausunnot on myönnetty lisäämään 9.9.2016 saakka. Kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Jäsenkuntien lausunnot on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Lausuntoa pyydetään:

- a) strategiasuunnitelmasta,
- b) liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- c) kuntaosuusien tasosta,
- d) lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- e) tarkastusmaksun korottamisesta,
- f) ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä ja
- g) valmiudesta järjestää sähköbussien pikalatausasemat

Kaupungin lausunnossa otetaan pääosin myönteisesti kantaa HSL:n esittämiin linjastomuutoksiin, esitetään Valimotien alueen joukkoliikenteen palvelutason parantamista sekä edellytetään käyttäjämääriltään vähäisten linjojen kriittistä tarkastelua. Vantaa esittää vuoden 2017 kuntaosuudekseen ilman ylijäämähyvitystä yhteensä n. 52,7 milj. €, mikä on miljoona euroa pienempi kuin HSL:n esitys. Vantaa esittää, että vuoden 2017 kuntaosuudesta hyvitetään aikaisempina vuosina kertynyttä ylijäämää 6,5 milj. eurolla. HSL:n esitys on n. 4,7 milj. euroa ja ylijäämäkertymä vuoden 2015 lopussa 20,1 milj. euroa. Joukkoliikenteen subventioasteeksi muodostuu n. 44 %. HSL:n esitystä lippujen hintojen keskimääräisestä korottamisesta korkeintaan n. 5,5 % vuonna 2017 kannatetaan, samoin kuin tarkastusmaksun korottamista 80 eurosta 100 euroon. Kaarimallin osalta kaupunki esittää, että uusi järjestelmä otettaisiin käyttöön aikaisintaan vasta vuoden 2018 alussa, jotta kaikki taloudelliset vaikutukset ehditään arvioida huolellisesti ja antaa niistä kaupungin lausunto vuoden 2018 TTS-lausunnon yhteydessä. Sähköbussien latausasemaverkon laajentamiseen Vantaalla varaudutaan.

Tekninen lautakunta 23.8.2016 § 10

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon antamista HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017–2019.

Strategiasuunnitelma ja kaupungin strategia

Vantaan kaupungin valtuustokauden 2013 – 2016 strategian tärkein lähtökohta on talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma TVO. Tämä edellyttää kaupungilta tiukkaa menokuria, palvelurakenteiden uudistamista ja aktiivista tulopohjan kehittämistä. Samat tavoitteet koskevat koko kaupunkikonsernia ja siten kuntayhtymiäkin kuten HSL.

HSL:n itselleen asettamat strategiset tavoitteet ja visio 2025 vastaavat keskeisiltä osiltaan Vantaan maankäytön ja liikenteen tavoitteita. Joukkoliikenteen kustannustehokkuuden tehostaminen ja koko liikennejärjestelmän rahoituspohjan kestävyys vahvistaminen edellyttävät tehokasta joukkoliikenteen hoitoa linjastosuunnittelusta autokiertoon.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että HSL jatkossa kehittää yhdessä kuntien kanssa toiminnan tehokkuutta nykyistä paremmin kuvaavia mittareita, koska nykyisin käytössä oleva mittari lipputulot/käyttömenot – suhteeseen vaikuttaa merkittävästi mm. poltto- ja voiteluaineiden hintojen kehitys, joka ei ole riippuvainen HSL:n toiminnan tehokkuudesta.

HSL:n talousarvioon sisältyy myös Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ2019 laatiminen ja muu siihen liittyvä tutkimus ja suunnittelutoiminta. Laatimisprosessin laajuutta ja fokuksia tulee vakavasti harkita ottaen huomioon mm. Sote-uudistukseen, Liikennekaari-hankkeeseen sekä valtion väyläomaisuuden yhtiöittämiseen liittyvät epävarmuudet. Vantaa pitää esitettyjä liikkumiseen ja liityntäpysäköintiin kohdistuvia tutkimuksia

tarpeellisina. Tietojen keruussa ja suunnitelman laatimistyössä on hyödynnettävä laajasti digitalisaation mukanaan tuomia kustannustehokkaita menetelmiä.

Joukkoliikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Joukkoliikenteen palvelutason osalta yleisesti Vantaa kaupunki korostaa, että HSL:n n tulee vuoden 2016 aikana ja jatkossakin kriittisesti tarkastella joukkoliikenteen palvelutason karsimista käyttäjämääriltään vähäisiltä reiteiltä mm. ilta- ja viikonloppuliikenteestä siten, että muutokset astuvat voimaan vuoden 2017 alussa.

Vantaata koskeviin seutulinjoihin HSL esittää vuodelle 2017 muutoksia. Linjat 553(K) ja 561B korvaavat linjan 554(K). Valimotien ja Tikkurilan välisiä yhteyksiä esitetään parannettavaksi syksyllä 2017 jatkamalla linjaa 561 Aviapoliksesta Koivuhaan ja Viertolan kautta Tikkurilan matkakeskukselle. Linjalle 562 lisätään tilapäisesti auto keväälle 2017 kasvaneiden ajoaikojen vuoksi. Kustannusvaikutukset v. 2017 ovat yhteensä n. 286 000 □.

Valimotien alue on kaupan kerrosalalla mitattuna suuri kauppakeskittymä ja alueella sijaitseva Jumbo on yksinäänkin Suomen suurin ja Pohjoismaidenkin mittakaavassakin myynniltään suuri kauppakeskus. Linjan 561 jatkaminen Tikkurilaan muodostaa Valimotien kauppajen ja Tikkurilan välille yhteyden. Sen sijaan Helsingin keskustan suunnasta Valimotien liikkeisiin päivä- ja lauantain kauppa-aikaan ainoan joukkoliikennedyhteyden muodostaa hidas vaihtoyhteys Malmin asemalta. Vantaa korostaa, että Tammisto-Pakkalan alue sekä Kehä III:n pohjoispuolinen Aviapolis muodostavat kokonaisuuden, jonka joukkoliikenne tulee suunnitella syksyn 2016 aikana. Aviapolisalueen sisäisen linjan suunnittelun yhteydessä tulee myös tutkia vaihtomahdollisuus Tammiston alueen eteläpäässä. Em. suunnitelma tulee tuoda Vantaalle käsiteltäväksi myöhemmin, jolloin siitä ja sen rahoituksesta tehdään päätökset erikseen.

Vantaan kaupunki on lausunnoissaan pitänyt tärkeänä runkolinjan 570 Mellunmäki - Hakunila - Tikkurila - Aviapolis liikennöinnin aloittamista jo vuonna 2018. HSL:n hallitus päätti 16.8.2016, että nykyinen linja 562 kilpailutetaan kahden vuoden sopimuksella 8/2017-8/2019, jonka jälkeen on mahdollisuus enintään kahden vuoden pituiseen optioon. Runkolinjan 570 aloitus on sidottu Itä-Vantaan uuteen varikkoon, jonka on tarkoitus olla valmis kesällä 2019.

Vuodelle 2019 Vantaata koskeviin seutulinjoihin HSL esittää Lahdenväylän suunnan linjojen 722, 724, 731, 739 ja 751 päättämistä Kalasatamaan yöliikennettä lukuun ottamatta. Lisäksi esitys sisältää linjan 560 jatkamisen Myyrmäestä Matinkylään.

Muutokset Kalasatamaan koskevat vuotta 2019, joten muutoksia on mahdollista vielä selvittää tarkemmin. Kalasataman osalta HSL:n esitys ei sisällä mitään liikenteellisiä eikä matkustuskäyttäytymiseen liittyviä perusteluja, mutta arvioidut taloudelliset säästöt ovat n. 240 000 □ vuonna 2019 ja sen jälkeen vuositasolla n. 600 000 □. Vantaa esittää edelleen tutkittavaksi, olisiko tarkoituksenmukaista säilyttää Honkanummen hautausmaata, Vantaan akselin työpaikkoja (mm Metso) ja Porttipuiston aluetta palvelevan linjan 722 päätepysäkki Rautatientorilla. Toisaalta joukkoliikenteen käyttäjien kannalta on ensiarvoisen tärkeätä, että kaikki samaa aluetta palvelevat linjat lähtevät samasta terminaalista, joten käytännössä jako Rautatientorin ja Kalasataman välillä tulee olla selkeä.

Linjan 560 jatkoa Matinkylään tulee tarkastella myöhemmin, kun Keran aseman rakentaminen on käynnistynyt ja länsimetron vaikutukset työmatkaliikenteeseen selvillä. Vantaan kannalta yhteydet Otaniemi - Leppävaara alueelle nyt linjalla 510 (tuleva 555) ovat tärkeät ja linja tarjoaa vaihtoehtoisia yhteyksiä Leppävaarasta Keraan ja Turuntien suuntaan. Säästösyistä tulisi harkita jo vuoden 2017 aikana linja 560 osalta esim. joka toisen vuoron päättämistä jo Malmille, koska Malmin ja Myyrmäen väliset matkustajamäärät ovat nykyisellään vähäiset eikä lähivuosina ole odotettavissa merkittävää matkustajamäärien kasvua.

Kuntaosuudet ja kuntakohtaisen ylijäämän käyttö

HSL on arvioinut vuodelle 2017 Vantaan osuudeksi joukkoliikenteen kustannuksista yhteensä 108,4 milj. euroa, joka koostuu operointikustannuksista, yleiskustannuksista ja infrakustannuksista. Lipputuloksi on arvioitu yhteensä 54,3 milj. euroa. Em. lipputulot sisältävät arvioiduista kertaseutulippujen lisätuloista Vantaalle vuosittain kohdistetun 3,0 milj. erän. HSL ei ole arvioinut TTS-kaudelle uuden tariffi- ja lippujärjestelmän vaikutuksia lipputuloihin, vaikka alustavien arvioiden mukaan järjestelmä leikkaa erityisesti Vantaan lipputuloja.

HSL on esittänyt Vantaan kuntaosuudeksi vuodelle 2017 ilman ylijäämähyvitystä n. 53,7 milj. euroa, jossa on otettu huomioon suurten kaupunkien joukkoliikennetuki.

Vantaa esittää vuoden 2017 kuntaosuudekseen yhteensä n. 52,7 milj. □ ilman ylijäämähyvitystä. Esitys on miljoona euroa pienempi kuin HSL:n esitys. HSL:n tulee pystyä kattamaan em. erotus operaatiokustannuksista karsimalla "joukkoliikenteen palvelutaso"-kappaleessa mainittujen periaatteiden mukaisesti sekä tarkastelemalla laskelmissaan operointikustannusten kustannusennustetta kriittisemmin. Viime vuosina vuosittainen kuntaosuuden ylijäämä on kasvanut HSL:n varovaisen budjetoinnin vuoksi. Vantaan käsityksen mukaan pelkästään kustannusennusteen kriittinen tarkastelu v. alkuvuoden toteuman perusteella mahdollistaisi miljoonan euron säästön v. 2017 kuntaosuudesta ilman, että se aiheuttaisi merkittävää riskiä Vantaan kumulatiiviseen ylijäämäkertymään.

HSL esittää, että vuoden 2017 kuntaosuudesta hyvitetään aikaisempien vuosien ylijäämäkertymää n. 4,7 milj. euroa. Vantaa esittää, että ylijäämäkertymää hyvitetään 6,5 milj. euroa. Vantaan kumulatiivinen ylijäämäkertymä vuoden 2015 lopussa oli yhteensä 20,1 milj. euroa ja ylijäämäkertymän arvioidaan pysyvän samalla n. 20 milj.euron tasolla vuoden 2016 lopussakin.

Vuoden 2017 subventioasteeksi ilman infrakustannuksia muodostuu 43,0 %. Mikäli infrakustannukset otetaan huomioon HSL:n esityksen mukaisesti, niin subventioasteeksi muodostuu 44,0 %.

Vantaan joukkoliikenteen nettomenoiksi vuonna 2017 muodostuu n. 36,7 milj. euroa (kuntaosuus 52,7 milj.euroa vähennettynä infrakustannusten pääomaosuudella n. 9,5 milj.euroa sekä ylijäämän hyvityksellä 6,5 milj.euroa). Infrakustannukset koostuvat kaupungin ylläpito-, hallinnointi- ja pääomamenoista ja infrasopimuksen mukaisesti Vantaa on oikeutettu laskuttamaan niitä HSL:tä yhteensä 10,9 milj. eurolla vuonna 2017. Vantaan HSL:ltä laskuttamat infrakustannukset on esitetty kaupungin talousarvioissa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan joukkoliikenteen tuloina.

Lippujen hintojen keskimääräisistä muutoksista sekä infrakustannukset

Vantaan kaupunki kannattaa HSL:n esitystä, että vuonna 2017 lippujen hintoja nostetaan keskimäärin korkeintaan n. 5,5 % mukaisesti. Vantaan kaupunki edellyttää Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän kokouksen 17.6.2016 mukaisesti, että HSL laatii taloussuunnitelmakautta 2017-2019 pidemmän ajan tarkastelun siitä, miten lipputulolla saadaan katettua näköpiirissä olevien joukkoliikennehankkeiden aiheuttama infrakustannusten kasvu siltä osin kuin laskelmia on mahdollista tehdä .

HSL ei ole arvioinut TTS-kaudelle uuden tariffi- ja lippujärjestelmän vaikutuksia lipputuloihin, vaikka alustavien arvioiden mukaan järjestelmä leikkaa erityisesti Vantaan lipputuloja.

HSL:n yhtymäkokous päätti 17.1.2015 aloittaa omistajakuntien väliset neuvottelut kuntaosuuksien tasosta, subventioasteesta ja infrakustannusten mahdollisesta uudelleen jakamisesta siten, että lipunhintojen korotustarve taloussuunnitelmakaudella pienenee. Neuvotteluissa keskusteltiin mm. infrapääomalle laskettavan koron suuruudesta, mutta yhteisesti hyväksyttäviä keinoja lippujen korotustarpeen pienentämiseksi ei löytynyt. Vaikka infrakustannuksiin sisältyvät ylläpito- ja hallintotulot ovat aivan eri suuruusluokassa kuin uusien hankkeiden pääomamenot, erityisesti "vanhan" infran osalta säästöpotentiaalia voisi löytyä mm. avaamalla em. kustannusrakenteita sekä kohteiden kilpailutusta. Myös suurten joukkoliikenneinfranhankkeiden suunnittelussa ja päätöksenteossa tulee aina arvioida hankkeiden vaikutuksia em. infrakustannuksiin ja sitä kautta matkalippujen hintoihin.

Tarkastusmaksun korottaminen

Vantaan kaupunki kannattaa tarkastusmaksun korottamista 80 eurosta 100 euroon edellisvuosien tapaan.

Kuntaosuusmallin kehittäminen ennen kaarimallin käyttöönottoa

HSL:n esityksen mukaan uusi tariffijärjestelmä, kaarimalli otetaan käyttöön aikaisintaan syksyllä 2017. Kaarimalli muuttaa osaltaan myös HSL:n tulojen ja menojen jakoa jäsenkuntien kesken, koska liikenteen lipputulojen kertyminen ja liikennöinti eivät tulevaisuudessa perustu kuntarajoihin vaan kaarimallisiin vyöhykkeisiin. HSL:n käsityksen mukaan nykymallin mukainen operointikustannusten jako vaatii paljon lähtötietoja, on työläs ja laskentaprosessi on liian hidas kuntien tarpeisiin nähden. HSL on laatinut konsulttitoimeksiantona selvityksen kuntaosuuksien laskennasta kaarimallissa. Selvitetystä vaihtoehdoista kehityskelpoisimmalta vaikuttaa niin sanottu alijäämämalli, jossa jäsenkunnille jaetaan HSL:n tulojen ja kulujen erotusta eli liikenteen hoidosta syntyvää alijäämää joukkoliikenteen tarjontaan perustuvalla palvelutasokertoimella painotettuna. Tällöin liikennetarjonnan muutokset näkyisivät nykyistä laskentamallia selkeämmin kunnan alijäämäosuudessa ja jäsenkunta voisi entistä paremmin, läpinäkyvämmän ja ketterämmin vaikuttaa omilla päätöksillään subventionsa määrään. Uuden laskentamallin käyttöönoton arvioidaan edellyttävän HSL:n perussopimuksen tarkistamista.

Vantaan kaupunki suhtautuu myönteisesti alijäämämallin kehittämiseen mutta korostaa, että vyöhykejärjestelmän taloudelliset vaikutukset tulisi selvittää kokonaisuudessaan ennen HSL:n hallituksen seuraavaa TTS-lausuntopyyntöä keväällä 2017. Tällöin kunnat voisivat TTS-lausunnoissaan ilmaista kantansa lipunhintoihin ja kuntaosuuksiin. Asia edellyttää huolellista valmistelua yhteistyössä kuntien edustajien kanssa. Em. perusteilla Vantaan kaupunki esittää, että uusi järjestelmä otetaan käyttöön aikaisintaan vuoden vasta 2018 alussa, jotta kaikki vaikutukset ehditään arvioida huolellisesti ja tehdä mahdolliset muutokset perussopimukseen.

Lähtökohtaisesti kaarimallin käyttöönotto ei saa kasvattaa Vantaan subventioastetta. Se osaltaan edellyttää, että uuden vyöhykejärjestelmän matkaliput tulee hinnoitella siten, että HSL:lle kertyvät kokonaislipputulot säilyvät vähintään ennallaan. Samoin kustannusosuuksien jakomallin tulee olla oikeudenmukainen.

Sähköbussien pikalatausasemat

Vantaan kaupunki kannattaa lämpimästi sähköbussien latausasemaverkon laajentamista Vantaalla, kunhan kehittämispolku laaditaan yhteistyössä kunnan edustajien kanssa, jolloin laajentaminen on suunnitelmallista ja hallittua. Myyrmäen- ja Tikkurilan linja-autotermiinaaleissa on jo suunniteltu varaukset latauspisteille ja niiden edellyttämille putkituksille ja tulevaan Kivistön bussitermiinaaliin ne tullaan suunnittelemaan. Nykyisille Kivistön kadunvarsipysäkeille varauksia ei ole tehty. Martinlaakson termiinaali on rakenteilla, mutta siellä ei ole varauduttu latauspisteisiin. Aviapolis-alueen sisäisen linjaston suunnittelun yhteydessä voidaan selvittää myös sähköbussin käyttömahdollisuuksia.

Käsittely:

Esittelijä täydensi esitystä seuraavasti:

Vantaan lausunnot on saatu lisäämään, lausunto on pyydetty 9.9.2016 mennessä.

Lausuntoon lisätään **Joukkoliikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset** kolmannen kappaleen jälkeen seuraava lisäys

Oy Karl Fazer Ab avaa syyskuussa 2016 Vantaan Vaaralaan vierailukeskuksen, johon odotetaan jopa 150 000 vierailijaa vuodessa ja joka on auki myös viikonloppuisin. Työntekijöitä on yli 200. Vantaa pitää tärkeänä, että vierailukeskuksen joukkoliikenneyhteyksien parantaminen selvitetään syksyn 2016 aikana ja suunnitelma tuodaan Vantaan hyväksyttäväksi kuten Aviapolisalueen suunnitelmakin.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 9

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava lausunto HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017–2019:

”Strategiasuunnitelma ja kaupungin strategia

Vantaan kaupungin valtuustokauden 2013–2016 strategian tärkein lähtökohta on talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma TVO. Tämä edellyttää kaupungilta tiukkaa menokuria, palvelurakenteiden uudistamista ja aktiivista tulopohjan kehittämistä. Samat tavoitteet koskevat koko kaupunkikonsernia ja siten kuntayhtymiäkin kuten HSL.

HSL:n itselleen asettamat strategiset tavoitteet ja visio 2025 vastaavat keskeisiltä osiltaan Vantaan maankäytön ja liikenteen tavoitteita. Joukkoliikenteen kustannustehokkuuden tehostaminen ja koko liikennejärjestelmän rahoituspohjan kestävyys vahvistaminen edellyttävät tehokasta joukkoliikenteen hoitoa linjastosuunnittelusta autokiertoon.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että HSL jatkossa kehittää yhdessä kuntien kanssa toiminnan tehokkuutta nykyistä paremmin kuvaavia mittareita, koska nykyisin käytössä oleva mittari lipputulot/käyttömenot – suhteeseen vaikuttaa merkittävästi mm. poltto- ja voiteluaineiden hintojen kehitys, joka ei ole riippuvainen HSL:n toiminnan tehokkuudesta.

HSL:n talousarvioon sisältyy myös Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ2019 laatiminen ja muu siihen liittyvä tutkimus ja suunnittelutoiminta. Laativaiheeseen laajuutta ja fokuksia tulee vakavasti harkita ottaen huomioon mm. Sote-uudistukseen, Liikennekaari-hankkeeseen sekä valtion väyläomaisuuden yhtiöittämiseen liittyvät epävarmuudet. Vantaa pitää esitettyjä liikkumiseen ja liityntäpysäköintiin kohdistuvia tutkimuksia

tarpeellisina. Tietojen keruussa ja suunnitelman laatimistyössä on hyödynnettävä laajasti digitalisaation mukanaan tuomia kustannustehokkaita menetelmiä.

Joukkoliikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Joukkoliikenteen palvelutason osalta yleisesti Vantaa kaupunki korostaa, että HSL:n tulee vuoden 2016 aikana ja jatkossakin kriittisesti tarkastella joukkoliikenteen palvelutason karsimista käyttäjämääriltään vähäisiltä reiteiltä mm. ilta- ja viikonloppuliikenteestä siten, että muutokset astuvat voimaan vuoden 2017 alussa.

Vantaata koskeviin seutulinjoihin HSL esittää vuodelle 2017 muutoksia. Linjat 553(K) ja 561B korvaavat linjan 554(K). Valimotien ja Tikkurilan välisiä yhteyksiä esitetään parannettavaksi syksyllä 2017 jatkamalla linjaa 561 Aviapoliksesta Koivuhaan ja Viertolan kautta Tikkurilan matkakeskukselle. Linjalle 562 lisätään tilapäisesti auto keväälle 2017 kasvaneiden ajoaikojen vuoksi. Kustannusvaikutukset v. 2017 ovat yhteensä n. 286 000 □.

Valimotien alue on kaupan kerrosalalla mitattuna suuri kauppakeskittymä ja alueella sijaitseva Jumbo on yksinäänkin Suomen suurin ja Pohjoismaidenkin mittakaavassakin myynniltään suuri kauppakeskus. Linjan 561 jatkaminen Tikkurilaan muodostaa Valimotien kauppajen ja Tikkurilan välille yhteyden. Sen sijaan Helsingin keskustan suunnasta Valimotien liikkeisiin päiväs- ja lauantain kauppa-aikaan ainoan joukkoliikennedyhteyden muodostaa hidas vaihtoyhteys Malmin asemalta. Vantaa korostaa, että Tammisto-Pakkalan alue sekä Kehä III:n pohjoispuolinen Aviapolis muodostavat kokonaisuuden, jonka joukkoliikenne tulee suunnitella syksyn 2016 aikana. Aviapolisalueen sisäisen linjan suunnittelun yhteydessä tulee myös tutkia vaihtomahdollisuus Tammiston alueen eteläpäässä. Em. suunnitelma tulee tuoda Vantaalle käsiteltäväksi myöhemmin, jolloin siitä ja sen rahoituksesta tehdään päätökset erikseen.

Oy Karl Fazer Ab avaa syyskuussa 2016 Vantaan Vaaralaan vierailukeskuksen, johon odotetaan jopa 150 000 vierailijaa vuodessa ja joka on auki myös viikonloppuisin. Työntekijöitä on yli 200. Vantaa pitää tärkeänä, että vierailukeskuksen joukkoliikennedyhteyksien parantaminen selvitetään syksyn 2016 aikana ja suunnitelma tuodaan Vantaan hyväksyttäväksi kuten Aviapolisalueen suunnitelmakin.

Vantaan kaupunki on lausunnoissaan pitänyt tärkeänä runkolinjan 570 Mellunmäki - Hakunila - Tikkurila - Aviapolis liikennöinnin aloittamista jo vuonna 2018. HSL:n hallitus päätti 16.8.2016, että nykyinen linja 562 kilpailutetaan kahden vuoden sopimuksella 8/2017-8/2019, jonka jälkeen on mahdollisuus enintään kahden vuoden pituiseen option. Runkolinjan 570 aloitus on sidottu Itä-Vantaan uuteen varikkoon, jonka on tarkoitus olla valmis kesällä 2019.

Vuodelle 2019 Vantaata koskeviin seutulinjoihin HSL esittää Lahdenväylän suunnan linjojen 722, 724, 731, 739 ja 751 päättämistä Kalasatamaan yöliikennettä lukuun ottamatta. Lisäksi esitys sisältää linjan 560 jatkamisen Myyrmäestä Matinkylään.

Muutokset Kalasatamaan koskevat vuotta 2019, joten muutoksia on mahdollista vielä selvittää tarkemmin. Kalasataman osalta HSL:n esitys ei sisällä mitään liikenteellisiä eikä matkustuskäyttäytymiseen liittyviä perusteluja, mutta arvioidut taloudelliset säästöt ovat n. 240 000 □ vuonna 2019 ja sen jälkeen vuositasolla n. 600 000 □. Vantaa esittää edelleen tutkittavaksi, olisiko tarkoituksenmukaista säilyttää Honkanummen hautausmaata, Vantaan akselin työpaikkoja (mm Metso) ja Porttipuiston aluetta palvelevan linjan 722 päätepysäkki Rautatientorilla. Toisaalta joukkoliikenteen käyttäjien kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kaikki samaa aluetta palvelevat linjat lähtevät samasta terminaalista, joten käytännössä jako Rautatientorin ja Kalasataman välillä tulee olla selkeä.

Linjan 560 jatkoa Matinkylään tulee tarkastella myöhemmin, kun Keran aseman rakentaminen on käynnistynyt ja länsimetron vaikutukset työmatkaliikenteeseen selvillä. Vantaan kannalta yhteydet Otaniemi - Leppävaara alueelle nyt linjalla 510 (tuleva 555) ovat tärkeitä ja linja tarjoaa vaihtoehtoisia yhteyksiä Leppävaarasta Keraan ja Turuntien suuntaan. Säästösyistä tulisi harkita jo vuoden 2017 aikana linja 560 osalta esim. joka toisen vuoron päättämistä jo Malmille, koska Malmin ja Myyrmäen väliset matkustajamäärät ovat nykyisellään vähäiset eikä lähivuosina ole odotettavissa merkittävää matkustajamäärien kasvua.

Kuntaosuudet ja kuntakohtaisen ylijäämän käyttö

HSL on arvioinut vuodelle 2017 Vantaan osuudeksi joukkoliikenteen kustannuksista yhteensä 108,4 milj. euroa, joka koostuu operointikustannuksista, yleiskustannuksista ja infrakustannuksista. Lipputuloina on arvioitu yhteensä 54,3 milj. euroa. Em. lipputulot sisältävät arvioiduista kertaseutulippujen lisätuloista Vantaalle vuosittain kohdistetun 3,0 milj. erän. HSL ei ole arvioinut TTS-kaudelle uuden tariffi- ja lippujärjestelmän vaikutuksia lipputuloihin, vaikka alustavien arvioiden mukaan järjestelmä leikkaa erityisesti Vantaan lipputuloja.

HSL on esittänyt Vantaan kuntaosuudeksi vuodelle 2017 ilman ylijäämähyvitystä n. 53,7 milj. euroa, jossa on otettu huomioon suurten kaupunkien joukkoliikennetuki.

Vantaa esittää vuoden 2017 kuntaosuudekseen yhteensä n. 52,7 milj. □ ilman ylijäämähyvitystä. Esitys on miljoona euroa pienempi kuin HSL:n esitys. HSL:n tulee pystyä kattamaan em. erotus operaatiokustannuksista karsimalla "joukkoliikenteen palvelutaso" -kappaleessa mainittujen periaatteiden mukaisesti sekä tarkastelemalla laskelmissaan operointikustannusten kustannusennustetta kriittisemmin. Viime vuosina vuosittainen kuntaosuuden ylijäämä on kasvanut HSL:n varovaisen budjetoinnin vuoksi. Vantaan käsityksen mukaan pelkästään kustannusennusteen kriittinen tarkastelu v. alkuvuoden toteuman perusteella mahdollistaisi miljoonan euron säästön v. 2017 kuntaosuudesta ilman, että se aiheuttaisi merkittävää riskiä Vantaan kumulatiiviseen ylijäämäkertymään.

HSL esittää, että vuoden 2017 kuntaosuudesta hyvitetään aikaisempien vuosien ylijäämäkertymää n. 4,7 milj. euroa. Vantaa esittää, että ylijäämäkertymää hyvitetään 6,5 milj. euroa. Vantaan kumulatiivinen ylijäämäkertymä vuoden 2015 lopussa oli yhteensä 20,1 milj. euroa ja ylijäämäkertymän arvioidaan pysyvän samalla n. 20 milj. euron tasolla vuoden 2016 lopussakin.

Vuoden 2017 subventioasteeksi ilman infrakustannuksia muodostuu 43,0 %. Mikäli infrakustannukset otetaan huomioon HSL:n esityksen mukaisesti, niin subventioasteeksi muodostuu 44,0 %.

Vantaan joukkoliikenteen nettomenoiksi vuonna 2017 muodostuu n. 36,7 milj. euroa (kuntaosuus 52,7 milj. euroa vähennettynä infrakustannusten pääomaosuudella n. 9,5 milj. euroa sekä ylijäämän hyvityksellä 6,5 milj. euroa). Infrakustannukset koostuvat kaupungin ylläpito-, hallinnointi- ja pääomamenoista ja infrasopimuksen mukaisesti Vantaa on oikeutettu laskuttamaan niitä HSL:tä yhteensä 10,9 milj. eurolla vuonna 2017. Vantaan HSL:ltä laskuttamat infrakustannukset on esitetty kaupungin talousarvioissa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan joukkoliikenteen tuloina.

Lippujen hintojen keskimääräisistä muutoksista sekä infrakustannukset

Vantaan kaupunki kannattaa HSL:n esitystä, että vuonna 2017 lippujen hintoja nostetaan keskimäärin korkeintaan n. 5,5 % mukaisesti. Vantaan kaupunki edellyttää Pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän kokouksen 17.6.2016 mukaisesti, että HSL laatii taloussuunnitelmakautta 2017–2019 pidemmän ajan tarkastelun siitä, miten lipputulolla saadaan katettua näköpiirissä olevien joukkoliikennehankkeiden aiheuttama infrakustannusten kasvu siltä osin kuin laskelmia on mahdollista tehdä.

HSL ei ole arvioinut TTS-kaudelle uuden tariffi- ja lippujärjestelmän vaikutuksia lipputuloihin, vaikka alustavien arvioiden mukaan järjestelmä leikkaa erityisesti Vantaan lipputuloja.

HSL:n yhtymäkokous päätti 17.1.2015 aloittaa omistajakuntien väliset neuvottelut kuntaosuuksien tasosta, subventioasteesta ja infrakustannusten mahdollisesta uudelleen jakamisesta siten, että lipunhintojen korotustarve taloussuunnitelmakaudella pienenee. Neuvotteluissa keskusteltiin mm. infrapääomalle laskettavan koron suuruudesta, mutta yhteisesti hyväksyttäviä keinoja lippujen korotustarpeen pienentämiseksi ei löytynyt. Vaikka infrakustannuksiin sisältyvät ylläpito- ja hallintointikulut ovat aivan eri suuruusluokassa kuin uusien hankkeiden pääomamenot, erityisesti "vanhan" infran osalta säästöpotentiaalia voisi löytyä mm. avaamalla em. kustannusrakenteita sekä kohteiden kilpailutusta. Myös suurten joukkoliikenneinfranhankkeiden suunnittelussa ja päätöksenteossa tulee aina arvioida hankkeiden vaikutuksia em. infrakustannuksiin ja sitä kautta matkalippujen hintoihin.

Tarkastusmaksun korottaminen

Vantaan kaupunki kannattaa tarkastusmaksun korottamista 80 eurosta 100 euroon edellisvuosien tapaan.

Kuntaosuusmallin kehittäminen ennen kaarimallin käyttöönottoa

HSL:n esityksen mukaan uusi tariffijärjestelmä, kaarimalli otetaan käyttöön aikaisintaan syksyllä 2017. Kaarimalli muuttaa osaltaan myös HSL:n tulojen ja menojen jakoa jäsenkuntien kesken, koska liikenteen lipputulojen kertyminen ja liikennöinti eivät tulevaisuudessa perustu kuntarajoihin vaan kaarimallisiin vyöhykkeisiin. HSL:n käsityksen mukaan nykymallin mukainen operointikustannusten jako vaatii paljon lähtötietoja, on työläs ja laskentaprosessi on liian hidas kuntien tarpeisiin nähden. HSL on laatinut konsulttitoimeksiantona selvityksen kuntaosuuksien laskennasta kaarimallissa. Selvitetystä vaihtoehdoista kehityskelpoisimmalta vaikuttaa niin sanottu alijäämämalli, jossa jäsenkunnille jaetaan HSL:n tulojen ja kulujen erotusta eli liikenteen hoidosta syntyvää

alijäämää joukkoliikenteen tarjontaan perustuvalla palvelutasokertoimella painotettuna. Tällöin liikennetarjonnan muutokset näkyisivät nykyistä laskentamallia selkeämmin kunnan alijäämäosuudessa ja jäsenkunta voisi entistä paremmin, läpinäkyvämmiin ja ketterämpiin vaikuttaa omilla päätöksillään subventionsa määrään. Uuden laskentamallin käyttöönoton arvioidaan edellyttävän HSL:n perussopimuksen tarkistamista.

Vantaan kaupunki suhtautuu myönteisesti alijäämämallin kehittämiseen mutta korostaa, että vyöhykejärjestelmän taloudelliset vaikutukset tulisi selvittää kokonaisuudessaan ennen HSL:n hallituksen seuraavaa TTS-lausuntopyyntöä keväällä 2017. Tällöin kunnat voisivat TTS-launnoissaan ilmaista kantansa lipunhintoihin ja kuntaosuuksiin. Asia edellyttää huolellista valmistelua yhteistyössä kuntien edustajien kanssa. Em. perusteilla Vantaan kaupunki esittää, että uusi järjestelmä otetaan käyttöön aikaisintaan vuoden vasta 2018 alussa, jotta kaikki vaikutukset ehditään arvioida huolellisesti ja tehdä mahdolliset muutokset perussopimukseen.

Lähtökohtaisesti kaarimallin käyttöönotto ei saa kasvattaa Vantaan subventioastetta. Se osaltaan edellyttää, että uuden vyöhykejärjestelmän matkaliput tulee hinnoitella siten, että HSL:lle kertyvät kokonaislipputulot säilyvät vähintään ennallaan. Samoin kustannusosuuksien jakomallin tulee olla oikeudenmukainen.

Sähköbussien pikalatausasemat

Vantaan kaupunki kannattaa lämpimästi sähköbussien latausasemaverkon laajentamista Vantaalla, kunhan kehittämispolku laaditaan yhteistyössä kunnan edustajien kanssa, jolloin laajentaminen on suunnitelmallista ja hallittua. Myyrmäen ja Tikkurilan linja-autoterminaleissa on jo suunniteltu varaukset latauspisteille ja niiden edellyttämille putkituksille ja tulevaan Kivistön bussiterminaleihin ne tullaan suunnittelemaan. Nykyisille Kivistön kadunvarsipysäkeille varauksia ei ole tehty. Martinlaakson terminaleita on rakenteilla, mutta siellä ei ole varauduttu latauspisteisiin. Aviapolis-alueen sisäisen linjaston suunnittelun yhteydessä voidaan selvittää myös sähköbussin käyttömahdollisuuksia."

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Asian käsittelyn kuluessa kaupunginhallituksen jäsen Pirkko Kotila esitti Hannu Kokon kannattamana, että matkalippujen hintoja voidaan korottaa korkeintaan 1,9 %.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat kaupunginhallituksen jäsen Pirkko Kotilan esitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin kolmetoista (13) jaa -ääntä (Mäkinen, Letto, Bruun, Kaira, Karlsson, Kuokkanen, Kärki, Lehmuskallio, Mäntynen, Niemelä, Näätsaari, Orpana, Suvensalmi) ja kolme (3) ei -ääntä (Kotila, Kokko, Åstrand) yhden kaupunginhallituksen jäsenen äänestäessä tyhjää (Jääskeläinen). Puheenjohtaja totesi muutosesityksen tulleen hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö jäsenkunnille Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2017–2019 14.6.2016
- Pöytäkirjaote HSL hallituksen 14.6.2016 kokouksesta
- HSL:n Toiminta- ja taloussuunnitelmaesitys 2017–2019, 14.6.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 8392 2427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14.06.2016

1508/02.021.211/2010

Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Vantaan kaupunki
Kauniaisten kaupunki
Keravan kaupunki
Kirkkonummen kunta
Sipoon kunta

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo

Saapunut: 15.6.2016

Dn:o VD/5917/00.04.03/2016

**SAATEKIRJE LAUSUNTOPYYNTÖÖN JÄSENKUNNILLE HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -
KUNTAYHTYMÄN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAEHDOTUKSESTA VUOSILLE 2017 - 2019**

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

HSL:n hallitus käsitteli taloussuunnitelmaehdotusta kokouksessaan 14.6.2016 ja päätti pyytää siitä jäsenkuntien lausunnot. HSL pyytää lausuntoanne alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2017 - 2019.

Perussopimuksen mukaisesti **lausuntoa pyydetään 31.8.2016 mennessä**

- HSL:n strategiasuunnitelmasta,
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- kuntaosuuksien tasosta,
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- tarkastusmaksun korottamisesta,
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2017-2019,
- ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä ja
- valmiudesta järjestää sähköbussien pikalatausasemat.

Ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä on tarvittaessa mahdollista saada lausunnon tueksi lisätietoa kehittämisvaihtoehtoista ottamalla yhteyttä talous- ja hallintojohtaja Ilkka Heinäseen.

14.06.2016

1508/02.021.211/2010

Lausunnot pyydetään toimittamaan osoitteella:
Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymä
PL 100
00077 HELSINKI

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Suvi Rihtniemi
toimitusjohtaja

LIITTEET

Hallituksen päätös 14.6.2016 lausunnon pyytämisestä Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän alustavasta talousarviosta 2017 - 2019,
Helsingin seudun liikenne- kuntayhtymän alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 – 2019.

LISÄTIEDOT

Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi, p. 050 565 8884

Talous- ja hallintojohtaja Ilkka Heinänen, p. 040 533 5330 (erityisesti: kuntaosuuslaskentamallin kehittäminen)

Osaston johtaja Tero Anttila, p. 050 555 2932 (erityisesti: liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset)

Osaston johtaja Pirkko Lento, p. 050 380 7033 (erityisesti: lippujen hinnoittelu)

Osaston johtaja Reijo Mäkinen, p. 040 595 0201 (erityisesti: liikenteen hankinta ja sähköbussit)

Osaston johtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362 (erityisesti: liikennejärjestelmäsuunnittelu, HLJ)

Osaston johtaja Mari Flink, p. 040 715 0440 (erityisesti: markkinointi ja viestintä)

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo

Hallitus

§ 75

14.06.2016

LAUSUNTOPYYNTÖ HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE – KUNTAYHTYMÄN ALUSTAVASTA
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMASTA 2017 – 2019

1508/02.021.211/2010

Hallitus § 75

Esittelijä
Valmistelija

Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Talous- ja hallintojohtaja Ilkka Heinänen, p. 040 533 5330

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman perusteena ovat

- HSL:n strategia 2025
- HSL:n henkilöstöstrategia 2018,
- voimassa oleva toiminta- ja taloussuunnitelma 2016 - 2018,
- hyväksytty liikennöintisuunnitelma 2016 – 2017 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat,
- vuoden 2015 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutum tiedot vuodelta 2016.

Taloussuunnitelma vuosille 2018 - 2019 on laadittu aiempien vuosien tapaan talousarviovuoden (2017) kustannustasoon.

Kunnilta pyydetään lausunnot:

- strategiasuunnitelmasta,
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- kuntaosuuksien tasosta,
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- tarkastusmaksun korottamisesta,

- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2017 – 2019,
- ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä ja
- valmiudesta järjestää sähköbussien pikalatausasemat.

Keskeisiä muutoksia suunnitelmakaudella

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015) on liikenteen osalta ollut lähtökohtana uudelle maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukselle 2016–2019 ja se toimii pohjana myös TTS-kaudella laadittavalle seuraavalle liikennejärjestelmäsuunnitelmalle HLJ 2019.

HSL:n tavoitteena on, että asiakkailta on tarjolla entistä enemmän ajantasaista tietoa ennen matkaa ja matkan aikana sekä selkeät, helppokäyttöiset ja kohtuuhintaiset liput. Uudistettu matkalippujärjestelmä ja seudullinen ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä (LIJ-hanke) otetaan käyttöön täydessä laajuudessaan 2017 alkaen. Reittioppaan kokonaisvaltainen uudistus eli Digitransit-palvelualusta ja sen päälle rakennettu Reittiopas-verkkosovellus otetaan käyttöön vuoden 2017 alussa. Palvelualusta on rakennettu tiiviissä yhteistyössä Liikenneviraston kanssa. Matkustaja-informaatiota ja matkalippujärjestelmää kehitetään edelleen asiakaslähtöisesti palvelumuotoilun keinoja ja käyttäjätutkimuksia hyödyntäen.

Lippujärjestelmä vaihtuu TTS-kaudella selkeisiin kaarimaisiin vyöhykkeisiin, joiden ymmärtämistä tuetaan matkustajainformaatiolla, markkinoinnilla ja palvelumuotoilulla. Lippujen hinnoittelu ei enää perustu kuntarajoihin, vaan nykyistä enemmän matkan pituuteen. Kuntien tuki kohdennetaan jatkossakin säännöllisten käyttäjien kausi- ja arvolippujen hintoihin. Kuntaosuuslaskentamallia kehitetään ennen kaarimallin käyttöönottoa.

Lipunmyyntiä kehitetään hallituksen hyväksymän lipunmyynnin kehittämisselvityksen ja -suunnitelman 2014 – 2020 mukaisesti. Lipunmyynnin painopistettä siirretään strategian mukaisesti itsepalvelukanaviin. HSL Mobiililippua kehitetään edelleen. Nykyisen puhelinoperaattorilaskutuksen rinnalle tuodaan maksutavaksi myös maksukortit (pankki- ja luottokortit). Lipputuotteita ja lipun myyntikanavia kehitetään mm. verkkokauppaan ja MaaS-yhteistyöhön sopiviksi. Matkakorttien lataus internetissä otetaan käyttöön vuoden 2017 aikana.

Sähköisessä asiakaspalvelussa painopiste on HSL:n kanta-asiakasohjelman kehittämisessä ja mobiilipalveluissa. HSL:n tavoitteena on kasvattaa sähköisiin palveluihin rekisteröityneiden asiakkaiden määrä useaan sataan tuhanteen vuoteen 2018 mennessä.

Linjastoa kehitetään keskittämällä tarjontaa vahvoille reiteille sekä bussi- että raideliikenteessä runkolinjastrategian mukaisesti. HSL osallistuu pikaraitiotie Raide-Jokerin rakennussuunnittelun ja rakentamisen ohjaamiseen.

Suunnitelmakaudella tapahtuvalle junaliikenteen kilpailuttamiseen valmistautumiselle saatiin lisää aikaa VR:n kanssa vuonna 2016 solmitun suoramarkintasuorituksen myötä.

HKL:n kanssa neuvotellaan lautasuorituksen jatkosta tai lauttaliikenteen kilpailuttamisesta. Nykyinen lautasuoritus päättyy vuonna 2017.

Vuonna 2015 käyttöön otettu Kehärata sekä loppuvuonna 2016 käyttöön otettava Länsimetro kasvattavat TTS-kaudella joukkoliikenteen käyttäjämääriä. Vaikutusarvioiden mukaan Länsimetro liityntälinjastoineen kasvattaa joukkoliikenteen kulkutapaosuutta seudulla 1,1 prosenttiyksikköä ja houkuttelee joukkoliikenteeseen arkipäivisin runsaat 11 000 uutta matkustajaa. Heistä kaksi kolmasosaa siirtyy henkilöautoista ja loput kevyestä liikenteestä.

HSL:n bussiliikenteen hankinnoissa suositaan tarjousvertailussa sekä haitallisia lähipäästöjä että CO₂-kuormitusta vähentäviä ratkaisuja. Tavoitteena on tuottaa tehokkaita ja laadukkaita liikennepalveluja minimoimalla sekä kustannukset että ympäristövaikutukset. Erillisiä päästöjen vähennystoimenpiteitä edistävän ympäristöbonuksen määrää kasvatetaan asteittain saavutettujen tulosten mukaisesti. Vuonna 2017 ympäristöbonukseen on varattu 1 700 000 euroa.

HSL osallistuu suunnitelmakaudella eBusSystems-hankkeeseen, jossa kehitetään sähköbussijärjestelmää. Keskeinen edellytys täyssähköisen bussiliikenteen yleistymiselle on tarkoituksenmukaisen latausinfrastruktuurin määrittely ja toteutus. HSL on hankkinut leasing-suorituksella vuosien 2015 /2016 aikana 12 sähköbussia kokeilualustaksi. Näin toimimalla päästään luomaan Suomen ensimmäiset sähköbussijärjestelmät. Tämän hankkeen (ePELI) yksi osatavoite on tutustuttaa bussiohjaajat sähköbussien ja varmistaa, että ohjaajat pystyvät jatkossa tarjoamaan liikennettä kilpailutettuun sähköbussiliikenteeseen. Tämä hanke mahdollistaa jatkossa sähköbussiliikenteen sisällyttämisen normaalin kilpailutuksen piiriin.

HSL-perussuorituksen mukaisella lippulajitutkimuksella kerätään vuonna 2017 tietoa metromatkustajien kotipaikka- ja matkalippujakaumista kuntien alijäämän määrittämistä varten. Tutkimus tehdään ennen kaarimallin käyttöönottoa, kun Länsimetron ensimmäinen vaihe on saatu käyttöön ja liikenne sen osalta on vakiintunut. Lippulajitutkimusten tarvetta ja mahdollista uutta tutkimustapaa kaarimallin käyttöönoton jälkeen selvitetään vuoden 2017 aikana. Suurten liikennemuutosten (Kehärata, Länsimetro, Kaarimalli) ennen-jälkeen –vaikutuksia tutkitaan liikennejärjestelmätason tutkimuksilla: liikkumistutkimus (HEHA 2018), matkatutkimukset (MATU 2017, 2018 ja 2019) ja Liityntäpysäköintitutkimus 2018. Lisäksi tehdään kaksi matkanopeus-tutkimusta (2017 ja 2019) sekä päivitetään HLJ-barometri 2017. Matkatutkimuksen rinnalle kehitetään Reittitutkimus (RETU), jota käytetään kulkureittien ja joukkoliikenteen vaihtopaikkojen tarkempaan selvittämiseen.

HSL tutkii suunnitelmakaudella säännöllisesti matkustajien asiakastytyytyväisyyttä sekä joukkoliikenteen kaluston laatua. Lisäksi HSL

osallistuu kansainväliseen BEST-tutkimukseen, jossa tutkitaan yhtenäisellä tavalla Pohjoismaiden pääkaupunkien sekä eräiden Keski-Euroopan kaupunkien asukkaiden tyytyväisyyttä joukkoliikenteeseen.

Suunnitelmakaudella on tavoitteena laajentaa toiminnan rahoituspohjaa uusien tulo- ja rahoituslähteiden avulla ja näin kasvattaa muiden tulojen absoluuttista määrää sekä samalla mahdollisuuksien mukaan myös suhteellista osuutta kaikista toimintatuloista.

Suunnitelmakaudella jatketaan vuonna 2014 hyväksytyjen HSL:n varsinaisen strategian sekä henkilöstöstrategian jalkautusta.

Merkittävimmät liikenteen palvelutasomuutokset suunnitelmakaudella ovat:

- Koillis-Helsingin linjastomuutos 2017,
- runkolinja 500 Herttoniemi – Munkkivuori aloittaa syksyllä 2018,
- runkolinja 510 Pasila – Tapiola aloittaa vuonna 2019,
- runkolinjaa 560 jatketaan Matinkylään syksyllä 2019,
- runkolinja 570 Mellunmäki – Aviapolis aloittaa syksyllä 2019,
- raitioliikenteen linjastosuunnitelman mukaisten muutoksien toteutus alkaa vuonna 2017 Jätkäsaaren ja Reijolankadun raideyhteyksien valmistuessa.

Maan hallitus valmistelee maakuntahallinnon uudistamista. Maakuntavaalit pidetään tammikuussa 2018. Maan hallitus on linjannut maakuntien tehtäviä 5.4.2016. Näiden linjausten kohtien 8 ja 9 mukaan maakuntiin siirretään

8) Alueellinen maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelu (nykyiset ELY-keskusten ja maakunnan liittojen tehtävät),

9) Joukkoliikenteen alueellinen suunnittelu ja järjestäminen sekä valtionavustustehtävät samoin kuin yksityisteiden valtionavustustehtävät (nykyiset ELY-keskusten ja maakunnan liittojen tehtävät).

Tässä yhteydessä ei muuteta kunnille ja niiden yhteistyöelimille joukkoliikennelain mukaan kuuluvien tehtävien järjestämistä.

Jos nämä linjaukset toteutuvat valmistelussa olevassa lainsäädännössä niin niiden perusteella HSL:n tehtäviin ei näyttäisi tulevan muutoksia.

HSL:n toimialueen laajentumista koskeva selvitystyö on käynnissä Tuusulan kunnan kanssa, minkä lisäksi Siuntion kunnan kanssa tehty määräaikainen sopimus Y-junan liikennöinnistä saattaa johtaa jäsenyysneuvotteluihin ja Siuntion jäsenyyteen HSL:ssä.

Taloussuunnitelma

Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2017 ovat yhteensä 702,4 milj. euroa. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on 52,8 milj. euroa (8,1 %). Toimintatulojen arvioidaan olevat 710,2 milj. euroa vuonna 2018 ja 713,3 milj. euroa vuonna 2019.

Lipputulot

Lipputuloarviot perustuvat neljän kuukauden toteutuman perusteella tehtyyn lipputuloennusteeseen sekä esitettyihin hinnankorotuksiin ja hintajoustoon. Lipputulojen arvioidaan olevan vuonna 2016 ilman ALV:ia yhteensä 324,6 milj. euroa ja 344,0 milj. euroa vuonna 2017. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen on 6,0 %. Lipputulot muodostavat 49,0 % HSL:n toimintatuloista.

Taloussuunnitelmassa kuntien sisäisten lippujen hinnat ovat yhtenäiset. Keskimääräiset korotukset ovat erisuuruiset, koska myytyjen lippujen lippulajjakautuma vaihtelee alueittain. Vuodesta 2016 vuoteen 2017 matkustajamäärän arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 2,0 %. Lippujen myyntiennuste 2017–2019 perustuu lipunmyyntiin vaikuttavan matkustajamäärän kasvuun vastaavasti keskimäärin noin yhdellä prosentilla vuosittain.

Lippujen hintoja esitetään korotettavaksi vuonna 2017 keskimäärin 5,5 %. Sisäisiin lippuihin esitetään keskimäärin 6,1 %:n korotusta ja seutulippuihin keskimäärin 4,7 %:n korotusta. Lippujen hintojen korotusesitys johtuu pääosin kasvaneista Länsimetron käyttönoton sekä muun metroliikenteen (metrova-rikon laajennus, kulunvalvontalaitteisto) aiheuttamista infrakustannuksista. Osaltaan kustannuksia kasvattaa myös em. syistä johtuva metro- ja junaliikenteen operointikustannusten kasvu. Yleiskustannusten puolella suurin kasvu johtuu LIJ-järjestelmän käyttönoton (vaikutus poistoihin) sekä sen ja nykyisen matkakorttijärjestelmän siirtymäajalla yhtäaikaisen ylläpidon aiheuttamasta ICT- ja tietoliikennekulujen kasvusta.

Vuonna 2017 korotukset kohdistuvat kerta-, kausi- ja arvolippuihin. Kuntien sisäisten kausilippujen hintaa korotetaan enemmän kuin seutukausilippujen hintaa, jotta sisäisten ja seutulippujen korkea hintaporras pienenis. Arvolippujen hintoja korotetaan keskimäärin 5,1 %, kertalippujen hintoja keskimäärin 8,9 %.

Kaikkien kuntien sisäisten maksualueiden lippujen hinnat ovat yhtenäiset. Ennakkoon myytävät kerta-liput ovat 10 % halvempia kuin kuljettajalta ostetut liput. Ennakkoon myytäviä lippuja ovat mobiilikertaliput, tekstiviestilippu ja automaattista ostetut kertaliput.

Lipputulojen arvioidaan olevan 347,4 milj. euroa vuonna 2018 ja 350,9 milj. euroa vuonna 2019.

TTS-esityksessä vuonna 2017 kuntien subventioasteen ilman edellisten vuosien yli-/alijäämiä on keskimäärin 50,6 %. Kuntien HSL-ajan

keskimääräinen subventiotaso pysyy kuitenkin alle 50 %:ssa (49,2 %), vaikka se vuoden 2017 osalta ylittyykin hieman (50,6 %). Jos kuntien maksama keskimääräinen subventioaste halutaan edelleen pitää vuositasolla 50 %:ssa, tulisi lipputuloja vuonna 2017 kerätä lisää noin 4,5 milj. euroa. Tämä merkitsisi vuonna 2017 keskimäärin noin 10,0 %:n korotusta vuodelle 2017 ehdotetun keskimääräisen 5,5 %:in korotuksen sijaan

Vyöhykkeisiin perustuva tariffijärjestelmä tulee käyttöön aikaisintaan elokuussa vuonna 2017. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa suunnitelmakauden lipputulot on arvioitu nykyisen tariffijärjestelmän pe-rusteella.

Korttimaksuja arvioidaan kertyvän vuonna 2016 0,7 milj. euroa ja korttimaksuista kertyvien tulojen kasvavan hieman vuonna 2017 ja olevan silloin 0,8 milj. euroa.

Kuntaosuudet

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista.

Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2017 yhteensä 342,8 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 48,8 % HSL:n toimintatuloista.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 4,7 milj. euroa vuosina 2017–2019. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa. Vuonna 2014 suurten kaupunkien joukkoliikennetukea saatiin vielä 6,1 milj. euroa. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 1,4 milj. euroa.

Tarkastusmaksutuloja arvioidaan vuonna 2017 kertyvän 5,0 milj. euroa, joista kirjataan luottotappio-ta ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 2,5 milj. euroa. Tarkastusmaksun määrä voi olla 40 kertaa alin yleinen kertalipun hinta. Tarkastusmaksu on ollut vuo-desta 2007 alkaen 80 euroa. Vuonna 2017 tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 100 euroon.

Matkalippujen tarkastustoiminnassa otetaan huomioon siirtyminen uuteen lippu- ja informaatiojärjestelmään sekä taksa- ja lippujärjestelmään. Toiminnan painopiste on asiakkaiden opastamisessa uuden järjestelmän käyttöönottoon. Tämän vuoksi tarkastusmaksutuloja arvioidaan kertyvän noin 25 % normaalitasoa vähemmän vuosina 2017–2019.

Vuokratuloja liikennöitsijöiltä laskutettavista taukotilojen, matkakorttilaitteiden ja sähköbussien vuokrista arvioidaan saatavan 2,3 milj. euroa.

Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2017 ovat yhteensä 696,2 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2016 ennusteesta 52,5 milj. euroa (8,1 %). Vuonna 2018 toimintamenojen arvioidaan olevat 702,0 milj. euroa ja 706,9 milj. euroa vuonna 2019.

Henkilöstökulut Henkilöstömenot ovat 20,6 milj. euroa, joka on 3,0 % toimintamenoista. Palkat ja palkkiot ovat yhteensä 16,5 milj. euroa. Eläkemenoihin ja muihin sivukuluihin on varattu yhteensä 4,1 milj. euroa. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulospalkkion maksamiseen.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot vuonna 2017 ovat yhteensä 665,7 milj. euroa, 95,6 % HSL:n toimintamenoista.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat 495,9 milj. euroa, 71,2 % HSL:n toimintamenoista. Kuntaosuuksissa joukkoliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,8 milj. euroa.

Joukkoliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan keskimäärin 1,2 % edellisvuoden tasosta.

Bussiliikenteen menot vuonna 2017 ovat yhteensä 307,1 milj. euroa (sis. sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,8 milj. euroa). Bussiliikenteen menot sisältävät 1,7 milj. euron ympäristöbonusvarauksen. Vuonna 2017 bussiliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan 1,8 %. Vuonna 2017 bussiliikenteen kustannuksia alentaa Länsimetro ja sen myötä liityntäliikenne metroasemille.

Vuonna 2018 bussiliikenteen menoiksi yhteensä arvioidaan 311,4 milj. euroa ja 313,4 milj. euroa vuonna 2019.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2017 olevan yhteensä 88,7 milj. euroa ml. Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta. Vuonna 2017 junaliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan 1,15 %. Vuonna 2018 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 87,6 milj. euroa sekä vuonna 2019 89,5 milj. euroa.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2017 olevan 54,1 milj. euroa. Raitioliikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu -0,14 %. Kustannuksiksi arvioidaan 57,3 milj. euroa vuonna 2018 ja 58,6 milj. euroa vuonna 2019. Vuonna 2017 kustannukset nousevat uuden kaluston pääoma-kustannusten johdosta. Uusia Artic-raitiovaunuja on toimitettu 32 kappaletta vuoden 2017 loppuun mennessä. Artic-raitiovaunuja on tilattu kaikkiaan 40.

Metroliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 42,7 milj. euroa vuonna 2017. Metroliikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu -0,96 %. Vuonna

2018 kustannuksiksi arvioidaan 43,0 milj. euroa ja 43,0 milj. euroa vuonna 2019. Vuonna 2017 kustannukset nousevat uuden metrokaluston ja Länsimetron myötä. Metron viikonloppuöiden yöliikennekokeilu lopetettiin vuonna 2014. Taloussuunnitelma ei sisällä yöliikenteen kustannuksia vuosina 2017–2019.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2017 olevan 4,1 milj. euroa ja pysyvän samalla tasolla suunnitelmavuosina 2018–2019. Lauttaliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,1 %.

Muut palvelujen ostomenot

Muiden kuin operointipalvelujen ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 34,2 milj. euroa vuonna 2017. Muihin palvelujen ostoon käytetään 33,0 milj. euroa vuonna 2018 ja 32,0 milj. euroa vuonna 2019.

Vuosina 2017–2018 lisäkustannuksia aiheuttaa LIJ-hankkeen valmistuminen ja uuden sekä vanhan matkalippujärjestelmän rinnakkaiskäyttö. ICT-kustannuksia kasvattavat lisäksi siirtymäajalla LIJ-hankkeen mukanaan tuomat uudet palvelut ja erityisesti informaatiojärjestelmien kehittäminen. TTS-kaudella jälleenmyyjille maksettavien lipunmyyntipalkkioiden oletetaan vähitellen laskevan noin 1,0 M€ vuodesta 2017 vuoteen 2019, kun uusi lipunmyynnin itsepalvelukanavia on otettu käyttöön.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrasta maksettava käyttökorvaus vuonna 2017 on 135,6 milj. euroa. Inframenot sisältävät kustannukset Helsingiltä 85,2 milj. euroa, Espoolta 39,4 milj. euroa, Vantaalta 10,9 milj. euroa, Keravalta 0,07 milj. euroa sekä Kirkkonummelta 0,03 milj. euroa.

Inframenoihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentaperusteena on ennen vuotta 2010 käyttöön otetun infran osalta käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on hankintahinta, johon on lisätty 5 % rakennusaikainen korko. Pääomalle laskettavan koron osalta on laskennallisena korkona käytetty infrasopimuksen mukaista viittä prosenttia. Korkojen osuus infrakustannuksista on 44,3 milj. euroa vuonna 2017.

HSL:n ja sen jäsenkuntien välinen sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta on ollut voimassa vuodesta 2010. Sopimuksen 8.2. -kohdan mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien aiheuttamien infrakulujen kohdistamisesta sovitaan kokonaan erikseen. Tällaisia uusia, merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat ainakin Länsimetro ja Kehärata. Talous- ja toimintasuunnitelmassa infrakustannusten jaossa on sovellettu Kehäradan ja Länsimetron osalta 27.5.2015 hyväksytyn sopimuksen periaatteita. Vantaan infrasopimuksen mukaisesti on Kehäradan käyttöönoton aiheuttamasta kertaseutulipputulojen kasvusta kohdistettu Vantaalle suoraan 3,0 milj. euroa vuonna 2017.

Vuonna 2018 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 135,8 milj. euroa ja vuonna 2019 yhteensä 137,0 milj. euroa.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2017 varattu 1,1 milj. euroa. Varaus on 0,7 milj. euroa edellisvuoden ennustetta pienempi, koska uusien matkakorttien hankinta on ajoitettu vuoteen 2016. Vuoden 2018 varaus on 1,0 milj. euroa ja vuoden 2019 varaus 1,0 milj. euroa.

Vuokramenot vuonna 2017 ovat 5,3 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokrakustannusten lisäksi sähköbussista maksettavia leasingvuokria 1,5 milj. euroa, kuljettajien sosiaalityötiloista maksettavia vuokria 2,1 milj. euroa sekä VR:lle maksettavia vuokria matkakorttilaitteista 0,2 milj. euroa. Vuoden 2018 varaus on 5,4 milj. euroa ja vuoden 2019 varaus 4,8 milj. euroa.

Muut menot vuonna 2017 ovat 3,1 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan vuosittain yhteensä 2,5 milj. euroa. Vuodelle 2018-2019 varaus muihin menoihin on 3,5 milj. euroa molemmille vuosille.

Toimintakatteen vuonna 2017 arvioidaan olevan 6,2 milj. euroa ylijäämäinen ja se riittää kattamaan rahoitusmenot, joita arvioidaan olevan 0,2 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. HSL on toistaiseksi ollut velaton eikä talousarviolainaa tarvinne nostaa myöskään vuonna 2016.

Uusiin investointeihin on budjetoitu vuodelle 2017 varaus talousarviolainaan 20,0 milj. euroa, 10 milj. euroa vuodelle 2018 ja 5 milj. euroa vuodelle 2019, jolloin lainakanta vuoden 2019 lopussa olisi noin 31,0 milj. euroa. Lainakorkona laskennassa on käytetty 1,5 %.

Rahoituskuluihin kirjataan myös jäsenkunnille maksettavat ylijäämien korot ja rahoitustuloihin vastaavasti alijäämistä perittävät korkotulot.

Rahoituksen nettomenojen vuonna 2017 arvioidaan olevan 0,2 milj. euroa ja kasvavan vuosina 2018 ja 2019 siten, että varaus on 0,5 milj. euroa vuodelle 2018 ja 0,5 milj. euroa vuodelle 2019.

Vuosikate rahoitusserien jälkeen on 6,0 milj. euroa ylijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Suunnitelmapoistot vuonna 2017 ovat 20,2 milj. euroa ja ne kasvavat edellisvuoden ennusteeseen verrattuna 10,2 milj. eurolla (102,4 %). Suunnitelmapoistot kasvavat, kun LIJ-hanke valmistuu ja uusitut ohjelmistot ja laitteet ovat kokonaisuudessaan käytössä vuoden 2017 alusta lähtien. Varaus poistoihin on 21,9 milj. euroa vuodelle 2018 ja 20,0 milj. euroa vuodelle 2019.

Tilikauden 2017 alijäämäksi arvioidaan 14,2 milj. euroa ja se voidaan kattaa edellisvuosien ylijäämästä.

Investoinnit

HSL:n investointimenot ovat 18,9 milj. euroa vuonna 2017, 8,7 milj. euroa vuonna 2018 ja 5,6 milj. euroa vuonna 2019.

Suunnitelmakauden merkittävin investointi on LIJ-hanke, jonka valmistuminen ajoittuu suunnitelma-kauden alkuun. LIJ-hankkeen investointeihin on budjetoitu käytettäväksi suunnitelmakaudella 2017-2019 vielä noin 13,5 milj. euroa. Määrärahavaraus on 10,6 milj. euroa vuodelle 2017, 2,8 milj. euroa vuodelle 2018 ja 0,1 milj. euroa vuodelle 2019.

Matkustajainformaatiolaitteisiin ja -järjestelmiin (mm. Uusi reittiopas & Digitransit, sähköiset TFT- ja patterinäytöt) on varattu suunnitelmakaudelle 7,1 milj. euroa, josta 2,8 milj. euroa vuodelle 2017, 2,2 milj. euroa vuodelle 2018 ja 2,1 milj. euroa vuodelle 2019.

Toimiala-IT:n kehityshankkeisiin on varattu suunnitelmakaudelle 3,6 milj. euroa. Merkittävimpiä yksittäisiä kehittämishankkeita ovat joukkoliikennerekisterin (JORE) kehittäminen, johon on varattu suunnitelmakaudella 0,9 milj. euroa ja matkustajalaskentalaitteiden hankinta, johon on varattu suunnitelmakaudella yhteensä 0,6 milj. euroa sekä toimiala-IT:n yleinen kehittäminen, johon on varattu 0,8 milj. euroa.

Asiakassovellusten kehittämiseen on varattu suunnitelmakaudelle yhteensä 1,8 milj. euroa, joka sisäl-ää asiakasohjelmaan, CRM-järjestelmään ja verkkopalveluiden kehittämiseen varatut määrärahat.

Muihin ICT-investointeihin on varattu suunnitelmakaudelle 7,2 milj. euroa. Muissa investoinneissa on varauduttu suunnitelmakaudella 5,5 milj. eurolla lippujärjestelmän laitehankintoihin ja kehittämiseen, 1,4 milj. eurolla muihin IT-investointeihin (mm. talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien päivittäminen) sekä 0,3 milj. eurolla HSL:n toimitilojen remontointimenoihin.

Ehdotus (SR)

Hallitus päättää pyytää Helsingin, Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Keravan kaupunkia ja Kirkkonummen ja Sipoon kuntia 31.8.2016 mennessä antamaan lausuntonsa Helsingin Seudun Liikenne – kuntayhtymän taloussuunnitelmaehdotuksesta 2017 - 2019. Lausuntoa pyydetään:

- a) strategiasuunnitelmasta,
- b) liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- c) kuntaosuuksien tasosta,
- d) lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- e) tarkastusmaksun korottamisesta,

- f) kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2017 – 2019,
- g) ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä ja
- h) valmiudesta järjestää sähköbussien pikalatausasemat.

Hallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Liite

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 – 2019

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä HSL:n kirjaamossa 20.6.2016

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 15.6.2016

Pirjo Sailavuo-Asikainen
assistentti

HSL:N HALLITUKSEN PÄÄTÖKSIÄ KOSKEVAT MUUTOKSENHAKUOHJEET

Tässä Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän hallituksen pöytäkirjassa olevaan päätökseen tyytymätön saa tehdä siitä **oikaisuvaatimuksen** HSL:n hallitukselle. HSL:n hallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen haetaan muutosta **kunnallisvalituksella** Helsingin hallinto-oikeudelta. HSL:n hallituksen tekemästä hankintapäätöksestä voidaan tehdä **hankinta-oikaisu HSL:n hallitukselle tai valitus markkinaoikeuteen**.

Valitusviranomainen antaa tiedon valituksesta mahdollisesti perimistään maksuista.

ASIANOSAINEN JA JÄSENET

Näissä muutoksenhakuohjeissa tarkoitetaan asianosaisella sitä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). HSL:n jäsenkunnalla tarkoitetaan Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Keravan, Vantaan kaupunkia tai Kirkkonummen taikka Sipoon kuntaa (HSL:n jäsenkuntia). Näiden jäsenellä tarkoitetaan kuntalain (410/2015) 3 §:n mukaista henkilöä, yhteisöä, laitosta tai säätiötä (jäsen).

MUUTOKSENHAKU- JA VALITUSKIELLOT

Tämän pöytäkirjan §:ssä olevista päätöksistä, jotka koskevat yksinomaan valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kuntalain mukaista kunnallisvalitusta. Kunnallisvalitusta ei saa tehdä myöskään kunnallisen virkaehtosopimuslain (669/1970) 26 §:ssä tarkoitetuista asioista.

Päätöksestä, josta voidaan tehdä oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla. Kunnallisvalitus on mahdollinen vasta oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen.

Tämän pöytäkirjan §:ssä olevista hankintapäätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, jos muutoksenhaun perusteena oleva asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Päätökseen tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen HSL:n hallitukselle. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä HSL:n jäsenkunta sekä tämän jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksella, taikka tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, ellei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. HSL:n jäsenkunnan tai tämän jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on asetettu yleisesti nähtäville HSL:n kirjaamossa.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä päätös oheisasiakirjoineen katsotaan saadun tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikennetyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu sekä oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteluineen. Oikaisuvaatimus on sen tekijän tai tämän valtuuttaman asiamiehen allekirjoitettava. Jos ainoastaan asiamies on allekirjoittanut oikaisuvaatimuksen, on siinä mainittava asiamiehen ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijälle on annettu päätös tiedoksi saantitodistuksella tai henkilökohtaisesti, on oikaisuvaatimukseen liitettävä todistus tiedoksisaantipäivästä (tiedoksisaanti- tai tiedoksiantotodistus).

Oikaisuvaatimus on osoitettava Helsingin seudun - kuntayhtymän hallitukselle ja toimitettava virka-aikana henkilökohtaisesti tai lähtetä välityksellä HSL:n kirjaamoon, osoite Opastinsilta 6 Aa, 00520 Helsinki.

Lähetäjän omalla vastuulla voi oikaisuvaatimuksen myös lähettää postitse osoitteella HSL, kirjaamo, PL 100, 00077 HSL taikka sähköpostitse osoitteeseen hsl@hsl.fi. Asiakirjat on toimitettava niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen oikaisuvaatimuksen tekemiselle varatun määräajan päättymistä.

VALITUSOSOTUS

Kuntalain mukaisen kunnallisvalituksen Helsingin hallinto-oikeudelle saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen.

Kunnallisvalituksen saa tehdä oikaisuvaatimusta koskevasta päätöksestä se, joka on tehnyt asiassa oikaisuvaatimuksen. Jos päätöstä on oikaisuvaatimuksen johdosta muutettu, saa kunnallisvalituksen tehdä muikin päätöksen asianosainen taikka HSL:n jäsenkunta tai tämän jäsen.

Kunnallisvalitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksella, taikka tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, ellei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

HSL:n jäsenkunnan tai tämän jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on asetettu yleisesti nähtäville HSL:n kirjaamossa.

Kunnallisvalitus on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmässä on ilmoitettava valituksen tekijän nimi, ammatti, asuinkunta ja posti-osoite; päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä; miltä osin päätöksestä valitetaan; muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi; sekä muutoksenvaatimuksen perustelut.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Muun kuin valittajan allekirjoittamassa valituskirjelmässä on mainittava tämän kotikunta, postiosoite ja muut yhteystiedot.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä, sekä todistus valitusajan alkamisesta (tiedoksisaanti- tai tiedoksiantotodistus). Pöytäkirjaotteen voi tilata HSL:n kirjaamosta (puh. (09) 47664444).

Valituskirjelmä on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle ja sen voi toimittaa hallinto-oikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähtien välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden kanslian aukioloajan päättymistä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus

Radanrakentajantie 5

00520 Helsinki

puhelinvaihe 029 56 42000

fax. 029 56 42079

sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS HANKINTA-ASIASSA

I Oikaisuohje

Hankintapäätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintalain 80-83 §:n mukaan Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän hallitukselle kirjallisen hankintaoikaisuun. Hankintaoikaisua sovelletaan myös sellaiseen hankintayksikön päätökseen, johon ei muutoin sovelleta vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annettua lakia (349/2007).

Hankintaoikaisu on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saadun tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantota-

paa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu osoitetaan Helsingin seudun -kuntayhtymän hallitukselle ja toimitetaan virka-aikana henkilökohtaisesti tai lähettämällä HSL:n kirjaamoon, osoite: Opastinsilta 6 Aa, Helsinki. Lähettäjän omalla vastuulla voi oikaisuvaatimuksen myös lähettää postitse osoitteella HSL, kirjaamo, PL 100, 00077 HSL taikka sähköpostitse osoitteeseen hsl@hsl.fi. Asiakirjat on toimitettava niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen hankintaoikaisun tekemiselle varatun määräajan päättymistä.

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen, mikäli päätökseen sovelletaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annettua lakia (349/2007).

Valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saadun tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettamisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähettämällä postitse, telexkopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihin tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymälle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava HSL:lle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 Helsinki
puh. 029 56 43300
fax 029 56 43314, sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

**Alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2017 -
2019
HSLH 14.6.2016**

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL (00520 Helsinki)
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yleisperustelut	2
1.1	Toimitusjohtajan esipuhe	2
1.1	Lausuntopyyntö	2
1.2	Yleinen taloustilanne ja HSL:n toimintaympäristö	2
1.3	HSL:n organisaatio	5
2	Strategiset tavoitteet	6
2.1	Tavoitetila 2025, perustehtävä ja arvot	6
2.2	Strategiset tavoitteet kaudelle 2017–2019	8
2.2.1	<i>Tavoite 1: Sujuvat matkat</i>	<i>8</i>
2.2.2	<i>Tavoite 2: Selkeää palvelua</i>	<i>12</i>
2.2.3	<i>Tavoite 3: Joukkoliikenne kasvuun</i>	<i>18</i>
2.2.4	<i>Tavoite 4: Tiivis ja vetovoimainen seutu</i>	<i>20</i>
2.2.5	<i>Tavoite 5: Vähemmän päästöjä</i>	<i>23</i>
2.2.6	<i>Tavoite 6: Tehokasta taloutta</i>	<i>26</i>
3	Henkilöstö	32
4	Toiminnan riskien hallinta	36
5	Käyttötalous	37
5.1	Talousarvion sitovuus	37
5.2	Tuloslaskelma 2017 - 2019	37
5.2.1	<i>Toimintatulot</i>	<i>38</i>
5.2.2	<i>Toimintamenot</i>	<i>42</i>
5.3	Kuntakohtaisen yli-/alijäämän käyttö	46
5.4	Peruspääoma	46
5.5	Investoinnit	46

Liite 1: Tuloslaskelma

Liite 2: Rahoituslaskelma

Liite 3: Investointierittely

Liite 4: Kuntaosuudet

Liite 5: Joukkoliikenteen palvelutaso

Liite 6: Kuntaosuuksien laskentaperusteet

Liite 7: Kuntaosuuslaskenta kaarimallissa

Liite 8: Dokumentissa käytetyt lyhenteet

1 Yleisperustelut

1.1 Toimitusjohtajan esipuhe

Lisätään lopulliseen versioon syksyllä.

1.1 Lausuntopyyntö

HSL:n perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta pyydetään jäsenkuntien lausunnot, jotka liitetään yhtymäkokoukselle annettavaan varsinaiseen talousarvioehdotukseen.

Jäsenkuntien lausuntoa pyydetään 31.8.2016 mennessä alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman 2017–2019:

- strategiasuunnitelmasta,
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista,
- kuntaosuuksien tasosta,
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista,
- tarkastusmaksun korottamisesta,
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelma-kaudella 2017-2019,
- ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa tapahtuvasta kuntaosuuslaskentamallin kehittämisestä ja
- valmiudesta järjestää sähköbussien pikalatausasemat.

1.2 Yleinen taloustilanne ja HSL:n toimintaympäristö

Helsingin seudulla asui vuoden 2015 lopussa 1 437 800 ihmistä Helsingin kaupungin tietokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Väestö kasvoi seudulla 17 500 hengellä eli 1,2 prosentilla. Pääkaupunkiseudulla suhteellinen väestönkasvu oli muutaman edellisen vuoden tasolla ja oli 1,4 prosenttia. KUUMA-kuntien väkiluku kasvoi hieman edellisvuosia vähemmän, yhteensä 0,6 prosenttia, mutta kuntien välillä oli huomattavaa vaihtelua ja muutamassa väkiluku on jopa vähentynyt.

Helsingin seudulla valtaosa väestönkasvusta johtui muuttoliikkeestä, kun KUUMA-kunnissa luonnollinen väestönkasvu lisäsi väkilukua nettomuuttoa enemmän. Pääkaupunkiseudun muuttovoitto kasvoi edellisvuodesta lähes viidenneksen ja KUUMA-kuntien muuttotappio pieneni kolmanneksella, joten Helsingin seudun muuttovoitto kasvoi huomattavasti. Seudun sisäisessä muuttoliikkeessä KUUMA-kunnat ja Vantaa olivat voittajia, vaikka KUUMA-kuntien nettomuutto on pienentynyt vuodesta 2007 lähtien. Vantaan väkiluku lisääntyi 1,8 prosenttia. Helsingin muuttotappio seudun sisäisessä muuttoliikkeessä oli suurin muutamaan vuoteen Espoole ja Vantaalle muuttaneiden vuoksi. Helsinki on ollut suurin häviöjä seudun sisäisessä muuttoliikkeessä, ja sen muuttotappio kasvoi vuonna 2015.

Helsingin kaupungin tietokeskuksen raportin mukaan länsimetron ja kehäradan valmistumisen arvioidaan lisäävän asuntotuotantoa ja väestönkasvua Espoossa ja Vantaalla, mikä jonkin verran hidastanee Helsingin väestönkasvua. Vieraskielisten asukkaiden osuuden ennustetaan kasvavan Helsingin seudulla vuoteen 2030 mennessä 21 prosenttiin. Uudet ennustevaihtoehdot ovat aiemmin laadittuja ennusteita korkeammat muun muassa vuonna 2015 alkaneen turvapaikanhakijoiden määrän kasvun johdosta.

Helsingin seudun tuotanto kääntyi viime vuoden lopulla uudelleen kasvuun ja keväällä 2016 julkaistun valtiovarainministeriön suhdannekatsauksen mukaan Suomen kansantalouden ennustetaan kasvavan vuonna 2016 0,9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja vuosien 2017–2018 kasvuksi ennustetaan vaimeaa 1,2 prosenttia. Huolimatta hienoisesta talouden piristymisestä Suomen talouden ennustetaan lähivuosien ajan pysyvän heikkona. Ennusteen mukaan BKT tulisi olemaan vielä vuonna 2018 2 prosenttia pienempi kuin vuonna 2008 ja teollisuustuotannon taso jäisi vuonna 2018 noin viidenneksen alemmalle tasolle kuin kymmenen vuotta sitten. Lähivuosien taloudellista kasvua kannattelee etupäässä yksityinen kulutus ja investoinnit.

Joukkoliikenteen kustannustaso säilynee matalalla

Työmarkkinoiden tilanne pysyy edelleen heikkona. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työttömyysaste oli koko maassa vuonna 2015 keskimäärin 9,4 prosenttia, kun se vuonna 2014 oli 8,7 prosenttia. Työvoiman ulkopuolella olevia piilotyöttömiä oli 144 000 henkeä vuonna 2015, mikä oli 5 000 henkeä enemmän vuoteen 2014 verrattuna. Piilotyöttömien määrä on kasvanut tasaisesti vuodesta 2008 lähtien. Maaliskuussa 2016 työttömyysaste on noussut jo 10,1 prosenttiin. Työllisyysaste eli työllisten osuus 15–64-vuotiaista oli maaliskuussa 2016 68,0 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 66,8 prosenttia.

Maailmantalouden ja Suomen heikko taloudellinen tilanne on pitänyt kustannustason alhaisena. Polttoaineen hinta ja korkotaso ovat pysyneet edelleen alhaisina. Raakaöljyn hinta on laskenut jyrkästi viime vuosina, mutta keväällä 2016 raakaöljyn hinta on kääntynyt lievään nousuun. Sovun Iranin ydin-kiistassa ennustetaan edelleen laajentavan raakaöljyn tarjontaa ja öljyn hinnan ennustetaan kuitenkin nousevan lähiaikoina vain maltillisesti. Vuonna 2015 voimaan tulleet palkkaratkaisut ovat toistaiseksi olleet maltillisia, mutta AKT:n irtautuminen kilpailukyky sopimuksesta tuo epävarmuutta tuleviin vuosiin.

Joukkoliikenteen kustannustaso laski vuonna 2015 keskimäärin 0,4 prosenttia edellisvuodesta. Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2017 – 2019 on laadittu 1,2 prosentin kustannustason nousuun perustuen. Raaka-aineiden hintojen arvioidaan saavuttaneen jo pohjansa ja AKT:n irtautuminen kilpailukyky sopimuksesta tuo epävarmuutta TTS-vuosien kustannuksiin.

Suomen talouden heikko kehitys vaikuttaa edelleen myös HSL:n ja kuntien talouteen. Työllisten ja työpaikkojen määrän lasku vähentää matkustustarvetta ja pienentää lipputulota. Toisaalta kuntien heikentyvät talousnäkymät vähentävät niiden mahdollisuuksia panostaa joukkoliikenteen kehittämiseen. Yhdessä merkittävien infrainvestointien kanssa tämä tuo paineita korottaa lippujen hintoja kustannustason nousua enemmän. Mikäli lippujen hintoja ei koroteta riittävästi ja joukkoliikenteen palvelutaso halutaan säilyttää nykyisellään, syntyy paineita kuntien rahoitusosuuksien kasvattamiseen.

Matkustajamäärien odotetaan kasvavan taantumasta huolimatta

Matkustajamäärät (tilastoidut joukkoliikenteen nousut) kasvoivat vuonna 2015, jolloin HSL-alueella tehtiin 358,6 miljoonaa matkaa, mikä oli 1,5 prosenttia edellisvuotta enemmän. Joukkoliikenteen mat-

kustajamäärät ovat olleet alkuvuonna (1–4/2016) lievässä nousussa edelliseen vuoteen verrattuna. HSL-alueella tehtiin huhtikuun 2016 loppuun mennessä 126,0 miljoonaa matkaa, eli 1,6 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavana aikana. Koko vuoden 2016 matkustajamäärän ennustetaan kasvavan 1,3 prosenttia, mikä tarkoittaa vuodessa runsasta 363 miljoonaa matkaa. Alustava TTS2017-2019 on laadittu 2 prosentin matkustajamäärän kasvuennusteella, josta noin puolet arvioidaan vaikuttavan lipunmyyntiä kasvattavaksi uusien asiakkaiden kasvun osuudeksi (1 prosentti).

Kuntalain muutokset

Toukokuussa 2015 voimaan tullut kuntalaki toi muutoksia myös kuntayhtymien toimintaan. Olennaimpia ovat seuraavat muutokset:

- Konsernitason tilinpäätöstietoja tarkennetaan siten, että tytäryhteisön lisäksi myös osakkuusyhteisön asemassa olevan kuntayhtymän tai liikelaitoskuntayhtymän tiedot on yhdisteltävä konsernitilinpäätökseen.
- Kuntayhtymän vuoden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen sisältyvä alijäämä tulee kattaa vuosina 2017–2020 ja taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan.
- Arviointimenettely laajennetaan koskemaan kuntayhtymiä. Jos kuntayhtymä ei ole kattanut vuoden 2015 taseessa olevaa alijäämää vuoden 2020 loppuun mennessä, valtiovarainministeriö voi asettaa ulkopuolisen selvityshenkilön, joka laatii ehdotuksen kuntayhtymän ja jäsenkuntien väliseksi sopimukseksi.

Suurta osaa uuden lain säännöksistä sovelletaan vasta seuraavan valtuustokauden alusta 1.6.2017 lukien, mutta esimerkiksi taloutta koskevia säännöksiä sovellettiin kuitenkin jo vuonna 2015.

Maakuntaudistus ja HSL:n asema

Maan hallitus valmistelee maakuntahallinnon uudistamista. Maakuntavaalit pidetään tammikuussa 2018. Maan hallitus on linjannut maakuntien tehtäviä 5.4.2016. Näiden linjausten kohtien 8 ja 9 mukaan maakuntiin siirretään:

8) Alueellinen maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelu (nykyiset ELY- keskusten ja maakunnan liittojen tehtävät)

9) Joukkoliikenteen alueellinen suunnittelu ja järjestäminen sekä valtionavustustehtävät samoin kuin yksityisteiden valtionavustustehtävät (nykyiset ELY- keskusten ja maakunnan liittojen tehtävät).

Tässä yhteydessä ei muuteta kunnille ja niiden yhteistyöelimille joukkoliikennelain mukaan kuuluvien tehtävien järjestämistä.

Jos nämä linjaukset toteutuvat valmistelussa olevassa lainsäädännössä niin niiden perusteella HSL:n tehtäviin ei näyttäisi tulevan muutoksia.

HSL:n toimialueen laajentuminen

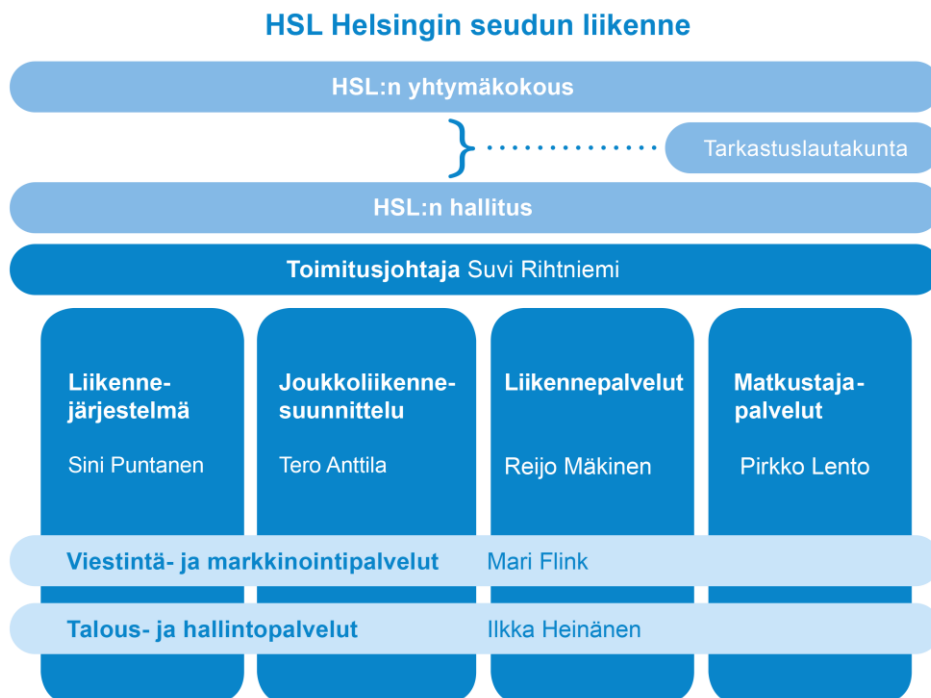
HSL:n toimialueen laajentumista koskeva selvitystyö on käynnissä Tuusulan kunnan kanssa, minkä lisäksi Siuntion kunnan kanssa tehty määräaikainen sopimus Y-junan liikennöinnistä saattaa johtaa jäsenyysneuvotteluihin ja Siuntion jäsenyyteen HSL:ssä.

1.3 HSL:n organisaatio

Helsingin seudun liikenne (HSL) on kuntayhtymä, johon kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi ja Sipoo. HSL vastaa jäsenkuntiensa joukkoliikenteen suunnittelusta ja tilaamisesta sekä koko Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta. HSL aloitti toimintansa vuonna 2010.

HSL:ssä oli vuoden 2016 alkaessa 351 vakituista ja 48 määräaikaista työntekijää. Määräaikaisia työntekijöitä tarvitaan erityisesti matkalippu- ja informaatiojärjestelmähankkeissa ja operatiivisten tutkimusten kenttätöissä.

HSL on käynnistänyt keväällä 2016 HSL:n organisaatorakenteen ja johtamisjärjestelmän kehittämistyön, jotka on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 2017 alussa.

Kuva 1. HSL:n organisaatio 2016

2 Strategiset tavoitteet

HSL:n toimintaa ohjaa vuonna 2014 laadittu strategia. Strategia toimii myös toiminta- ja taloussuunnitelman sekä HSL:n tuloskorttien pohjana. HSL:n toimintastrategia ulottuu vuoteen 2025. Strategisiin tavoitteisiin sisältyvät mittarit ja niiden tavoitearvot määritetään pääosin vuositasolla ja joidenkin mittausten osalta 2–5 vuoden välein. Vuositason tavoitteet sisällytetään HSL:n tuloskorttiin. HSL:n toimitusjohtaja raportoi strategian toteutumisesta säännöllisesti hallitukselle.

2.1 Tavoitetila 2025, perustehtävä ja arvot

Kuva 2. HSL:n strategia 2025

HSL:n perustehtävänä on kehittää ja tarjota sujuvia ja luotettavia liikkumiskärsäjä asiakkaiden tarpeisiin. Visio 2025 kuuluu: "Joukkoliikenne on ykkösvalinta ja Helsingin seutu älykkään, kestävän ja turvallisen liikuttamisen suunnannäyttäjä". Seuraavassa avataan vision sisältöä tarkemmin.

Ykkösvalinta: Yhä suurempi joukko ihmisiä käyttää joukkoliikennettä työmatkoilla ja vapaa-aikana. Helsingin seudun väestökasvuun perustuvasta liikenteen kasvusta yli puolet ohjautuu joukkoliikenteeseen.

Älykäs: Tarjoamme asiakkaille älykkääseen teknologiaan perustuvia palveluita, jotka näkyvät ajantasaisena matkustusinformaationa, helposti hankittavina matkalippuina sekä matkustuskokemusta parantavina uusina palveluina.

Kestävä ja turvallinen: Joukkoliikenteen käytön lisääntyminen lisää liikenneturvallisuutta, vähentää liikenteen tilantarvetta ja liikenneväylien kulumista. Liikennejärjestelmä perustuu kestäviin energialähteisiin ja vähäpäästöiseen kalustoon. Matkustajat kokevat joukkoliikenteen turvalliseksi.

Suunnannäyttävä: Vahvistamme Helsingin seudun asemaa Euroopan parhaimpiin kuuluvana joukkoliikenteen järjestäjänä ja kehittäjänä. Kehitämme joukkoliikennettä yhteistyössä asiakkaiden sekä suomalaisten ja kansainvälisten kumppaneidemme kanssa.

HSL:n arvoja ovat yhteistyö, ympäristövastuu, asiakaslähtöisyys ja jatkuva kehittyminen.

Kuva 3. HSL:n arvot

2.2 Strategiset tavoitteet kaudelle 2017–2019

2.2.1 Tavoite 1: Sujuvat matkat

Asiakkaiden matkaketju perustuu joukkoliikenteen runkoverkkoon ja sujuviin liityntäyhteyksiin.

- I. Seudun joukkoliikenteen rungon muodostavat metro, lähijunat ja bussien runkolinjat, joiden vuorotiheys on yleensä alle 10 minuuttia.
- II. Yhteydet runkoverkolle hoidetaan liityntälinjoilla, jotka palvelevat samalla alueidensa sisäisiä yhteyksiä.
- III. Vaihdot keskitetään suurelta osin terminaaleihin, joissa matkustajille tarjotaan myös muita palveluita. Vaihtopaikkojen liityntäkävelyt suunnitellaan lyhyiksi ja esteettömiksi ja ympäristö toteutetaan laadukkaasti.
- IV. Runkolinjojen lyhyet vuorovälit parantavat liikenteen luotettavuutta.

Mittarit:

- Joukkoliikenteen luotettavuus
- Yleisarvosana HSL-alueen joukkoliikenteelle
- HSL:n arvostusindeksi (tunnettuus, arvostus)
- Länsimetrojärjestelmän liikenteen aloituksen onnistuminen (tietoisuus, aloituksen koordinointi ja jälkiarvointi, LIJ-laitteet uusilla metroasemilla, opastus, datan saanti)

Länsimetron käyttöönotto syksyllä 2016 laajentaa selvästi HSL-alueen runkoverkon kattavuutta. Samassa yhteydessä toteutetaan merkittävä Etelä-Espoon linjastouudistus. Länsimetron jatke Kivenlahteen valmistuu vuonna 2021. HSL suunnittelee jatkeen liityntälinjastosuunnitelman, joka jatkaa Matinkylään päättyvän metron liityntälinjastosuunnitelmassa esitettyjä periaatteita selkeydestä, keskittämisestä ja tiheistä vuoroväleistä.

Runkolinjasto laajenee seuraavan kerran vuonna 2018, kun runkolinja 500 Herttoniemi–Munkkivuori aloittaa liikennöinnin. Vuonna 2019 varaudutaan aloittamaan runkolinjojen 510 Pasila–Tapiola ja 570 Mellunmäki–Aviapolis liikennöinti. Linjan 560 jatke Myyrmäestä Matinkylään on aikataulutettu vuoteen 2019. HSL laatii toteuttamissuunnitelman myös Espoon sisäisestä runkolinjasta E1 Matinkylä–Espoon keskus–Jorvi.

HSL osallistuu pikaraitiotie Raide-Jokerin rakennussuunnittelun ja rakentamisen ohjaamiseen. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota rakentamisen aikaisiin liikennejärjestelyihin, jotta vältetään merkittäviltä matkustajille aiheutuilta matka-aikahaitoilta ja liikennöintikustannusten kasvulta.

Lähibussien kutsuohjauksesta pyritään luopumaan ja siirtymään pelkästään reittipohjaiseen liikenteeseen.

Joukkoliikennesuunnittelussa varaudutaan HSL-alueen laajentumiseen. Kehitämme nykyisin käytössä olevia suunnitteluperiaatteita vastaamaan paremmin mahdollisten uusien HSL-kuntien maankäyttöä, jotta voimme luoda kustannustehokkaan ja houkuttelevan palvelutason.

Aikataulusuunnittelussa panostetaan siihen, että liityntäyhteydet ovat sujuvia ja vaihdot toimivat.

Uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä alkaa tuottaa aiempaa kattavampaa dataa, jota hyödynnetään joukkoliikenteen suunnittelussa. Tavoitteena on kehittää raportointia ja mittareita ohjaamaan päivittäistä työtä sekä tuottaa muun muassa kuntien liikennesuunnitteluun parempaa tietoa joukkoliikenteen toimivuudesta.

Suunnitelmakauden aikana HSL suunnittelee yhdessä Liikenneviraston kanssa parannustoimenpiteitä, jotka lisäävät rantaradan kapasiteettia ja toimintavarmuutta.

Linjastomuutokset suunnitelmakaudella

Palvelutason muutoksista HSL-alueella kerrotaan liitteessä 5.

Liikenteen hankinnassa korostetaan laatua ja luotettavuutta

Liikennöitsijäyhteistyössä ja sopimuksissa korostetaan liikenteen laadun ja luotettavuuden parantamista. HSL tekee suunnittelu- ja sopimussyhteistyötä VR:n, Liikenneviraston ja LVM:n kanssa lähijunaliikenteen palvelujen ja toimintaedellytysten kehittämiseksi.

Liikennöitsijöiden kanssa tehdään yhteistyötä kilpailutetun bussiliikenteen hankintaperiaatteiden kehittämiseksi. Tarjousvertailussa ja sopimusehdoissa keskitytään HSL:n strategisten tavoitteiden edistämiseen ja yksinkertaistetaan kilpailuttamismallia mahdollisuuksien mukaan. Sopimuskauden aikaista liikenteen hoidon seurantaa tehostetaan ja säännöllistä raportointia nopeutetaan.

TTS-kaudella tarkastellaan hankintaperiaatteita eri raideliikennemuotojen osalta ottaen huomioon saadut kokemukset ja tehdyt päätökset lähijunajunaliikenteen avaamisesta kilpailulle. Raide-Jokerin kaluston ja liikenteen hankintatapa selvitetään ja hankinnat toteutetaan TTS-kaudella.

HKL:n kanssa neuvotellaan lauttasopimuksen jatkosta tai lauttaliikenteen kilpailuttamisesta. Nykyinen lauttasopimus päättyy vuonna 2017.

Kehäradan ja Länsimetron liityntäliikenteeseen siirtymisellä on saavutettava huomattavia säästöjä bussien liikennöintikustannuksissa, kun raideliikenteen kustannukset kasvavat uusien rataosuuksien ja junien käyttöönoton takia.

Kehitämme poikkeus- ja häiriötilanteiden hallintaa

Jotta liikenteen luotettavuus edelleen paranisi, kehitämme poikkeus- ja häiriötilanteiden liikenteen järjestämistä uusilla sopimus- ja yhteistyömalleilla. Ajamattomien lähtöjen osuutta bussi- ja raitioliikenteessä alennetaan vuosittain. Lähijunaliikenteessä luotettavuutta parannetaan nykytasosta. Metroliiikenteessä varaudutaan luotettavuuden hetkelliseen notkahdukseen länsimetron käyttöönoton yhteydessä. Lyhyen vuorovälin ja uuden rataosuuden tuomat haasteet korjataan, ja metron luotettavuus palautetaan hyvälle tasolle. Lauttaliikenteessä turvataan luotettavuuden säilyminen korkealla tasolla.

Liikenteen luotettavuuden kehitystavoite suunnitelmakaudella (ajettujen lähtöjen osuus suunnitelluista lähdöistä):

	2015	2016	2017	2018	2019
Bussiliikenne	99,88 %	99,88 %	99,90 %	99,90 %	99,90 %
Junaliikenne	99,36 %	99,56 %	99,60 %	99,60 %	99,60 %
Raitiotieliikenne	99,42 %	99,42 %	99,43 %	99,44 %	99,45 %
Metroliiikenne	99,88 %	99,40 %	99,55 %	99,70 %	99,88 %
Lauttaliikenne	99,98 %	99,98 %	99,98 %	99,98 %	99,98 %

HSL edistää runkolinjojen 500, 510 ja 570 liikennöinnin toimintaedellytyksiä osallistumalla aktiivisesti linjojen käyttämän katu ympäristön suunnitteluun kaupunkien kanssa. Tarkoituksena on suunnitella runkolinjoille tasokas katu ympäristö, joka takaa runkolinjojen sujuvan, turvallisen sekä houkuttelevan joukkoliikennepalvelun.

Runkolinjalle 570 (Aviapolis-Mellunmäki) 2015 valmistuneen selvitystyön pohjalta on tunnistettu lukuisia ongelmakohtia katuverkossa. Niiden korjaukset suunnitellaan ja rakennetaan vuosien 2016 – 2018 aikana. Liikenne runkolinjalla 570 alkaa syksyllä 2018.

HSL on yhdessä Helsingin kaupungin kanssa suunnitellut infrastruktuurin parannustoimenpiteitä runkolinjalle 500 (Herttoniemi-Munkkivuori). Osapuolet jatkavat tarkempien suunnitelmien laatimista siten, että toimenpiteet toteutetaan vuosina 2016–2018. Runkolinja 500 aloittaa liikennöinnin syksyllä 2018.

Runkolinjan 510 (Pasila-Westendinasema) kehittämisselvitys valmistui keväällä 2016. Selvityksessä määriteltiin tärkeimmät toimenpiteet runkolinjan sujuvuuden ja luotettavuuden parantamiseksi. Runkolinja aloittaa liikennöinnin syksyllä 2019.

HSL:n Solmu-projektissa haetaan laajaa toimijarajat ylittävää yhteistyötä. Projektin päämääränä on vähentää joukkoliikennevälineen vaihdosta matkustajalle aiheutuvaa hankaluutta. Solmu-projektin osavaiheessa 5 laaditaan konkreettisia toimenpide-ehdotuksia HSL-alueen tärkeimmille vaihtopaikoille. Toimenpiteet toteutetaan yhdessä sidosryhmien kanssa ehdotusten pohjalla vuoteen 2020 mennessä. HSL ottaa aktiivisen roolin sidosryhmäyhteistyössä ja edistää tärkeiden toimenpiteiden pikaista toteuttamista. Samalla HSL pyrkii madaltamaan eri toimijoiden kynnystä toteuttaa ehdotettuja toimenpiteitä.

Joukkoliikenteen turvallisuutta kehitetään turvallisuusstrategian tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä viranomaisten ja eri joukkoliikennetoimijoiden kanssa. Teemme töitä matkustajien ja henkilökunnan turvallisuuden takaamiseksi. Tavoitteena on, että joukkoliikenteen koko matkaketju on turvallinen. Liikennevirastossa sijaitsevaan turvavalvomoon sijoitetaan myös bussiturvallisuutta ylläpitävää toiminta-

taa, johon kuuluu muun muassa järjestyksenvalvonta sekä busseissa käyttöön otettavan hätäilmoitusjärjestelmän toimenpiteiden ohjaus. HSL:n joukkoliikenteen turvallisuustoimenpiteiden vaikutuksen seuraamista varten luodaan oma seurantajärjestelmä.

HSL:n häiriöpäivystäjä on viranomaisten ja liikennöitsijöiden tavoitettavissa yllättävien häiriöiden varalta 24/7. Päivystäjä päättää häiriötilanteessa toimenpiteistä liikennöinnin varmistamiseksi sekä välittää häiriötietoa matkustajille yhdessä viestinnän päivystäjän kanssa. HSL:n häiriöpäivystyksen prosessia kehitetään jatkuvasti vastaamaan muuttuvan liikenneympäristön vaatimuksiin. Uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän myötä häiriöpäivystyksen käyttöön saadaan aikaisempaa tehokkaampia liikenteen hallinnan ja matkustajainformaation työkaluja. HSL jatkaa tiivistä yhteistyötä Pääkaupunkiseudun liikenteenhallintakeskuksen kanssa.

Tutkimustoiminta tukee liikenteen suunnittelua

TTS-kaudella toteutetaan HSL:n toiminnan edellyttämiä tutkimuksia yhdessä sovitun tutkimussuunnitelman pohjalta.

Liikennejärjestelmätason tutkimustoimintaan sisältyvät liikkumistutkimus (HEHA 2018), matkatutkimukset (MATU 2017, 2018 ja 2019), lippulajitutkimus (LIPTU 2017) ja Liityntäpysäköintitutkimus 2018. Lisäksi tehdään kaksi matkanopeustutkimusta (2017 ja 2019) sekä päivitetään HLJ-barometri 2017. Matkatutkimuksen rinnalle kehitetään Reittitutkimus (RETU), jota käytetään kulkureittien ja joukkoliikenteen vaihtopaikkojen tarkempaan selvittämiseen. Kehitämme Liikkumistutkimuksen tutkimusmenetelmää vuoden 2014 tutkimuksesta saatujen kokemusten pohjalta.

Liikkumistutkimusta, Liityntäpysäköintitutkimusta ja Matkatutkimuksia käytetään merkittävien joukkoliikennehankkeiden välittömien liikennevaikutusten arviointiin ennen–jälkeen-asetelman mukaisesti. Tarkasteltavia hankkeita ovat Kehärata 2015, Länsimetro 2016 ja sen jatke 2020, uusi joukkoliikenteen vyöhykemalli eli kaarimalli 2017/2018 ja runkobussilinjat 500, 510, 560 ja 570 niiden käyttöönotto vuosien mukaisesti sekä tämän TTS-kauden jälkeen Raide-Jokeri 2022.

Liikkumistutkimuksesta ja Liityntäpysäköintitutkimuksista kootaan kolmena poikkileikkausvuonna (2014, 2018 ja 2022) kokonaiskuva Helsingin seudun 14 kunnan asukkaiden liikkumisesta. Tätä kokonaiskuva täydennetään vuosittain joukkoliikenteeseen aina kulloinkin käyttöön otettavan hankkeen välittömälle vaikutusalueelle kohdistetulla Matkatutkimuksella: Tutkimus tehdään aina hiukan ennen hankkeen käyttöönottoa ja pian käyttöönoton jälkeen, kun liikenne hankkeen osalta on ehtinyt vakiintua. Vaikutusten arvioinnissa käytetään hyväksi myös HSL:n asiakastytyväsyyssuutkimusta (ASTY) ja kansainvälistä BEST-tutkimusta, joihin liitetään em. raidehankkeita koskevia kysymyksiä koko ennen–jälkeen-tutkimusten periodin ajan. Tarvittaessa päivitämme myös hintajoustotutkimuksen uuden joukkoliikenteen vyöhykemallin eli kaarimallin vaikutusten arviointia varten.

Lippulajitutkimuksella kerätään vuonna 2017 tietoa metromatkustajien kotipaikka- ja matkalippujakautumista kuntien alijäämän määrittämistä varten: Tämä tehdään ennen kaarimallin käyttöönottoa, kun länsimetron ensimmäinen vaihe on saatu käyttöön ja liikenne sen osalta on vakiintunut. Lippulajitutkimusten tarvetta ja mahdollista uutta tutkimustapaa kaarimallin käyttöönoton jälkeen selvitetään vuoden 2017 aikana. On mahdollista, että vuosina 2017 ja 2018 tarvitaan usean joukkoliikennemuodon lippulajitutkimusta, minkä tai HSL voi tarvita lisäresursseja sekä Liikennetutkimukset ja -ennusteet -ryhmässä että Matkalippujentarkastusyksikössä.

Edellä mainittu vuoden 2018 Liikkumistutkimus ei ehdi palvelemaan Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ 2019:n valmistelua. HLJ 2019:ssä hyödynnetään vuoden 2014 tutkimusta. Jatkossa Liikkumistutkimus osuu kuitenkin aikaisempaa paremmin HLJ-suunnitelmien valmisteluun, jos noudatetaan edellä mainittua aikataulua.

TTS-kaudella selvitetään, mitä mahdollisuuksia HSL:llä on hyödyntää uudesta lippu- ja informaatiojärjestelmästä saatavaa tietoa tutkimustoiminnassaan.

Hyödyt HSL:n asiakkaille:

- Matkustaminen tulee sujuvammaksi, koska runkolinjoilla on lyhyet vuorovälit.
- Länsimetro tarjoaa nopean runkoyhteyden Espoosta Helsinkiin.
- Kehärata vakiinnuttaa asemansa suoran raideyhteyden tarjoajana lentoasemalle ja nopeana poikittaisyhteytenä Vantaalle.
- Ympäri vuorokauden toimiva häiriöpäivystys varmistaa liikenteen sujuvuuden myös yllättävissä tilanteissa. Ympäri vuorokauden toimiva viestinnän päivystys varmistaa, että matkustajat saavat aina mahdollisimman nopeasti tiedon mahdollisista häiriöistä.

2.2.2 Tavoite 2: Selkeää palvelua

Tarjoamme asiakkaille ajantasaista tietoa ennen matkaa ja matkan aikana sekä selkeät, helppokäyttöiset ja kohtuuhintaiset liput.

- Asiakkaat saavat ajantasaista tietoa aikatauluista ja poikkeusliikenteestä muun muassa pysäkeillä ja liikennevälineissä sekä omiin päätelaitteisiin kuten kännykkään. Myös Reit-tiipas-palvelu muuttuu ajantasaiseksi.
- Selkeä lippujärjestelmä perustuu kaarimaisiin vyöhykkeisiin, joiden omaksumista tuetaan matkustajainformaatiolla, markkinoinnilla ja palvelumuotoilulla. Lipun voi ostaa helposti esimerkiksi netistä. Matkakortin itsepalvelulukijoissa on kosketusnäytöt, joiden käyttö on helppoa kaikille asiakasryhmille.
- Lippujen hinnoittelu ei enää perustu kuntarajoihin, vaan nykyistä enemmän matkan pituuteen. Kuntien tuki kohdennetaan säännöllisten käyttäjien kausi- ja arvolippujen hintoihin. Hinnoitteluun vaikuttaa jäsenkuntien tahto subventiotasosta.

Mittarit:

- Aikataulu- ja reittitiedon saatavuus
- Uuden vyöhykejärjestelmän (Kaarimalli) käyttöönottosuunnitelman toteutumisaste

Helsingin seudun matkalippujärjestelmä on käytössä kaikissa HSL -kunnissa. Matkalippujärjestelmään kuuluvat:

- taksa- ja lippujärjestelmä (muun muassa lipputuotteet, lippujen kelpoisuus, asiakasryhmät ja lippujen hinnoittelu)
- lipunmyyntipalvelut (muun muassa myyntikanavat, lipunmyyntisopimukset) ja
- näiden tekninen toteutus (matkakortti- ja myyntijärjestelmä sekä erilaiset mobiililiput).

Matkalippu- ja informaatiojärjestelmän uudistus tuotantoon (LIJ-hanke)

Uusi matkakorttijärjestelmä ja seudullinen ajantasainen matkustajainformaatiojärjestelmä ovat käytössä täydessä laajuudessaan 2017 alkaen. Uusia ominaisuuksia otetaan käyttöön edelleen vuosittain.

Nykyinen matkakorttijärjestelmä ja nykyinen Helmi-informaatiojärjestelmä ajetaan hallitusti alas vuoden 2017 aikana. Nykyjärjestelmien kustannukset vähenevät vastaavasti ja loppuvat kokonaan vuonna 2018.

Tariffijärjestelmän uudistuksen valmistelu jatkuu (kaarimalli)

Tiiviissä yhteistyössä LIJ-hankkeen kanssa on valmisteltu tulevaisuuden taksa- ja lippujärjestelmää. Uudessa vyöhykejärjestelmässä vyöhykekaarten rajat perustuvat ensisijaisesti etäisyyteen Helsingin keskustasta. Pääkaupunkiseudun alueella (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa) on minimiostoksena kaksi kaarta.

HSL:n hallitus on päättänyt uuden kaarimallin vyöhykkeiden ja lippulajien hintasuhteista sekä asiakasryhmistä ja oikeudesta matkustaa ilman lippua. Päätökset on otettu huomioon LIJ-järjestelmän teknisessä toteutuksessa.

Uusi kaarimalli voidaan ottaa käyttöön aikaisintaan syksyllä 2017, kun LIJ-hanke on vakaasti tuotannossa ja matkakortit on vaihdettu. Hallitus päättää käyttöönoton ajankohdan ja lippujen hinnat. Kaarimalli tuo merkittäviä muutoksia lipputuotteisiin ja hinnoitteluun. Kaarimallia markkinoidaan ja siitä tiedotetaan laajamittaisesti vuonna 2017.

Kaarimallin käyttöönottosuunnitelman laatiminen on käynnistetty. Hankkeen toteutus edellyttää pitkäjänteistä projektityöskentelyä, kaikkien matkustajainformaatiotuotteiden uudistamista ja laajaa viestintäkampanjaa sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille.

Lipunmyyntiä kehitetään

Lipunmyyntiä kehitetään hallituksen hyväksymän lipunmyynnin kehittämisselvityksen ja -suunnitelman 2014–2020 ja muiden päätösten mukaisesti.

HSL Mobiililippua kehitetään edelleen. Nykyisen puhelinoperaattorilaskutuksen rinnalle tuodaan maksutavaksi myös maksukortit (pankki- ja luottokortit). Lipputuotteita ja lipun myyntikanavia kehitetään jatkossa mm. verkkokauppaan ja MaaS-yhteistyöhön sopiviksi.

Työsuhdematkalippujen käyttöä edistetään markkinoimalla lippua yrityksille ja työntekijöille. Työsuhde-edun käyttöönottoa helpottavat HSL:n työmatkasetelit sekä niitä korvaavien, yksityisten toimijoiden tuottamien kohdennettujen sähköisten maksuvälineiden käyttöönotto. Toistaiseksi uusien maksuvälineiden käyttö on vielä vähäistä.

Itsepalvelumyyntikanavia kehitetään ja asiakkaita kannustetaan niiden käyttöön. Matkakorttien lataus internetissä otetaan käyttöön vuoden 2017 aikana.

Konduktöörit eivät enää myy HSL:n kertalippuja lähijunissa 1.1.2017 alkaen. Myöskään VR:n asemamyyntistä tai VR:n lippuautomaateista ei voi enää ostaa HSL-lippuja. Kaikilla asemilla on HSL:n lippuautomaatti. Raitiovaunuissa kuljettajien lipunmyynti päättyy TTS-kaudella silloin, kun kaikilla keskeisillä raitiovaunupysäkeillä on lippuautomaatti.

Kertalipun voi jatkossa hankkia lippuautomaatista tai käyttää mobiililippua. Liikennevälineissä voi edelleen ostaa matkakortilla arvolipun itsepalvelulukijalta.

Tietoa lipuista ja lipunmyynnistä lisätään. Lippujen hintatiedot lisätään Reittioppaaseen käynnissä olevan uudistuksen myötä vuonna 2016 (nykytariffi). Helsingin seudun joukkoliikenteen palvelu- ja myyntiohje tuotetaan edelleen sekä kirjasena että sähköisenä. Nopeasti päivitettävissä oleva sähköinen ohje helpottaa lipunmyyjien ja muun joukkoliikennettä palvelevan henkilökunnan työtä ja asiakaspalvelua.

Matkalippujen yhteiskäyttöisyyttä edistetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. HSL:n laajeneminen kehyskuntiin toisi HSL:n matkakortin ja -liput yhä useamman kunnan asukkaiden käyttöön. HSL osallistuu matkalippujen valtakunnallisen yhteiskäyttöisyyden kehittämiseen yhteistyössä Liikenneviraston, valtakunnallista Waltti-korttia hallinnoivan Lippu- ja maksujärjestelmä Oy:n (LMJ) kanssa. Tavoitteena on ns. matkatilijärjestelmä, jossa asiakas voi ostaa yhdestä paikasta eri toimijoiden matkaliput koko matkaketjulle. Toimijoiden matkakortit toimivat tunnisteena, jonka avulla liput tarkistetaan taustajärjestelmässä. Tulevaisuudessa on mahdollista, että vastaava tunnistus voi olla myös esimerkiksi mobiililaitteessa.

Matkustajainformaatiopalvelut uudistuvat

Sähköisiä matkustajainformaatiopalveluita ovat ajoneuvoissa, pysäkeillä ja terminaaleissa olevat informaatiopalvelut sekä internetissä ja mobiilipalveluina tarjottavat asiakassovellukset. Keskeinen yhteinen nimittäjä on matkan tekemisen tukeminen ja helpottaminen.

Helmi-järjestelmä (Helsingin liikennevaloetus- ja matkustajainformaatiojärjestelmä) korvataan uudella seudullisella järjestelmällä vuoden 2016 loppuun mennessä.

Liikennevaloetuksien nykyistä laajempaan käyttöönottoon on valmistauduttu yhteistyössä jäsenkuntien kanssa. Uusia risteysia valoetuksilla otetaan käyttöön etenkin Espoossa ja Vantaalla.

Mono-järjestelmällä (Aikataulu- ja informaatiomonitorien ohjausjärjestelmä) ohjataan kaikkia eri tyyppisiä aikataulu- ja informaationäyttöjä koko HSL-alueella. Suunnitelmakaudella järjestelmään tehdään reaaliaikaominaisuuksien kehitys- ja integrointityötä. Suunnitelmakaudella varaudutaan järjestelmän korvaamiseen uudella, mikäli se osoittautuu suorituskyvyn ja palvelutason turvaamisen kannalta parhaaksi vaihtoehdoksi.

Pysäkeille asennettuja aikataulu- ja informaationäyttöjä lisätään ja vanhentuneita näyttöjä uusitaan, kuten aiempinakin vuosina. Patterinäyttöihin lisätään normaalin korjausprosessin yhteydessä 3G-paluukanava järjestelmävalvontaa varten ja samalla näytön lasi päivitetään korkearesoluutioiseksi. Näyttöjen tekninen ylläpito ja huolto ulkoistetaan vuoden 2016 aikana ja palvelusopimusta tarkistetaan tarvittaessa kokemusten karttuessa.

Sähköiset tunnisteet tuovat IoT-maailman (Internet of Things, esim. Beacon-bluetooth-majakat) joukkoliikenteeseen. TTS-suunnitelmassa on varauduttu sähköisten tunnisteiden tuomiseen ajoneuvoihin ja pysäkeille vuoden 2017 aikana. Sähköisten tunnisteiden avulla mobiilipalveluiden kohdennettavuutta tiettyyn paikkaan tai ajoneuvoon voidaan parantaa huomattavasti.

Reittioppaan kokonaisvaltainen uudistus eli Digitransit-palvelualusta ja sen päälle rakennettu Reittiopas-verkkosovellus otetaan tuotantokäyttöön vuoden 2017 alussa. Palvelualusta on rakennettu tiiviissä yhteistyössä Liikenneviraston (LiVi) kanssa. Palvelu on toteutettu avoimeen lähdekoodiin perustuen. Sillä voi tehdä reittihakuja kansallisesti kaikkialle Suomeen, mikäli Liikenneviraston datat sen sallivat. Palvelukokonaisuus on toteutettu vastaamaan mm. reaaliaikaisuuden ja usean liikennemuodon reitityksen asettamia vaatimuksia sekä muita kasvaneita asiakaspalvelutarpeita.

Reittiopas-verkkosovellus muodostaa matkustajainformaation pohjan, jota hyödynnetään vuoden 2017 aikana kehitettävässä HSL-applikaatiossa sekä Reittiopas-verkkosovelluksen ja Hsl.fi-verkkosivuston muodostamassa kokonaisuudessa.

Vuoden 2017 aikana vanhan ja sitä korvaavan uuden reittioppaan palveluita joudutaan ylläpitämään rinnakkain, mistä aiheutuu hetkellinen nousu käyttökustannuksiin.

Liityntäpysäköinnin älykkääseen tietojärjestelmään tehdään vuosina 2017–18 tarvittavaa jatkokehitystä. Yhteistyötä tehdään sekä kuntien että pysäköintioperaattoreiden kanssa.

Joukkoliikenteen tietojärjestelmät

Joukkoliikenteen tietojärjestelmät (Toimiala-IT) tukevat joukkoliikenteen laadukasta suunnittelua ja järjestämistä. Näitä ovat mm. Joukkoliikennerekisteri JORE, aikataulusuunnittelussa käytetty HAS-TUS, muuttuvan liikenteen ohjelma MUULI, Liikennöintikorvausten laskentasovellus KOLA, L-info, matkustajalaskentajärjestelmä Dilax, asiakaspalautejärjestelmä ja linjastosuunnittelun analyysityökalu LISSU.

Suunnitelmakaudella vanha MUULI-järjestelmä ajetaan hallitusti alas vuoden 2017 puoliväliin mennessä. Uusi liikennetuotannon seurantajärjestelmä otetaan täysimääräisesti käyttöön ja joukkoliikennerekisterin ylläpidon karttakäyttöliittymä uusitaan. Liikennetuotannon seurantajärjestelmää myös kehitetään uusilla tarpeellisilla ominaisuuksilla.

Matkustajalaskentalaiteita (Dilax) varaudutaan hankkimaan lisää. Uusia laskentalaiteita asennetaan muun muassa osaan uusista Artic-raitiovaunuista, uusien runkolinjojen busseista sekä vanhoista metrojuniista. Nykyisten laitteiden käyttöä ja tietojen raportointia tehostetaan.

HSL tekee yhteistyötä MaaS-toimijoiden kanssa

HSL tekee yhteistyötä liikkumista palveluna (Mobility as a Service) kehittävien toimijoiden kanssa. Tiedot HSL-alueen joukkoliikenteen reiteistä ja aikatauluista ovat vapaasti kaikkien toimijoiden käytävissä. Suomalaiset Maas-operaattorit käyttävät sovelluksissaan Digitransitin tarjoamia rajapintoja.

Digitransit palvelualusta on kerännyt huomiota myös kansainvälisesti. Norjassa paikallinen tiehallinto sekä Oslon alueen joukkoliikenneviranomaisen Ruter ovat julkaisseet oman kansallisen reittioppaansa beta-version, joka pohjautuu suoraan Helsingissä kehitettyyn ja kirjoitettuun lähdekoodiin.

HSL:n avoimen julkisen datan politiikka tukee MaaS-toimijoiden ja muiden kolmansien osapuolten palvelukehitystoimintaa. HSL:n tavoitteena on, että HSL:n palveluiden käyttöä tukevat sähköiset informaatiopalvelut olisivat mahdollisimman monien käytettävissä. Avoimen datan tietorajapintojen ylläpitoa ja rajapintapalveluiden toimivuuden valvontaa kehitetään edelleen. Avoimen datan tietolähteitä ovat muun muassa lippu- ja informaatiojärjestelmä sekä reittiopas sisältäen kaikki matkustamista tukevat sähköiset informaatiotyytit. Kehittäjärajapintojen (API) teknisestä toimivuudesta ja tehokkuudesta sekä kehittäjille annettavasta tuesta huolehditaan aktiivisesti.

HSL:n lippujärjestelmän rajapintoja ja lipputuotteita kehitetään yhteistyössä MaaS-toimijoiden kanssa sopimus pohjaisesti.

Asiakaspalvelut säilyvät korkealaatuisina

Asiakkaat saavat henkilökohtaista lipunmyynti- ja neuvontapalvelua HSL:n asiakaspalvelupisteissä Rautatientorilla, Itäkeskuksessa ja Pasilassa sekä liikenneinfokeskuksessa ja asiakaspalautteiden käsittelyssä. Tilapäisiä myyntipisteitä järjestetään kesäisin Kauppatorille palvelemaan Suomenlinnaan menijöitä sekä syksyisin opiskelijoille muutamaa suurimpaan oppilaitokseen. Pasilan palvelupisteestä toimitetaan verkkokaupan lipputilaukset sekä muut ennakoon tilatut liput asiakkaille. Uuden taksa- ja lippujärjestelmän käyttöönotossa varaudutaan perustamaan tilapäisiä neuvontapisteitä asiakkaille esimerkiksi Kampin terminaaliin ja Pasilan asemalle.

Liikenneinfokeskus antaa puhelimitse matkakortti-, tariffi-, reitti- ja aikatauluneuvontaa sekä poikkeusinfoa, tekee kutsuliikennevarauksia (Kirkkonummen linjat 918 ja 919 sekä Vantaan kutsulinjat 713, 618, 723, 733, 413, 313), vastaanottaa puhelimitse asiakaspalautteita sekä vastaa kysymyksiin sosiaalisessa mediassa (Facebook, Twitter).

Asiakaspalautteita saadaan eniten netissä toimivan palautejärjestelmän kautta. Kaikki eri tavoin saadut palautteet käsitellään viivytyksettä, viimeistään kahden viikon kuluessa. Palautesihteerit vastaavat niihin itse tai toimittavat ne asiantuntijoille vastattavaksi. Kuljettajia ja liikennöintiä koskevat palautteet toimitetaan ao. liikennöitsijän vastattavaksi. Palautteista tuotetaan raportteja toiminnan kehittämistä varten.

Kehitämme asiakaspalveluhenkilökunnan työkaluja käyttäjälähtöisiksi

Kehitämme sähköistä asiakaspalvelun työpöytää, jossa useita toimintoja voi käsitellä samalla näytöllä yhtäaikaaisesti. Humany-järjestelmän avulla kehitämme asiakaspalvelun laadun yhtenäistämistä eri toimipisteissä. Järjestelmä helpottaa tiedon hakua ja tiedon välittämistä asiakaspalvelussa. Asiakaspalautejärjestelmää ja järjestelmästä saatavia raportteja kehitämme toimintaa paremmin tukevaksi. Valmistaudumme taksa- ja lippujärjestelmän käyttöönottoon: varmistamme, että henkilökunnalla on riittävä osaaminen uudesta järjestelmästä sekä mahdollisesta HSL-alueen laajenemisesta.

Asiakaspalvelun laatua valvomme muun muassa seuraamalla jonotus- ja vastausaikoja, palvelusta saatuja asiakaspalautteita sekä tekemällä tutkimuksia (asiakastyytyväisyys, Mystery Shopping).

Varaudumme suur tapahtumien ja muiden poikkeusjärjestelyiden aiheuttamiin liikennehäiriöihin

Huolehdimme joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä työmaiden ja isojen tapahtumien aiheuttamien liikenteellisten häiriöiden aikana. Häiriöiden aikana liikennettä ohjataan poikkeusreitille, tilataan lisälähtöjen, raitioliikennettä korvataan busseilla ja matkustajille ja liikennöitsijöille tiedotetaan tehokkaasti poikkeuksista. Kiinnitämme erityistä huomiota suurten hankkeiden, kuten Raide-Jokerin rakentamisen, Keski-Pasilan, Jätkäsaaren sekä Kalasataman aiheuttamiin poikkeusliikennejärjestelyihin. Lisäksi varaudumme talven ongelmapaikkojen kartoittamiseen ja ennaltaehkäisemiseen yhteistyössä kuntien, Uudenmaan ELY-keskuksen sekä liikennöitsijöiden kanssa.

Vuosi 2017 on Suomen 100-vuotis juhlavuosi. Vuodenvaihteesta alkaen koko vuosi tulee olemaan täynnä isoja kaupunkitapahtumia ja niiden vaikutukset joukkoliikenteeseen ovat huomattavat.

Kehitämme asiakasopastusta pysäkeillä

Otamme käyttöön uuden HSL:n ilmeen mukaisen kilpimallin asteittain koko HSL-alueen bussi- ja raitiovaunupysäkeillä sekä terminaaleissa. Kilpimallin uusiminen on osa HSL-alueen joukkoliikenteen matkustajainformaation yhtenäistämisprojektia, jonka yhteydessä myös lähiliikenteen juna-asemien joukkoliikenneinformaatio vaihdetaan HSL-ilmeeseen. Uuden vyöhykepohjaisen hinnoittelun käyttöönottoon varaudutaan maksuvyöhyketunnusten lisäämiseen pysäkeille vuoden 2017 alussa.

HSL järjestää kuljettajakoulutusta liikennöintisopimusten mukaisesti asiakaspalvelun kehittämiseksi.

Kasvatamme sähköisten asiakkuuksien määrää

Matkustajatiedotuksen painopiste siirtyy TTS-kaudella entistä enemmän painotuotteista digitaaliseen ja monikanavaiseen julkaisemiseen ja automatisoidun julkaisutuotannon osuus kasvaa. Tavoitteena on, että olennainen matkustajatieto olisi asiakkaiden saavutettavissa digitaalisessa muodossa niin helposti, että painotuotteiden osuus pienenee merkittävästi.

HSL:n tavoitteena on kasvattaa sähköisten asiakkuuksien määrää merkittävästi 2017 – 2019. Tavoitteena on, että suurin osa HSL:n kanta-asiakkaista saadaan myös digitaalisen viestinnän piiriin. Rekisteröityneille asiakkaille tehdään kohdennettua viestintää ja markkinoinnin automatisointia. Kasvava sähköisten asiakkaiden määrä ja rikastuva asiakasdata (CRM) mahdollistaa asiakassegmenttien hyödyntämisen HSL:n myynnissä, markkinoinnissa, palvelukehityksessä ja viestinnässä.

Verkko- ja mobiilikehityksen tavoitteet tulevalle TTS -kaudelle liittyvät vahvasti asiakkaille tarjottavien palveluiden digitalisointiin ja integroimiseen niin, että asiakasrajapintaan syntyy eheä palvelukokonaisuus, joka tukee saumattomasti joukkoliikennekäytön jokaista vaihetta. Digitalisoinnissa mobiilikannalla on keskeinen rooli.

HSL:n mobiiliroadmap-työssä määriteltyjä palvelukehityskokonaisuuksia ovat muun muassa:

- HSL.fi:n ja Reittioppaan integraatio, joka tarjoaa yhtenäisen palvelukokonaisuuden.
- Oma matkakortti -palvelun ja verkkolataamisen tuominen osaksi hsl.fi –kokonaisuutta.
- HSL Mobiilipun kehitystyö yhteistyössä myynnin kanssa.

- HSL -sovelluksen kehitystyö sisältäen esimerkiksi kahdensuuntaisen asiakasviestinnän.
- HSL -viestipalvelu, jonka avulla HSL:n digipalveluiden kautta saatavaa asiakasviestinnän laatua ja kohdennettavuutta voidaan parantaa .

Hyödyt HSL:n asiakkaille:

- Lippu- ja informaatiojärjestelmän uudistamisen myötä asiakkaat saavat nykyistä merkittävästi enemmän ajantasaista tietoa matkaketjun eri vaiheissa.
- Pysäkkikuulutusten käyttöönotto helpottaa erityisesti satunnaisten matkustajien sekä näkövammaisten matkustamista.
- Liikennevalotuksien laajempi käyttöönotto sujuvoittaa joukkoliikenteellä matkustamista.
- Mobiililippujen käyttöönotto sekä matkakortin nettilatausmahdollisuus helpottavat merkittävästi matkan maksamista.
- Reittioppaan laajennus mahdollistaa matkaketjun suunnittelun koko Suomen alueelle.
- Avorahastuksen ansiosta matkustus helpottuu ja nopeutuu runkobussilinjoilla.
- Kuljettajakoulutuksen kautta kohti parempaa asiakaspalvelua.

2.2.3 Tavoite 3: Joukkoliikenne kasvuun

Ohjaamme liikenteen kasvun joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn.

- I. Maankäytön tiivistyminen edesauttaa kestävien kulkumuotojen toimivuutta ja edistää niiden kilpailukykyä.
- II. Edistämme kuntien ja valtion kanssa yhteistyössä liityntäpysäköintipaikkojen toteuttamista polkupyörille ja henkilöautoille raideliikenteen asemille ja muihin joukkoliikenteen solmupisteisiin.
- III. Joukkoliikenteen aktiivisella markkinoinnilla ja HSL:n asiakasohjelmalla kasvatamme sekä nykyisten asiakkaiden joukkoliikenteen käyttöä että uusien asiakkaiden määrää.

Mittarit:

- Joukkoliikenteen osuus moottoroidusta liikenteestä
 - Helsingin niemen rajalla aamuruuhkassa
 - Kehä I tasoon ylettyvillä poikittaislinjoilla
- Kokonaismatkustajamäärä (nousut) vuositasona

Länsimetron odotetaan lisäävän TTS-kaudella joukkoliikenteen käyttäjämääriä. Vaikutusarvioiden mukaan Länsimetro liityntälinjastoineen kasvattaa joukkoliikenteen kulkutapaosuutta seudulla 1,1 prosenttiyksikköä ja houkuttelee joukkoliikenteeseen arkipäivisin runsaat 11 000 uutta matkustajaa. Heistä kaksi kolmasosaa siirtyy henkilöautoista ja loput kevyestä liikenteestä. Esimerkiksi työmatkaliikenteessä matkustetaan paljon Helsingin keskustan poikki, joten länsimetro tekee itäisen kantakaupungin ja Etelä-Espoon tai Lauttasaaren välisistä joukkoliikennematkoista entistä houkuttelevampia.

HSL:ssä kehitetään asiakaskokemusta osana asiakasohjelmaa. Tavoitteena on, että asiakkaiden tyytyväisyys joukkoliikenteeseen pysyy kokonaisuutena korkealla tasolla ja paranee niillä osa-alueilla, joilla on vielä eniten kehitettävää.

Joukkoliikenteen runkoverkkoja ja niihin liittyviä liityntäyhteyksiä kehitetään TTS-kaudella. Joukkoliikenteen täsmällisyyttä ja luotettavuutta parannetaan yhteistyössä kuntien ja Liikenneviraston kanssa.

Tehokkaalla kampanjoinnilla vahvistetaan joukkoliikenteen suosiota

Markkinoinnin tehtävänä on vahvistaa joukkoliikenteen brändiä ja suosiota. HSL tuottaa tehokasta kampanjointia, jolla saavutetaan kampanjakohtaiset imagolliset, myynnilliset tai muut etukäteen määritellyt tavoitteet, esimerkiksi rekisteröityneiden asiakkaiden määrä. Kampanjoiden onnistumista mitataan taloudellisen tuloksen kuten myynnin sekä laadullisten tekijöiden kuten huomioarvon suhteen. Laadullisen mittaamisen tärkein mittari on Taloustutkimus Oy:n vuosittainen kansallinen bränditutkimus, jossa HSL:n tavoitteena on nousta valtakunnallisesti TOP100 joukkoon. Mainoskilpailut ovat myös yksi tapa mitata joukkoliikenteen mainonnan imagollista ja taloudellista tuloksellisuutta.

Asiakaskokemusta kehitetään

Asiakaskokemuksen kehittämistä jatketaan HSL:n henkilöstön ja liikennöitsijöiden kanssa. Tavoitteena on pystyä vähentämään 2017- 2017 erityisesti kuljettajien toiminnasta tulevan negatiivisen palautteen määrää. Myös palvelumuotoilun merkitys kasvaa digitalisoinnin ja asiakaslähtöisen ajattelun ja asiakaskokemuksen vaatimusten myötä.

Tiedotuksen tavoitteena on lisätä HSL:n tunnettuutta ja asiakastyytyväisyyttä sidosryhmien keskuudessa. Vuorovaikutuksen merkitys HSL:n, asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kesken kasvaa entisestään. HSL:n rooli aktiivisena keskustelijana hankkeiden onnistuneessa läpiviennissä korostuu. Viestinnän asiantuntijat luotaavat toimintaympäristöä sekä suunnittelevat ja toteuttavat laajojen liikenne- ja suunnitteluhankkeiden viestintää.

Sisäisen viestinnän kehittämistarpeet painottuvat HSL:n työntekijälähtöisyyden ja asiantuntijaviestinnän lisäämiseen ensisijaisesti sosiaalisen median kanavia hyödyntämällä.

Hyödyt HSL:n asiakkaille

- Ruuhkautuminen hidastuu, kun yhä useampi matka tehdään joukkoliikenteellä, kävellen tai pyöräillen.
- HSL:n asiakasohjelma tarjoaa etuja matkakortin käyttäjille
- Laadukas tiedotus varmistaa sen, että asiakkaat saavat tarpeellisen tiedon liikkumiseensa vaikuttavista asioista ajoissa ja kattavasti

2.2.4 Tavoite 4: Tiivis ja vetovoimainen seutu

Raideliikenneverkkoon perustuva liikennejärjestelmä tiivistää yhdyskuntarakennetta ja vahvistaa seudun vetovoimaisuutta.

- I. Seudun tulee olla vetovoimainen asukkaille, yrityksille ja seudulla kävijöille. Seudun toimivuus varmistetaan liikennejärjestelmällä.
- II. Liikennejärjestelmäsuunnittelua viedään eteenpäin vahvaan raideverkkoon pohjautuen. Tällä varmistamme myös edellytykset tiiviin ja kestävän yhdyskuntarakenteen muodostumiselle.
- III. Maankäytön tiivistymistä edistämme osallistumalla kaavoitukseen ja sidosryhmäyhteistyöllä.

Mittarit:

- HLJ 2015 -liikennejärjestelmäpäättöksen keskeiset asiat on sisällytetty MAL-sopimusmenettelyyn ja HLJ 2019 -puiteohjelma on hyväksytty ja rahoituksesta sovittu.

HSL osallistuu maankäytön suunnitteluun. Tavoitteena on varmistaa joukkoliikenteelle myönteinen kaupunkirakenteen kehitys ja hyvät joukkoliikenteen toimintaedellytykset.

HSL osallistuu aktiivisesti joukkoliikennehankkeiden arviointeihin.

HLJ 2015:n ja MAL-sopimuksen 2016-2019 toimeenpano

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015) on liikenteen osalta ollut lähtökohtana uudelle maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimukselle 2016–2019 ja se toimii pohjana myös

seuraavan liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ 2019-puiteohjelmalle. MAL-sopimus ohjaa osaltaan edistettäviä HLJ 2015 -linjauksia. Joidenkin teemojen on jo nyt tunnistettu olevan keskeisiä.

Liikennejärjestelmän rahoituspohjan vahvistamiseksi ja kestävä liikumisen edistämiseksi HLJ 2015:n mukaisesti etsitään mahdollisuuksia ja keinoja sekä vaikutetaan päätöksentekoon. Ajoneuvoliikenteen hinnoitteluselvityksen ja siitä käytävän keskustelun pohjalta varaudutaan siihen, että mahdollista toteutussuunnittelua sekä toimenpide- ja rahoituspaketin muodostamista valmistellaan.

HLJ:llä ja sen toteutuksella vaikutetaan maankäyttöratkaisujen ja liikenneinvestointien yhteensovittamiseen Helsingin seudulla. HSL tuottaa laadukasta arviointitietoa suunnittelua ja päätöksentekoa varten. HSL osallistuu yhteistyötahojen hankkeisiin kuten liikenteen palvelujen, liikenneverkkojen ja liikennehankkeiden strategisen tason suunnitteluun. Huolehdimme niissä HSL:n ja HLJ:n tavoitteiden huomioonottamisesta.

Edistämme HLJ 2015:ssä määritellyn joukkoliikenteen runkoverkon ja laadukkaiden vaihtopaikkojen eli solmupisteiden toteutumista. Erytys huomion kohteena ovat asemanseutujen ja muut keskeiset solmupisteet ja niiden potentiaalin hyödyntäminen ja palvelutason nosto.

Edistämme vuoden 2016 lopussa valmistuvan pyöräilyn kehittämistarveselvityksen mukaista laatuikäväverkon toteuttamista seudulla yhteistyötahojen kanssa ja toteutamme pyöräilyä edistäviä toimia.

Liityntäpysäköinnin toteuttamista ja ylläpidon vastuunjakoja pilotoitiin vuonna 2015, ja sen tuloksia jalkautetaan nyt liityntäpysäköintialueiden toteutukseen seudulla. Vuoden 2016 lopussa valmistuu liityntäpysäköinnin toteuttamisohjelma, jonka toteuttamista HSL edistää.

Osallistumme myös muihin HSL:n kannalta hyödyllisiin yhteistyötahojen tutkimuksiin, selvityksiin ja suunnitelmiin. Edistämme kestävää liikumista lisäävien toimintamallien käyttöönottoa ja digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämistä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Jatkamme infrastruktuurin kehittämishankkeissa pienten kustannustehokkaiden toimien eli KUHA-hankekokonaisuuden ohjelmointia jatkuvana ja vuosittain toistuvana prosessina HLJ 2015:n sekä HLJ 2019 puiteohjelman pohjalta. Tavoitteena on rahoituksen vahvistaminen ja teemakokonaisuuksien monipuolistaminen sekä suunnittelu-yhteistyön kehittäminen maankäytön ja asumisen kanssa.

HLJ-toimikunnan alaiset yhteistyöryhmät jatkavat toimintaansa HLJ 2015:n toteutuksen edistämiseksi sekä HLJ 2019 -suunnitelman valmistelemiseksi.

HLJ 2019 -suunnitelma valmistellaan puiteohjelman mukaisesti

Liikennejärjestelmäsuunnittelu on jatkuva prosessi, jossa uuden suunnitelman lähtökohtana on edellinen hyväksytty suunnitelma sekä sen tarkistus- ja kehittämistarpeet. Tarpeet määritetään vuoden 2016 aikana, kun valmistelemme HLJ 2019 -suunnitelman puiteohjelman.

Puiteohjelman valmistelua varten on tehty toimintaympäristön muutoksia testaavia skenaariotarkasteluja. Ne tarjoavat tietoa, jonka avulla esimerkiksi seudun kasvua, maankäyttöä, asuntotuotantotarpeiden ja liikennejärjestelmän rahoitusmahdollisuuksia, digitalisaatiota ja liikumista palveluna (MaaS) voidaan tarkemmin käsitellä HLJ 2019:n suunnittelussa. Skenaariotarkastelujen, HLJ 2015 -suunnitelman jälkiarvioinnin ja HLJ 2019 -puiteohjelman valmistelun pohjalta etsimme teemat, joihin

HLJ 2019 -suunnitelmassa pitää syventyä. Suunnitelmasta pyritään tekemään entistä konkreettisempi ja joustavampi.

Vuonna 2017 tehdään taustaselvityksiä asioista, jotka on puiteohjelmassa määritetty painopistealueiksi. Selvitykset tehdään MAL-yhteistyön puitteissa. HLJ 2019 -kokonaisuuden valmistelu tehdään pääasiassa vuonna 2018. Valmisteluvaiheessa toteutettava vaikutusten arviointi ohjaa tehtäviä valintoja. Tavoitteena on, että laadittavaan suunnitelmaan on helppo sitoutua: sitoutumista edistetään laajamittaisella vuorovaikutuksella ja viestinnällä.

HSL:n jäsenkunnat rahoittavat HLJ 2019 –suunnitelman laadintaa, liikennetutkimuksia sekä liikenne-ennustemallin kehittämistä ja ylläpitoa kuntaosuuksissaan osana HSL yleiskustannuksia. Kustannuksiin haetaan osarahoitus myös KUUMA-kunnilta sekä valtiolta edellisen suunnitelmakauden mukaisesti. HLJ 2019 -työ toteutetaan siten, että HLJ -liikennejärjestelmäpäätös on mahdollista tehdä alkuvuodesta 2019.

Seuranta ja vaikutusten arviointi

Edistämme ja seuraamme MAL-aiesopimuksen 2016–2019 toteutumista yhteistyötahojen kanssa. Seurantaa jatketaan ja seurantamenetelmiä kehitetään edelleen palvelemaan jatkuvaa liikennejärjestelmätyötä sekä siihen liittyvää viestintää ja vuorovaikutusta.

Vahvistamme HLJ-talouden ja HSL:n joukkoliikennetalouden yhteyttä sekä kehitämme arviointityökaluja tätä varten. Kehitämme ja monipuolistamme liikennejärjestelmän toteutuneen rahoituksen seurantaa.

HLJ-työn projektinaikaista vaikutusten arviointia toteutetaan suunnittelun rinnalla vuonna 2016 määritettävän arviointikehikon avulla. HLJ 2019-suunnitelman edellyttämän lakisääteisen SOVAN (Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista) arviointikehikko laaditaan vuoden 2017 loppupuolella. Arviointikehikko palvelee HLJ 2019-suunnitelmakokonaisuuden valmistelua vuoden 2018 alkupuoliskolla sekä HLJ 2019-suunnitelman viimeistelyä vuoden 2019 alussa.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu- ja tutkimusmenetelmien kehittäminen

Kehitämme liikennejärjestelmän sekä hankkeiden ja niiden vertailun taloudellisten vaikutusten arviointia niin, että se kattaa paremmin maankäytön ja muut laajemmat yhteiskunnalliset vaikutukset. Osallistumme aktiivisesti sidosryhmien selvityksiin ja projekteihin, jotka palvelevat strategisen tason vaikutusten ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä.

Nykyinen liikenne-ennustemalli HELMET päivitetään HLJ 2019 -suunnitelmaa varten vuodenvaihteessa 2017–2018 tuoreimmilla käytettävissä olevilla aineistoilla. Näitä ovat Helsingin seudun 14 kunnan osalta liikkumistutkimus HEHA2014, ympäryskuntien osalta valtakunnallinen henkilöliikennetutkimus HLT2016 sekä liikenteen nykyistä ja tulevaa tarjontaa sekä aluejakoja koskevat aineistot vuodelta 2016. Lisäksi päivityksessä otetaan huomioon vuosina 2012–2015 tehdyt tavaraliikenteen ja matkustajasatamien tutkimukset sekä auton- ja ajokortinomistusta koskevat selvitykset. Myös saavutettavuutta kuvaava SAVU-malli päivitetään ja siihen kehitetään työpaikkasaavutettavuutta koskeva osa.

Varaamme aiempaa enemmän resursseja liikenne-ennustemallien kehitystyöhön ja testaamiseen. Liikkumistutkimusta, Matkatutkimuksia ja uutta Reittitutkimusta käytetään myös Helsingin seudun liikenne-ennustemallin kehittämisessä. Selvitämme erilaisia vaihtoehtoja uuden sukupolven malliksi. On

mahdollista, että HELMET-mallin ja HESY-mallien (yksilömalli) parhaat osat yhdistetään uudeksi malliksi. Yhtenä vaihtoehtona on, että nykyistä mallia viedään ajankäyttömallin suuntaan muodostamalla toisistaan riippumattomien matkojen mallin tilalle matkaketjuja kuvaava malli, jossa asukkaiden liikkuminen kuvataan käyntipaikoissa viipymisen ja niiden välisen kulkemisen avulla. Mallissa saattaa olla tarvetta myös joukkoliikenteen vaihtopaikkojen huomioimiseen ainakin runkoverkkojen osalta. Lisäksi kävellen ja pyörällä tapahtuvaa lähiliikkumista pitäisi mallintaa nykyistä paremmin ja huomioida mallissa myös liikkuminen palveluna eli MaaS-ajattelu. Nämä otetaan huomioon mallin pohjana olevien tutkimusten suunnittelussa.

TTS-kaudella päivitetään liikenne-ennustejärjestelmään sisältyvät päästöfunktiot yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä uuden Reittioppaan päästölaskurit, joita käytetään ilmastonsuojelua koskevissa tarkasteluissa ja edistämisessä.

Lisäämme TTS-kaudella yhteistyötä sidosryhmien ja tutkimuslaitosten kanssa tutkimusten ja liikenne-ennustemallien menetelmien saralla sekä pyrimme saattamaan HSL:n tutkimustiedot entistä laajemmin hyödynnettäviksi. Kehitystyössä hyödynnetään HLJ-toimikunnan asettamia yhteistyöryhmiä sekä vahvistetaan HSL:n sisäistä liikennemalliyhteistyötä. Liikenne-ennusteiden laatijoiden ja käyttäjien kanssa kehitetään liikenteen mallintamisen ja mallien käyttäjäyhteisö.

Hyödyt HSL:n asiakkaille:

- Laaja ja pitkäjänteinen seudullinen yhteistyö luo edellytyksiä toimivalle liikennejärjestelmälle ja kohtuuhintaiselle asuntotuotannolle.
- Maankäytön tiivistäminen mahdollistaa kestävästä yhteiskuntarakenteen muodostumisen olemassa olevien hyvien joukkoliikennedyhteyksien varrelle.
- Mahdollisesti käyttöön otettavat uudet liikennejärjestelmän rahoitusmallit vähentävät painetta nostaa lippujen hintoja ja kuntaosuuksia. Samalla saadaan resursseja palvelutason parantamiseen.

2.2.5 Tavoite 5: Vähemmän päästöjä

Lisäämme vähäpäästöisen liikenteen osuutta joukkoliikenteessä.

- I. Kasvatamme päästöttömän raideliikenteen osuutta joukkoliikenteessä
- II. Vähennämme päästöjä bussiliikenteessä

Mittarit:

- Bussiliikenteen päästö- ja energiatehokkuusindeksi

Linjastosuunnittelun avulla matkoja keskitetään raideliikenteeseen, jolloin joukkoliikenteen kokonaispäästöt vähenevät.

HSL osallistuu Helsingin kaupungin poikkihallinnolliseen raitioliikenneprojektiin, jossa kehitetään raitio- liikennettä ja valmistaudutaan sen laajentamiseen.

Sähköbussilla liikennöintiä kokeillaan pääkaupunkiseudulla eri linjoilla. Tarkoituksena on saada kokemuksia liikennöinnin luotettavuudesta, vaadittavasta latausinfrastruktuurista ja sähköbussien tekniikasta sekä selvittää sähköbussien vaikutuksia nykyisiin suunnitteluperiaatteisiin ja liikennöintikustannuksiin.

Bussiliikenteen hankinta suosii ympäristöystävällisiä ratkaisuja

Bussiliikenteen hankinnoissa suositetaan tarjousvertailussa ratkaisuja, jotka vähentävät sekä haitallisia lähipäästöjä että CO₂-kuormitusta. Tavoitteena on tuottaa tehokkaita ja laadukkaita liikennepalveluja minimoimalla sekä kustannukset että ympäristövaikutukset.

HSL:n hankinnan tavoitteena on saattaa liikennejärjestelmä kokonaisuudessaan kestävä kehityksen tielle vähähiilisen energian, vähäpäästöisten ja energiatehokkaiden ajoneuvojen ja älykkäiden liikennepalvelujen käyttöönoton avulla. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää parhaimpien biopolttoaineiden ja sähköbussien yhdistelmää.

Suomen ensimmäistä sähköbussijärjestelmää kokeillaan

Vuonna 2015 käynnistetty ePeli-hanke jatkuu TTS-kauden loppuun. Sähköbussien ja niiden järjestelmien kehityksessä on tultu vaiheeseen, jossa niiden hyödyt ja kaupallinen potentiaali on jo selkeästi tunnistettu, mutta viimeiset askeleet ennen laajempaa, strategian mukaista, kaupallista vaihetta puuttuvat.

Sähköbussien osalta siirtyminen toimintaan normaalin kilpailutusjärjestelmän puitteissa edellyttää vakiintuneita kokonaisvaltaisia toimijaverkostoja ja toimintamalleja ("ekosysteemiä"). Keskeisiä toimijoita ovat teknologian tuntevat bussioperaattorit, sähköbussien latausinfrastruktuurin hankinta ja rakentaminen kaupunkiympäristöön sekä itse sähköbussien hankinta ja hankintaan liittyvät toimintamallit. Vaikka sähköbussi- ja latausjärjestelmien osalta on jo edistytty merkittävästi, on innovaatio- ja tuotantoketjussa edelleen merkittäviä puutteita muun muassa hankintaprosessien ja eri palveluntarjoajien osalta, latausinfrastruktuurin ja bussien integroimisessa kokonaisjärjestelmäksi ja bussioperaattorien saamisessa mukaan tarjoamaan sähköbusseja kaupalliseen liikenteeseen.

HSL hankki leasing-sopimuksella 12 sähköbussia kotimaiselta Linkker bussivalmistajalta. Nämä busset on luovutettu/luovutetaan liikennöitsijöille. Näin liikennöitsijät saavat kokemuksia uuden teknologian busseista ilman suuria taloudellisia riskejä ennen pitkäjänteisempiä hankintapäätöksiä. Kyseisten bussien koekäyttö kestää kolme vuotta ja hankkeen budjetti on yli 6 miljoonaa euroa. TEM ja Tekes rahoittavat hanketta merkittäväällä osuudella.

Uusia bussiterminaleja suunniteltaessa on tehty varaukset tulevia sähköbussien latausjärjestelmiä varten. HSL:n tavoitteena on, että vuonna 2025 kaikki liityntälinjat ajetaan sähköbussilla, joiden käyttämä sähkö on kestävästi tuotettua.

Hankkeessa luodaan valmiudet kilpailuttaa sähköbussiliikennettä normaalin bussiliikenteen tapaan mahdollisimman nopeasti. Tämä edellyttää kaupunkien sitoutumista sähköbussien pikalatausasemien järjestämiseen yhdessä valittaviin kohteisiin. Tämä sitoutuminen tarvitaan periaatteellisella tasolla kaupungin lausunnossa tästä TTS:stä ja yksityiskohtaisella tasolla aina bussiliikenteen tarjouskilpailun yhteydessä.

BioSata-hanke

BioSata hanke luo yhteistyömallin, joka mahdollistaa asteittaisen siirtymisen korkeaseosteisiin biopolttoaineisiin niin busseissa kuin Helsingin kaupungin (Staran) autoissa ja työkoneissa. Hanke liittyy Sitran Smart & Clean aloitteen liikenneosuuteen. Välitavoitteeksi on asetettu 50 %:n biopolttoaineisuus vuodelle 2017 ja 70 – 90 %:n osuus vuoden 2019 loppuun mennessä.

Hankkeen osapuolia ovat liikenteen tilaajat, ajoneuvo-operaattorit, energiayhtiöt, autojen maahan-tuojat, avainministeriöt ja tutkimus. Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt hankkeelle energiatukea. Hanke toteutetaan Suomessa voimassa olevan biopolttoaineiden jakeluvuorituksen puitteissa niin, ettei korkeaseosteisten biopolttoaineiden kohdennetusta käytöstä aiheudu merkittäviä lisäkustannuksia. Polttoainevaihtoehdot ovat parafiininen uusiutuva diesel, etanoli ja biokaasu.

Yhteiskuntavastuun kehittäminen

Suunnitelmissa on, että HSL siirtyy yhteiskuntavastuuraportointiin TTS-kaudella. Työ on tarkoitus aloittaa samassa yhteydessä, kun HSL:n uusi hallitus käynnistää oman strategian päivittämistyönsä. Tässä yhteydessä ympäristöraportointi sulautetaan osaksi yhteiskuntavastuuraportointia. Inspecta Oy:n ISO-laatujohtamisjärjestelmäsertifikaateista ja samalla Inspectan suorittamista ulkoisista auditoinneista on luovuttu vuoden 2016 aikana, mutta enemmän lisäarvoa tuottaneita sisäisiä auditointeja jatketaan edelleen oman laatujohtamisen puitteissa. Suunnitelmakaudella on tarkoitus integroida laadunhallinta entistä kiinteämmin osaksi HSL:n johtamisjärjestelmää.

Päästöjen kehitys

Bussiliikenteen päästöt matkustajakilometriä kohti laskivat vuoden 2015 aikana 13 % typpioksidien osalta, partikkelien osalta 17% ja hiilidioksidin osalta 12 %.

Bussiliikenteen päästötaso alentuu tavoitteen mukaisesti kaluston uusiutumisen sekä biopolttoaineiden käytön seurauksena. Eri bussityyppien päästöjä seurataan käytönaikaisilla mittauksilla, joiden avulla suorituskykyyn perustuvia HSL:n -päästöluokkia edelleen tarkennetaan tulevilla kilpailukierroksilla.

Lisäksi HSL järjestää erillisen tarjouskilpailun ympäristöbonuksesta, jolla voidaan joustavasti ja kustannustehokkaasti hyvittää liikennejärjestelmän päästöjä alentavista toimenpiteistä.

Ympäristöbonuksen määrää kasvatetaan asteittain saavutettujen tulosten mukaisesti. Vuonna 2017 ympäristöbonukseen varataan 1,7 miljoonan euron suuruinen määräraha.

Päästöjen vähentämistavoitteet:

Bussiliikenne, g/matkustajakm	2015	2016	2017	2018	2019
CO ₂ -päästöt	65,651	- 5 %	- 10 %	- 20 %	- 30 %
NO _x -päästöt	0,410	- 8 %	- 10 %	- 18 %	- 38 %
Partikkelipäästöt	0,00512	- 12 %	- 18 %	- 25 %	- 30 %

HSL:n tavoitteena on vähentää bussiliikenteessä typpioksidien (NO_x) ja partikkelien (PM) päästöjä 80 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2018 mennessä. Hiilidioksidipäästöt (CO₂) on tarkoitus puolittaa samassa ajassa. Tavoitteena on saada joukkoliikenne lähes päästöttömäksi vuoteen 2025 mennessä.

Vuonna 2025 tavoitteena on, että kaikki liityntälinjat ajetaan sähköbusseilla, joiden käyttämä sähkö on kestävästi tuotettua.

Hyödyt HSL:n asiakkaille

- Asuinympäristöstä tulee terveellisempi ja viihtyisämpi, koska joukkoliikenteen päästöt ovat entistä pienemmät.
- Uusi energiatehokas kalusto tarjoaa myös aiempaa mukavampia matkoja: esimerkiksi uudet raitiovaunut sekä sähköbussit ovat aiempaa kalustoa hiljaisempia ja uusissa Flirt-junissa on ilmastointi.

2.2.6 Tavoite 6: Tehokasta taloutta

Parannamme joukkoliikenteen kustannustehokkuutta ja vahvistamme koko liikennejärjestelmän rahoituspohjan kestävyyttä.

- Tehostamme joukkoliikennepalveluiden suunnittelulla ja hankintamenettelyillä joukkoliikenteen hoitoa.
- Etsimme HSL:n sisäisen ja ulkoisen toiminnan kehittämisessä toiminnallisesti parhaimmat ja kustannustehokkaimmat palvelujen järjestämistavat.
- Selvitämme aktiivisesti sellaisia liikennejärjestelmän rahoitusvaihtoehtoja, jotka mahdollistavat seudun kasvun ja joiden avulla matkalippujen hintoihin ja kuntaosuuksiin kohdistuvaa korotuspainetta voidaan hillitä.

Mittarit:

- Lipputulot/toimintamenot -suhde
- Joukkoliikenteen tuottavuus
- Matkalippujen tarkastuksen tehokkuus

Vuonna 2015 HSL:n toimintatuloista kuntaosuuksien osuus oli 48,0 prosenttia, lipputulojen 49,3 prosenttia, muiden tulojen 1,9 prosenttia ja valtiolta saadun joukkoliikennetuen osuus 0,8 prosenttia. Suunnitelmakaudella HSL:n tavoitteena on laajentaa toiminnan rahoitus pohjaa uusien tulo- ja rahoituslähteiden avulla. Näin HSL haluaa kasvattaa muiden tulojen absoluuttista määrää ja mahdollisuuksien mukaan myös suhteellista osuutta kaikista toimintatuloista.

Liikennejärjestelmän rahoitus pohjan kestävyttä pyritään vahvistamaan aktiivisella yhteistyöllä liikennejärjestelmätoimijoiden kanssa sekä osaamisen ja arviointityökalujen kehittämällä.

Joukkoliikennepalvelun kustannustehokkuutta seurataan kattavilla mittareilla, joita ovat esimerkiksi liikennöintikustannus linjoittain nousua kohden ja täyttöaste joukkoliikennemuodoittain.

Aikataulusuunnittelu tehdään mahdollisimman kustannustehokkaasti ottaen huomioon liikenteen toimivuus ja matkustajien tarpeet. Joukkoliikenteen suunnittelussa korostetaan matkustajamäärien kasvua alueellisen kattavuuden sijaan. Bussiliikenteen kilpailutuksissa pyritään luomaan aiempaa kustannustehokkaampia kohdekokonaisuuksia sekä suunnittelun että liikennöinnin kannalta.

Asiakastytytvyäisyystutkimuksen (Asty Web), joukkoliikennekaluston laatututkimuksen (Jola Web) ja Suomenlinnan liikenteen tilastojen nettitietokantaa (Lati Web) kehitetään edelleen yhteistyössä käyttäjien kanssa, jotta voidaan taata mahdollisimman sujuva pääsy tunnuslukuihin ja raportteihin. Asiakastytytvyäisyystutkimuksen digitalisointia pilotoidaan, ja tavoitteena on koko tutkimuksen digitalisointi vuonna 2020. HSL-tietopaketausta tehdään avoin nettitietokanta, Tieto Web, josta saadaan kaikki tarvittavat avaintunnusluvut.

Markkinoinnin ja viestinnän kanavien digitalisoitumisen myötä asiakaskontaktoinnin kustannukset laskevat samalla kun tehokkuus ja tavoitettavuus paranevat. Uusiasiakaskampanjoinnin myötä HSL:n tavoitteena on kasvattaa merkittävästi uusien kanta-asiakkaiden määrää (matkakortti tai rekisteröitynyt mobiililippuasiakas) 2017 – 2019.

Asiakasohjelmaan on tavoitteena kytkeä myös HSL:n verkkokauppa, johon voidaan tuoda lippu- ja matkakorttituotteiden lisäksi kumppaneiden tuotteita ja palveluita myyntiin. Asiakasohjelma laajenee myös HSL:n mobiilimaailmaan ja kumppaneiden avulla voidaan parantaa matkustajien asiakaskokemusta muun muassa joukkoliikenteen solmupisteissä. Kumppaniyhteistyön tavoitteena on tuoda lisätuloja HSL:n talouteen lipputulojen ja kuntaosuuksien lisäksi.

Matkalippujen tarkastuksella turvataan lipputulot

HSL tarkastaa matkaliput kaikissa HSL-alueen joukkoliikennevälineissä (bussi-, metro-, raitiovaunu-, lähijuna- ja vesiliikenteessä). VR:n kanssa sovitaan vuosittain erikseen VR-lähiliikenteen ja koko maan kaukojuna liikenteen tarkastustoiminnasta.

Näkyvä ja tehokas matkalippujen tarkastustoiminta vähentää liputta tai virheellisellä matkalipulla matkustavien määrää. Toiminta edistää joukkoliikenteen lipputulojen kertymistä. Vuonna 2017 tavoitteena on pitää tarkastettujen matkustajien määrä vähintään vuoden 2016 tasolla (ennuste 245 matkustajaa / tarkastuspäivä).

Tarkastuksia suunnataan erityisesti niille alueille, liikennevälineisiin ja ajankohtiin, joissa ilman asianmukaista matkalippua matkustaminen on suurinta ottaen huomioon myös matkustajamäärät. Tarkastuksia tehdään säännöllisesti kuitenkin koko HSL-alueella ja kaikissa joukkoliikenteen kulkumuodoissa.

Järjestyksenvalvojat toimivat matkalippujen tarkastajia avustavissa tehtävissä. HSL antaa järjestyksenvalvoille tarkastustyössä vaadittavan koulutuksen. Toiminta lisää matkustajien turvallisuutta sekä matkalippujen tarkastajien työturvallisuutta. Järjestyksenvalvojen käyttämistä matkalippujen tarkastajia avustavissa tehtävissä sekä Kampin terminaalin yöliikenteen lipuntarkastuksissa jatketaan vuosina 2017–2019.

Eläkkeelle tai muihin tehtäviin siirtyvien tarkastajien tilalle varaudutaan rekrytoimaan uusia tarkastajia. HSL järjestää seuraavan tarkastajakurssin vuoden 2017 alussa.

Avorahastukseen kuuluvien bussilinjojen 550 ja 560 tarkastamiseen käytetään matkalippujen tarkastajista ja järjestyksenvalvoista muodostettuja ryhmiä. Jatkossa tarkastajia avustavia järjestyksenvalvoja käytetään entistä enemmän avorahastukseen kuuluvilla bussilinjoilla. Tämä lisää vartiointikuluja noin 40 000 euroa vuodessa.

Matkalippujen tarkastustoiminnassa huomioidaan siirtyminen uuteen lippu- ja informaatiojärjestelmään sekä taksa- ja lippujärjestelmään. Toiminnan painopiste on asiakkaiden opastamisessa uuden järjestelmän käyttöönottoon. Tämän vuoksi tarkastusmaksutuloja arvioidaan kertyvän noin 25 prosenttia normaalitasoa vähemmän vuosina 2017–2019.

HSL:n hallitus hyväksyi toukokuussa joukkoliikenteen tarkastustoiminnan pilotin Tampereen joukkoliikenteessä. Pilotti käynnistyy elokuussa 2016, kun Tampereen joukkoliikenne on siirtynyt uuteen vyöhykepohjaiseen lippu- ja tariffijärjestelmään. Kokeilu jatkuu syksyyn 2017. Matkalippuja voidaan tarkastaa ilman erityisiä lupia, mutta tarkastusmaksun periminen edellyttää, että toiminnassa noudatetaan lakia joukkoliikenteen tarkastusmaksusta. Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettua asetusta muutettiin 1.5.2016 siten, että maksu on voimassa HSL-kuntayhtymän toimivalta-alueella, rautateiden joukkoliikenteessä sekä Tampereen kaupungin joukkoliikenneviranomaisen toimivalta-alueella.

HSL hoitaa tällä hetkellä oman alueensa lisäksi tarkastustoiminnan myös valtakunnan rautatieliikenteessä. Tarkastustoiminnan kehittämiseksi jatketaan myös kansainvälistä yhteistyötä.

Kuntaosuuslaskentamallia kehitetään ennen kaarimallin käyttöönottoa

Uusi tariffijärjestelmä, kaarimalli, otetaan käyttöön aikaisintaan syksyllä 2017. Kaarimalli muuttaa myös HSL:n tulojen ja menojen jakoa jäsenkuntien maksuosuuksiin, koska liikenteen lipputulojen kertyminen ja liikennöinti eivät perustu tulevaisuudessa enää kuntarajoihin vaan kaarimallisiin vyöhykkeisiin.

Alkuvuodesta 2016 valmistui alustava selvitys kuntaosuuksien laskennasta kaarimallissa. Työssä selvitettiin Strafica Oy:n tuella erilaisia vaihtoehtoja kuntaosuuslaskennalle ja näitä vaihtoehtoja esiteltiin kevään 2016 aikana mm. HSL:n hallitukselle ja omistajaohjaukselle.

Selvitystä vaihtoehtoista kehityskelpoisimmalta vaikuttaa niin sanottu alijäämämalli, jossa jäsenkunnille jaetaan HSL:n tulojen ja kulujen erotusta eli liikenteen hoidosta syntyvää alijäämää tarjontaan perustuvalla palvelutasokertoimella painotettuna. Tavoitteena on, että liikennetarjonnan muutokset näkyisivät nykyistä laskentamallia selkeämmin kunnan alijäämäosuudessa ja jäsenkunta voisi entistä paremmin ja läpinäkyvämmiin vaikuttaa omilla päätöksillään subventionsa määrään. Tämä alustavissa selvityksissä parhaaksi todettu vaihtoehto edellyttäisi kuitenkin HSL:n perussopimuksen päivittämistä. Tämän dokumentin liitteessä 7 on kerrottu lisää selvitetystä vaihtoehtoista ja alijäämämallista.

Selvitystyötä jatketaan vuosien 2016-2017 aikana siten, että paras ratkaisuvaihtoehto kuntaosuuksien jakamiselle kaarimallin käyttöön oton yhteydessä olisi käytössä HSL:n kustannusjaon perusteeksi kaarimallin käyttöön oton yhteydessä.

Jäsenkunnilta pyydetään alustavan TTS2017-2019 lausuntopyynnön yhteydessä mielipiteitä siitä, millä tavalla nykyistä kuntaosuuslaskentamallia tulisi kehittää ennen kaarimallin hinnoittelun käyttöönottoa.

Suurten infrahankkeiden kustannuspainetta matkustajilta perittäviin lippujen hintoihin pyritään hillitsemään

Suurten joukkoliikenteen infrahankkeiden kustannusvaikutuksia HSL:n talouteen ja lippujen hintoihin selvitetään edelleen suunnitelmakaudella. Tavoitteena on, että jo hankesuunnittelun yhteydessä HSL tekee laskelmat investointien vaikutuksista infrakustannuksiin (sisältäen infran hallinnon ja ylläpidon), HSL:n kustannuksiin ja tätä kautta lippujen hintoihin ja kuntaosuuksiin. Näin kuntien infrahankkeista päättävillä tahoilla on jo hankepäätöksen yhteydessä mahdollisimman tarkkaa tietoa päätöksen vaikutuksista HSL:n tuloihin ja menoihin. Tähän mennessä laskelmat on tehty Raide-Jokerista, kantakau-pungin raitioverkon kehittämisestä 2016 - 2025 ja Kruunusillat-hankkeesta. Jatkossa laskelmat on tarkoitus tehdä Länsimetron jatkamisesta Kivenlahteen, Espoon kaupunkiradasta ja Pisara-radasta.

HSL:n yhtymäkokous päätti 17.11.2015 aloittaa omistajakuntien väliset neuvottelut kuntaosuuksien tasosta, subventioasteesta ja infrakustannusten mahdollisesta uudelleen jakamisesta siten, että lipunhintojen korotustarve taloussuunnitelmakaudella pienenee. Yleisesti HSL:n kustannusten nousupaine on mahdollista kattaa puuttamalla kuntaosuuksiin, lippujen hintoihin tai palvelutasoon (tai itse kustannuksiin). Neuvottelijat tapasivat kolme kertaa ja neuvotteluissa keskusteltiin mm. infrapääomalle laskettavan koron suuruudesta sekä eri asiakasryhmien alennusprosenttien yhdenmukaistamisesta. Neuvottelujen lopputulos oli, että yhteisesti hyväksyttäviä keinoja lipun hintojen korotustarpeen pienentämiselle ei löytynyt.

Hankintoja tehostetaan

Hankintalakien kokonaisuudistus on tulossa vuoden 2016 aikana ja HSL:n hankintaohje uudistetaan kynnysarvon ylittävien hankintojen osalta vastaamaan uutta hankintalakia. Kynnysarvon alittavien ja näin ollen hankintalakien soveltamisalan ulkopuolelle jäävien hankintojen, eli pienhankintojen osalta tavoitteena on selkeyttää ja monipuolistaa hankintaohjetta niin, että se palvelee paremmin käytännön hankintatoimea. Samalla kuitenkin huomioidaan tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä suhteellisuuden ja avoimuuden yleiset periaatteet. Ohjeistuksella pyritään sujuvoittamaan, joustavoittamaan ja yksinkertaistamaan hankintoja sekä vähentämään hankintojen tarpeetonta hallinnollista

taakkaa. Hankintojen sujuvoittaminen ja joustavoittaminen ovat olleet keskeisiä periaatteita myös uusien hankintalakien valmistelussa.

Pienhankintoja koskevaa ohjeistusta on pyritty selkeyttämään ja täydentämään niin, että usein esiin tulleisiin kysymyksiin ja ongelmiin löytyy ratkaisu hankintaohjeesta. Näillä toimenpiteillä edesautetaan pienhankintojen sujuvaa tekemistä ja nopeutetaan hankintaprosessin kulkua.

Hankintaohjeen käyttöönoton aikatauluun vaikuttaa hankintalakien kokonaisuudistus, joka on parhailaan käynnissä. Hankintaohje hyväksytetään HSL:n hallituksella, kun lait on vahvistettu.

Kokonaisarkkitehtuurityön eteneminen

Kokonaisarkkitehtuurityötä jatketaan muun muassa toiminta-arkkitehtuurin parantamisella. Tähän kuuluu projektien kustannusymmärryksen lisääminen painottamalla projektien eri vaiheiden kustannuksia.

Raportoinnin arkkitehtuuria kehittämällä määritellään toimintamalli eri raportointi- ja analysointipalveluiden koordinoimiseksi. Arkkitehtuurimäärittelyssä otetaan pohjaksi LIJ:n arkkitehtuuri, huomioidaan tietosuoja-asiat sekä tietoturva-arkkitehtuuri. Liiketoimintapalvelut vastaavat osaltaan määrittelystä: keitä ovat käyttäjät ja mitä raportteja tarvitaan. Talous- ja hallintopalvelut sekä tietohallinnon johtoryhmä koordinoivat asiaa yhdessä palveluista vastaavien kanssa.

HSL:n talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien vaatimusmäärittely ja kilpailutuksen valmistelu tehdään vuoden 2016 aikana. Tavoitteena on kilpailuttaa osa järjestelmistä ja järjestelmien ylläpito vuoden 2017 aikana. Päivitetyt järjestelmät olisivat siten käytössä viimeistään 1.1.2018. Suunnitelmavuosien aikana on tavoitteena käydä läpi myös talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja ja tehostaa toimintaa tarvittavilta osin. Järjestelmien kilpailutukseen ja hankintaan on varattu määräraha vuoden 2017 investointeihin.

Sähköinen arkistointi otetaan käyttöön vuonna 2017. Tavoitteena on luoda edellytykset siirtymiselle kokonaan sähköiseen asianhallintaan asianhallintajärjestelmä Dynastyssa ja sähköiseen asiakirjojen allekirjoittamiseen. Tämä edellyttää, että kuvataan ja päivitetään tiedonohjausjärjestelmään (TOJ) HSL:n prosessit ja päivitetään HSL:n tiedonohjaussuunnitelma (TOS). Työssä noudatetaan SÄHKE2 vaatimuksia. Dynasty –asianhallintajärjestelmän nykyinen versio vaihdetaan uudempaan versioon 6.3. ja nykyisen tuotantokannan rinnalle määritellään uusi tuotantokanta. Dynastyn ja TOJ:n välille tehdään integraatio. TOS lähetetään Kansallisarkistoon hyväksyttäväksi ja anotaan pysyvän sähköisen säilyttämisen lupaa. Projektin lopputulos muuttaa organisaation asianhallinnan prosessia, toimintamalleja ja työnkulkuja. Sen avulla säästetään tulevaisuudessa paperinkulutuksessa, arkistotilaluissa (sähköinen arkistointi) ja tehostetaan työajan käyttöä verrattuna paperiseen asianhallintaan.

Hyödyt HSL:n asiakkaille

- Kun kustannustehokkuus paranee ja joukkoliikenteen rahoituspohja laajenee, lipunhintojen korotuspaine pienenee.
- Tehokas matkalippujen tarkastustoiminta varmistaa lipputulojen kertymisen suunnitellusti ja vähentää lipunhintojen korotuspaineita.
- Mahdollisen alijäämämallin käyttöönoton myötä kuntaosuuslaskennassa, jäsenkunta voi entistä läpinäkyvämmiin ja tehokkaampiin vaikuttaa kustannuksiinsa ja sitä kautta edelleen subventiotasoonsa, mikä helpottaa jäsenkuntien taloudenpitoa sekä näkyy kuntalaisille tarkoituksenmukaisempana palveluna.
- Infrahankkeiden kustannusvaikutusten arvioiminen jo hankesuunnitelmaa tehtäessä, vähentää lipunhintojen yllättäviä korotuspaineita.
- Tehokkaat tietojärjestelmät tukevat HSL:n talouden hallintaa ja ennakoitavuutta.

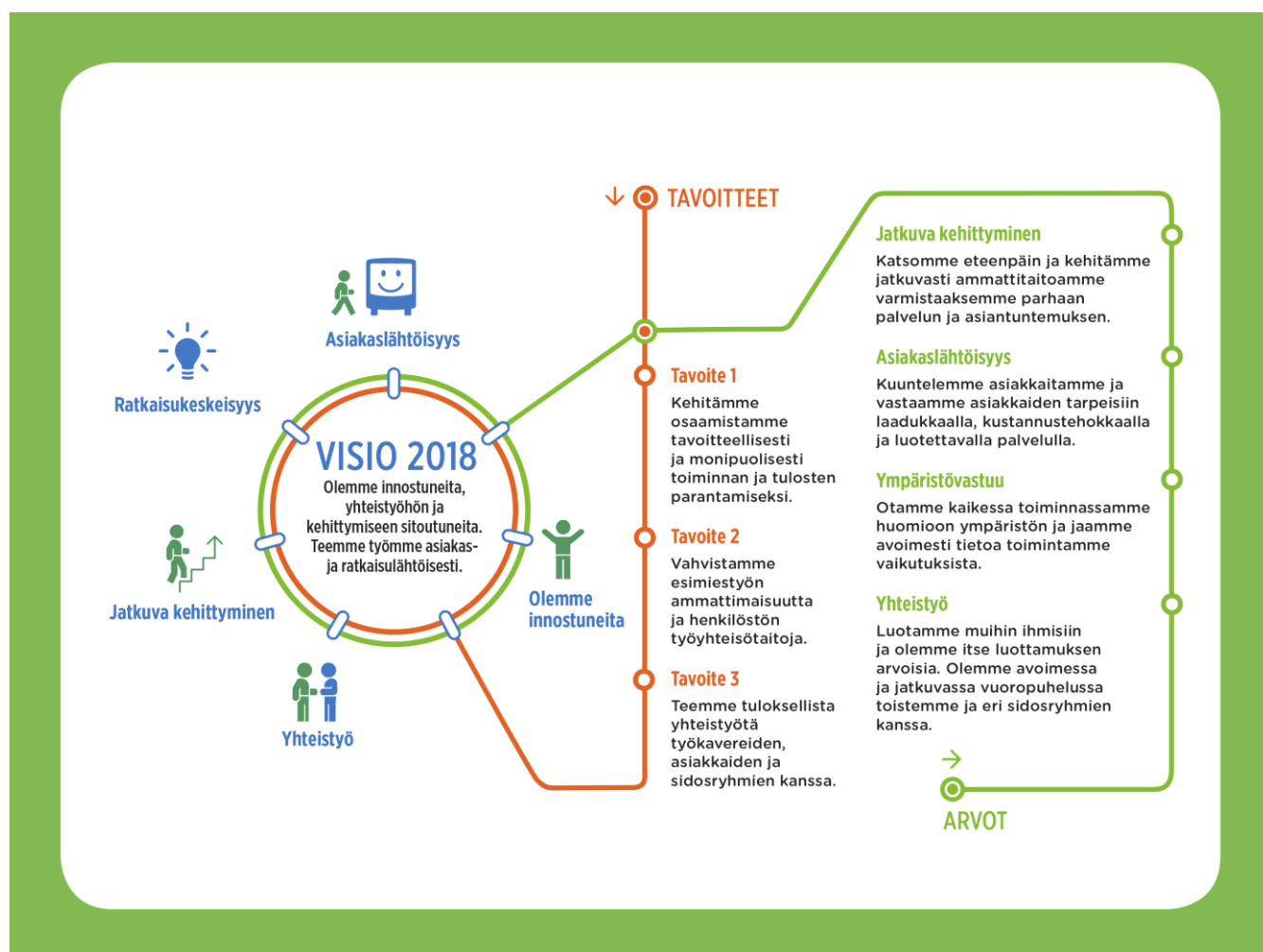
3 Henkilöstö

Henkilöstövisio

Olemme innostuneita, yhteistyöhön ja kehittymiseen sitoutuneita. Teemme työmme asiakas- ja ratkaisulähtöisesti.

HSL:n henkilöstövisio on yhteinen näkemys siitä, millaisena haluamme nähdä ja kokea oman tapamme toimia. Se ohjaa toimintaamme ja sen kehittämistä.

Innostus ja hyvinvointi työssä syntyy siitä, että työn tekemisen perusasiat ovat kunnossa: työntekijällä on sopivasti vastuuta ja valtuuksia tehdä työtä, selkeät tavoitteet ja esimiehen tuki niiden toteuttamiseen, mahdollisuus vaikuttaa oman työn kehittämiseen ja uuden oppimiseen, työn tekemistä tukevat työkalut sekä työkaverit, joiden kanssa työasiat sujuvat. Vision toteutumista tuetaan strategisissa tavoitteissa määriteltyjen osaamisen, työyhteisö- ja esimiestaitojen sekä yhteistyön kehittämisen avulla.

Kuva 4: Henkilöstövisio ja henkilöstöstrategiset tavoitteet

Henkilöstöstrategian tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite 1: Kehitämme osaamistamme tavoitteellisesti ja monipuolisesti toiminnan ja tulosten parantamiseksi

Osaamisen kehittämistä suunnitellaan ja seurataan osana toiminnan suunnittelua ja vuosittaisia tavoite- ja kehityskeskusteluja. Strateginen osaaminen tarkistetaan ja osaamisen kehittämisestä tehdään suunnitelma, jonka toteutumista ja vaikutuksia seurataan. Talon sisällä työssä oppimista tuetaan muun muassa työkierrolla. Hyödynnämme omien työntekijöidemme osaamista sisäisissä koulutuksissa.

Selvitämme mahdollisuuksia kehittää osaamista yhteistyössä HSL:n ulkoisten sidosryhmien kanssa. Korkeakouluyhteistyötä tiivistetään sekä osaamisen kehittämisessä että mahdollisissa rekrytoinneissa. Keskeisiin asiantuntija- ja ammattitehtäviin suunnitellaan osaamisen kehittämispolut. Tavoite- ja kehityskeskustelujen sekä työsuorituksen arvioinnin sisältö ja toteutustapa uudistetaan vuoden 2016 aikana ja uudet mallit otetaan käyttöön vuonna 2017.

Perehdyttämisen sisältöä ja toteutusta kehitetään uusilta työntekijöiltä kerättävän palautteen avulla.

Toiminnan kehittämisestä, oman osaamisen jakamisesta ja toisilta oppimisesta tehdään kaikille avointa. Kehittämisideoiden esittämiseen ja käsittelyyn kehitetään pelisäännöt ja kehittämisideoita varten tehdään yhteinen sähköinen työtila. Asiakaslähtöisyys on ideoiden tärkeä arviointikriteeri.

Tavoite 2: Vahvistamme esimiestyön ammattimaisuutta ja henkilöstön työyhteisötaitoja

Esimiestyötä ja johtamista kehitetään määritellyn esimiesroolin, esimiesosaamisen ja esimiestyöstä saadun palautteen perusteella. Esimiesvalmennusta jatketaan ja johtamisen työkaluja kehitetään erityisesti päivittäisjohtamisessa ja valmentavassa esimiestyössä. Esimiesosaamista vahvistetaan myös hyödyntämällä oman talon parhaita käytäntöjä. Tulevaisuuden muutoksiin varaudutaan kartoittamalla esimiespotentiaalia. Uudet esimiehet perehdytetään systemaattisesti esimiestehtäviin.

Työyhteisötaitoja ja oman työkäyttäytymisen merkitystä käydään läpi osastojen kehittämisspäivien valmennuksissa. Työpaikkakäyttäytymisen pelisääntöjä nostetaan esille sopivien teemojen yhteydessä. Yhteisöllisen sähköisen liikuntasovelluksen kampanjoilla tuetaan työkavereiden kannustamista.

Tavoite 3: Teemme tuloksellista yhteistyötä työkavereiden, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa

Palveluperiaatteet auttavat HSL:n työntekijöitä toimimaan yhdessä ja ne johtavat hyvään asiakas- ja työntekijäkokemukseen. Aiemmin aloitettua palveluperiaatteiden toiminnallistamista jatketaan. Uudella intranetillä on jatkossa keskeinen rooli palveluperiaatteiden konkretisoinnissa. Uusia toimenpiteitä tehdään kunnes palveluperiaatteet ovat luonteva osa HSL:n työkulttuuria. Palveluperiaatteita hyödynnetään myös työsuorituksen arvioinnin kriteereinä.

Kuva 5: HSL:n palveluperiaatteet

Henkilöstökyselyn tuloksia hyödynnetään aktiivisesti toiminnan ja yhteistyön kehittämisessä. Tulosten perusteella valitaan vuosittain jokaisessa ryhmässä konkreettiset parannustoimenpiteet toteutettavaksi.

Asiakaspalautteen (ulkoinen ja sisäinen) systemaattista seuranta ja hyödyntämistä parannetaan kaikilla tasoilla.

Tehostamme sidosryhmäyhteistyötä määrittelemällä keskeiset sidosryhmät, yhteistyön tavoitteet, käytännön yhteistyöfoorumit, vastuuhenkilöt ja raportointi.

Henkilöstöstrategian mittarit

Mittarit:

- Henkilöstökyselyn perusteella seurattavat:
 - Osaamisen kehittäminen
 - Työyhteisötaidot
 - Asiakaslähtöisyys
 - Osastojen välinen yhteistyö

Henkilöstömittareiden toteutuminen 2011 - 2015 ja tavoite vuonna 2016:

Mittari	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Esimiestyö (henkilöstökysely, asteikko 1-5)	3,66	3,81	3,80	3,80	3,84	
Yhteistyö (henkilöstökysely, asteikko 1-5)	3,84	3,85	3,96	3,94	3,99	
Organisaation toimivuus (henkilöstökysely, asteikko 1-5)	3,06	3,21	3,31	3,27	3,30	
Henkilöstökyselyn perusteella tehdyt parannustoimenpiteet, toteutumisaste	-	98,62	73,30	30,00	100,00	
Osaamisen kehittäminen (henkilöstökysely, asteikko 1-5)					3,92	4,05
Työyhteisötaidot (henkilöstökysely, asteikko 1-5)					3,98	4,10

Asiakaslähtöisyys (henkilöstökysely, asteikko 1-5)					3,72	3,85
Osastojen välinen yhteistyö (henkilöstökysely, asteikko 1-5)					3,28	3,40

4 Toiminnan riskien hallinta

Riskienhallinta tukee kuntayhtymää sen perustehtävän toteuttamisessa ja strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Riskienhallinnan avulla kyetään tunnistamaan myös uusia mahdollisuuksia.

Vuonna 2016 riskienhallinnassa jatkettiin HSL:n 1. luokan ja osastojen kannalta tärkeimpien riskien käsittelyä. Samalla laadittiin käsittelysuunnitelmat kattamaan kaikki riskit. Vuosina 2017 – 2019 riskikarttaa ja riskienhallintasuunnitelmia ylläpidetään uusien riskien, toteutuneiden riskienhallintatoimenpiteiden ja jäännösriskien näkökulmasta.

Joukkoliikennesuunnittelun merkittävimmät riskit liittyvät joukkoliikennejärjestelmän ja linjaston suuriin muutoksiin sekä uuden liikenteen käynnistämiseen. HSL:n mainetta luotettavana, asiantuntevana ja asiakaslähtöisenä toimijana ylläpidetään monipuolisella viestinnällä.

Joukkoliikenteen toimintaedellytyksiin vaikuttavat keskeisesti hankinta- ja sopimusprosessit. Junaliikenteen kilpailuttamiseen valmistautumiselle saatiin lisäaikaa VR:n kanssa solmitun suorahankintasopimuksen myötä.

Uudet lainsäädäntöhankkeet edellyttävät HSL:ltä aktiivista osallistumista valmistelutyöhön. Valmistumassa olevat ja uudet joukkoliikenneinfrahankkeet kuten länsimetro ja raidejokeri parantavat joukkoliikenteen palvelutasoa, mutta samalla hankkeisiin sisältyy myös merkittäviä riskejä, joihin varaudutaan hankekohtaisten riskienhallintasuunnitelmien avulla.

Uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän siirtymävaiheeseen, matkakorttien vaihtoon ja nettilatauksen käyttöönottoon liittyviin riskeihin on varauduttu. Ennen uuden tariffijärjestelmän käyttöönottoa on tärkeää, että lippu- ja informaatiojärjestelmän toiminta on vakiintunut.

Joukkoliikenteen häiriöihin ja poikkeustilanteisiin varaudutaan häiriönhallintaprosessin ja harjoittelun avulla. Joukkoliikenteen toimintaympäristöä analysoimalla pyritään tunnistamaan merkittävimmät riskit aina yksittäisistä häiriötekijöistä vakaviin joukkoliikenteeseen kohdistuviin tarkoituksellisiin iskuihin.

Henkilöstöön kohdistuvien uhka- ja väkivaltatilanteiden sekä työtapaturmien syntymistä ehkäistään huolehtimalla henkilöstön koulutuksesta ja ohjeistuksesta. Koulutuksessa varaudutaan erilaisiin asiastilanteisiin ja harjoitellaan hyviä toimintatapoja konfliktien ehkäisemiseksi. Lisäksi huolehditaan siitä, että työvälineet ja varusteet ovat kunnossa.

Tietoturvan kehittämisestä huolehditaan siten, että seurataan tietoturvallisuuden tilaa proaktiivisesti ja päivitetään tietoturvaohjetta säännöllisesti sekä kehitetään koko henkilöstön tietoturvakoulutuksia. Tietoturvaopastukseen kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstön perehdyttämisessä.

Riskienhallintatoimenpiteet on otettu osaksi osastojen, ryhmien ja henkilöiden tavoitteita sekä tehtäviä ja riskienhallinta on kiinteä osa vuosittain toistuvaa TTS -prosessia. Riskienhallintatoimenpiteiden toteutumista arvioidaan tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä mitataan tulokorteissa.

5 Käyttötalous

5.1 Talousarvion sitovuus

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja ja investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia. Kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa on noudatettava talousarviota ja sen muuttamisesta päättää yhtymäkokous.

Talousarvion sitovat erät:

	TA 2016	TAE 2017	Ero TAE2017/TA2016	
	Eur	Eur	Eur	%
Toimintamenot	654 165 000	696 205 000	42 040 000	6,4 %
Investointimenot	46 840 000	18 925 000	-27 915 000	-59,6 %
Kuntaosuudet	309 867 000	342 771 000	32 904 000	10,6 %

5.2 Tuloslaskelma 2017 - 2019

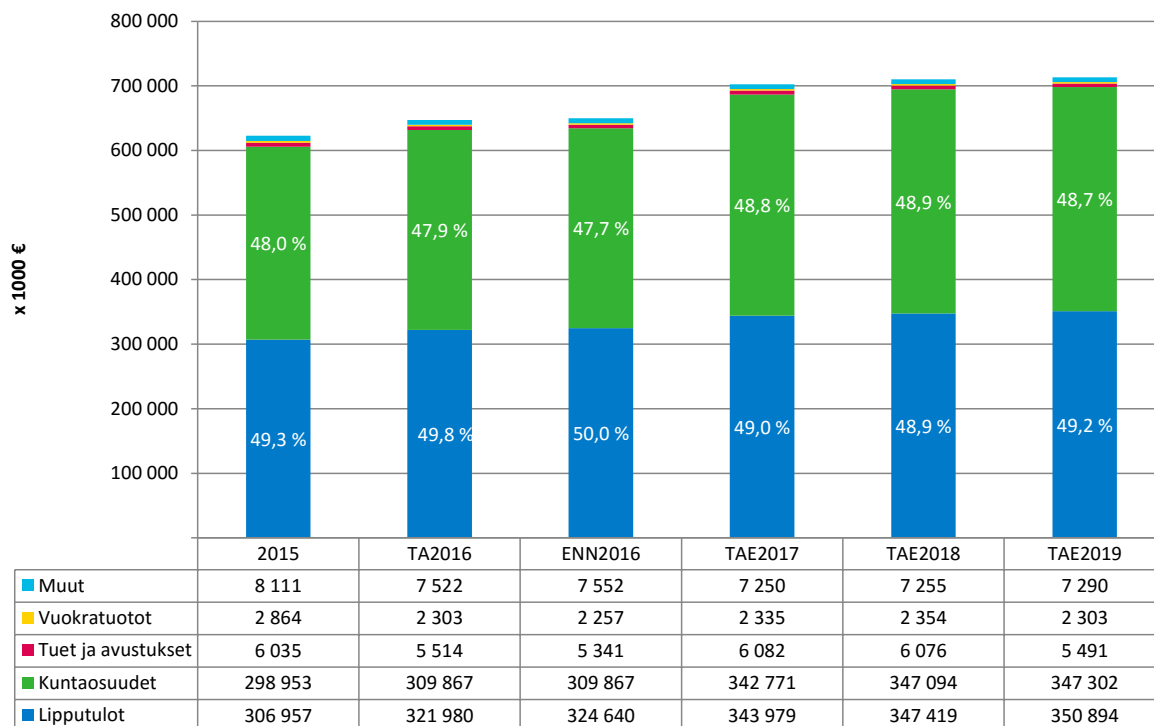
	TP	TA	ENN. ¹⁾	TAE	ERO TAE017/ENN2016		TAE	ERO TAE2018/TS2017		TAE	ERO TAE2019/TS2018	
x 1 000 €	2015	2016	2016	2017	€	%	2018	€	%	2019	€	%
Toimintatuotot	622 920	647 186	649 657	702 418	52 760	8,1 %	710 198	7 781	1,1 %	713 280	3 082	0,4 %
Lipputulot	306 957	321 980	324 640	343 979	19 339	6,0 %	347 419	3 440	1,0 %	350 894	3 475	1,0 %
Muut myyntituotot	768	700	700	750	50	7,1 %	750		0,0 %	750		0,0 %
Korvaukset kunnilta	298 953	309 867	309 867	342 771	32 904	10,6 %	347 094	4 323	1,3 %	347 302	208	0,1 %
Muut myyntitulot	919	1 000	1 000	919	-81	-8,1 %	919		0,0 %	919		0,0 %
Tuet ja avustukset	6 035	5 514	5 341	6 082	741	13,9 %	6 076	-6	-0,1 %	5 491	-585	-9,6 %
Vuokratuotot	2 864	2 303	2 257	2 335	78	3,5 %	2 354	18	0,8 %	2 303	-51	-2,2 %
Muut toimintatuotot	6 424	5 822	5 852	5 581	-271	-4,6 %	5 586	5	0,1 %	5 621	34	0,6 %
Toimintakulut	-593 239	-654 162	-643 751	-696 204	-52 453	8,1 %	-702 011	-5 808	0,8 %	-706 915	-4 903	0,7 %
Henkilöstökulut	-19 847	-19 743	-19 707	-20 647	-940	4,8 %	-20 647		0,0 %	-20 647		0,0 %
Palvelujen ostot yhteensä	-565 439	-625 046	-615 199	-665 696	-50 497	8,2 %	-671 406	-5 710	0,9 %	-677 061	-5 654	0,8 %
Liikenteen operointikustannukset	-470 579	-492 460	-482 321	-495 906	-13 585	2,8 %	-502 646	-6 740	1,4 %	-508 068	-5 422	1,1 %
Infrapalvelut	-68 607	-99 245	-99 245	-135 605	-36 360	36,6 %	-135 800	-195	0,1 %	-137 031	-1 231	0,9 %
Muut palvelujen ostot	-26 253	-33 341	-33 633	-34 185	-552	1,6 %	-32 960	1 225	-3,6 %	-31 962	999	-3,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 289	-1 726	-1 753	-1 065	688	-39,2 %	-1 047	18	-1,7 %	-961	86	-8,2 %
Vuokrakulut	-3 391	-4 525	-3 868	-5 319	-1 451	37,5 %	-5 434	-115	2,2 %	-4 769	666	-12,2 %
Muut kulut	-3 272	-3 123	-3 223	-3 476	-254	7,9 %	-3 476		0,0 %	-3 476		0,0 %
Toimintakate	29 681	-6 977	5 907	6 214	307	5,2 %	8 187	1 973	31,8 %	6 365	-1 822	-22,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-148	-408	-145	-240	-95	65,5 %	-465	-225	93,8 %	-548	-83	17,7 %
Vuosikate	29 533	-7 384	5 762	5 974	212	3,7 %	7 722	1 748	29,3 %	5 818	-1 904	-24,7 %
Poistot	-8 394	-10 077	-9 976	-20 192	-10 216	102,4 %	-21 940	-1 748	8,7 %	-20 036	1 904	-8,7 %
Tilikauden tulos	21 139	-17 461	-4 214	-14 218	-10 004	237,4 %	-14 218		0,0 %	-14 218		0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	21 139	-17 461	-4 214	-14 218	-10 004	237,4 %	-14 218		0,0 %	-14 218		0,0 %
Tuloslaskelman tunnusluvut												
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	105,0 %	98,9 %	100,9 %	100,9 %			101,2 %			100,9 %		
- ilman kuntaosuuksia, %	54,6 %	51,6 %	52,8 %	51,7 %			51,7 %			51,8 %		
Toimintakate, %	4,8 %	-1,1 %	0,9 %	0,9 %			1,2 %			0,9 %		
Vuosikate, %	4,7 %	-1,1 %	0,9 %	0,9 %			1,1 %			0,8 %		
Vuosikate / Poistot, %	351,8 %	-73,3 %	57,8 %	29,6 %			35,2 %			29,0 %		

¹⁾ Ennuste 2016: Osavuosisikatsaus 1/2016

5.2.1 Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2017 ovat yhteensä 702,4 milj. euroa. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on 52,8 milj. euroa (8,1 %). Toimintatulojen arvioidaan olevat 710,2 milj. euroa vuonna 2018 ja 713,3 milj. euroa vuonna 2019.

Alla olevassa taulukossa vuosien 2018–2019 kuntaosuudet perustuvat vuoden 2017 hintatasoon ja vuoden 2017 lipunhintoihin (lippujen hintojen korotustarvetta vuosille 2018–2019 ei siis ole mukana taulukossa).

Kuva 6. Toimintatulojen kehitys 2015–2019

Lipputulot

Lipputuloarviot perustuvat neljän kuukauden toteutuman perusteella tehtyyn lipputuloenusteeseen sekä esitettyihin hinnankorotuksiin ja hintajoustoon. Lipputulojen arvioidaan olevan vuonna 2016 ilman ALV:ia yhteensä 324,6 milj. euroa ja 344,0 milj. euroa vuonna 2017. Kasvu edellisvuoden ennusteeseen on 6,0 %. Lipputulot muodostavat 49,0 % HSL:n toimintatuloista.

Taloussuunnitelmassa kuntien sisäisten lippujen hinnat ovat yhtenäiset. Keskimääräiset korotukset ovat erisuuruiset, koska myytyjen lippujen lippulajijakautuma vaihtelee alueittain. Vuodesta 2016 vuoteen 2017 matkustajamäärän arvioidaan kasvavan keskimäärin noin 2,0 %. Lippujen myyntiennuste 2017–2019 perustuu lipunmyyntiin vaikuttavan matkustajamäärän kasvuun vastaavasti keskimäärin noin yhdellä prosentilla vuosittain.

Lipputuloarvioihin sisältyvät lippujen myynnin arvioidut muutokset sekä hintajousto, jonka mukaan lippujen kappalemääräinen myynti laskee hintoja korotettaessa. Muutokset johtuvat pääosin Kehäradan käyttöönoton arvioiduista vaikutuksista. Lisäksi lippulajien käytön välillä on tapahtunut siirtymää HSL:n strategian mukaisesti. Kertalippujen käyttö on hinnankorotusten myötä vähentynyt ja matkustajat ovat siirtyneet käyttämään entistä enemmän matkakortille ladattuja kausi- ja arvolippuja.

Lippujen hintoja esitetään korotettavaksi vuonna 2017 keskimäärin 5,5 %. Sisäisiin lippuihin esitetään keskimäärin 6,1 %:n korotusta ja seutulippuihin keskimäärin 4,7 %:n korotusta. Lippujen hintojen korotusesitys johtuu pääosin kasvaneista Länsimetron käyttöönoton sekä muun metroluikenteen (metrovarikon laajennus, kulunvalvontalaitteisto) aiheuttamista infrakustannuksista. Osaltaan kustannuksia kasvattaa myös em. syistä johtuva metro- ja junaliikenteen operointikustannusten kasvu. Yleiskustannusten puolella suurin kasvu johtuu LIJ-järjestelmän käyttöönoton (vaikutus poistoihin) sekä sen ja nykyisen matkakorttijärjestelmän siirtymäajalla yhtäaikaisen ylläpidon aiheuttamasta ICT- ja tietoliikennekulujen kasvusta.

TTS-esityksessä vuonna 2017 kuntien subventioasteen ilman edellisten vuosien yli-/alijäämiä on keskimäärin 50,6 %. Kuntien HSL-ajan keskimääräinen subventiotaso pysyy kuitenkin alle 50 %:ssa (49,2 %), vaikka se vuoden 2017 osalta ylittyikin hieman (50,6 %). Jos kuntien maksama keskimääräinen subventioaste halutaan edelleen pitää vuositasolla 50 %:ssa, tulisi lipputulot vuonna 2017 kerätä lisää noin 4,5 milj. euroa. Tämä merkitsisi vuonna 2017 keskimäärin noin 10,0 %:n korotusta vuodelle 2017 ehdotetun keskimääräisen 5,5 %:in korotuksen sijaan.

Vuonna 2017 korotukset kohdistuvat kerta-, kausi- ja arvolippuihin. Kuntien sisäisten kausilippujen hintaa korotetaan enemmän kuin seutukautilippujen hintaa, jotta sisäisten ja seutulippujen korkea hintaporras pienenesi. Arvolippujen hintoja korotetaan keskimäärin 5,1 %, keralippujen hintoja keskimäärin 8,9 %.

Kaikkien kuntien sisäisten maksualueiden lippujen hinnat ovat yhtenäiset. Ennakkoon myytävät keraliput ovat 10 % halvempia kuin kuljettajalta ostetut liput. Ennakkoon myytäviä lippuja ovat mobiilikeraliput, tekstiviestilippu ja automaattista ostetut keraliput.

Lipputulot arvioidaan olevan 347,4 milj. euroa vuonna 2018 ja 350,9 milj. euroa vuonna 2019.

Vyöhykkeisiin perustuva tariffijärjestelmä tulee käyttöön aikaisintaan elokuussa vuonna 2017. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa suunnitelmakauden lipputulot on arvioitu nykyisen tariffijärjestelmän perusteella.

Seutuliput

Pääkaupunkiseudun seutulipputulot vuonna 2016 ovat ennusteen mukaan yhteensä 122,7 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,0 %:n kasvu vuonna 2017. Keskimäärin pääkaupunkiseudun seutulippujen hinnat nousevat 4,8 % vuoden 2016 hintoihin verrattuna. Seutulipputulot vuonna 2017 ovat 129,7 milj. euroa.

Lähiseutu 2-lippujen hinnat nousevat keskimäärin 4,1 % ja lähiseutu 3-lippujen hinnat keskimäärin 4,4 %. Lähiseutulipputulot vuonna 2017 ovat yhteensä 18,6 milj. euroa.

Sisäiset liput

Helsingin sisäiset liput

Helsingin sisäisten lipputulot ennuste vuonna 2016 on 155,7 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,0 %:n kasvu vuonna 2017. Keskimäärin Helsingin sisäisten lippujen hinnat nousevat 6,2 % vuoden 2016 hintoihin verrattuna. Lipputulot on vuonna 2017 arvioitu kertyvän 165,5 milj. euroa.

Espoon/Kauniaisten sisäiset liput

Espoon ja Kauniaisten yhteisen maksualueen sisäisten lipputulosten ennuste vuonna 2016 on 16,0 milj. euroa.

Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,0 %:n kasvu vuonna 2017. Keskimäärin Espoon ja Kauniaisten yhteisen maksualueen sisäisten lippujen hinnat nousevat 5,7 % vuoden 2016 hintoihin verrattuna. Lipputulosta on vuonna 2017 arvioitu kertyvän 16,9 milj. euroa.

Vantaan sisäiset liput

Vantaan sisäisten lipputulosten ennuste vuonna 2016 on 11,0 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,0 %:n kasvu vuonna 2017. Keskimäärin Vantaan sisäisten lippujen hintojen muutos on 5,6 % vuoden 2016 hintoihin verrattuna. Lipputulosta on vuonna 2017 arvioitu kertyvän 11,8 milj. euroa.

Keravan/Sipoon sekä Kirkkonummen sisäiset liput

Ennusteen mukaan Keravan ja Sipoon yhteisen maksualueen sisäiset lipputulot vuonna 2016 ovat 0,75 milj. euroa ja Kirkkonummen 0,74 milj. euroa. Keskimäärin Kerava/Sipoo-maksualueen sisäisten lippujen hinnat nousevat 6,2 % ja Kirkkonummen sisäisten lippujen hinnat 6,1 % vuoden 2016 hintoihin verrattuna.

Kaikkiaan Kerava/Sipoo-maksualueen sisäisiä lipputulosta on vuonna 2016 arvioitu kertyvän yli 0,79 milj. euroa ja Kirkkonummen sisäisiä lipputulosta 0,77 milj. euroa.

Ennakkoon myytävät kertaliput

HSL:n hallituksen linjaaman strategian mukaisesti kuljettajamyntiä pyritään edelleen vähentämään. Tämän vuoksi esitetään ennakkoon myytävälle kertalipuille annettavaksi 10 %:n alennus kaikilla vyöhykkeillä. Hinnoittelu noudattaa silloin myös mobiililippujen hinnoittelua. Mobiililiput ovat myös ennakkoon myytäviä lippuja.

Yleiskausiliput ja haltijakohtaiset kausiliput

Vuonna 2017 sisäisten yleis- ja haltijakohtaisten kausilippujen hinnoittelu noudattaa muiden kausilippujen hinnankorotuksia. Näiden lippujen myynti on vähäistä ja on edelleen vähentynyt korkeiden korotusten vuoksi. Siirryttäessä kaarimallin mukaiseen hinnoitteluun saattaisi näiden lipputuotteiden hinnat olla ainakin aluksi korkeat. Kaarimalliin siirryttyä voidaan uudet omakustannushintalaskemat tehdä korotusten perusteeksi, kun ensimmäisestä kokonaan uuden tariffin mukaisesta vuodesta on tehty tilinpäätös.

Yhteenveto lippujen hintojen keskimääräisistä muutoksista 2016–2017, ei ALV:ia

Seutuliput, pääkaupunkiseutu	4,8 %
Seutuliput, lähiseutu 2	4,1 %
Seutuliput, lähiseutu 3	4,4 %
Helsingin sisäiset liput	6,2 %
Espoon/Kauniaisten sisäiset liput	5,7 %
Vantaan sisäiset liput	5,6 %
Keravan/Sipoon sisäiset liput	6,2 %
Kirkkonummen sisäiset liput	6,1 %
Keskimäärin	5,5 %

Kerta-, arvo- ja kausilippujen hintoja korotetaan keskimäärin seuraavasti:

- Kertaliput 8,9 %
- Arvoliput 5,1 %
- Kausiliput 4,7 %

Korttimaksu

Matkakorteista on peritty asiakkaalta omakustannushinnan mukainen maksu. Korttimaksu vuonna 2017 on 5,00 euroa. Vuonna 2016 matkakorttimaksuksi esitetään samoin 5,00 euroa (sis. alv 10 %).

Korttimaksuja arvioidaan kertyvän vuonna 2016 0,7 milj. euroa ja korttimaksuista kertyvien tulojen kasvavan hieman vuonna 2017 ja olevan silloin 0,8 milj. euroa.

Tarkastusmaksu

Tarkastusmaksun määrä voi olla 40 kertaa alin yleinen kertalipun hinta. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 alkaen 80 euroa. Vuonna 2017 tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 100 euroon. Tarkastusmaksutuottoja arvioidaan vuonna 2017 kertyvän 5,0 milj. euroa, joista kirjataan luottotappiota ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 2,5 milj. euroa.

Matkalippujen tarkastustoiminnassa otetaan huomioon siirtyminen uuteen lippu- ja informaatiojärjestelmään sekä taksa- ja lippujärjestelmään. Toiminnan painopiste on asiakkaiden opastamisessa uuden järjestelmän käyttöönottoon. Tämän vuoksi tarkastusmaksutuloja arvioidaan kertyvän noin 25 % normaalitasoa vähemmän vuosina 2017–2019.

Muut toimintatulot

Muut toimintatulot, 3,8 milj. euroa, muodostuvat liikennöitsijöiltä laskutettavista matkakorttilaite-, taukotila- ja sähköbussivuokrista, VR:ltä ja Tampereelta laskutettavasta tarkastustoiminnan korvauksesta sekä muista palvelumaksuista.

Tarkastusmaksutoiminnan korvauksia arvioidaan saatavan VR:ltä ja Tampereelta yhteensä noin 0,9 milj. euroa, vuokratuloja liikennöitsijöiltä matkakorttijärjestelmän laitteista, taukotiloista ja sähköbussista 2,3 milj. euroa ja muita tuloja 0,6 milj. euroa.

Valtion tuet

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 4,7 milj. euroa vuosina 2017–2019. Tuki on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa. Vuonna 2014 suurten kaupunkien joukkoliikennetukea saatiin vielä 6,1 milj. euroa.

Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 1,4 milj. euroa. Muut tuet ja avustukset sisältävät Työ- ja elinkeinoministeriön arvioidun 0,5 milj. euron avustuksen sähköbussien kustannuksiin.

Kuntaosuudet

Menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista.

Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2017 yhteensä 342,8 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 48,8 % HSL:n toimintatuloista.

Kuntaosuuksiin kohdistetaan vuonna 2017 kustannuksia yhteensä 716,2 milj. euroa, josta operointikustannuksia 496,6 milj. euroa (69,3 %). Kuntaosuuksiin kohdistetaan tuloja yhteensä 359,2 milj. euroa, josta lipputulot ovat yhteensä 344,0 milj. euroa (95,8 %). Kuntaosuuksia vähentävän eränä on huomioitu jäsenkuntien edellisten vuosien yli-/alijäämiä yhteensä 14,2 milj. euroa.

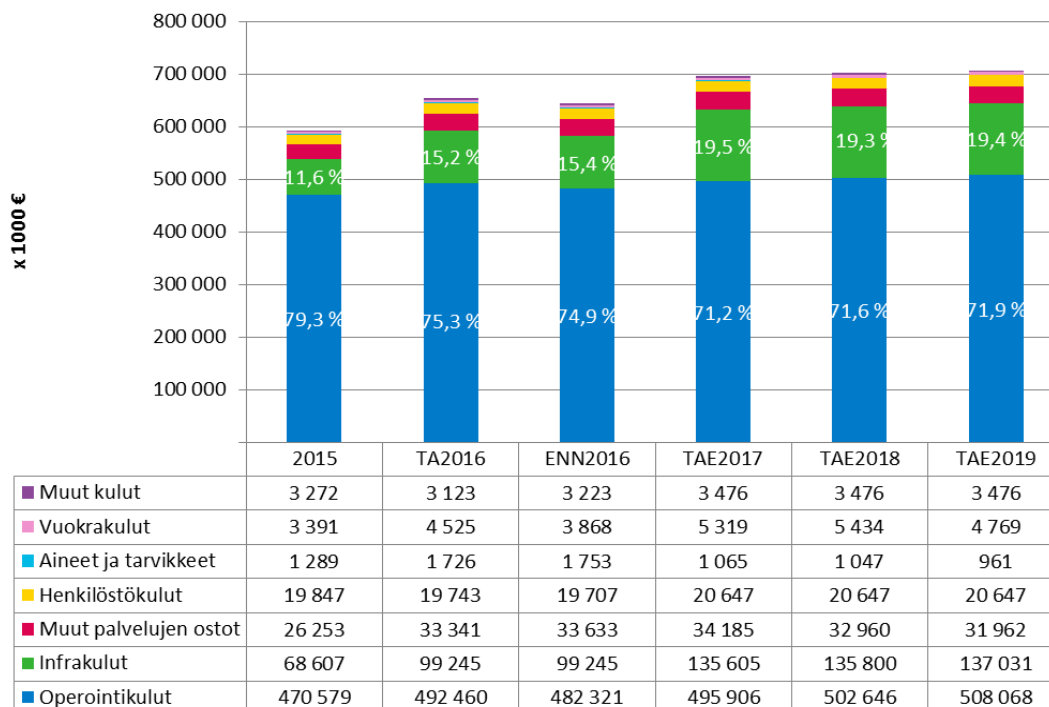
x 1 000 €	TP2015	TA2016	ENN2016	TAE2017		Ero TAE2017/ENN2016		TAE2018	TAE2019
						€	%		
Kuntaosuuksiin kohdistetut kustannukset yhteensä	601 845	664 707	653 932	716 172	100,0 %	62 241	9,5 %	723 729	726 810
Operointikustannukset	470 579	492 460	482 321	496 552	69,3 %	14 231	3,0 %	503 566	508 988
Infrakustannukset	68 607	99 245	99 245	135 605	18,9 %	36 360	36,6 %	135 800	137 031
Yleiskustannukset	62 659	73 002	72 366	84 016	11,7 %	11 650	16,1 %	84 363	80 792
Kuntaosuuksiin kohdistetut tulot yhteensä	324 031	337 379	339 850	359 183	100,0 %	19 333	5,7 %	362 417	365 290
Lipputulot	306 957	321 980	324 640	343 979	95,8 %	19 339	6,0 %	347 419	350 894
Valtion suurten kaupunkiseutujen jl-tuki	4 700	4 700	4 700	4 700	1,3 %		0,0 %	4 700	4 700
Yleiskustannuksiin kohdistetut tulot	12 374	10 699	10 510	10 504	2,9 %	-6	-0,1 %	10 298	9 696
Kuntien kumulatiiviset yli-/alijäämät yhteensä ¹⁾	-21 139	17 461	4 214	14 218				14 218	14 218
Laskutettavat kuntaosuudet yhteensä	298 953	309 867	309 867	342 771		32 904	10,6 %	347 094	347 302

¹⁾ Suunniteltu kumulatiivisten ylijäämien käyttö ilmaistu ilman etumerkkiä. Kun ylijäämä on jäänyt käyttämättä (tilinpäätös ja ennuste) ja HSL:n tilikauden tulos on ollut ylijäämäinen, on luku miinusmerkinen.

Selvitys kuntaosuuksien muodostumisesta jäsenkunnittain vuosina 2017–2019 on sivuilla 50-58.

5.2.2 Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2017 ovat yhteensä 696,2 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2016 ennusteesta 52,5 milj. euroa (8,1 %). Vuonna 2018 toimintamenojen arvioidaan olevat 702,0 milj. euroa ja 706,9 milj. euroa vuonna 2019.

Kuva 9: Toimintamenojen kehitys 2015–2019

Palveluiden ostomenot

Palveluiden ostomenot vuonna 2017 ovat yhteensä 665,7 milj. euroa, 95,6 % HSL:n toimintamenoista.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat 495,9 milj. euroa, 71,2 % HSL:n toimintamenoista. Kuntaosuuksissa joukkoliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,8 milj. euroa. Joukkoliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan keskimäärin 1,2 % edellisvuoden tasosta.

Bussiliikenteen menot vuonna 2017 ovat yhteensä 307,1 milj. euroa (sis. sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,8 milj. euroa). Bussiliikenteen menot sisältävät 1,7 milj. euron ympäristöbonusvarauksen. Vuonna 2017 bussiliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan 1,8 %. Vuonna 2017 bussiliikenteen kustannuksia alentaa Länsimetro ja sen myötä liityntäliikenne metroasemille.

Vuonna 2018 bussiliikenteen menoiksi yhteensä arvioidaan 311,4 milj. euroa ja 313,4 milj. euroa vuonna 2019.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2017 olevan yhteensä 88,7 milj. euroa ml. Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta. Vuonna 2017 junaliikenteen kustannustason arvioidaan nousevan 1,15 %. Vuonna 2017 menot kasvavat uuden Sm5-kaluston käyttöönoton vuoksi. Lisäksi vuonna 2016 tehtyjen Rantaradan muutosten vaikutus kohdistuu koko vuodelle. Uudessa VR-sopimuksessa säästöt kasvavat asteittain, vuonna 2018 konduktööritoiminnan säästöt ovat toteutuneet täysimääräisesti ja myös vanha VR:n kalusto on poistunut kokonaan sopimuksen korvauksista. Vuonna 2018 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 87,6 milj. euroa sekä vuonna 2019 89,5 milj. euroa.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2017 olevan 54,1 milj. euroa. Raitioliikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu -0,14 %. Kustannuksiksi arvioidaan 57,3 milj. euroa vuonna 2018 ja 58,6 milj. euroa vuonna 2019. Vuonna 2017 kustannukset nousevat uuden kaluston pääomakustannusten johdosta. Uusia Artic-raitiovaunuja on toimitettu 32 kappaletta vuoden 2017 loppuun mennessä. Artic-raitiovaunuja on tilattu kaikkiaan 40.

Metroliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 42,7 milj. euroa vuonna 2017. Metroliikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu -0,96 %. Vuonna 2018 kustannuksiksi arvioidaan 43,0 milj. euroa ja 43,0 milj. euroa vuonna 2019. Vuonna 2017 kustannukset nousevat uuden metrokaluston ja Länsimetron myötä. Metron viikonloppuöiden yöliikennekokeilu lopetettiin vuonna 2014. Taloussuunnitelma ei sisällä yöliikenteen kustannuksia vuosina 2017–2019.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2017 olevan 4,1 milj. euroa ja pysyvän samalla tasolla suunnitelmavuosina 2018–2019. Lauttaliikenteessä kustannustason nousuksi on arvioitu 1,1 %.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

Kunnille joukkoliikenteen infrastruktuurin maksettava käyttökorvaus vuonna 2017 on 135,6 milj. euroa. Inframenot sisältävät kustannukset Helsingiltä 85,2 milj. euroa, Espoolta 39,4 milj. euroa, Vantaalta 10,9 milj. euroa, Keravalta 0,07 milj. euroa sekä Kirkkonummelta 0,03 milj. euroa.

Inframenoihin sisältyy 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä hallinto- ja ylläpitokulut täysimääräisinä. Pääomakorvauksen laskentaperusteena on ennen vuotta 2010 käyttöön otetun infran osalta käytetty omaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Uuden infran osalta laskentaperusteena on hankintahinta, johon on lisätty 5 % rakennusaikainen korko. Pääomalle laskettavan koron osalta on laskennallisena korkona käytetty infrasopimuksen mukaista viittä prosenttia. Korkojen osuus infrakustannuksista on 44,3 milj. euroa vuonna 2017.

HSL:n ja sen jäsenkuntien välinen sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta on ollut voimassa vuodesta 2010. Sopimuksen 8.2. -kohdan mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien aiheuttamien infrakulujen kohdistamisesta sovitaan kokonaan erikseen. Tällaisia uusia, merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat ainakin Länsimetro ja Kehärata. Talous- ja toimintasuunnitelmassa infrakustannusten jaossa on sovellettu Kehäradan ja Länsimetron osalta 27.5.2015 hyväksytyn sopimuksen periaatteita. Vantaan infrasopimuksen mukaisesti on Kehäradan käyttöönoton aiheuttamasta kertaseutulipputulojen kasvusta kohdistettu Vantaalle suoraan 3,0 milj. euroa vuonna 2017.

Vuonna 2018 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 135,8 milj. euroa ja vuonna 2019 yhteensä 137,0 milj. euroa.

Muut palvelujen ostot

Muiden kuin operointipalvelujen ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 34,2 milj. euroa vuonna 2017. Muihin palvelujen ostoon käytetään 33,0 milj. euroa vuonna 2018 ja 32,0 milj. euroa vuonna 2019.

Vuosina 2017-2018 lisäkustannuksia aiheuttaa LIJ-hankkeen valmistuminen ja uuden sekä vanhan matkalippujärjestelmän rinnakkaiskäyttö. ICT-kustannuksia kasvattavat lisäksi siirtymäajalla LIJ-hankkeen mukanaan tuomat uudet palvelut ja erityisesti informaatiojärjestelmien kehittyminen. TTS-kaudella jälleenmyyjille maksettavien lipunmyyntipalkkioiden oletetaan vähitellen laskevan noin 1,0 M€ vuodesta 2017 vuoteen 2019, kun uusi lipunmyynnin itsepalvelukanavia on otettu käyttöön.

x 1 000 €	TP2015	TA2016	ENN2016	TAE2017	Ero TAE2017/ENN2016	TAE2018	TAE2019	
ITC-palvelut	7 108	11 117	11 120	11 570	450	4,1 %	11 070	11 058
Lipunmyyntipalkkiot	6 825	6 600	6 800	6 820	20	0,3 %	6 319	5 819
Asiantuntijapalvelut	3 156	4 788	4 789	4 923	134	2,8 %	5 045	4 267
Laitteiden huoltopalvelut	2 236	3 750	3 753	3 530	-223	-5,9 %	3 530	3 530
Ilmoitukset ja markkinointi	1 857	1 575	1 592	1 921	329	20,7 %	1 721	1 822
Staat tisen informaation hoitopalv	1 294	1 380	1 380	1 370	-10	-0,7 %	1 270	1 270
Painatukset	800	635	635	665	30	4,8 %	569	469
Vartiointipalvelut	400	544	544	751	207	38,1 %	751	911
Muut palvelut	2 577	2 952	3 021	2 634	-387	-12,8 %	2 685	2 816
Muiden palveluiden ostot yht.	26 253	33 341	33 633	34 185	552	1,6 %	32 960	31 962

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot ovat 20,6 milj. euroa, joka on 3,0 % toimintamenoista. Edellisvuoden ennusteesta henkilöstömenot kasvavat 0,9 milj. eurolla (4,8 %). Palkat ja palkkiot ovat yhteensä 16,5 milj. euroa. Eläkemenoihin ja muihin sivukuluihin on varattu yhteensä 4,1 milj. euroa. Henkilöstömenot eivät sisällä varausta mahdollisen tulospalkkion maksamiseen.

Henkilöstömenoissa on varauduttu noin 382 henkilötyövuoden työpanokseen. LIJ-hankkeessa tarvitaan vielä osan vuotta 2017 ylimääräisiä suunnitteluresursseja. Vuosille 2018–2019 henkilöstömenot on budjetoitu vuoden 2017 tasoon.

Muut kulut

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2017 varattu 1,1 milj. euroa. Varaus on 0,7 milj. euroa edellisvuoden ennustetta pienempi, koska uusien matkakorttien hankinta on ajoitettu vuoteen 2016. Vuoden 2018 varaus on 1,0 milj. euroa ja vuoden 2019 varaus 1,0 milj. euroa.

Vuokramenot vuonna 2017 ovat 5,3 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokrakustannusten lisäksi sähköbussista maksettavia leasing-vuokria 1,5 milj. euroa, kuljettajien sosiaalityötoista maksettavia vuokria 2,1 milj. euroa sekä VR:lle maksettavia vuokria matkakorttilaitteista 0,2 milj. euroa. Vuoden 2018 varaus on 5,4 milj. euroa ja vuoden 2019 varaus 4,8 milj. euroa.

Muut menot vuonna 2017 ovat 3,1 milj. euroa. Muihin menoihin sisältyvät tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan kirjattavan vuosittain yhteensä 2,5 milj. euroa. Vuodelle 2018-2019 varaus muihin menoihin on 3,5 milj. euroa molemmille vuosille.

Toimintakatteen vuonna 2017 arvioidaan olevan 6,2 milj. euroa ylijäämäinen ja se riittää kattamaan rahoitusmenot, joita arvioidaan olevan 0,2 milj. euroa.

Rahoitustulot ja -menot

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. HSL on toistaiseksi ollut velaton eikä talousarviolainaa tarvinne nostaa myöskään vuonna 2016.

Uusiin investointeihin on budjetoitu vuodelle 2017 varaus talousarviolainaan 20,0 milj. euroa, 10 milj. euroa vuodelle 2018 ja 5 milj. euroa vuodelle 2019, jolloin lainakanta vuoden 2019 lopussa olisi noin 31,0 milj. euroa. Lainakorkona laskennassa on käytetty 1,5 %.

Rahoituskuluihin kirjataan myös jäsenkunnille maksettavat ylijäämien korot ja rahoitustuloihin vastaavasti alijäämistä perittävät korkotulot.

Rahoituksen nettomenojen vuonna 2017 arvioidaan olevan 0,2 milj. euroa ja kasvavan vuosina 2018 ja 2019 siten, että varaus on 0,5 milj. euroa vuodelle 2018 ja 0,5 milj. euroa vuodelle 2019.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 6,0 milj. euroa ylijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Suunnitelmapoistot vuonna 2017 ovat 20,2 milj. euroa ja ne kasvavat edellisvuoden ennusteeseen verrattuna 10,2 milj. eurolla (102,4 %). Suunnitelmapoistot kasvavat, kun LIJ-hanke valmistuu ja uusitut ohjelmistot ja laitteet ovat kokonaisuudessaan käytössä vuoden 2017 alusta lähtien. Varaus poistoihin on 21,9 milj. euroa vuodelle 2018 ja 20,0 milj. euroa vuodelle 2019.

Tilikauden 2017 alijäämäksi arvioidaan 14,2 milj. euroa ja se voidaan kattaa edellisvuosien ylijäämästä. Alijäämä katetaan taseeseen jäsenkunnille kertyneestä kumulatiivisesta ylijäämästä, joka otetaan huomioon talous- ja toimintasuunnitelmavuosien kuntaosuuksissa jäsenkuntien kuntaosuuksia (ja HSL:n toimintatuloja) vähentävänä eränä.

5.3 Kuntakohtaisen yli-/alijäämän käyttö

HSL:n tilinpäätöksen osoittama kuntakohtainen yli-/alijäämä kuluvaan vuoteen talousarviossa arvioitu käyttö huomioiden otetaan huomioon seuraavien vuosien talousarvioissa kuntaosuuksia vähentävänä tai lisäävänä eränä.

Kuntaosuuksissa on käytettävissä kumulatiivisia ylijäämiä talousarviossa 2016 käyttöarvio huomioiden yhteensä 42,7 milj. euroa, joka on taloussuunnitelmassa jaettu tasaisesti kolmelle tulevalle vuodelle 2017–2019 siten, että kunkin vuoden huomioon otettava ylijäämät ovat yhteensä 14,2 milj. euroa.

x 1 000 €	Kumulat. yli-/alijäämä 31.12.2015	Käyttö TA2016	Kumulat. yli-/alijäämä arvio 31.12.2016	Alustava TTS 2017-2019 3 vuodelle jaettuna
Espoo	13 685	4 843	8 842	2 947
Helsinki	22 526	5 754	16 772	5 591
Kauniainen	572	151	421	140
Kerava	1 643	515	1 128	376
Kirkkonummi	984	114	870	290
Sipoo	553	23	530	177
Vantaa	20 153	6 061	14 092	4 697
Yhteensä	60 117	17 461	42 656	14 218

Jäsenkunnille maksetaan korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä ja laskutetaan korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron laskentaperusteena on kunkin tilinpäätösvuoden ensimmäisen ja viimeisen päivän kuntakohtaisen kumulatiivisen yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän vuoden euribor-korkoa. Koron määräytymispäivä on kunkin tilinpäätösvuoden ensimmäinen pankkipäivä ja maksupäivä tilinpäätösvuotta seuraavan vuoden kesäkuun 30. päivä. Korko kuntakohtaiselle yli-/alijäämälle sisältyy toiminta- ja taloussuunnitelmaan.

5.4 Peruspääoma

HSL:n peruspääoma on 1.1.2016 yhteensä 9,230 milj. euroa, joka jakaantuu jäsenkunnille seuraavasti: Helsinki 4,798 milj. euroa, Espoo 2,010 milj. euroa, Vantaa 1,625 milj. euroa, Kirkkonummi 0,300 milj. euroa, Kerava 0,278 milj. euroa, Sipoo 0,148 milj. euroa ja Kauniainen 0,071 milj. euroa.

Peruspääomaosuuksiin ei esitetä muutoksia suunnitelmakaudella. Peruspääomalle ei esitetä maksettavaksi korkoa.

5.5 Investoinnit

HSL:n investointimenot ovat 18,9 milj. euroa vuonna 2017, 8,7 milj. euroa vuonna 2018 ja 5,6 milj. euroa vuonna 2019.

Suunnitelmakauden merkittävin investointi on LIJ-hanke, jonka valmistuminen ajoittuu suunnitelmakauden alkuun. LIJ-hankkeen investointeihin on budjetoitu käytettäväksi suunnitelmakaudella 2017-

2019 vielä noin 13,5 milj. euroa. Määrärahavaraus on 10,6 milj. euroa vuodelle 2017, 2,8 milj. euroa vuodelle 2018 ja 0,1 milj. euroa vuodelle 2019.

Matkustajainformaatiolaitteisiin ja -järjestelmiin (mm. Uusi reittiopas & Digitransit, sähköiset TFT- ja patterinäytöt) on varattu suunnitelmakaudelle 7,1 milj. euroa, josta 2,8 milj. euroa vuodelle 2017, 2,2 milj. euroa vuodelle 2018 ja 2,1 milj. euroa vuodelle 2019.

Toimiala-IT:n kehityshankkeisiin on varattu suunnitelmakaudelle 3,6 milj. euroa. Merkittävimpiä yksittäisiä kehittämishankkeita ovat joukkoliikennerekisterin (JOKE) kehittäminen, johon on varattu suunnitelmakaudella 0,9 milj. euroa ja matkustajalaskentalaitteiden hankinta, johon on varattu suunnitelmakaudella yhteensä 0,6 milj. euroa sekä toimiala-IT:n yleinen kehittäminen, johon on varattu 0,8 milj. euroa.

Asiakassovellusten kehittämiseen on varattu suunnitelmakaudelle yhteensä 1,8 milj. euroa, joka sisältää asiakasohjelmaan, CRM-järjestelmään ja verkkopalveluiden kehittämiseen varatut määrärahat.

Muihin ICT-investointeihin on varattu suunnitelmakaudelle 7,2 milj. euroa. Muissa investoinneissa on varauduttu suunnitelmakaudella 5,5 milj. eurolla lippujärjestelmän laitehankintoihin ja kehittämiseen, 1,4 milj. eurolla muihin IT-investointeihin (mm. talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien päivittäminen) sekä 0,3 milj. eurolla HSL:n toimitilojen remontointimenoihin.

Suunnitelman mukaiset poistot

Investoinnit realisoituvat kuntaosuuksiin suunnitelman mukaisten poistojen kautta. Talousarviossa poistot ovat yhteensä 20,2 milj. euroa vuonna 2017, 21,9 milj. euroa vuonna 2018 ja 20,0 milj. euroa vuonna 2019. Poistot sisältyvät kuntaosuuslaskennassa yleiskustannuksiin.

LIJ2014-hankkeen työn osuuksista aloitettiin poistot hankkeen määrittelyvaiheen päätyttyä 1.7.2013 alkaen. Uusi lippu- ja informaatiojärjestelmä otetaan käyttöön vaiheittain. Tämän hetken suunnitelmien mukaan uusi järjestelmä on kokonaisuudessaan tuotantokäytössä loppuvuonna 2016, jolloin koko hankkeet poistot on laskettu alkavaksi täysimääräisinä 1.1.2017 alkaen. Poistoajat ovat HSL:n hyväksytyn poistosuunnitelman mukaiset. Poistoajat ovat LIJ-hankkeen osalta pääosin 8 vuotta (laitteet ja muut aineelliset hankinnat) tai 5 vuotta (ohjelmat ja muut aineettomat hankinnat). Poistomenetelmänä on tasapoisto.

Tuloslaskelma 2015 - 2019

	TP	TA	ENN. ¹⁾	TAE	ERO TAE017/ENN2016		TAE	ERO TAE2018/TAE2017		TAE	ERO TAE2019/TAE2018	
x 1 000 €	2015	2016	2016	2017	€	%	2018	€	%	2019	€	%
Toimintatuotot	622 920	647 186	649 657	702 418	52 760	8,1 %	710 198	7 781	1,1 %	713 280	3 082	0,4 %
Myyntituotot	307 725	322 680	325 340	344 729	19 389	6,0 %	348 169	3 440	1,0 %	351 644	3 475	1,0 %
Seutuliikenteen lipputulot	114 934	122 142	122 700	129 668	6 968	5,7 %	130 965	1 297	1,0 %	132 275	1 310	1,0 %
Lähiseutuliikenteen lipputulot (LS 2)	2 836	2 888	3 550	3 460	-90	-2,5 %	3 494	34	1,0 %	3 529	35	1,0 %
Lähiseutuliikenteen lipputulot (LS 3)	14 133	14 786	14 200	15 106	906	6,4 %	15 257	151	1,0 %	15 409	152	1,0 %
Helsingin sisäiset lipputulot	147 622	153 872	155 700	165 540	9 840	6,3 %	167 195	1 655	1,0 %	168 867	1 672	1,0 %
Espoon sisäiset lipputulot	15 136	15 771	16 000	16 890	890	5,6 %	17 059	169	1,0 %	17 230	171	1,0 %
Kauniaisten sisäiset lipputulot ²⁾	5											
Vantaan sisäiset lipputulot	10 487	11 042	11 000	11 758	758	6,9 %	11 876	118	1,0 %	11 995	119	1,0 %
Keravan ja Sipoon sisäiset lipputulot	681	736	750	790	40	5,3 %	798	8	1,0 %	806	8	1,0 %
Kirkkonummen sisäiset lipputulot	614	743	740	767	27	3,6 %	775	8	1,0 %	783	8	1,0 %
Kutsuplus-lipputulot	508											
Lipputulot yhteensä	306 957	321 980	324 640	343 979	19 339	6,0 %	347 419	3 440	1,0 %	350 894	3 475	1,0 %
Muut myyntituotot yhteensä	768	700	700	750	50	7,1 %	750		0,0 %	750		0,0 %
Korvaukset kunnilta	298 953	309 867	309 867	342 771	32 904	10,6 %	347 094	4 323	1,3 %	347 302	208	0,1 %
Muut myyntitulot	919	1 000	1 000	919	-81	-8,1 %	919		0,0 %	919		0,0 %
Tuet ja avustukset	6 035	5 514	5 341	6 082	741	13,9 %	6 076	-6	-0,1 %	5 491	-585	-9,6 %
Vuokratuotot	2 864	2 303	2 257	2 335	78	3,5 %	2 354	18	0,8 %	2 303	-51	-2,2 %
Muut toimintatuotot	6 424	5 822	5 852	5 581	-271	-4,6 %	5 586	5	0,1 %	5 621	34	0,6 %
Toimintakulut	-593 239	-654 162	-643 751	-696 204	-52 453	8,1 %	-702 011	-5 808	0,8 %	-706 915	-4 903	0,7 %
Henkilöstökulut	-19 847	-19 743	-19 707	-20 647	-940	4,8 %	-20 647		0,0 %	-20 647		0,0 %
Palvelujen ostot	-565 439	-625 046	-615 199	-665 696	-50 497	8,2 %	-671 406	-5 710	0,9 %	-677 061	-5 654	0,8 %
Bussiliikenteen operointikustannukset	-308 929	-312 650	-302 901	-306 251	-3 350	1,1 %	-310 572	-323 751	105,7 %	-312 920	-2 348	0,8 %
Junaliikenteen operointikustannukset	-79 777	-87 955	-87 955	-88 728	-773	0,9 %	-87 631	-88 292	99,5 %	-89 535	-1 904	2,2 %
Metroliikenteen operointikustannukset	-25 094	-33 871	-33 871	-42 704	-8 833	26,1 %	-43 017	-33 127	77,6 %	-42 953	64	-0,1 %
Raitioliikenteen operointikustannukset	-49 944	-52 320	-51 930	-54 132	-2 202	4,2 %	-57 335	-51 461	95,1 %	-58 569	-1 234	2,2 %
Lauttaliikenteen operointikustannukset	-3 408	-4 104	-4 104	-4 091	13	-0,3 %	-4 091	-3 956	96,7 %	-4 091		0,0 %
Kutsuplus -operointikustannukset	-3 427	-1 560	-1 560		1 560	-100,0 %						
Liikenteen operointikustannukset yhteensä	-470 579	-492 460	-482 321	-495 906	-13 585	2,8 %	-502 646	-6 740	1,4 %	-508 068	-5 422	1,1 %
Bussiliikenteen infrapalvelut	-3 773	-4 454	-4 454	-6 257	-1 803	40,5 %	-6 788	-531	8,5 %	-8 079	-1 291	19,0 %

x 1 000 €	TP	TA	ENN. ¹⁾	TAE	ERO TAE017/ENN2016		TAE	ERO TAE2018/TAE2017		TAE	ERO TAE2019/TAE2018	
	2015	2016	2016	2017	€	%	2018	€	%	2019	€	%
Junaliikenteen infrapalvelut	-8 167	-14 308	-14 308	-11 944	2 364	-16,5 %	-13 459	-1 515	12,7 %	-13 255	204	-1,5 %
Metroliikenteen infrapalvelut	-39 210	-61 955	-61 955	-96 113	-34 158	55,1 %	-92 528	3 585	-3,7 %	-91 886	642	-0,7 %
Raitioliikenteen infrapalvelut	-17 343	-18 168	-18 168	-20 917	-2 749	15,1 %	-22 601	-1 684	8,1 %	-23 394	-793	3,5 %
Lauttaliikenteen infrapalvelut	-114	-360	-360	-374	-14	3,9 %	-424	-50	13,4 %	-417	7	-1,7 %
Infrapalvelut yhteensä	-68 607	-99 245	-99 245	-135 605	-36 360	36,6 %	-135 800	-195	0,1 %	-137 031	-1 231	0,9 %
Muut palvelujen ostot yhteensä	-26 253	-33 341	-33 633	-34 185	-552	1,6 %	-32 960	1 225	-3,6 %	-31 962	999	-3,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 289	-1 726	-1 753	-1 065	688	-39,2 %	-1 047	18	-1,7 %	-961	86	-8,2 %
Vuokrakulut	-3 391	-4 525	-3 868	-5 319	-1 451	37,5 %	-5 434	-115	2,2 %	-4 769	666	-12,2 %
Muut kulut	-3 272	-3 123	-3 223	-3 476	-254	7,9 %	-3 476		0,0 %	-3 476		0,0 %
Toimintakate	29 681	-6 977	5 907	6 214	307	5,2 %	8 187	1 973	31,8 %	6 365	-1 822	-22,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-148	-408	-145	-240	-95	65,5 %	-465	-225	93,8 %	-548	-83	17,7 %
Vuosikate	29 533	-7 384	5 762	5 974	212	3,7 %	7 722	1 748	29,3 %	5 818	-1 904	-24,7 %
Poistot	-8 394	-10 077	-9 976	-20 192	-10 216	102,4 %	-21 940	-1 748	8,7 %	-20 036	1 904	-8,7 %
Tilikauden tulos	21 139	-17 461	-4 214	-14 218	-10 004	237,4 %	-14 218		0,0 %	-14 218		0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	21 139	-17 461	-4 214	-14 218	-10 004	237,4 %	-14 218		0,0 %	-14 218		0,0 %

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	105,0 %	98,9 %	100,9 %	100,9 %		101,2 %		100,9 %
Toimintatuotot ilman kuntaosuuksia, 1 000 €	323 967	337 319	339 790	359 647		363 104		365 978
- ilman kuntaosuuksia, %	54,6 %	51,6 %	52,8 %	51,7 %		51,7 %		51,8 %
Toimintakate, %	4,8 %	-1,1 %	0,9 %	0,9 %		1,2 %		0,9 %
Vuosikate, %	4,7 %	-1,1 %	0,9 %	0,9 %		1,1 %		0,8 %
Vuosikate / Poistot, %	351,8 %	-73,3 %	57,8 %	29,6 %		35,2 %		29,0 %

¹⁾ Ennuste 2016: Osavuosisikatsaus 1/2016²⁾ Kauniaisten sisäisiä lippuja ei enää ole matkakorttijärjestelmässä, vaan liput on yhdistetty Espoon alueen lippuihin.

Rahoituslaskelma 2015 – 2019

1 000 €	TP2015	TA2016	ENN2016	TAE2017	TAE2018	TAE2019
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	29 533	-7 384	5 762	5 974	7 722	5 818
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-72	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-16 677	-46 840	-41 755	-18 925	-8 715	-5 560
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	178					
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 962	-54 224	-35 993	-12 951	-993	258
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	35 000	0	20 000	10 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	-1 000	-3 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	6 731	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Rahavarojen muutos	19 693	-14 224	-30 993	12 049	13 007	7 258
Rahavarat 31.12	79 352	48 359	48 359	60 407	73 414	80 672
Rahavarat 1.1	59 659	79 352	79 352	48 359	60 407	73 414
Investointien tulorahoitus %	177,1 %	-15,8 %	13,8 %	31,6 %	88,6 %	104,6 %
Kassan riittävyys, pv	48,8	27,0	27,4	31,7	38,2	41,7

Investoinnit 2015 - 2019

€	TP2015	TA 2016	Ennuste 2016	TAE 2017	TAE 2018	TAE 2019
Toimiala-IT	540 000	1 200 000	1 130 000	1 300 000	1 160 000	1 120 000
Asiakassovellukset	319 225	450 000	410 000	875 000	550 000	370 000
Matkakorttijärjestelmä	245 162	900 000	900 000	2 100 000	1 700 000	1 700 000
LIJ2014	13 989 260	40 840 000	35 900 000	10 620 000	2 815 000	100 000
Muut informaatiojärjestelmät	1 254 739	2 420 000	2 420 000	2 820 000	2 190 000	2 070 000
Muut ICT-investoinnit	328 775	930 000	895 000	1 060 000	200 000	100 000
Muut yhteiset hankinnat	0	100 000	100 000	150 000	100 000	100 000
Investointimenot yhteensä	16 677 161	46 840 000	41 755 000	18 925 000	8 715 000	5 560 000

Kuntaosuudet 2017

Huom. subventioprocentin laskennassa ei ole huomioitu edellisten vuosien yli-/alijäämiä.

A. Kustannukset kunnittain								
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- Yhteensä ilman ymp.bonus	280,165	101,179	1,994	85,946	9,475	12,288	3,958	495,005
- Ympäristöbonus	0,912	0,402	0,005	0,315	0,015	0,033	0,018	1,700
Yhteensä	281,077	101,581	1,999	86,261	9,490	12,321	3,976	496,705
%-jakautuma	56,6 %	20,5 %	0,4 %	17,4 %	1,9 %	2,5 %	0,8 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	47,016	14,665	0,236	9,435	0,866	0,914	0,226	73,358
Yhteensä	47,016	14,665	0,236	9,435	0,866	0,914	0,226	73,358
%-jakautuma	64,1 %	20,0 %	0,3 %	12,9 %	1,2 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	83,608	35,787	0,247	13,041	0,950	1,595	0,377	135,605
Yhteensä	83,608	35,787	0,247	13,041	0,950	1,595	0,377	135,605
%-jakautuma	61,7 %	26,4 %	0,2 %	9,6 %	0,7 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	410,789	151,631	2,477	108,422	11,291	14,797	4,561	703,968
- Ympäristöbonus	0,912	0,402	0,005	0,315	0,015	0,033	0,018	1,700
Yhteensä	411,701	152,033	2,482	108,737	11,306	14,830	4,579	705,668
%-jakautuma	58,3 %	21,5 %	0,4 %	15,4 %	1,6 %	2,1 %	0,6 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	203,678	69,165	1,689	54,255	6,960	6,591	1,641	343,979
Yhteensä	203,678	69,165	1,689	54,255	6,960	6,591	1,641	343,979
%-jakautuma	59,2 %	20,1 %	0,5 %	15,8 %	2,0 %	1,9 %	0,5 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	207,111	82,466	0,788	54,167	4,331	8,206	2,920	359,989
- Ympäristöbonus	0,912	0,402	0,005	0,315	0,015	0,033	0,018	1,700
Yhteensä	208,023	82,868	0,793	54,482	4,346	8,239	2,938	361,689
%-jakautuma	57,5 %	22,9 %	0,2 %	15,1 %	1,2 %	2,3 %	0,8 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- ed. vuosien yli-/alijäämä	5,591	2,947	0,140	4,697	0,376	0,290	0,177	14,218
- suurten kaupunkien tuki	2,433	1,041	0,037	0,826	0,138	0,150	0,075	4,700
- muut tuet	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	8,024	3,988	0,177	5,523	0,514	0,440	0,252	18,918
%-jakautuma	42,4 %	21,1 %	0,9 %	29,2 %	2,7 %	2,3 %	1,3 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	199,999	78,880	0,616	48,959	3,832	7,799	2,686	342,771
Yhteensä	199,999	78,880	0,616	48,959	3,832	7,799	2,686	342,771
%-jakautuma	58,3 %	23,0 %	0,2 %	14,3 %	1,1 %	2,3 %	0,8 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- Yhteensä	48,6 %	51,9 %	24,8 %	45,0 %	33,9 %	52,6 %	58,7 %	48,6 %

Vertailu kuntaosuudet 2017 TA ja 2016 TA ilman Kutsuplussia, ennen vähennyksiä

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2017 TA	208,023	82,868	0,793	54,482	4,346	8,239	2,938	361,689
2016 TA	203,558	59,673	0,849	52,527	4,332	7,952	3,137	332,028
Erotus, 2017 TA - 2016 TA	4,465	23,195	-0,056	1,955	0,014	0,287	-0,199	29,661

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2017 TA ja 2016 TA

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2017 TA	8,024	3,988	0,177	5,523	0,514	0,440	0,252	18,918
2016 TA	8,187	5,884	0,188	6,887	0,653	0,264	0,098	22,161

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen ilman Kutsuplussia

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2017 TA	199,999	78,880	0,616	48,959	3,832	7,799	2,686	342,771
2016 TA ilman Kutsuplus	195,371	53,789	0,661	45,640	3,679	7,688	3,039	309,867
Erotus, 2017 TA - 2016 TA	4,628	25,091	-0,045	3,319	0,153	0,111	-0,353	32,904

Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2017 TA	205,590	81,827	0,756	53,656	4,208	8,089	2,863	356,989
Subventio% kunnittain	49,9 %	53,8 %	30,5 %	49,3 %	37,2 %	54,5 %	62,5 %	50,6 %

Kuntaosuudet 2018

Huom1. subventioprocentin laskennassa ei ole huomioitu edellisten vuosien yli-/alijäämiä.

Huom2. vuoden 2018 kuntaosuudet perustuvat vuoden 2017 hintatasoon ja vuoden 2017 lipunhintoihin (lippujen hintojen korotustarve vuodelle 2018 ei siis mukana laskelmassa).

A. Kustannukset kunnittain								
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- Yhteensä ilman ymp.bonus	286,625	101,428	1,991	86,110	9,431	12,247	3,962	501,794
- Ympäristöbonus	0,920	0,397	0,005	0,313	0,015	0,033	0,017	1,700
Yhteensä	287,545	101,825	1,996	86,423	9,446	12,280	3,979	503,494
%-jakautuma	57,1 %	20,2 %	0,4 %	17,2 %	1,9 %	2,4 %	0,8 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	47,518	14,821	0,238	9,535	0,873	0,924	0,228	74,137
Yhteensä	47,518	14,821	0,238	9,535	0,873	0,924	0,228	74,137
%-jakautuma	64,1 %	20,0 %	0,3 %	12,9 %	1,2 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	83,449	35,475	0,254	13,525	1,033	1,685	0,379	135,800
Yhteensä	83,449	35,475	0,254	13,525	1,033	1,685	0,379	135,800
%-jakautuma	61,4 %	26,1 %	0,2 %	10,0 %	0,8 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	417,592	151,724	2,483	109,170	11,337	14,856	4,569	711,731
- Ympäristöbonus	0,920	0,397	0,005	0,313	0,015	0,033	0,017	1,700
Yhteensä	418,512	152,121	2,488	109,483	11,352	14,889	4,586	713,431
%-jakautuma	58,7 %	21,3 %	0,3 %	15,3 %	1,6 %	2,1 %	0,6 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	205,722	69,870	1,706	54,775	7,030	6,657	1,659	347,419
Yhteensä	205,722	69,870	1,706	54,775	7,030	6,657	1,659	347,419
%-jakautuma	59,2 %	20,1 %	0,5 %	15,8 %	2,0 %	1,9 %	0,5 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	211,870	81,854	0,777	54,395	4,307	8,199	2,910	364,312
- Ympäristöbonus	0,920	0,397	0,005	0,313	0,015	0,033	0,017	1,700
Yhteensä	212,790	82,251	0,782	54,708	4,322	8,232	2,927	366,012
%-jakautuma	58,1 %	22,5 %	0,2 %	14,9 %	1,2 %	2,2 %	0,8 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- ed. vuosien yli-/alijäämä	5,591	2,947	0,140	4,697	0,376	0,290	0,177	14,218
- suurten kaupunkien tuki	2,433	1,041	0,037	0,826	0,138	0,150	0,075	4,700
- muut tuet	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	8,024	3,988	0,177	5,523	0,514	0,440	0,252	18,918
%-jakautuma	42,4 %	21,1 %	0,9 %	29,2 %	2,7 %	2,3 %	1,3 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	204,766	78,263	0,605	49,185	3,808	7,792	2,675	347,094
Yhteensä	204,766	78,263	0,605	49,185	3,808	7,792	2,675	347,094
%-jakautuma	59,0 %	22,5 %	0,2 %	14,2 %	1,1 %	2,2 %	0,8 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- Yhteensä	48,9 %	51,4 %	24,3 %	44,9 %	33,5 %	52,3 %	58,3 %	48,7 %

Vertailu kuntaosuudet 2018 TTS ja 2016 TA ilman Kutsuplussia, ennen vähennyksiä

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2018 TTS	212,790	82,251	0,782	54,708	4,322	8,232	2,927	366,012
2016 TA	203,558	59,673	0,849	52,527	4,332	7,952	3,137	332,028
Erotus, 2018 TTS - 2016 TA	9,232	22,578	-0,067	2,181	-0,010	0,280	-0,210	33,984

Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2018 TTS ja 2016 TA

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2018 TTS	8,024	3,988	0,177	5,523	0,514	0,440	0,252	18,918
2016 TA	8,187	5,884	0,188	6,887	0,653	0,264	0,098	22,161

Kuntaosuudet vähennysten jälkeen ilman Kutsuplussia

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2018 TTS	204,766	78,263	0,605	49,185	3,808	7,792	2,675	347,094
2016 TA ilman Kutsuplus	195,371	53,789	0,661	45,640	3,679	7,688	3,039	309,867
Erotus, 2018 TTS - 2016 TA	9,395	24,474	-0,056	3,545	0,129	0,104	-0,364	37,227

Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2018 TTS	210,357	81,210	0,745	53,882	4,184	8,082	2,852	361,312
Subventio% kunnittain	50,3 %	53,4 %	29,9 %	49,2 %	36,9 %	54,3 %	62,2 %	50,6 %

Kuntaosuudet 2019

Huom1. subventioprocentin laskennassa ei ole huomioitu edellisten vuosien yli-/alijäämiä.

Huom2. vuoden 2019 kuntaosuudet perustuvat vuoden 2017 hintatasoon ja vuoden 2017 lipunhintoihin (lippujen hintojen korotustarve vuodelle 2019 ei siis mukana laskelmassa).

A. Kustannukset kunnittain								
Operointikustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- Yhteensä ilman ymp.bonus	289,558	101,997	2,019	87,300	9,579	12,391	3,980	506,824
- Ympäristöbonus	0,920	0,396	0,005	0,314	0,015	0,033	0,017	1,700
Yhteensä	290,478	102,393	2,024	87,614	9,594	12,424	3,997	508,524
%-jakautuma	57,1 %	20,1 %	0,4 %	17,2 %	1,9 %	2,4 %	0,8 %	100,0 %
Yleiskustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	45,862	14,306	0,230	9,205	0,843	0,892	0,221	71,559
Yhteensä	45,862	14,306	0,230	9,205	0,843	0,892	0,221	71,559
%-jakautuma	64,1 %	20,0 %	0,3 %	12,9 %	1,2 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Infrakustannukset	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	84,285	35,939	0,261	13,467	1,023	1,679	0,377	137,031
Yhteensä	84,285	35,939	0,261	13,467	1,023	1,679	0,377	137,031
%-jakautuma	61,5 %	26,2 %	0,2 %	9,8 %	0,7 %	1,2 %	0,3 %	100,0 %
Kustannukset yhteensä	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	419,705	152,242	2,510	109,972	11,445	14,962	4,578	715,414
- Ympäristöbonus	0,920	0,396	0,005	0,314	0,015	0,033	0,017	1,700
Yhteensä	420,625	152,638	2,515	110,286	11,460	14,995	4,595	717,114
%-jakautuma	58,7 %	21,3 %	0,4 %	15,4 %	1,6 %	2,1 %	0,6 %	100,0 %
B. Lipputulot kunnittain								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	207,787	70,583	1,724	55,301	7,099	6,724	1,676	350,894
Yhteensä	207,787	70,583	1,724	55,301	7,099	6,724	1,676	350,894
%-jakautuma	59,2 %	20,1 %	0,5 %	15,8 %	2,0 %	1,9 %	0,5 %	100,0 %
C. Kuntaosuudet ennen aikaisempien vuosien ylijäämää, valtionapuja ja muita tukia								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	211,918	81,659	0,786	54,671	4,346	8,238	2,902	364,520
- Ympäristöbonus	0,920	0,396	0,005	0,314	0,015	0,033	0,017	1,700
Yhteensä	212,838	82,055	0,791	54,985	4,361	8,271	2,919	366,220
%-jakautuma	58,1 %	22,4 %	0,2 %	15,0 %	1,2 %	2,3 %	0,8 %	100,0 %
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- ed. vuosien yli-/alijäämä	5,591	2,947	0,140	4,697	0,376	0,290	0,177	14,218
- suurten kaupunkien tuki	2,433	1,041	0,037	0,826	0,138	0,150	0,075	4,700
- muut tuet	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Yhteensä	8,024	3,988	0,177	5,523	0,514	0,440	0,252	18,918
%-jakautuma	42,4 %	21,1 %	0,9 %	29,2 %	2,7 %	2,3 %	1,3 %	100,0 %
D. Kuntaosuudet vähennysten jälkeen								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
	204,814	78,067	0,614	49,462	3,847	7,831	2,667	347,302
Yhteensä	204,814	78,067	0,614	49,462	3,847	7,831	2,667	347,302
%-jakautuma	59,0 %	22,5 %	0,2 %	14,2 %	1,1 %	2,3 %	0,8 %	100,0 %
Subventio% kunnittain	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
- Yhteensä	48,7 %	51,1 %	24,4 %	44,8 %	33,6 %	52,2 %	58,0 %	48,4 %

Vertailu kuntaosuudet 2019 TTS ja 2016 TA ilman Kutsuplussia, ennen vähennyksiä

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2019 TTS	212,838	82,055	0,791	54,985	4,361	8,271	2,919	366,220
2016 TA	203,558	59,673	0,849	52,527	4,332	7,952	3,137	332,028
Erotus, 2019 TTS - 2016 TA	9,280	22,382	-0,058	2,458	0,029	0,319	-0,218	34,192
Kuntaosuudesta tehtävät vähennykset 2019 TTS ja 2016 TA								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2019 TTS	8,024	3,988	0,177	5,523	0,514	0,440	0,252	18,918
2016 TA	8,187	5,884	0,188	6,887	0,653	0,264	0,098	22,161
Kuntaosuudet vähennysten jälkeen ilman Kutsuplussia								
	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2019 TTS	204,814	78,067	0,614	49,462	3,847	7,831	2,667	347,302
2016 TA ilman Kutsuplus	195,371	53,789	0,661	45,640	3,679	7,688	3,039	309,867
Erotus, 2019 TTS - 2016 TA	9,443	24,278	-0,047	3,822	0,168	0,143	-0,372	37,435

Kuntaosuus ilman ed. vuosien yli-/alijäämää

	Helsinki	Espoo	Kauniainen	Vantaa	Kerava	Kirkkonummi	Sipoo	Yhteensä
2019 TTS	210,405	81,014	0,754	54,159	4,223	8,121	2,844	361,520
Subventio% kunnittain	50,0 %	53,1 %	30,0 %	49,1 %	36,8 %	54,2 %	61,9 %	50,4 %

Kuntaosuusyhteenvedo 2015 - 2019

x 1 000 €	TP2015 ¹⁾	TA2016	Muutos TAE2017/TA2016			Muutos TAE2018/TAE2017			Muutos TAE2019/TAE2018		
			TAE2017	€	%	TAE2018	€	%	TAE2019	€	%
Operointikustannukset											
Helsinki	271 277	284 523	281 077	-3 446	-1,2 %	287 545	6 468	2,3 %	290 478	2 933	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	268 352	283 848	280 165	-3 683	-1,3 %	286 625	6 460	2,3 %	289 558	2 933	1,0 %
- Kutsuplus	2 925										
- Ympäristöbonus ²⁾		675	912	237	35,1 %	920	8	0,9 %	920		0,0 %
Espoo	98 545	98 725	101 581	2 856	2,9 %	101 825	244	0,2 %	102 393	568	0,6 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	98 091	98 417	101 179	2 762	2,8 %	101 428	249	0,2 %	101 997	569	0,6 %
- Kutsuplus	454										
- Ympäristöbonus		308	402	94	30,5 %	397	-5	-1,2 %	396	-1	-0,3 %
Kauniainen	1 937	1 967	1 999	32	1,6 %	1 996	-3	-0,2 %	2 024	28	1,4 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	1 927	1 964	1 994	30	1,5 %	1 991	-3	-0,2 %	2 019	28	1,4 %
- Kutsuplus	11										
- Ympäristöbonus		3	5	2	66,7 %	5		0,0 %	5		0,0 %
Vantaa	75 338	81 132	86 261	5 129	6,3 %	86 423	162	0,2 %	87 614	1 191	1,4 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	75 312	80 923	85 946	5 023	6,2 %	86 110	164	0,2 %	87 300	1 190	1,4 %
- Kutsuplus	26										
- Ympäristöbonus		209	315	106	50,7 %	313	-2	-0,6 %	314	1	0,3 %
Kerava	8 796	9 558	9 490	-68	-0,7 %	9 446	-44	-0,5 %	9 594	148	1,6 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	8 791	9 546	9 475	-71	-0,7 %	9 431	-44	-0,5 %	9 579	148	1,6 %
- Kutsuplus	5										
- Ympäristöbonus		12	15	3	25,0 %	15		0,0 %	15		0,0 %
Kirkkonummi	10 950	12 602	12 321	-281	-2,2 %	12 280	-41	-0,3 %	12 424	144	1,2 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	10 944	12 575	12 288	-287	-2,3 %	12 247	-41	-0,3 %	12 391	144	1,2 %
- Kutsuplus	6										
- Ympäristöbonus		27	33	6	22,2 %	33		0,0 %	33		0,0 %
Sipoo	3 618	4 600	3 976	-624	-13,6 %	3 979	3	0,1 %	3 997	18	0,5 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	3 618	4 584	3 958	-626	-13,7 %	3 962	4	0,1 %	3 980	18	0,5 %
- Kutsuplus											
- Ympäristöbonus		16	18	2	12,5 %	17	-1	-5,6 %	17		0,0 %
Yhteensä	470 461	493 107	496 705	3 598	0,7 %	503 494	6 789	1,4 %	508 524	5 030	1,0 %

LIITE 4: Kuntaosuudet

56

x 1 000 €	TP2015 ¹⁾	TA2016	TAE2017	Muutos TAE2017/TA2016		TAE2018	Muutos TAE2018/TAE2017		TAE2019	Muutos TAE2019/TAE2018	
				€	%		€	%		€	%
Yleiskustannukset											
Helsinki	32 789	34 439	47 016	12 577	36,5 %	47 518	502	1,1 %	45 862	-1 656	-3,5 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	32 043	33 577	47 016	13 439	40,0 %	47 518	502	1,1 %	45 862	-1 656	-3,5 %
- Kutsuplus	746	862		-862	-100,0 %						
Espoo	9 627	10 156	14 665	4 509	44,4 %	14 821	156	1,1 %	14 306	-515	-3,5 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	9 519	10 031	14 665	4 634	46,2 %	14 821	156	1,1 %	14 306	-515	-3,5 %
- Kutsuplus	109	125		-125	-100,0 %						
Kauniainen	181	185	236	51	27,6 %	238	2	0,8 %	230	-8	-3,4 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	171	173	236	63	36,4 %	238	2	0,8 %	230	-8	-3,4 %
- Kutsuplus	10	12		-12	-100,0 %						
Vantaa	6 526	7 013	9 435	2 422	34,5 %	9 535	100	1,1 %	9 205	-330	-3,5 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	6 518	7 004	9 435	2 431	34,7 %	9 535	100	1,1 %	9 205	-330	-3,5 %
- Kutsuplus	8	9		-9	-100,0 %						
Kerava	585	623	866	243	39,0 %	873	7	0,8 %	843	-30	-3,4 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	583	621	866	245	39,5 %	873	7	0,8 %	843	-30	-3,4 %
- Kutsuplus	2	2		-2	-100,0 %						
Kirkkonummi	551	577	914	337	58,4 %	924	10	1,1 %	892	-32	-3,5 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	549	575	914	339	59,0 %	924	10	1,1 %	892	-32	-3,5 %
- Kutsuplus	1	2		-2	-100,0 %						
Sipoo	143	134	226	92	68,7 %	228	2	0,9 %	221	-7	-3,1 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	143	134	226	92	68,7 %	228	2	0,9 %	221	-7	-3,1 %
- Kutsuplus											
Yhteensä	50 403	53 127	73 358	20 231	38,1 %	74 137	779	1,1 %	71 559	-2 578	-3,5 %
KUNTAOSUUDET YHTEENSÄ ENNEN INFRAKULUJA, EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMIÄ SEKÄ ENNEN KUNTAOSUUKSISTA VÄHENNETTYJÄ TULOJA											
Helsinki	304 065	318 962	328 093	9 131	2,9 %	335 063	6 970	2,1 %	336 340	1 277	0,4 %
Espoo	108 172	108 881	116 246	7 365	6,8 %	116 646	400	0,3 %	116 699	53	0,0 %
Kauniainen	2 119	2 152	2 235	83	3,9 %	2 234	-1	0,0 %	2 254	20	0,9 %
Vantaa	81 864	88 145	95 696	7 551	8,6 %	95 958	262	0,3 %	96 819	861	0,9 %
Kerava	9 381	10 181	10 356	175	1,7 %	10 319	-37	-0,4 %	10 437	118	1,1 %
Kirkkonummi	11 501	13 179	13 235	56	0,4 %	13 204	-31	-0,2 %	13 316	112	0,8 %
Sipoo	3 761	4 734	4 202	-532	-11,2 %	4 207	5	0,1 %	4 218	11	0,3 %
Yhteensä	520 863	546 234	570 063	23 829	4,4 %	577 631	7 568	1,3 %	580 083	2 452	0,4 %

LIITE 4: Kuntaosuudet

x 1 000 €	TP2015 ¹⁾	TA2016	TAE2017	Muutos TAE2017/TA2016		TAE2018	Muutos TAE2018/TAE2017		TAE2019	Muutos TAE2019/TAE2018	
				€	%		€	%		€	%
Kuntaosuuksista vähennettävät lipputulot											
Helsinki	182 192	176 464	203 678	27 214	15,4 %	205 722	2 044	1,0 %	207 787	2 065	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	181 748	175 944	203 678	27 734	15,8 %	205 722	2 044	1,0 %	207 787	2 065	1,0 %
- Kutsuplus	443	520		-520	-100,0 %						
Espoo	62 009	60 823	69 165	8 342	13,7 %	69 870	705	1,0 %	70 583	713	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	61 952	60 748	69 165	8 417	13,9 %	69 870	705	1,0 %	70 583	713	1,0 %
- Kutsuplus	58	75		-75	-100,0 %						
Kauniainen	1 519	1 378	1 689	311	22,6 %	1 706	17	1,0 %	1 724	18	1,1 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	1 517	1 371	1 689	318	23,2 %	1 706	17	1,0 %	1 724	18	1,1 %
- Kutsuplus	2	7		-7	-100,0 %						
Vantaa	47 415	45 001	54 255	9 254	20,6 %	54 775	520	1,0 %	55 301	526	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	47 411	44 996	54 255	9 259	20,6 %	54 775	520	1,0 %	55 301	526	1,0 %
- Kutsuplus	4	5		-5	-100,0 %						
Kerava	6 418	6 672	6 960	288	4,3 %	7 030	70	1,0 %	7 099	69	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	6 417	6 671	6 960	289	4,3 %	7 030	70	1,0 %	7 099	69	1,0 %
- Kutsuplus	1	1		-1	-100,0 %						
Kirkkonummi	5 912	6 327	6 591	264	4,2 %	6 657	66	1,0 %	6 724	67	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	5 911	6 326	6 591	265	4,2 %	6 657	66	1,0 %	6 724	67	1,0 %
- Kutsuplus	1	1		-1	-100,0 %						
Sipoo	1 493	1 784	1 641	-143	-8,0 %	1 659	18	1,1 %	1 676	17	1,0 %
- Yhteensä ilman Kutsuplus	1 493	1 784	1 641	-143	-8,0 %	1 659	18	1,1 %	1 676	17	1,0 %
- Kutsuplus											
Yhteensä	306 957	298 449	343 979	45 530	15,3 %	347 419	3 440	1,0 %	350 894	3 475	1,0 %
Kuntaosuuksista vähennettävät valtion suurten kaupunkiseutujen jl-tuki											
Helsinki	2 433	2 817	2 433	-384	-13,6 %	2 433		0,0 %	2 433		0,0 %
Espoo	1 041	1 199	1 041	-158	-13,2 %	1 041		0,0 %	1 041		0,0 %
Kauniainen	37	42	37	-5	-11,9 %	37		0,0 %	37		0,0 %
Vantaa	826	957	826	-131	-13,7 %	826		0,0 %	826		0,0 %
Kerava	138	161	138	-23	-14,3 %	138		0,0 %	138		0,0 %
Kirkkonummi	150	174	150	-24	-13,8 %	150		0,0 %	150		0,0 %
Sipoo	75	87	75	-12	-13,8 %	75		0,0 %	75		0,0 %
Yhteensä	4 700	5 437	4 700	-737	-13,6 %	4 700		0,0 %	4 700		0,0 %

x 1 000 €	TP2015 ¹⁾	TA2016	Muutos TAE2017/TA2016			Muutos TAE2018/TAE2017			Muutos TAE2019/TAE2018		
			TAE2017	€	%	TAE2018	€	%	TAE2019	€	%
KUNTAOSUUDET YHTEENSÄ ENNEN INRFAKULUJA JA EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMIÄ											
Helsinki	119 441	139 681	121 982	-17 699	-12,7 %	126 908	4 926	4,0 %	126 120	-788	-0,6 %
Espoo	45 122	46 859	46 040	-819	-1,7 %	45 735	-305	-0,7 %	45 075	-660	-1,4 %
Kauniainen	564	732	509	-223	-30,5 %	491	-18	-3,5 %	493	2	0,4 %
Vantaa	33 623	42 187	40 615	-1 572	-3,7 %	40 357	-258	-0,6 %	40 692	335	0,8 %
Kerava	2 824	3 348	3 258	-90	-2,7 %	3 151	-107	-3,3 %	3 200	49	1,6 %
Kirkkonummi	5 439	6 678	6 494	-184	-2,8 %	6 397	-97	-1,5 %	6 442	45	0,7 %
Sipoo	2 193	2 863	2 486	-377	-13,2 %	2 473	-13	-0,5 %	2 467	-6	-0,2 %
Yhteensä	209 206	242 348	221 384	-20 964	-8,7 %	225 512	4 128	1,9 %	224 489	-1 023	-0,5 %
Infrakustannukset											
Helsinki	55 076	55 079	83 608	35 787	65,0 %	83 449	950	1,1 %	84 285	836	1,0 %
Espoo	4 900	4 843	35 787	30 944	638,9 %	35 475	-312	-0,9 %	35 939	464	1,3 %
Kauniainen	112	114	247	133	116,7 %	254	7	2,8 %	261	7	2,8 %
Vantaa	7 331	7 305	13 041	5 736	78,5 %	13 525	484	3,7 %	13 467	-58	-0,4 %
Kerava	584	596	950	354	59,4 %	1 033	83	8,7 %	1 023	-10	-1,0 %
Kirkkonummi	435	498	1 595	1 097	220,3 %	1 685	90	5,6 %	1 679	-6	-0,4 %
Sipoo	169	172	377	205	119,2 %	379	2	0,5 %	377	-2	-0,5 %
Yhteensä	68 607	68 607	135 605	66 998	97,7 %	135 800	195	0,1 %	137 031	1 231	0,9 %
KUNTAOSUUDET YHTEENSÄ ENNEN EDELLISTEN TILIKAUSIEN YLI-/ALIJÄÄMIÄ											
Helsinki	174 517	194 760	205 590	10 830	5,6 %	210 357	4 767	2,3 %	210 405	48	0,0 %
Espoo	50 022	51 702	81 827	30 125	58,3 %	81 210	-617	-0,8 %	81 014	-196	-0,2 %
Kauniainen	676	846	756	-90	-10,6 %	745	-11	-1,5 %	754	9	1,2 %
Vantaa	40 954	49 492	53 656	4 164	8,4 %	53 882	226	0,4 %	54 159	277	0,5 %
Kerava	3 408	3 944	4 208	264	6,7 %	4 184	-24	-0,6 %	4 223	39	0,9 %
Kirkkonummi	5 875	7 176	8 089	913	12,7 %	8 082	-7	-0,1 %	8 121	39	0,5 %
Sipoo	2 362	3 035	2 863	-172	-5,7 %	2 852	-11	-0,4 %	2 844	-8	-0,3 %
Yhteensä	277 814	310 955	356 989	46 034	14,8 %	361 312	4 323	1,2 %	361 520	208	0,1 %

LIITE 4: Kuntaosuudet

x 1 000 €	TP2015 ¹⁾	TA2016	Muutos TAE2017/TA2016		TAE2018	Muutos TAE2018/TAE2017		TAE2019	Muutos TAE2019/TAE2018		
			€	%		€	%		€	%	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät											
Helsinki		-3 587	-5 591	-2 004		-5 591		-5 591			
Espoo		-3 019	-2 947	72		-2 947		-2 947			
Kauniainen		-76	-140	-64		-140		-140			
Vantaa		-2 858	-4 697	-1 839		-4 697		-4 697			
Kerava		41	-376	-417		-376		-376			
Kirkkonummi		113	-290	-403		-290		-290			
Sipoo		-500	-177	323		-177		-177			
Yhteensä		-9 886	-14 218	-4 332		-14 218		-14 218			

KUNTAOSUDET KAIKKI YHTEENSÄ

Helsinki	174 517	191 173	199 999	8 826	4,6 %	204 766	4 767	2,4 %	204 814	48	0,0 %
Espoo	50 022	48 683	78 880	30 197	62,0 %	78 263	-617	-0,8 %	78 067	-196	-0,3 %
Kauniainen	676	770	616	-154	-20,0 %	605	-11	-1,8 %	614	9	1,5 %
Vantaa	40 954	46 634	48 959	2 325	5,0 %	49 185	226	0,5 %	49 462	277	0,6 %
Kerava	3 408	3 985	3 832	-153	-3,8 %	3 808	-24	-0,6 %	3 847	39	1,0 %
Kirkkonummi	5 875	7 289	7 799	510	7,0 %	7 792	-7	-0,1 %	7 831	39	0,5 %
Sipoo	2 362	2 535	2 686	151	6,0 %	2 675	-11	-0,4 %	2 667	-8	-0,3 %
Yhteensä	277 814	301 069	342 771	41 702	13,9 %	347 094	4 323	1,3 %	347 302	208	0,1 %

Kuntaosuudet per asukas 1 € tarkkuudella, kuntaosuudet yhteensä

	TP2015	TA2016	TAE2017	Muutos TAE2017/TA2016		TAE2018	Muutos TAE2018/TAE2017		TAE2019	Muutos TAE2019/TAE2018	
				€	%		€	%		€	%
Helsinki	278	301	312	10	3,5 %	316	4	1,3 %	312	-3	-1,0 %
Espoo	185	178	284	106	59,7 %	278	-6	-2,1 %	274	-4	-1,6 %
Kauniainen	71	80	63	-17	-21,0 %	61	-2	-3,0 %	62	0	0,2 %
Vantaa	191	216	225	8	3,8 %	223	-1	-0,6 %	222	-1	-0,5 %
Kerava	97	111	106	-5	-4,6 %	105	-1	-1,4 %	105	0	0,3 %
Kirkkonummi	152	188	199	12	6,2 %	198	-2	-0,9 %	197	-1	-0,3 %
Sipoo	122	131	138	7	5,2 %	136	-2	-1,2 %	135	-1	-1,1 %
Yhteensä	229	245	276	31	12,5 %	276	0	0,1 %	274	-3	-1,0 %

Kuntaosuudet per asukas 1 € tarkkuudella, ilman infrakuluja

	TP2015	TA2016	TAE2017	Muutos TAE2017/TA2016		TAE2018	Muutos TAE2018/TAE2017		TAE2019	Muutos TAE2019/TAE2018	
				€	%		€	%		€	%
Helsinki	190	214	181	-33	-15,4 %	187	6	3,1 %	184	-3	-1,7 %
Espoo	167	160	155	-5	-3,1 %	152	-3	-2,1 %	148	-4	-2,8 %
Kauniainen	59	68	38	-30	-44,5 %	36	-2	-6,1 %	35	0	-0,7 %
Vantaa	157	182	165	-18	-9,7 %	162	-3	-1,8 %	162	0	-0,1 %
Kerava	80	95	80	-15	-15,6 %	76	-4	-4,4 %	77	1	1,0 %
Kirkkonummi	141	175	159	-16	-9,3 %	155	-4	-2,3 %	155	0	0,0 %
Sipoo	113	122	119	-4	-3,0 %	117	-2	-1,4 %	116	-1	-1,1 %
Yhteensä	172	189	167	-23	-11,9 %	168	1	0,9 %	166	-3	-1,6 %

Kuntaosuudet per asukas 1 € tarkkuudella, vain infrakulut

	TP2015	TA2016	TAE2017	Muutos TAE2017/TA2016		TAE2018	Muutos TAE2018/TAE2017		TAE2019	Muutos TAE2019/TAE2018	
				€	%		€	%		€	%
Helsinki	88	87	130	43	50,1 %	129	-2	-1,3 %	129	0	0,0 %
Espoo	18	18	129	111	628,4 %	126	-3	-2,2 %	126	0	0,0 %
Kauniainen	12	12	25	14	113,8 %	26	0	1,6 %	26	0	1,5 %
Vantaa	34	34	60	26	76,5 %	61	2	2,6 %	60	-1	-1,5 %
Kerava	17	17	26	10	58,2 %	28	2	7,9 %	28	0	-1,7 %
Kirkkonummi	11	13	41	28	217,8 %	43	2	4,8 %	42	0	-1,1 %
Sipoo	9	9	19	10	117,5 %	19	0	-0,3 %	19	0	-1,3 %
Yhteensä	56	56	109	53	95,4 %	108	-1	-1,0 %	108	0	-0,2 %

JOUKKOLIIKENTEE PALVELUTASO**Ostoliikennesopimusten piirissä olevan bussi-, metro-, lähijuna- ja raitioliikenteen osalta****METRO- JA LÄHIJUNALIIKENNE**

Metron 15.8.2016 käynnistynyttä liikennemallia ja aikataulurakennetta on tarkoitus jatkaa siihen asti kun metro laajenee Kivenlahteen, joka tapahtuu aikaisintaan 2021. Selkeyden vuoksi ja koska metron junat ovat vakiomittaisia (4 vaunua, yhteensä 90 metriä) otetaan kaluston mitoituksessa käyttöön käsite junayksikkö. Metron kustannukset kasvavat merkittävästi vuosina 2017–2019 kun Länsimetron liikenne on koko vuoden voimassa. Metroliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 42,7 milj. euroa vuonna 2017 (33,9 milj.euroa vuonna 2016). Metroliikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu -0,96 %. Vuonna 2018 kustannuksiksi arvioidaan 43,0 milj. euroa ja 43,0 milj. euroa vuonna 2019.

Junaliikenteen menot ovat vuonna 2017 yhteensä 90,1 milj. euroa ml. Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta. Vuonna 2017 menot kasvavat uuden Sm5-kaluston käyttöönoton vuoksi. Lisäksi vuonna 2016 tehtyjen Rantaradan muutosten vaikutus kohdistuu koko vuodelle. Uudessa VR-sopimuksessa säästöt kasvavat asteittain, vuonna 2018 konduktööritoiminnan säästöt ovat toteutuneet täysimääräisesti ja myös vanha VR:n kalusto on poistunut kokonaan sopimuksen korvauksista. Vuonna 2018 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 88,9 milj. euroa ja vuonna 2019 90,8 milj. euroa.

Huhtikuun 2016 mukaisen tiedon mukaan toukokuussa 2017 Pasilan nykyinen asemarakennus suljetaan ja väliaikainen asema otetaan käyttöön ainakin kahden vuoden ajaksi. Tämä heikentää ja pidentää vaihtoyhteyksiä junien ja bussien sekä raitiovaunujen välillä.

MUUTOKSET HELSINGIN SISÄISILLÄ LINJOILLA**Muutokset vuonna 2017****Raitioliikenteen linjastosuunnitelman vaikutukset linjastoon:**

Raitioliikenteen reitit, liikennöintiajat ja vuorovälit muuttuvat Raitioliikenteen linjastosuunnitelman (HSL:n hallituksen päätös 10.2.2015, § 23) mukaisiksi syysliikenteen 2017 alussa. Vuonna 2017 alkaa raitioliikenne uusilla Välimerenkadun rataosuudella ja Reijolankadun rataosuudella.

- Linjan 1 uusi reitti on Eira - Töölö - Sörnäinen - Käpylä ja linjaa liikennöidään kaikkina viikonpäivinä.
- Linja 1A lakkautetaan.
- Linjan 2 reitti muuttuu Arkadiankadulle ja linja pitenee Eläintarhasta Pasilan asemalle.
- Linjan 3 reitti pitenee Eläintarhasta Meilahteen.
- Linjat 7A ja 7B korvataan uudella linjalla 7 Jätkäsaari - Kamppi - Kruununuhaka - Sörnäinen - Pasila.
- Linjojen 6, 8 ja 9 ruuhka-ajan vuoroväli harvenee 10 minuuttiin.

Kustannusmuutokset:

+ 1 100 000 € vuonna 2017 ja +3 100 000 € vuositasolla.

Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman vaikutukset linjastoon:

Koillis-Helsingin bussilinjasto muuttuu Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman mukaiseksi syysliikenteen 2017 alussa. Linjastomuutoksista ei kokonaisuutena aiheudu merkittäviä kustannusvaikutuksia.

- Linjan 68 reitti muutetaan kulkemaan Kustaa Vaasan tien kautta. Yöliikenne ajetaan edelleen Arabian kautta (linja 68N).
- Linjan 69 reitti jatkuu Malmilta Sepänmäen, Tattariharjun ja Alppikylän kautta Jakomäkeen.
- Linjan 70(T) reitti lyhenee välille Kamppi - Malmi ja linjaa ajetaan vain arkisin. Pihlajamäen ja Malmin väli ajetaan Pukinmäen kautta. Linja 70N ajaa öisin Rautatientorilta Malmin, Siltamäen ja Suutarilan kautta Puistolan asemalle.
- Linjan 71 reitti pitenee Savelasta Malmille. Ruuhka-aikoina liikennöidään kuormitetuimmalla reittiosuudella myös linjaa 71B Rautatientori – Viikki. Yöreitti jatkuu Malmilta Sepänmäen, Tattariharjun ja Alppikylän kautta Jakomäkeen.
- Linjan 72 päätepysäkki siirtyy Tapanilan urheilukeskukselta Siltamäkeen, jolloin reitti palvelee laajempaa käyttäjäkuntaa. Ruuhka-aikoina osa vuoroista ajetaan edelleen Töyrynummen kautta Tapaninkylään. Yöreitti 72N ei enää kulje Suutarilaan asti, vaan päätepysäkki on Töyrynummella.
- Linjan 74/74N päätepysäkki siirtyy Heikinlaaksoon. Reitti kulkee Kustaa Vaasan tietä ja Lahdenväylää Pihlajamäkeen sekä Malmin ja Puistolan asemien kautta.
- Linjan 75 reitti muuttuu kulkemaan Jakomäen kautta ja vastaavasti linjan 77 reitti muuttuu kulkemaan Tattariharjuntien ja Pihlajamäen kautta.
- Linjan 79 reitti jatkuu Malmilta Siltamäen ja Suutarilan kautta Puistolan asemalle. Reittiä myös nopeutetaan hieman Viikin ja Malmin välillä, koska linja 71 tarjoaa yhteyden Pihlajamäen sisäosista Malmille. Ruuhka-aikoina liikennöidään lisäksi linjaa 79B kuormitetuimmalla reittiosuudella Siilitien metroasema – Latokartano.
- Linjan 506 reittiä jatketaan Viikistä Myllypuron metroasemalle ja linjalla aloitetaan lauantailiikenne.
- Linja 554(K) lakkautetaan ja korvataan uusilla linjoilla 553(K) Hakunila – Porttipuisto – Fallkulla – Malmi – Maunula – Leppävaara ja 561B Itäkeskus – Malmi – Siltämäki – Töyrynummi – Tapaninkylä
- Linjat 75A, 76A, 76B, 76N ja 77A lakkautetaan ja korvataan linjojen 74, 75 ja 79 reittimuutoksilla sekä uusilla linjoilla 553 ja 561B.

Linja 14 Hernesaari – Pajamäki

Linjalle lisätään 12. auto arkipäivän ruuhka-aikoihin kasvaneiden ajoaikojen vuoksi.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki

+116 000 € vuonna 2017 sekä +116 000 vuositasolla

Linja 16 Rautatientori – Kruununuhaka – Kulosaari (M) – Korkeasaari Zoo (Mustikkamaa)

Linjan 16 vuoroille varataan sähköbussin vaatimat latausajat.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki

+175 000 € vuonna 2017 sekä +175 000 € vuositasolla

Linja 20 Hietalahti – Ruoholahti – Lauttasaari – Katajaharju

Linja varaudutaan jatkamaan Ruoholahdesta Länsisatamaan uuden laivaterminaalin valmistuttua. Linja 20 tarjoaa yhteyden laivaterminaalilta Ruoholahden metroasemalle, kunnes raitiolinjan 8 jatke Länsisatamaan valmistuu.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki / la / su

+150 000 € vuonna 2017 sekä +350 000 € vuositasolla

Linja 23 Rautatientori – Alppila – Pasila – Ruskeasuo

Linja 23N Rautatientori – Kallio – Pasila – Ilmala

Linjan 23 perusreitit vuoroille varataan sähköbussin vaatimat latausajat. Tuntilisäys on huomioitu talvikauden arkiliikenteessä vuoden 2017 alusta lähtien.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivävaikutusta

+ 20 000 € vuonna 2017 ja + 20 000 € vuositasolla

Linjan 23N reittiä jatketaan Rautatientorilta Jätkäsaareen aikaisintaan elokuussa 2017, jolloin alueen asukasmäärä on kasvanut riittävästi ja tarve viikonloppujen aamuyöliikenteelle on kasvanut.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

2 ap / pe/la

+ 33 000 € vuonna 2017 ja +70 000 € vuositasolla

Linja 36 Konala – Kannelmäki – Maununneva – Pirkkola

Linja 36 alkaa liikennöidä myös lauantaisin. Muutoksella parannetaan Luoteis-Helsingissä paikallisia yhteyksiä mm. kauppakeskus Kaareen, Konalan S-Marketiin ja Pirkkolan uimahallille.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+2 ap / la

+22 000 € vuonna 2017 ja +55 000 € vuositasolla

Linja 39 Kamppi – Munkkiniemi – Konala / Malminkartano – Myyrmäki

Linja 37 Kamppi - Malminkartano - Honkasuo

Linjan 39 liikennöintiä jatketaan illalla kahden tunnin ajan muuttamalla linjan 39N lähdöt linjan 39 lähdöiksi. Muutoksella parannetaan Vaskipellon alueen iltayhteyksiä. Samalla jatketaan linjan 37 liikennöintiä kahdella tunnilla, jotta pohjoisen Malminkartanon yhteydet eivät heikkene.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivävaikutusta

+163 000 € vuonna 2017 ja 163 000 € vuositasolla

Linja 39N Asema-aukio - Töölö - Munkkiniemi - Konala - Malminkartano - Honkasuo

Linjan 39N reittiä jatketaan Honkasuolle aikaisintaan syksyllä 2017, jolloin alueella odotetaan olevan riittävästi matkustuspotentiaalia.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivävaikutusta

+3 000 € vuonna 2017 ja +7 000 € vuositasolla

Linja 37 Kamppi - Malminkartano - Honkasuo

Linjan 37 reittiä jatketaan Honkasuolle aikaisintaan syksyllä 2017, jolloin alueella odotetaan olevan riittävästi matkustuspotentiaalia.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivävaikutusta

+6 000 € vuonna 2017 ja +16 000 € vuositasolla

Linja 51 Hakaniemi – Kallio – Maunula – Lassila – Malminkartano

Linjan 51 vuoroille varataan sähköbussin vaatimat latausajat.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki

+130 000 € vuonna 2017 sekä 130 000 € vuositasolla

Linja 54 Itäkeskus – Pukinmäki – Lassila – Pitäjänmäki

Linjan todennäköinen ajoaikojen piteneminen Kehä I:n työmaiden takia saattaa edellyttää lisääautoa arkiliikenteeseen vuoden alusta lähtien (talvi- ja kesäkaudelle).

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki

+ 145 000 € vuonna 2017 sekä + 145 000 € vuositasolla

Linja 55 Rautatientori – Merihaka – Kalasatama – Kumpula - Koskela

Linjalle varataan sähköbussin vaatimat latausajat. Tuntilisäys on huomioitu talvikauden arkiliikenteessä vuoden 2017 alusta lähtien.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivävaikutusta

+ 20 000 € vuonna 2017 ja + 20 000 € vuositasolla

Linja 58 Itäkeskus – Herttoniemi – Alppila – Pasila – Meilahti – Munkkivuori

Varaudutaan ajoajan pitenemiseen Pasilan aseman työmaan aiheuttamien poikkeusjärjestelyjen takia.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki

+60 000 € vuonna 2017 ja +140 000 € vuositasolla

Linja 79 Herttoniemi (M) – Malmi

Linjalle lisätään yksi ruuhka-auto kasvaneiden ajoaikojen vuoksi kevääksi 2017.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki

+55 000 € vuonna 2017

Linja 81 Kulosaari – Herttoniemi (M) – Länsi-Herttoniemi

Linjalle varataan sähköbussin vaatimat latausajat.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivävaikutusta

+20 000 € vuonna 2017 ja +20 000 € vuositasolla

Linjat 84, 85, 86

Varaudutaan linjoilla ajoaikojen pitenemiseen Yliskylän ostoskeskuksen rakentamistöiden aiheuttamien poikkeusjärjestelyjen takia vuoden 2017 alusta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki/la/su

+300 000 € vuonna 2017 ja +300 000 € vuositasolla

Linja 89 Herttoniemi (M) – Yliskylä

Jatketaan linjaa 89 Hopealaakson uudelle asuinalueelle Kruunuvuorenrannassa.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki/la/su

+160 000 € vuonna 2017 ja +400 000 € vuositasolla

Linjat 90, 96

Kesäliikenteessä ajetaan arkisin ja lauantaisin läpi päivän 15 min vuorovälillä.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

-1 ap / 2-akselinen kesä-arki, +1 teli kesällä Ma-To (yöliikenne)

+1 kesälauantai

-5 000 € vuonna 2017 ja -5 000 € vuositasolla

Linjat 92, 94, 94A, 95, 97, 97V

Kesäliikenteessä ajetaan linjoilla 92, 94, 94A ja 95 arkisin ja lauantaisin läpi päivän 15 min vuorovälillä. Linjojen 97 ja 97V yhteinen vuoroväli on ruuhka-aikana 10 minuuttia ja päivä- sekä lauantailiikenteessä 15 min.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+3 ap kesälauantai

+55 000 € vuonna 2017 ja +55 000 € vuositasolla

Linjat 702, 703 ja 705

Varaudutaan pidentämään hieman Koillis-Helsingin lähibussilinjojen liikennöintiaikaa arkisin aamulla ja iltapäivällä, jotta linjat palvelisivat paremmin myös työ- ja koulumatkatkayhteyksiä. Linjat ovat liikennöineet noin klo 7.30–15.30. Liikennöintiaikaa laajennetaan siten, että liikennettä on jatkossa noin klo 7–17. Linjat 702, 703 ja 705 palvelevat alueita, joilla tavanomainen bussiliikenne vähenee tai kävelymatka lähimmälle bussipysäkillä pitenee Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman toteutuessa. Linjoille varaudutaan myös tekemään pieniä reittimuutoksia, jotta normaalilinjaston katvealueita palveltaisiin mahdollisimman kattavasti.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivämuutosta

+20 000 € vuonna 2017 ja +42 000 € vuositasolla

Linja 813 Vuosaari(M) – Kallvikintie – Pohjoinen ostoskeskus

Varaudutaan lisäämään linjalle yksi auto kasvaneiden matkustajamäärien vuoksi.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

1 ap / arki

+52 000 € vuonna 2017 ja +115 000 € vuositasolla

Muutokset vuonna 2018

Raitioliikenteen linjastosuunnitelman vaikutukset linjastoon:

Raitioliikenteen palvelualueita laajennetaan Raitioliikenteen linjastosuunnitelman (HSL:n hallituksen päätös 10.2.2015, § 23) mukaisesti vuoden 2018 aikana.

Linjan 6 reitti pitenee Hietalahdesta Eiranrantaan arviolta elokuussa 2018. Linja 6T lakkautetaan.

Kustannusmuutokset:

Ei kustannusvaikutuksia.

Linja 500 Herttoniemi (M) – Pasila – Meilahti – Munkkivuori

Linja 50 Sompasaari – Kalasatama (M) – Pasila – Suursuo

Linja 59 Sompasaari – Kalasatama (M) – Pasila – Pajamäki

Linja 80A Itäkeskus (M) – Herttoniemen teollisuusalue – Herttoniemi (M)

Perustetaan runkolinjastosuunnitelman (HSL:n hallituksen päätös 13.9.2011, § 126) ja HSL-alueen poikittaisliikenteen kehittämissuunnitelman (HSL:n hallituksen päätös 13.9.2011, § 125) mukaisesti linjojen 58 ja 58B tilalle runkolinja 500 reitille Herttoniemi (M) – Pasila – Meilahti – Munkkivuori vuoden 2018 syysliikenteen alusta alkaen.

Linjan reittiä 500 sujuvoitetaan useilla bussikaista- ja pysäkkijärjestelyillä, jolloin liikennöintimuutokset voidaan totuttamaan ilman merkittäviä kustannuslisäyksiä.

Herttoniemen päätepysäkillä on siirrettävä linjat 50 ja 59 päättymään Kalasatamaan tai Sompasaareen, jotta linjalle 500 saadaan tarpeeksi tilaa nykyiseen terminaaliin.

Kalasataman linjaston idealuonnoksen mukaan poikittaislinjojen 50 ja 59 päätepysäkit siirretään Sompasaareen, jonne reitti kulkee Kalasataman metroaseman kautta. Linjalla 59 aloitetaan lauantai- ja sunnuntailiikenne, jotta Kalasataman keskuksen eteläpuolisille asuinalueille on liikennettä myös viikonloppuisin.

Perustetaan linja 80A korvaamaan linjan 58 reittiosuuden itäpäästä välillä Herttoniemi-Itäkeskus.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+4 ap / la/su

+170 000 € vuonna 2017 ja +370 000 € vuositasolla

Linja 26 Hakaniemi – Kalasatama – Hakaniemi**Linja 55 Rautatientori – Merihaka – Kalasatama (M) – Kumpula – Koskela****Linja 56 Kalasatama (M) – Käpylä – Metsälä – Kannelmäki**

Kalasataman keskuksen katuverkko ja metroaseman bussipysäkit valmistuvat arviolta vuoden 2018 syksyyn mennessä. Linjan 55 reitti muutetaan kulkemaan Vilhonvuorenkadun jatkeen ja Kalasataman metroaseman kautta. Linjan 56 päätepysäkki siirtyy Kalasataman keskuksen kohdalle. Lähibussilinja 26 liikennöi Kalasataman alueelle katuverkon valmistumiseen asti, eli arviolta vuoden 2018 kesäliikenteen loppuun asti.

Linja 43 Kamppi – Hakuninmaa

Linjan 43 reitti jatketaan nykyiseltä Hakuninmaan päätepysäkiltään Kuninkaantammeen syksyllä 2018, kun Perhekunnantie valmistuu. Kuninkaantammentien levennyksen ja Pitkähäskosken ulkoilumajalle rakennettavan kääntöpaikan valmistuttua todennäköisesti vuonna 2021 linjaa jatketaan edelleen Pitkähäskoskelle. Tällöin linja palvelee myös Kuninkaantammentien varteen kaavoitettavia uusia asuinalueita.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki ja +1 ap / la ja su

+92 000 € vuonna 2018 ja +231 000 € vuositasolla (kun jatko vain Kuninkaantammeen asti)

Linja 71 Rautatientori – Arabia – Viikinmäki – Pihlajamäki – Malmi**Linja 71B Rautatientori – Arabia – Viikinmäki – Viikki**

Siirretään linjan 71 reitti kulkemaan Hakaniemestä Arabiaan Sörnäisten rantatien, Kalasataman keskuksen sekä Hermannin rantatien kautta. Ruuhkalinjan 71B reitti lyhennetään välille Kalasataman keskus – Arabia – Viikinmäki – Viikki. Reittimuutokset parantavat yhteyksiä pohjoisesta Arabian, Viikintamman, Viikintamän, Pihlajiston ja Pihlajamäen asuinalueilta Kalasataman palveluihin sekä tuovat vaihdottoman yhteyden Kalasataman ja Hermannintamman asuinalueilta Arabiaan ja Malmin aluekeskukseen. Linjan 71 reittimuutos parantaa yhteyksiä myös kehittyvällä Kalasataman ja Hakaniemien välisellä alueella. Linjat 71 ja 71B liikennöivät runkolinjamaisen tiheällä vuorovälillä.

Arabiaasta säilyy vaihdoton yhteys Sörnäisiin raitiolinjoilla 6 ja 8.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / la ja su

+80 000 € vuonna 2018 ja +210 000 € vuositasolla

Muutokset vuonna 2019

Ei suunniteltuja muutoksia.

MUUTOKSET ESPOON SISÄISILLÄ LINJOILLA JA ESPOON SUUNNAN SEUTULINJOILLA**Muutokset vuonna 2017****Länsimetron liityntälinjasto**

Länsimetron liityntälinjaston toimivuuden varmistamiseksi varaudutaan kohdentamattomaan viiden auton mahdolliseen lisäykseen rakennustöiden aiheuttamien mahdollisten viivytyksien vuoksi.

+ 5 ap / arki / la / su

+ 1 500 000 € vuonna 2017 sekä vuositasolla

Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman muutokset

Linja 554(K) korvataan Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman mukaisesti syysliikenteen 2017 alussa linjalla 553(K), joka liikennöi Hakunilasta Porttipuiston liikeykskusten kautta Heikinlaaksoon, Malmille ja Pukinmäen asemalle. Pukinmäen asemalta reitti jatkuu linjan 554(K) reittiä Leppävaaraan. Itäkeskuksen ja Malmin välillä linjan 554(K) korvaa uusi linja 561B.

Ei merkittävää kustannusvaikutusta.

Linja 201 Leppävaara – Pajamäki

Linja 201 alkaa liikennöidä myös lauantaisin. Muutoksella parannetaan itäisen Espoon ja Luoteis-Helsingin yhteyksiä mm. kauppakeskus Selloon.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / la

+10 000 € vuonna 2017 ja +27 000 € vuositasolla

Linja 219 (14.8.2016 asti 20) Leppävaara – Karakallio – Järvenperä – Perusmäki

Varaudutaan jatkamaan nykyisin Järvenperään päättyvä linja Perusmäen kasvavalle asuinalueelle syksystä 2017 lähtien. Linja 219 liikennöi talviarkisin 20 minuutin vuorovälillä ja palvelee työ- ja koulumatkoja. Muutoksessa vuoroväli pysyy entisellään mutta linjapituus kasvaa.

Perusmäen yhteyksiä voidaan parantaa myös muilla tavoin, esim. muuttamalla linjan 566 (Martinlaakso – Espoon keskus) reitti kulkemaan Perusmäen kautta. Linja 566 palvelee arkisin työ- ja koulumatkoja. Sen vuoroväli on 30 minuuttia.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+ 3 ap / talviarki

+150 000 € vuonna 2017 ja +300 000 € vuositasolla

Linjat 245 (14.8.2016 asti 85) Espoon keskus – Nuksionpää ja 241 (14.8.2016 asti 81) Espoon keskus – Hirvisuo - Nupurinkallio

Varaudutaan Nupurinkallion rakentuvan alueen palvelun luomiseen laajentamalla linjojen palvelu- aluetta reittimuutoksien ja vuoroja lisäämällä syysliikenteen 2017 alusta lähtien. Yksi pienkalustolinja lisätään palvelemaan arkisin Karhusuota ja Nupurinkalliota (linjan 241 jatke). Koulu- ja työmatkalaisia varten lisätään ruuhkavuoroja linjalle 245 arkisin.

Autopäivä ja kustannusmuutokset:

+2 ap / arki (1 ap linjalle 245 ja 1 ap pienkalustolinjalle)

+150 000 € vuonna 2017 ja + 370 000 € vuositasolla,

josta pienkalustolinjan kustannukset + 54 000 € vuonna 2017 ja 113 000 € vuositasolla

Linja 502 Merihaka – Hakaniemi – Meilahti – Munkkiniemi – Leppävaara

Tihennetään kesäsunnuntain vuoroväli 30 minuuttiin.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / kesä-su

+10 000 € vuonna 2017 ja +10 000 € vuositasolla

Linja 550 Itäkeskus – Oulunkylä – Leppävaara – Westendinasema

Tihennetään kesäsunnuntain vuoroväli 10 minuuttiin.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+4 ap / kesä-su

+30 000 € vuonna 2017 ja +30 000 € vuositasolla

Linja 554 Itäkeskus – Malmi – Pukinmäki - Leppävaara

Tihennetään linjan 554 kesäarjen päivä- ja iltaliikenteen vuoroväli 20 minuuttiin.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

ei autopäivämuutoksia

+27 000 € vuonna 2017 ja +27 000 € vuositasolla

Muutokset vuonna 2018

Raide-Jokerin rakentamistöiden edellyttämät poikkeusjärjestelyt bussilinjoilla

Raide-Jokerin rakentamistöistä seuraa poikkeusjärjestelyitä bussiliikenteelle. Rakentamisen vaiheistus ja sitä kautta vaikutukset bussiliikenteen kannalta eivät ole vielä tiedossa, mutta on todennäköistä, että runkolinjalla 550 – ja rakennuspaikasta riippuen muillakin bussilinjoilla – joudutaan ajamaan paikoin normaalia hitaampia reittejä, mistä syntyy lisäkustannuksia.

+ 1 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja + 1 miljoonaa euroa vuositasolla

Linja 164 Matinkylä-Saunalahti

Linja 165 Matinkylä-Kauklahti

Muutetaan linjojen 164 ja 165 sunnuntailiikenne lauantailiikenteen kaltaiseksi. Molempien linjojen vuoroväli muuttuu 60 minuutista 30 minuuttiin.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+2 ap / su

+40 000 € vuonna 2018 ja +100 000 € vuositasolla

Muutokset vuonna 2019

Linja 111 Hyljelahti – Matinkylä – Westend – Tapiola – Otaniemi

Linjan 111 reitti muuttuu kulkemaan Tapiolan uuden bussiterminaalin läpi vuoden 2019 alusta. Samalla linjalle varaudutaan lisäämään yksi auto kaikille päivätyypeille pidentyvän ajoajan vuoksi.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 / arki / la / su

+330 000 € vuonna 2019 ja +330 000 € vuositasolla

Linja 118 Tapiola – Suurpelto – Espoon keskus – Kauklahti
Linja 118B Tapiola – Suurpelto

Linja 113 Tapiola – Laajalahti – Leppävaara

Linja 548 Tapiola – Kauniainen – Jupperi

Linja 549 Tapiola – Kauniainen – Jorvi

Tapiolan uusi bussiterminaali otetaan käyttöön vuoden 2019 alusta. Linjat 113, 548 ja 549 siirtyvät käyttämään Tapiolan uutta bussiterminaalia Tapionaukion sijasta ja samalla niiden reitti muuttuu siten, että linjat eivät enää liikennöi Revontulentien kautta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

-2 ap / arki

-400 000 € vuonna 2019 ja -400 000 € vuositasolla

Linja 118 Tapiola-Suurpelto-Espoon keskus-Kauklahti

Linja 118B Tapiola-Suurpelto

Linja 118B varaudutaan jatkamaan Espoon keskukseen vuoden 2019 elokuussa, kun Kuuriniitty-Suurpelto –joukkoliikenneyhteys valmistuu. Samalla linjan 118 reitti muuttuu kulkemaan uuden joukkoliikenneyhteyden kautta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+2 / arki ja +1ap / la

+150 000 € vuonna 2019 ja +380 000 € vuositasolla

Linja 134 Matinkylä-Espoon keskus-Tuomarila

Linja 136 Matinkylä-Espoon keskus-Tuomarila

Harvennetaan linjojen 134 ja 136 arjen ruuhka-aikojen vuoroväliä 10 minuutista 15 minuuttiin molemmilla linjoilla linjojen 118 ja 118B reittimuutoksesta johtuvan kysynnän vähenemisen myötä.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

-4 ap / arki

-150 000 € vuonna 2019 ja -380 000 € vuositasolla

Linja 550 Itäkeskus-Oulunkylä-Huopalahti-Leppävaara-Tapiola-Westendinasema

Linjan 550 reitti muuttuu kulkemaan vuoden 2019 alusta Tapiolan uuden bussiterminaalin kautta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+1 ap / arki / la / su

+270 000 € vuonna 2019 ja +270 000 € vuositasolla

Linja 551 Pasila-Otaniemi-Tapiola-Westendinasema

Linja 510 Pasila-Otaniemi-Tapiola-Westendinasema

Linjan 551 reitti muuttuu kulkemaan Tapiolan uuden bussiterminaalin kautta Westendinasemalle vuoden 2019 alusta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+2 ap / arki ja +1 ap / la

+440 000 € vuonna 2019 ja +440 000 € vuositasolla

Elokuussa 2019 linja 551 varaudutaan muuttamaan runkolinjaksi 510. Linjan 510 liikennöintikustannukset kasvavat verrattuna linjaan 551 mikäli nopeutustoimenpiteitä ei saada tehtyä. Mikäli nopeutustoimenpiteet tehdään, laskevat linjan 510 liikennöintikustannukset linjaan 551 verrattuna, vaikka automäärä kasvaisikin sunnuntailiikenteessä.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+2 ap / su tai +1 ap / su

+50 000 € vuonna 2019 ja +120 000 € vuositasolla tai -10 000 € vuonna 2019 ja -40 000 € vuositasolla

Linja 560 Matinkylä – Myyrmäki – Malmi – Rastila

Jatketaan runkolinjaa 560 Myyrmäestä Matinkylään reittiä Myyrmäki – Lintumetsä – Leppävaara – Turunväylä – Kehä II – Suurpelto – Matinkylä elokuussa 2019. Jatko edellyttää Lintulaaksontien jatkeen rakentamista Vihdintielle asti.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+13 ap / arki, +10 ap / la ja + 7 ap / su

+1,6 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja +3,8 miljoonaa euroa vuositasolla

MUUTOKSET VANTAAN SISÄISILLÄ LINJOILLA JA VANTAAN SUUNNAN SEUTULINJOILLA**Muutokset vuonna 2017****Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman muutokset**

Linja 554(K) korvataan Koillis-Helsingin linjastosuunnitelman mukaisesti linjalla 553(K), joka liikennöi Hakunilasta Porttipuiston liikekeskusten kautta Heikinlaaksoon, Malmille ja Pukinmäen asemalle sekä edelleen linjan 554(K) reittiä Leppävaaraan. Linja 553 korvaa Heikinlaaksoon lyhenevän linjan 74 Porttipuistossa. Itäkeskuksen ja Malmin välillä linjan 554(K) korvaa uusi linja 561B.

Ei merkittävää kustannusvaikutusta.

Linja 561 Itäkeskus – Malmi – Tammisto – Aviapolis**Linja 576 Tikkurila – Koivuhaka – Aviapolis – Seutula – Kivistö****Linja 612 Tammisto – Koivuhaka – Tikkurila**

Linjan 561 reittiä jatketaan syksyllä 2017 Aviapoliksesta Koivuhaan ja Viertolan kautta Tikkurilan matkakeskukselle. Reitin jatkamisen myötä muodostuu vaihdoton ja melko tiheä yhteys Tammistosta Valimotien varren liikekeskuksilta Tikkurilaan. Samassa yhteydessä tälle yhteysvälille perustettu asiointilinja 612 voidaan lakkauttaa. Linjaa 612 liikennöidään elokuusta 2016 alkaen arkisin noin klo 7 – 18 tunnin vuorovälillä. Linja 561 liikennöi arkisin ruuhka-aikoina 15 minuutin välein, arkisin ja lauantaisin päiväsaikaan 20 minuutin välein sekä sunnuntaisin 30 minuutin välein. Linjan 561 jatkeella on mahdollista parantaa palvelutasoa myös Viertolassa Tikkurilantien ympäristössä, missä asutus on lisääntymässä. Viertolanrannan ja Tikkurilan eteläosan sekä Tikkurilan matkakeskuksen välillä nykyinen palvelutaso on heikko erityisesti sunnuntaisin, jolloin liityntäyhteys asemalle on vain kerran tunnissa. Reittimuutos palvelee myös Veromiehen, Aviapoliksen ja Koivuhaan työmatka- ja asiointiyhteyksiä. Linjan 561 jatke Tikkurilaan mahdollistaa myös linjan 576 reitin muuttamisen Tikkurila – Aviapolis -välillä siten, että Ruskeasannan eteläosaan voidaan tarjota kokopäiväinen ja myös viikonloppuisin liikennöitävä yhteys Tikkurilasta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset :

+1 ap / arki, +1,5 ap / la, su

186 000 € vuonna 2017 ja 390 000 € vuositasolla

Linja 562 Mellunkylä – Tikkurila – Aviapolis

Linjalle 562 lisätään auto keväälle 2017 kasvaneiden ajoaikojen vuoksi. Lisäautoa ei enää tarvita kesällä 2017, kun Tikkurilan terminaalien viereisen hotellin rakennustyöt ovat siinä vaiheessa, jolloin linja 562 pääsee ajamaan terminaalien eteläisen sisäänkäynnin kautta.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset :

1 ap / arki ja 1 ap /su

+100 000 € vuonna 2017 ja + 100 000 € vuositasolla

Muutokset vuonna 2018**Linja 39 Kamppi – Munkkiniemi – Konala / Malminkartano – Myyrmäki**

Linjaa jatketaan Kampista Eiraan, linjan 18 päätepysäkillä saakka. Muutos parantaa oleellisella tavalla matkustajapalvelua ylikuormitetulla Munkkivuori – Töölö – Kamppi – Eira -akselilla.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset :

2 ap / arki ja 1 ap /su

+170 000 € vuonna 2018 ja + 420 000 € vuositasolla

Muutokset vuonna 2019

Kalasataman alueen linjastomuutokset

Kalasataman keskuksen bussiterminaali valmistuu arviolta vuonna 2018. Kalasataman linjaston idealuonnoksen mukaan osa Lahdenväylän suunnan seutulinoista (linjat 722, 724, 731, 739 ja 751) siirretään kulkemaan Kumpulasta Hermannin rantatietä Kalasatamaan syysliikenteen alkaessa 2018. Linjat eivät tällöin enää aja Rautatientorille asti lukuun ottamatta linjojen 724, 731 ja 739 yöliikennettä.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

-4 ap / arki

-240 000 € vuonna 2018 ja -600 000 € vuositasolla

Linja 560 Matinkylä – Myyrmäki – Malmi – Rastila

Jatketaan runkolinjaa 560 Myyrmäestä Matinkylään reittiä Myyrmäki – Lintumetsä – Leppävaara – Turunväylä – Kehä II – Suurpelto – Matinkylä. Jatko edellyttää Lintulaaksontien jatkeen rakentamista Vihdintielle asti.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

+13 ap / arki, +10 ap / la ja + 7 ap / su

+1,6 miljoonaa euroa vuonna 2018 ja +3,8 miljoonaa euroa vuositasolla

Linja 570 Aviapolis – Tikkurila – Mellunmäki

Muutetaan bussilinja 562 runkolinjaksi 570. Muutos edellyttää nopeutustoimien toteuttamista katuverkkoon. Nopeutustoimien suunnittelu on parhaillaan käynnissä.

Autopäivä- ja kustannusmuutokset:

Ei autopäivä- eikä kustannusmuutosta

MUUTOKSET KERAVAN SISÄISILLÄ LINJOILLA JA KERAVAN SUUNNAN SEUTULINJOILLA

Muutokset vuonna 2017

Ei suunniteltuja muutoksia.

Muutokset vuonna 2018

Ei suunniteltuja muutoksia.

Muutokset vuonna 2019

Ei suunniteltuja muutoksia.

MUUTOKSET KIRKKONUMMEN SISÄISILLÄ LINJOILLA JA KIRKKONUMMEN SUUNNAN SEUTULINJOILLA**Muutokset vuonna 2017**

Kirkkonummen bussilinjastoon toteutetaan säästöjä vuosina 2016 ja 2017. Säästöt kohdistuvat ensisijaisesti kesäliikenteeseen sekä niihin sisäisten linjojen lähtöihin jotka eivät palvele koululaisia. Säästöillä tavoitellaan n. 300 000 euron suuruista kustannusvähennystä vuositasolla.

Muutokset vuonna 2018

Ei suunniteltuja muutoksia.

Muutokset vuonna 2019

MUUTOKSET SIPOON SISÄISILLÄ LINJOILLA JA SIPOON SUUNNAN SEUTULINJOILLA

Muutokset vuonna 2017

Ei suunniteltuja muutoksia.

Muutokset vuonna 2018

Ei suunniteltuja muutoksia.

Muutokset vuonna 2019

KUNTAOSUUKSIEN LASKENTAPERUSTEET

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE-KUNTAYHTYMÄÄ KOSKEVA PERUSSOPIMUS

HSL-liikenteen kulut ja tuotot kohdennetaan jäsenkunnille perussopimuksessa esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut kohdistetaan palvelujen käytön mukaisesti ja lipputulot kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella.

JOUKKOLIIKENTEEN KULUJEN JAKO

Perussopimuksessa jäsenkunnille jaettavat kulut on jaettu:

- operointikuluihin (liikennöintikorvaukset)
- tilaajaorganisaation suunnittelu, hallinto- yms. kuluihin
- infrakuluihin

Liikenteen operointikulut

Operointikuluilla tarkoitetaan ostopalveluina hankittavan joukkoliikenteen liikenteenhoidon kustannuksia. Kuntien maksuosuudet operointikuluista määritellään liikennemuodoittain kunkin kunnan asukkaiden tekemien matkustajakilometrien perusteella.

Bussiliikenne

Kulut jaetaan kunnille linjastokohtaisesti (Helsingin sisäiset linjat, Espoon ja Kauniaisten sisäiset linjat, Vantaan sisäiset linjat, Keravan sisäiset linjat, seutulinjat PKS, seutulinjat Kerava, U-linjat PKS, U-linjat Kirkkonummi) kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut linjastokohtaiset matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja viimeisen käytettävissä olevien kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella.

Nousuina käytetään lippulajeittain laskettuja vuositasen nousuja, jotka on kohdistettu kunnille matkakortin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella.

Sisäisten linjojen ja U-linjojen osalta kuntakohtaiset keskimatkat perustuvat viimeisten lippulajitutkimusten mukaisiin linjastokohtaisiin keskimatkoihin. Seutulinjoiden osalta kunnittaiset keskimatkat lasketaan vuosittain linja/linjayhdistelmäkohtaisten nousujen ja viimeisten lippulajitutkimusten mukaisten linja/linjayhdistelmäkohtaisten keskimatkatietojen perusteella.

Vuositasen nousujen ja keskimatkojen perusteella lasketaan linjastokohtaiset matkustajakilometrit kunnittain. Niistä lasketaan edelleen jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan kulut kunnille.

Junaliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten nousujen ja matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan lippulajitutkimuksista saatavien nousujen ja keskimatkatietojen perusteella.

Junaliikenteen operointikulut on uuden sopimuksen myötä jaettu kunnille matkustajakilometreistä ja nousuista laskettujen kuntakohtaisten jako-osuuksien painotettuna keskiarvona. Painoina on käytetty kummallekin

osatekijälle 0,5. Uuden junakaluston käyttöönoton myötä pääomakustannukset nousevat merkittävästi ja pelkästään matkustajakilometreihin perustuva kuntajako kohdistaisi 3. vyöhykkeen kunnille kohtuuttoman suuret kustannukset. Tarvittavan kalustomäärän kannalta ratkaisevaa on maksimikuormitus eli nousujen määrä, ei matkojen pituus.

Metroliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen metroliiikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan metroliiikenteen kulut kunnille.

Raitiovaunuliikenne

Kulut jaetaan kunnille viimeisten käytettävissä olevien matkustajalaskentojen ja lippulajitutkimusten pohjalta laskettujen kuntakohtaisten matkustajakilometrien perusteella.

Matkustajakilometrit kunnittain lasketaan matkustajalaskennoista saatavien nousujen ja lippulajitutkimuksista saatujen kuntalaisuusjakautumien ja keskimatkatietojen perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen raitiovaunuliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan raitiovaunuliikenteen kulut kunnille.

Lauttaliikenne

Kulut jaetaan kunnille kohdistettujen matkustajakilometrien perusteella.

Kunnille kohdistetut matkustajakilometrit lasketaan matkakorttijärjestelmästä saatavien nousujen ja kuntakohtaisten keskimatkatietojen perusteella.

Nousuina käytetään lippulajeittain laskettuja vuositasen nousuja, jotka on kohdistettu kunnille matkakortin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella.

Kunnille kohdistetuista matkustajakilometreistä lasketaan edelleen lauttaliikenteen kustannusten jako-osuudet. Näillä jako-osuuksilla jaetaan lauttaliikenteen kulut kunnille.

Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto yms. kulut

Ko. kuluilla tarkoitetaan HSL-organisaation eri yksiköiden nettokuluja lukuun ottamatta operointikuluja.

Suunnittelu, hallinto yms. kulut kohdistetaan kunnille liikennemuodoittain/linjastoittain kuntien asukkaiden tekemien nousujen perusteella.

Kulut yhteensä kohdistetaan ensin eri liikennemuodoille/linjastoille sovituilla kertoimilla painotettujen nousujen jakautuman perusteella.

Eri liikennemuodoille/linjastoille kohdistetut yleiskustannukset yhteensä jaetaan edelleen kunnille matkustajakilometrien laskennassa käytettyjen kuntakohtaisten nousujen ja niistä laskettujen jako-osuuksien perusteella.

Infrakulut

Ennen vuotta 2012 käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Bussiliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille linjastoittain nousujen suhteessa.
- Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa.
- Junaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Lauttaliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Metroliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.
- Raitioliikenteen jl-infrakulut kohdistetaan jäsenkaupungeille/kunnille raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa.

Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien merkittävien joukkoliikenneinvestointien jl-infrakulujen kohdistamisesta jäsenkaupungeille/kunnille on sovittu erikseen. Tällaisia uusia merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja ovat sopimuksen mukaisesti ainakin Länsimetro ja Kehärata. Aikaisempi sopimus joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamisesta jää sellaisenaan voimaan.

Vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otetun joukkoliikenneinfran osalta noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Junaliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille junaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Lauttaliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille lauttaliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Metroliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille metroliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.
- Raitioliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille raitioliikenteeseen tehtyjen nousujen suhteessa kunnittain.

Bussiliikenteen infrakulut kohdistetaan jäsenkunnille linjastoittain nousujen suhteessa. Bussiliikenneterminaalien osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille terminaalista tehtyjen lähtöjen suhteessa. Joukkoliikennekatujen, -tunnelien ja siltojen osalta kulut kohdistetaan ensin linjastoille kyseisen joukkoliikennekadun, -tunnelin tai –sillan läpi kulkevien vuorojen suhteessa.

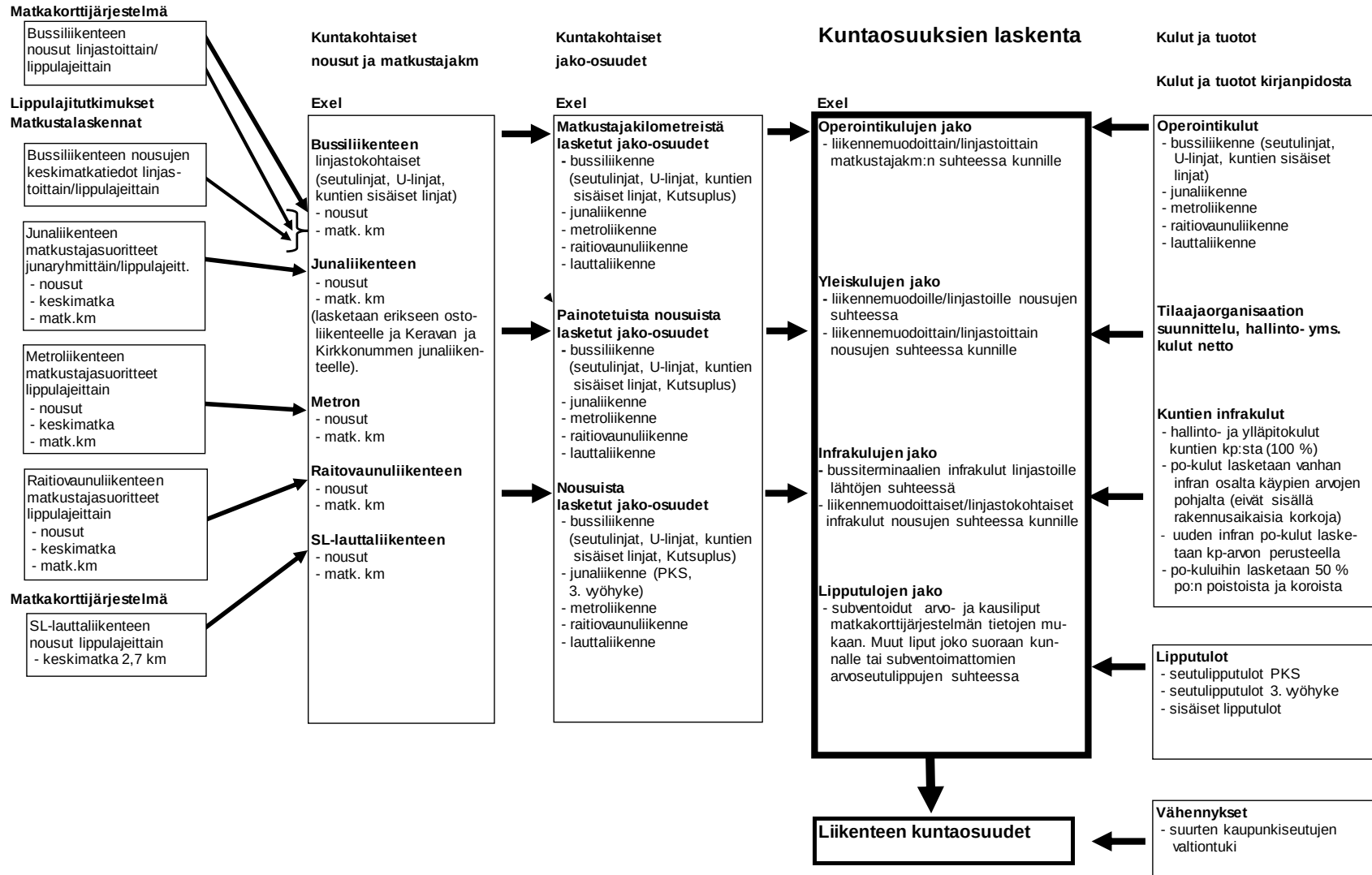
LIPPUTULOT

Seutulipputulot kohdistetaan kunnille matkakortin kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne seutulipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisilla aikuisten ja lasten arvoseutulipuilla tehtyjen nousujen perusteella. Kehäradan tuomista lisääntyneistä kertaseutulipputulosta vuosittain kohdistetaan kolme (3) miljoonaa euroa Vantaan kaupungille kattamaan Vantaalle kohdistuvia Kehäradan infrakustannuksia.

Sisäiset lipputulot kohdistetaan sen kunnan lipputuloksi, jonka lipuista on kysymys.

Poikkeuksena ovat toisten kuntien asukkaiden ostamat ko. kunnan sisäiset subventoidut liput. Nämä lipputulot kohdistetaan kortin kuntalaisuuden mukaan. (Näiden lippujen käyttöä vastaava osuus operointi, yleis- ja infrakuluista kohdistetaan myös kortin kuntalaisuuden mukaan).

HSL-organisaation kulujen ja tuottojen kohdistaminen kunnille

KUNTAOSUUKSIEN LASKENTA KAARIMALLISSA

Tausta:

Joukkoliikenteen kaarimalliin siirryttäessä kaikki lipputyypit muuttuvat, mikä vaikuttaa lipputulojen ja kustannusten kohdentamiseen HSL:n jäsenkunnille.

Kaarimallissa kuntien sisäisiä lippuja ei enää ole, vaan kaikki vyöhyketyypit ovat seudullisia. Kaarimallissa lipputulot on jaettava nykyisten seutulippujen jakoperiaatteilla eli korttien kuntalaisuustietojen perusteella. Kohdistamattomat lipputulot, kuten kertaliput, on jaettava olettaen niiden käytön vastaavan esimerkiksi henkilökohtaisten aikuisten ja lasten arvolippujen käyttöä.

Operointikustannukset jaetaan nykyisin kunnille käytön mukaan. HSL:n linjasto on ensisijaisesta seudullinen kokonaisuus, mutta tällä hetkellä bussilinjat on kustannusten jakovaiheessa jaettu eri kuntien sisäisiin ja eri suuntien seudullisiin linjastoihin. Kustannusten jakautumiseen HSL:n jäsenkunnille vaikuttaa se, millä periaatteilla linjat on jaettu eri linjastoryhmiin.

Kuntaosuuslaskentaa on kaarimallin käyttöönoton muutostilanteessa mahdollista tarkastella kokonaisuutena sekä hakea vaihtoehtoja lipputulojen, operointikustannusten ja yleiskustannusten kohdentamiselle kunnille.

Vaihtoehtoja nykyiselle kuntaosuuslaskennalle kaarimallissa:

1. Nykymalli

- Kaarimallin lipputulot jaetaan kuten nykyiset seutuliput.
- Kustannukset jaetaan kuten nykyisin, eli operointikustannukset jaetaan liikennemuodoittain / linjastoittain.
- Nykymallin periaatteita selostettu tarkemmin liitteessä 6.

2. Nykymallin sovellus: operointikustannukset jaetaan liikennemuotokohtaisina kokonaisuuksina

- Kaarimallin lipputulot jaetaan kuten nykyiset seutuliput.
- Kustannukset jaetaan muuten kuten nykyisin, mutta operointikustannuksia ei enää jaeta linjastoittain, vaan liikennemuotokohtaisina kokonaisuuksina.

Erona nykymalliin: kaikkia bussilinjoja käsitellään yhtenä kokonaisuutena, eli niiden kustannukset jaetaan bussien kokonaiskäytön mukaan nykyisten seutulinjoiden tapaan

Vaihtoehtojen 1 ja 2 havaitut ominaisuudet:

Myönteisiä ominaisuuksia	Kielteisiä ominaisuuksia
+++ Ei muutostarvetta perussopimukseen	- - - Pienten jäsenkuntien osalta lippulajitutumusten otoksen satunnaisuus voi vaikuttaa merkittävästi lopputulokseen.
+ Periaatteiltaan tuttu	- - Vaatii paljon lähtötietoja ja työlästä laskea.
	- - Laskentaprosessi liian hidas kuntien tarpeisiin nähden.
	- Kuntaosuuksien muuttuminen linjastomuutosten myötä riippuu siitä, miten linjoja on päätetty ryhmitellä linjastoiksi.

3. Malli 3, ns. alijäämämalli

Operointi- ja yleiskustannuksista vähennetään tulot ja kuntaosuuksiin jäsenkunnille jaetaan yhtä alijäämää jakokertoimilla, jotka voivat perustua esimerkiksi johonkin tai joihinkin seuraavista tekijöistä:

- Asukasmäärät kunnittain ja kaarittain, kaaret A–D
- Tarjottu palvelutaso, kuten liikennemuodoittain ja pysäkeittäin tapahtuvat lähdöt
- Joukkoliikenteen käyttö, kuten tehdyt nousut ja / tai matkustajakilometrit kuntalaisuussittain

Alijäämämalli vaatii perussopimukseen päivityksiä, mutta yksinkertaistaisi kuntaosuuslaskentaa ja voisi mahdollistaa vaihtoehtoissa 3a ja 3b myös kuntalaisuustiedoista eroon pääsemisen

Vaihtoehtojen mallien ominaisuuksia ja vertailua

Vaihtoehtojen mallien vertailua	1, 2: nykymalli ja sen sovellus	3a: alijäämän jakajana asukasmäärät	3b: alijäämän jakajana tarjonta	3c: alijäämän jakajana jl:n käyttö
HSL:n perussopimus	ei muutostarvetta	muutostarve	muutostarve	muutostarve
Kuntaosuuslaskennan lähtötietotarpeet	suuret	pienet	pienet	suurehko
Laajat lippulajitutkimukset	tarvitaan	ei tarvita	ei tarvita	tarvitaan
Kuntaosuuslaskennan laskentaprosessin nopeus	hidas	nopea	nopea	hitaahko
Kuntaosuuksien ennakoitavuus	-	nykyistä parempi	nykyistä parempi	-
Kuntaosuuksien reagointi linjasto- ja palvelutasomuutoksiin	riippuu linjojen ryhmittelystä	ei reagoi	reagoi oikeasuuntaisesti	reagoi oikeasuuntaisesti
Kuntalaisuustiedosta luopuminen, lippujärjestelmän yksinkertaistus	ei mahdollista	mahdollista	mahdollista	ei mahdollista

Alustavan selvityksen johtopäätökset

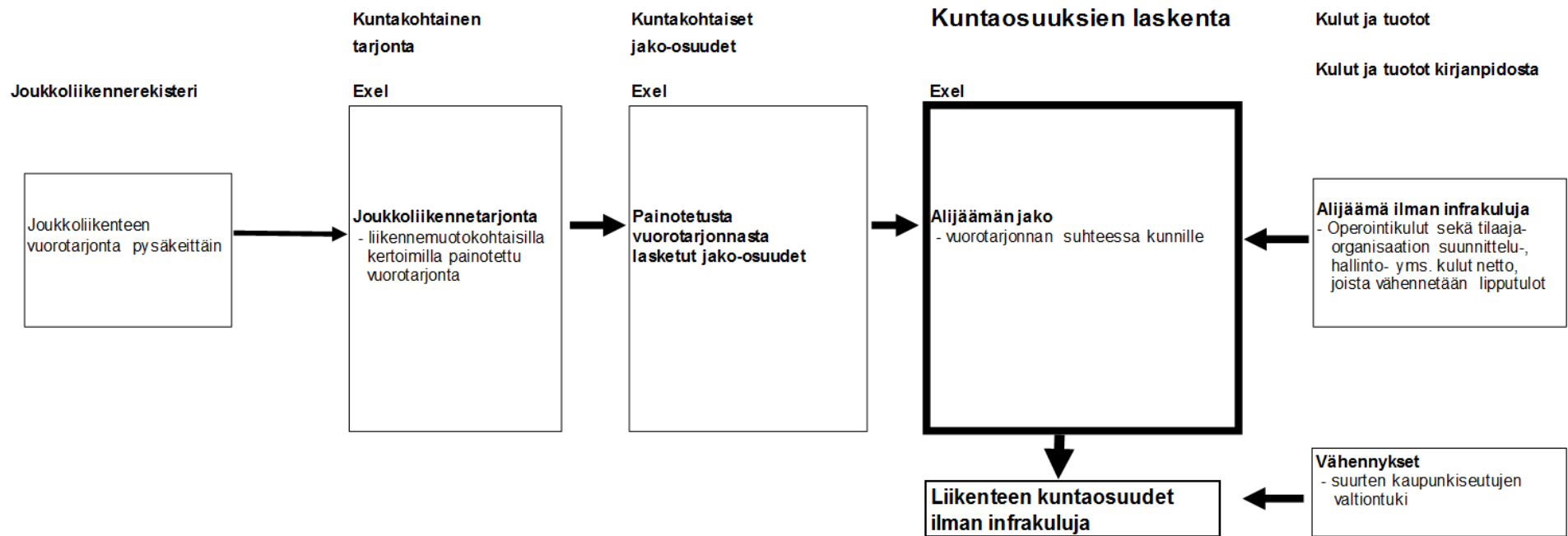
Malli 3, jossa kuntaosuuksina jaetaan pelkkää alijäämää, vaikuttaa kehityskelpoiselta vaihtoehdolta: jollain tavalla painotetun tarjonnan (3b) käyttö jakajana olisi selkeä ja reagoisi muutoksiin:

- Tarjonnan lisäys näkyisi ko. kunnan alijäämäosuuden kasvuna, mikä toimisi ”oikeammin” kuin nykymalli, jossa operointikustannukset jaetaan liikennemuodon kokonaiskäytön mukaan.
- Kunta voisi selkeämmin vaikuttaa omilla päätöksillään kuntaosuuteensa.
- Kehyskunnista ratakunnille HSL-jäsenyys toisi nykymallilla suuret kustannukset, kun PKS:n junakustannuksia jyvittyy matkustajakilometrisuoritteiden vuoksi niille suhteellisesti ottaen paljon => alijäämämalli olisi ko. kunnille edullisempi ja mahdollisesti oikeudenmukaisempi.
- HSL-liikenteen tehostuminen tai kilpailuttamisessa onnistuminen hyödyttäisi mallissa kaikkia kuntia, kun jaetaan pelkkää toiminnasta syntyvää alijäämää.

- Alijäämän jakosuhteet eivät reagoi lipunhintasuhteiden muutoksiin, joten vyöhykkeiden välisiä hintasuhteita ei voi tässä mallissa muuttaa usein, toisaalta lippujen väliset hintasuhteet on jo päätetty.
- Malli kannustaisi pidentämään linjojen pysäkkivälejä, sillä pysäkkien määrä vaikuttaa tässä mallissa 3b. alijäämäosuuden määritykseen.

Esimerkki kuntaosuuksien laskentaprosessista tulevaisuudessa alijäämämallin mukaisesti toteutettuna (malli 3b):

HSL-organisaation kulujen ja tuottojen kohdistaminen kunnille, ilman infrakuluja

Lyhenne	Selite
ASTY	Asiakastytyväisyystutkimus.
ASTY Web	Asiakastytyväisyystutkimuksen nettietokanta.
BEST	Benchmarking European Service of public Transport. BEST:ssä tutkitaan yhtenäisellä menetelmällä Pohjoismaiden pääkaupunkien sekä eräiden Keski-Euroopan kaupunkien asukkaiden tyytyväisyyttä joukko-liikenteeseen.
Cloudia	HSL:n käytössä oleva järjestelmä hankintojen sähköiseen kilpailutukseen.
CRM	Customer Relationship Management eli asiakkuuksien johtaminen.
CO ²	Hiilidioksidin kemiallinen kaava.
Dilax	Automaattisia laskentalaitteita valmistava yritys. Dilaxin laitteita on käytössä busseissa ja lähijunissa.
Dynasty	HSL:n käytössä oleva asianhallintajärjestelmä.
eBusSystems	Hanke, jossa kehitetään sähköbussijärjestelmää latausverkostoineen.
ePELI	HSL:n alueelle muodostettava tulevaisuuden bussiliikenteen innovointiympäristö. ePELI:n ytimessä on kokeiluluonteinen sähköbussiliikenne, joka toimii kokeilu- ja kehitysalustana.
ELY	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
ENN	Ennuste (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. ENN2015 = Vuoden 2015 ennuste (osavuositarkastus 2/2015).
HASTUS	Horaires et. Assignations pour Systeme de Transport Urbain et Semi-urbain, ohjelmisto, jolla suunnitellaan HSL:n bussi- ja ratikkaliikenteen aikataulut. Lyhenteen vapaa käänös: "Kaupunkien ja taajamien kuljetusjärjestelmien aikataulut ja toimeksiannot"
HEHA	Liikkumistutkimus tai henkilöhaastattelututkimus.
HELMI	Helsingin liikennevaloetus busseille ja ratikoille, tuottaa myös ajoaika-tilastoja ja välittää reaaliaikaista tietoa vaunujen kulusta (pysäkinäytöt ja vaununäytöt).
HILMA	Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämä ilmoituskanava, jossa ilmoitetaan julkisista hankinnoista.
HKL	Helsingin kaupungin liikennelaitos.
HLJ	Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (2015).
HR	Human Resources, henkilöstö-, henkilöstöasiat
HSL	Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä.
HSL-alue	HSL:n jäsenkuntien (Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo) muodostama alue.
HSLH	Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän hallitus.
ICT / IT	Informaatioteknologia (vanh. automaattinen tietojenkäsittely/ATK).
IoT-maailma	Internet of Things, esineiden internet. Internet-verkon laajentuminen laitteisiin ja koneisiin, joita voidaan ohjata, mitata ja sensoroida internet verkon yli.
IP-lukija	Matkakortin itsepalvelulukija junissa, busseissa, raitiovaunuissa ja asemilla.
JOLA Web	Joukkoliikenteen laatututkimuksen raportoinnin ja tilastoinnin tietojärjestelmä.

Lyhenne	Selite
JORE	Joukkoliikennerekisteri, johon on koottu kaikki linjojen reittejä ja aikatauluja koskevat tiedot.
KOLA	Bussiliikenteen korvauslaskennan ohjelma.
KUHA	Metropolialueen liikenneinfrastruktuurin pienet kustannustehokkaat hankkeet.
KUUMA	KUUMA-seutu muodostuu pääkaupunkiseudun ympärillä sijaitsevista 10 kehyskunnasta. KUUMA-kuntia ovat Hyvinkää, Järvenpää, Kirkkonummi, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti.
LATI-Web	Suomenlinnan liikenteen tilastojen nettitietokanta.
LIIPY	Liityntäpysäköinti.
LIJ	Lippu- ja informaatiojärjestelmä (-hanke).
L-INFO	Liikennetietokanta, kaikki muut tiedot paitsi asiakasrekisteri, tietoa myös myyntilaitteiden kautta.
LIPTU	Lippulajitutkimus, joita tehdään HSL:n perussopimuksen mukaisesti vuosittain eri joukkoliikennemuodoissa.
LISSU	Linjastosuunnittelun analyysityökalu.
LISU	Liikennöintisuunnitelma, jossa suunnitellaan seuraavan liikennöintivuoden (kesäkausi ja talvikausi) liikenteen toteutus (tarkat reitit & liikennetarjonta). Tulevan kesän ja talvikauden aikataulut laaditaan Lisun pohjalta.
LITU	Laaja liikennetutkimus, joka koostuu osatutkimuksista (esim. HEHA).
Livi	Liikennevirasto.
LMJ	Valtakunnallista Waltti-korttia hallinnoiva Lippu- ja maksujärjestelmä Oy.
LVM	Liikenne- ja viestintäministeriö.
MaaS	Mobility as a Service (MaaS) eli Liikkuminen Palveluna. Kokonaisuus, jossa liikkumistarpeet on paketoitu kokonaisuuksiksi ja käyttäjä päättää millaisia osia hän haluaa pakettiinsa ostaa.
MAL	Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne.
MASU	Maankäyttösuunnitelma.
MKJ	Matkakorttijärjestelmä (nykyinen lippujärjestelmä, joka uusitaan LIJ-hankkeessa).
MONO	Aikataulu- ja informaatiomonitorien ohjaus (aikataulunäytöt esim. asemilla).
MUULI	Muuttuneen liikenteen ohjelma (esim. ajamattomat vuorot, kalustemuutokset).
NO ₂	Typpidioksidin kemiallinen kaava.
POLISE	Liikennepoliittisten valintojen vaikutukset suurilla pohjoismaisilla kaupunkiseuduilla.
PÄÄVE	Helsingin seudun pääpyöräilyverkon ja laatukäytävien määrittely.
Ruter As	Yhtiö joka suunnittelee, järjestää ja markkinoi joukkoliikennettä Oslon ja Åkerhusin alueella Norjassa.
SAVU	Saavutettavuustarkastelut.
SÄHKE2	Arkistolaitoksen SÄHKE2-normi, joka ohjaa julkishallinnon asiakirjahal-

Lyhenne	Selite
	lintaa sähköisessä toimintaympäristössä.
TA	Talousarvio (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TA2016 = vuoden 2016 talousarvio.
TAE	Talousarvioennuste / alustava talousarvio (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TAE2017 = vuoden 2017 talousarvioennuste.
TIETO-Web	HSL:n avaintunnusluvut sisältävä nettitietokanta.
TOJ	Tiedonohjausjärjestelmä.
TOS	Tiedonohjaussuunnitelma.
TS	Taloussuunnitelma (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TS2017 = vuoden 2017 taloussuunnitelma.
TLJ	Taksa- ja lippujärjestelmä –hanke, jossa valmistellaan HSL-alueen uutta vyöhykehinnittelumallia.
TP	Tilinpäätös (lyhennettä käytetään taloustaulukoiden sarakeotsikoissa), esim. TP2014 = vuoden 2014 tilinpäätös.
TTS	Toiminta- ja taloussuunnitelma, joka laaditaan kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. TTS sisältää mm. strategiasuunnitelman sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Alustavasta TTS:sta pyydetään vuosittain jäsenkuntien lausuntoja elokuun loppuun mennessä.
TVV	Waltti-järjestelmän kehittäjänä toimii TVV lippu- ja maksujärjestelmä Oy, joka on kuntien ja valtion yhteinen IT-palvelu- ja hankintayhtiö.
Waltti	Valtakunnallinen matkakorttihanke.

10 § Ympäristöministeriön päätös maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen lunastuslupahakemukseen / noin 43,4 ha:n suuruinen alue Keimolan kylässä sijaitsevasta Saras-nimisestä kiinteistöstä / tiedoksi

VD/10411/10.00.01.02.00/2014
HP/KK/JB

Kaupunginvaltuusto on 20.4.2015 § 18 päättänyt hakea ympäristöministeriöltä maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 1 ja 3 momentin nojalla lupaa saada lunastaa Vantaan kaupungille noin 43,4 hehtaarin suuruinen alue Keimolan kylässä sijaitsevasta Saras-nimisestä tilasta (92-406-3-245), joka Marja-Vantaan osayleiskaavassa on osoitettu asuntorakentamiseen ja siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen.

Ympäristöministeriö on 18.8.2016 antamallaan päätöksellä (Dnro YM1/541/2015) myöntänyt Vantaan kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 3 momentin nojalla lunastuslupan hakemuksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 10

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi ympäristöministeriön 18.8.2016 antama päätös Dnro YM1/541/2015, ja
- b) tyytyä päätökseen.

Käsittely:

Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan muutti päätösesitystään poistamalla kohdan b) tyytyä päätökseen.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Liite:

- Ympäristöministeriön päätös Dnro YM/541/2015, 18.8.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistöpäällikkö Kai Ketelimäki, puh. 09 8392 3816, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Aleksanterinkatu 7, Helsinki
00023 VALTIONEUVOSTO
puhelin (vaihde) 0295 250 000

PÄÄTÖS**Dnro YM1/541/2015****18.08.2016**

ASIA Päätös maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen lunastuslupahakemukseen

HAKIJA Vantaan kaupunki

HAKEMUKSEN KOHDE

Vantaan kaupunki on ympäristöministeriöön 5.6.2015 saapuneella hakemuksella pyytänyt ympäristöministeriöltä maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) 99 §:n 1 ja 3 momenttiin perustuen lunastuslupaa noin 43,4 hehtaarin suuruiseen määrään Vantaan kaupungin Keimolan kylässä sijaitsevasta Saras -nimisestä tilasta, kiinteistö-tunnus 92-406-3-245.

Tilan omistavat Meri Alli Ingrid Sarinin ja Kurt Erik Sarinin kuolinpesät.

KOHDETIEDOT JA ALUEEN KAAVATILANNE

Lunastettavaksi haettu alue sijaitsee Luoteis-Vantaalla Hämeenlinnanväylän varrella, välittömästi rakenteilla olevien Kivistön keskusta-alueen ja Keimolanmäen pohjois-puolella. Etäisyyttä rakenteilla oleviin kaupunginosiin ja Kivistön asemaan on noin 1-2 km. Alueen eteläosa rajautuu asemakaavoitettuun pientalovaltaiseen alueeseen, jolle yhdyskuntatekniikka on jo rakennettu tai rakenteilla. Vesihuollon osalta lunastetta-vaksi esitetty alue vaatii lisäkapasiteetin rakentamista.

Vantaan kaupungin yhdyskuntarakenteen luontevana kasvusuuntana alueen käyttö-tarvetta lisäävät suunnitellut Hämeenlinnanväylän uudet liittymät, Klaukkalan suun-nan rata asemavarauksineen, yleiskaavassa osoitettu Kehä IV:n linjaus ja sen mahdol-linen jatke länteen sekä Klaukkalan ohikulkutie ja sen mahdollinen jatke itään.

Lunastettavaksi haettu alue on tällä hetkellä viljeltyä peltoa ja metsää. Yhteensä noin 19,8 hehtaarin suuruiset viljellyt alueet on vuokrattu ulkopuoliselle maanviljelijälle. Alueella sijaitsee kolme vuosina 1920 - 1940 valmistunutta arvotonta ja purkukuntois-ta talousrakennusta.

Lunastettavaksi haetulla alueella on voimassa kaupunginvaltuuston 19.6.2006 hyväk-symä oikeusvaikutteinen Marja-Vantaan osayleiskaava, joka tuli voimaan 9.7.2008. Alue on osayleiskaavassa osoitettu noin 25,2 hehtaarin osalta pientaloalueeksi (A4), noin 8,3 hehtaarin osalta suojaviheralueeksi (EV), noin 3,3 hehtaarin osalta urheilu- ja

virkistyspalvelujen alueeksi (VU), noin 2,9 hehtaarin osalta lähivirkistysalueeksi (VL) ja noin 3,7 hehtaarin osalta tieliikenteen alueeksi (L), eli pääosin asuntorakentamiseen ja siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen. Osa lunastettavaksi esitetystä alueesta sijaitsee Marja-Vantaan osayleiskaavassa lentomeluvyöhyke 3:ksi (LDEN 50-55 dB) osoitetulla alueella. Osalla alueesta on voimassa yleiskaavan määräysten perusteella rajoitus maisemaa muuttavien töiden suorittamiseen ilman lupaa (MRL 128 §). Vantaalla lentomelu rajoittaa voimakkaasti maankäyttöä, erityisesti asuinalueiksi tarkoitettujen alueiden sijoittumisen osalta.

Lunastettavaksi haetulla alueella ei ole voimassa asemakaavoja.

HAKEMUKSEN YLEISPERUSTELUT

Marja-Vantaan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet siten, että Helsingin seudulla luodaan alueidenkäyttölliset edellytykset asuntorakentamiselle ja sen tarkoituksenmukaiselle sijoittumiselle, joukkoliikenteelle sekä hyvälle elinympäristölle. Seudun alue- ja yhdyskuntarakenetta kehitetään väestönkehityksen edellyttämällä tavalla ja kasvusuunnat on valittu hyödyntämällä joukkoliikenteen, erityisesti raideliikenteen sekä seutua ympäröivän kaupunki- ja taajamaverkoston mahdollisuuksia. Alueiden käytön suunnittelulla ehkäistään yhdyskuntarakenteen hajautumista.

Lunastettavaksi haettu alue liittyy saumattomasti olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.

HAKEMUKSEN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Aluetta tarvitaan kaupungin suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen, jonka turvaamiseksi kaupunki on sitoutunut seudullisiin ja valtakunnallisiin sopimuksiin ja laatinut tavoitteisiin perustuvia pitkän tähtäimen investointisuunnitelmia.

Yleiskaava. Vantaan yleiskaavassa 1992, Helsingin seudun taajamaseutukaavassa ja maakuntakaavassa on esitetty Länsi-Vantaalla Martinlaakson rataa ja siihen tukeutuvaa kaupunkirakennetta jatkettavaksi pohjoiseen. Kaupunginvaltuusto päätti osayleiskaavan laatimisesta Marja-Vantaan alueelle hyväksyessään koko Vantaan yleiskaavan 1992. Osayleiskaavalla tarkennettiin ja muutettiin eräiltä osin yleiskaavassa 1992 osoitettua maankäyttöratkaisua. Osayleiskaavan laadintaan liittyi selvityksiä mm. kaupunkirakenteesta, palveluista, liikenteestä, luonnosta ja kulttuurimaisemista. Osayleiskaava antaa tällaisenaan toimintalinjoja alueen käyttöönotolle ja perustellun maankäyttöratkaisun eri osa-alueiden asemakaavoitukselle.

Maapoliittiset linjaukset. Vantaan kaupunginvaltuusto on 17.12.2012 hyväksynyt Vantaan maapoliittiset linjaukset kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta koskien. Linjauksia on kaupunginvaltuuston päätöksellä 22.9.2014 täydennetty ja tarkennettu erityisesti täydennysrakentamisen edistämiseksi.

Maapoliittisten linjausten tärkein tavoite on luoda kaupungille mahdollisuus rakentamisen ja tonttimarkkinoiden hallintaan. Maanhankinnan tärkein tehtävä on maan hankkiminen yhdyskuntarakentamisen tuleviin tarpeisiin. Asetetut tavoitteet saavutetaan luotettavimmin, kun maanhankinnat tehdään riittävän ajoissa, oikealla hinnalla ja oikeilta alueilta.

Ennen maapoliittisten linjausten voimaan tuloa Vantaan kaupunki on tehnyt maankäyttösopimuksia maanomistajien kanssa. Maapoliittisten linjausten tultua voimaan kaupunki ei ole tehnyt uusia maankäyttösopimuksia maanomistajien kanssa detaljikaavoittamattomista alueista.

Maapoliittisten linjausten mukaan Vantaan kaupungin ensisijainen maanhankintakeino, jolla pyritään turvaamaan kaupungin riittävä maanomistus eri käyttötarkoituksiin, on vapaaehtoinen kiinteistökauppa. Maapoliittisten linjausten tultua voimaan on Vantaan kaupunki ostanut laajoja yleiskaavassa asumistarkoituksiin osoitettuja alueita. Luoteis-Vantaalla maanhankinta on ollut erittäin aktiivista ja järjestelmällistä sekä kaupunki on käyttänyt etuosto-oikeuttaan useamman kerran.

Maa pyritään hankkimaan kaupungin omistukseen hyvissä ajoin ennen asemakaavoitusta. Omalle maalle kaavoitettaessa on etuna paitsi maanmyyntitulojen kanavointi osaksi yhdyskuntarakentamisen kustannusten kattamista, myös rakentamisen aika-
tauluttaminen ja sopeuttaminen kaupungin kasvu- ja palvelurakenteen tavoitteisiin.

Maapolitiikan kannalta keskeisessä korkeimman hallinto-oikeuden 9.11.2006 antamassa vuosikirjapäätöksessä KHO:2006:84 mainitaan mm. että: "Kunnalle kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n 1 momentin mukaisesti maapolitiikan harjoittaminen alueellaan. Maankäyttö- ja rakennuslailla ja siihen myöhemmin tehdyillä lain muutoksilla (222/2003) on lisätty kuntien käytettävissä olevia keinoja niiden maapolitiikan harjoittamisessa. Kuten lakien sisällöstä ilmenee, uudella sääntelyllä ei ole tarkoitettu rajoittaa kunnan valinnanmahdollisuuksia maapolitiikan eri keinojen käyttämisessä eikä supistaa kunnan mahdollisuutta käyttää lunastusta maanhankintaan."

Maankäyttö- ja rakennuslakiin lisätyllä 1.4.2015 voimaantulleella 5 a §:llä säädetään, että "Kunnan maapolitiikka käsittää kunnan maanhankintaan ja kaavojen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset yhdyskuntien kehittämiselle."

Aiesopimukset valtion ja Helsingin seudun kuntien välillä. Vantaa sitoutui vuoden 2008 alussa tehdyssä valtion ja Helsingin seudun kuntien asuntotuotantoa koskevassa aiesopimuksessa luomaan edellytykset keskimäärin 2000 uuden asunnon toteuttamiseen vuosittain seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen uusi maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistä tahtotilaa kuvaava aiesopimus 2012-2015 (MAL) on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.6.2012. Sopimuksella edistetään myös pitkäjänteistä, seudullista ajattelua sekä kuntien keskinäistä sopimista ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Sopimuksen mukaan kunnat sitoutuvat, muiden toimien ohella, luomaan edellytykset kiintiönssä mukaisen asuntotuotantotavoitteen toteutumiselle osoittamalla asemakaavoissa tarvittavan uuden rakennusoikeuden ja varmistamalla asemakaava-alueiden toteuttamisedellytykset. Lisäksi kunnat sitoutuvat liiteaineiston mukaisiin asuntotuotannon määrälliseen tavoitteeseen, joka Vantaan kaupungin osalta on keskimäärin 2000 asuntoa vuodessa. Marja-Vantaa on nimetty asuntotuotantotavoitteiden ensisijaisiksi kohdealueeksi.

Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen sopimus suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi on allekirjoitettu 25.8.2014. Sopimuksen tarkoitukse-

na on edistää Helsingin seudun suuria infrastruktuurihankkeita ja edistää samalla alueen asuntotuotantoa. Sopimuksessa Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat sitoutuneet nostamaan MAL-aiesopimuksen 2012-2015 kaavoitustavoitettaan 25 prosentilla. Vantaalla tämä tarkoittaa nykyisen aiesopimustavoitteen 200 000 k-m²/vuosi nostamista tasolle 250 000 k-m²/vuosi vuodesta 2016 alkaen.

Sopimuksessa on myös edellytetty, että asuntotuotantotavoitteen toteutumisen mahdollistamiseksi Helsingin seudun kunnat varmistavat asumiseen tarkoitettujen asemakaava-alueiden toteuttamisedellytykset ja tonttien käyttöön saamisen tehokkaimmalla mm. maapolitiikallaan.

Väestönkasvu ja asuntorakentamisen lähtökohdat. Vantaan väestöennuste koostuu kahdesta itsenäisestä osasta, koko kaupungin ennusteesta ja osa-alueittaisesta ennusteesta. Osa-alueittainen ennuste kattaa kaupunginosa- ja suuraluetason, siinä käsitellään ennustevuonna rakennettavan asuntokannan väestönlisäykset ja sitä vanhemmassa asuntokannassa, ns. vanhassa asuntokannassa, tapahtuvat väestönmuutokset erikseen. Koko kaupungin ennuste kattaa vuodet 2015-2040 ja osa-alueittainen ennuste vuodet 2015-2024. Vuoden 2014 alussa Vantaalla oli 208 098 asukasta. 1990-luvulta lähtien väestönkasvu on ollut melko tasaista, noin 2 000-2 500 henkilöä vuosittain. Väestöennusteen mukaan Vantaan väkiluvun ennustetaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä noin 25 980 henkilöllä niin, että kaupungin väkiluku on tuolloin 234 078 henkilöä. Kivistön suuralueen rakentaminen keskittyy Kivistön ja Keimolan kaupunginosiin, joissa rakennettavat alueet ovat uusia. Kivistön rakentaminen on vilkkaimmillaan vuonna 2015, mutta uudisrakentaminen jatkuu koko ennustejakson ajan. Kivistön kaupunginosaan tulee uutta väestöä 4 500 henkeä ja Keimolan kaupunginosaan 1 000 henkeä vuosina 2014-2023.

Tilastokeskuksen tuoreiden väestötilastojen mukaan Vantaan väkiluku oli vuoden vaihteessa (2014-15) 210 803 henkilöä. Väestönkasvu vuodesta 2013 vuoteen 2014 oli 1,3 prosenttia eli 2075 henkeä.

Uudisrakentamisen vaikutus väestönkehitykseen koostuu asuntorakentamisennusteesta (vuodet 2014-2023) ja viime vuosien perusteella lasketuista asumisväljyyksien keskiarvoista ja niiden kehitykseen perustuvista oletuksista. Vantaan asuntokuntarakenne on tasaisesti kehittynyt kohti pienempiä asuntokuntia. Vuoden 2008 alussa asuntokuntien keskikoko oli Vantaalla 2,16, kun se kymmenen vuotta aiemmin oli 2,30 henkilöä. Keskimääräisen asuntokuntakoon arvioidaan olevan vuonna 2017 noin 2,10 henkilöä. Asuntokuntien määrän lisääntyminen kasvattaa osaltaan asuntokysyntää.

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 6.4.2009 Vantaan kaupungin asunto-ohjelman vuosille 2009-2017. Asunto-ohjelmassa esitetään Vantaan kaupungin asuntopoliittiset linjaukset. Niiden tavoitteena on turvata Vantaalla asuntomarkkinoiden kysyntää vastaava asuntotuotanto. Asunto-ohjelmassa näytetään suuntaviivat ja tavoiteaikataulu tulevalle asuntorakentamiselle alueittain. Asunto-ohjelma on osa suurempaa kokonaisuutta eli kaupungin kokonaistrategiaa (Vantaan tasapainotettu strategia) ja Vantaan maankäytön toteuttamisen ohjelmointia. Sen tehtävänä on kuvata tulevien vuosien asuntorakentamista Vantaan kaupungin alueella. Ohjelmassa on kolme strategista tavoitetta, jotka asuinalueiden toteuttamiseen ja rakentamisen ajoitukseen liittyvien tavoitteiden kanssa ulottuvat vuoden 2017 loppuun asti.

Vuoden 2014 alussa Vantaan asuntorakentamisen laskennallinen asemakaavavaranto oli noin 1,8 milj. k-m², josta kerrostalovarantoa oli noin 500 000 k-m² (arvioitu riittävyys: 4 - 4,5 vuotta). Vuoden 2013 alussa kaupungin omistuosuus koko laskennallisesta asemakaavavarannosta oli vain noin 20 %. Täysin rakentamattomilla tonteilla kaupunki omisti maata noin 340 000 k-m², josta noin puolet eli 170 000 k-m² oli pientalotontteja (erillispientalot ja rivitalot) ja puolet kerrostalotontteja.

Maan tarve. Vantaan kaupungin maapoliittisissa linjauksissa on todettu, että "asunto- tuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta". Tällä hetkellä laskennallinen asemakaavavaranto riittää noin 4,5 vuodeksi, mikäli tavoitteena on 2000 asunnon rakentaminen vuosittain. Kaupunki on kuitenkin samanaikaisesti sitoutunut valtion ja Helsingin seudun kuntien välisessä sopimuksessa suurten infrahankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi kaavoittamaan 2500 asunnon tuotantoa vastaavan määrän uutta asuntorakennusoikeutta vuosittain. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi maanhankintaa on jo tehostettu ja asemakaavoitukseen ollaan palkkaamassa lisähenkilöstöä.

Vantaalla on rakennettu vuosien 2004-2014 aikana keskimäärin noin 440 erillispientaloasuntoa ja noin 150 rivitaloasuntoa vuosittain (vaihteluväli pientaloissa 290-641/vuosi ja rivitaloissa 56-343/vuosi). Kaupungin osuus erillispientalotonttien luovutuksista on ollut noin 10-15 % vuosittain. Kaupungin omistuksessa on tällä hetkellä arviolta 200 rakentamatonta erillispientalotonttia (noin 37 000 k-m²), joista noin 100 (16 000 k-m²) sijaitsee sellaisilla alueilla, joilla on valmis kunnallistekniikka eli tontit ovat luovutuskelpoisia. Kaupungin maapoliittisiin tavoitteisiin on kirjattu, että: "Kaupunki luovuttaa tulevana vuosina tontit keskimäärin sadalle erillispientalolle vuodessa." Voidaankin perustellusti todeta, että kaupungilla on erittäin suuri tarve asemakaavoitetuille erillispientalotonteille, koska luovutuskelpoinen tonttivaranto kattaa vain yhden vuoden tavoitetta vastaavan määrän.

MAANOMISTAJIEN KANSSA KÄYDYT NEUVOTTELUT

Vantaan kaupunki on esittänyt seuraavan selvityksen alueen hankkimiseksi käydyistä neuvotteluista:

29.11.2013 Vantaan kaupungin yrityspalvelut ilmoitti maanomistajille lähetetyllä kirjeellä halukkuudestaan neuvotella Vantaan kaupungin Keimolan kylässä sijaitsevan noin 43,4 - 44,6 hehtaarin suuruisen alueen ostamisesta Saras- nimisestä kiinteistöstä, kiinteistötunnus 92-406-3-245. Vaihtoehto 1, eli noin 43,4 hehtaarin suuruinen alue on nyt lunastettavaksi esitetty alue.

5.2.2014 pidettiin ensimmäinen palaveri asiasta. Tapaamisessa eivät kaikki maanomistajat olleet edustettuina, joten tapaamisen tarkoituksiksi jäi alustavasti esitellä kaupungin kiinnostus kohteeseen ja kertoa Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymistä maapoliittisista linjauksista sekä kaupungin yleisistä hinnoitteluperiaatteista.

19.6.2014 kaupunki lähetti kiinteistön maanomistajille ostotarjouksen, jolla kaupunki tarjoutui ostamaan em. tilasta tarjouksen liitteenä olleiden karttaliitteiden osoittaman noin 43,4 - 44,6 hehtaarin suuruisen alueen joko talouskeskuksen pihapiireineen (pihapiirin pinta-ala n. 1,2 hehtaaria) tai ilman. Tarjous oli voimassa 31.8.2014 asti.

Hinnoittelu perustui osayleiskaavan osoittamaan maankäyttöön. Rakentamiseen osoitetun alueen osalta hinnoittelussa käytettiin detaljikaavoittamattoman maan hintaa 8 €/m². Osayleiskaavassa rakentamiseen osoitettuun alueeseen sisältyvät myös kadut ja muut tarvittavat yleiset alueet. Osayleiskaavassa osoitettujen urheilu- ja virkistyspalvelualueiden sekä lähivirkistysalueiden hinnan kaupunki katsoi olevan 2 €/m². Suojaviheralueen ja tieliikenteen alueen hinta oli 1 €/m². Kokonaiskauppahintana kaupunki tarjosi alueesta 2 260 000 - 2 416 000 euroa vaihtoehdosta riippuen.

18.8.2014 yrityspalvelujohtajan, tonttipäällikön ja maanomistajien edustajan pitämässä palaverissa maanomistajien edustaja halusi varmistaa, että 19.6.2014 allekirjoitusta kaupungin ostotarjouksesta oli keskusteltu laajemminkin kaupungin sisällä ja että ostotarjousta tukee myös toimialan apulaiskaupunginjohtaja. Lisäksi maanomistajien edustaja ilmoitti, että maanomistajat tulevat esittämään kaupungin ostotarjouksessa mainittuun määräaikaan mennessä oman vastatarjouksensa kyseessä olevasta alueesta.

29.8.2014 allekirjoitetulla vastatarjouksella maanomistajat esittivät kaupungille oman näkemyksensä kyseessä olevan alueen hinnasta. Tarjoushinta oli 12 282 701,51 euroa. Vastatarjous käsitti alueen ilman kiinteistön talouskeskuksen rakennuksia ja niiden pihapiiriä. Maanomistajat toivoivat vastatarjouksensa johtavan jatkoneuvotteluihin ja myönteiseen lopputulokseen.

Maanomistajien tarjoushinta perustui heidän ja SRV Yhtiöt Oyj:n välillä 4.6.2007 allekirjoitettuun vuoden 2014 hintatasoon inflaatiokorjattuun esisopimukseen, jossa kohdealue vastasi kooltaan ja sijainniltaan kaupungin ostotarjouksessa esittämää aluetta. Esisopimus, jossa lopullisen sopimuksen syntymisen ehtona oli tietyn rakennusoikeuden sisältävän asemakaavan hyväksyminen alueelle, oli voimassa vuoden 2011 loppuun. Esisopimus on rauennut, koska ehdot lopullisen kaupan tekemiselle eivät täytyneet.

Kaupungin ja maanomistajien näkemys alueen käyvästä hinnasta poikkesi erittäin paljon toisistaan, mutta koska kummallakin osapuolella näytti olevan sama tahtotila saatava alue kaupungin omistukseen, kutsui kaupunki maanomistajat neuvotteluun, jossa voitaisiin vielä yrittää löytää yhteisymmärrystä hinnoittelulle. Neuvottelu pidettiin 22.9.2014.

22.9.2014 kaupungin edustajat esittelivät maanomistajille, jotka kaikki olivat neuvottelussa edustettuina, kaupungin hinnoitteluperusteet maan käyvän hinnan määrittämiseksi. Hinnoittelu perustuu pääsääntöisesti lähivuosina toteutuneisiin vertailukelpoihin kiinteistökauppoihin. Maanmittaustoimitus- ja maaoikeuskäytäntö tukevat edellä mainittua hinnoitteluperiaatetta. Maaoikeuden näkemys lähivuosien aikana antamiensa tuomioiden perusteella on, että Vantaalla yleiskaavassa ei-rakentamiseen osoitetun maan markkina-arvo on 1-6 €/m² ja yleiskaavassa rakentamiseen osoitetun maan markkina-arvo on 5-12 €/m². Kyseessä on siis detaljikaavoittamattoman maan hinta.

Maanomistajien kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen, lunastuslupahakemuksen laadinta-ajankohtana maaoikeuden näkemys viimeisimpien tuomioiden perusteella on, että rakentamismahdollisuuksien odotus vaikuttaa raakamaan arvoon erittäin voimakkaasti ja että raakamaata voidaan luokitella kolmeen ryhmään. Arvoltaan alhaisinta on yleiskaavassa muuhun kuin rakentamiseen osoitettu raakamaa, jonka osalta

odotukset maankäytön tehostumisesta ovat vähäisiä tai realisoituvat vasta vuosikymmenien kuluessa. Tällaisen raakamaan arvoksi maa- ja metsäoikeus on arvioinut vuosien 2009-2014 hintatasossa 1-6 €/m². Tätä arvokkaampaa on yleiskaavassa tavanomaiseen rakentamiseen kuten pientalovaltaiseen asuntorakentamiseen tai teollisuus- ja varastovaltaiseen työpaikkarakentamiseen osoitettu raakamaa, jonka odotetaan tulevan asemakaavoituksen piiriin yleiskaavan toteuttamisen aikajänteen eli 5-15 vuoden kuluessa. Tällaisen raakamaan arvoksi maa- ja metsäoikeus on arvioinut vuosien 2009-2014 hintatasossa 5-13 €/m². Arvokkainta on yleiskaavassa tehokkaaseen rakentamiseen osoitettu raakamaa, jonka odotetaan tulevan lyhyellä, ehkä 5-10 vuoden aikajänteellä asemakaavoitetuksi. Tällaisen raakamaan arvoksi maa- ja metsäoikeus on arvioinut vuosien 2009-2014 hintatasossa 10-20 €/m².

Neuvottelun kohteena ollut alue sijaitsee Kivistön kaupunginosan pohjoisosassa, jonka asemakaavoituskaikataulua kaupungilla ei ole. Kivistön kaupunginosan eteläisen osan kaavoittaminen, suunnittelu ja toteuttaminen ovat viime vuosina olleet ja edelleen ovat erittäin paljon mm. kaupunkisuunnittelun resursseja sitovia. Tulevaisuudessa Kivistön kaupunginosan eteläisen osan valmistuttua, on kaupungin yksi luonnollisista ja mahdollisista laajenemissuunnista Kivistön kaupunginosan pohjoisosa. Alueella ei ole kunnallistekniikkaa. Marja-Vantaan osayleiskaavassa ostotarjouksen kohteena olleesta alueesta on noin 25,4 ha osoitettu pientaloalueeksi (A4). Kaupungin ostotarjouksessa rakentamiseen osoitetusta alueesta tarjottiin 8 €/m². Ostotarjouksen kohteena olleen alueen osayleiskaavassa ei-rakentamiseen osoitetuista alueista kaupunki tarjosi urheilu- ja virkistyspalvelu- sekä lähivirkistysalueiden osalta 2 €/m² ja suojaviheralueen sekä tieliikenteen alueen osalta 1 €/m². Neuvottelun päätteeksi kaupunki lupasi harkita ensimmäisen tarjouksensa korottamista.

29.9.2014 kaupunki lähetti maanomistajille uuden korotetun ostotarjouksen, jolla kaupunki tarjoutui edelleen ostamaan alueen joko rakennuksineen ja pihapiireineen (pihapiirin pinta-ala n. 1,2 ha) tai ilman. Tarjous oli voimassa 22.10.2014 asti. Kaupungin korotettu tarjous osayleiskaavassa rakentamiseen osoitetun detaljikaavoittamattoman maan hinnaksi oli 8,50 €/m². Osayleiskaavan osoittamista urheilu- ja virkistyspalvelu- sekä lähivirkistysalueista kaupunki tarjosi edelleen 2 €/m² ja tieliikenteen alueesta 1 €/m². Osayleiskaavan osoittaman suojaviheralueen osalta kaupungin korotettu tarjous oli 2 €/m². Uudessa tarjouksessa kaupunki tarjosi kokonaiskauppahintana alueesta 2 469 000 - 2 628 500 euroa vaihtoehdosta riippuen. Ostotarjoukseen sisältyi maanomistajille lupaus, että mikäli alue siirtyisi kaupungin toiveen mukaisesti kaupungin omistukseen, tarvittaessa kaupunki neuvottelee viljeltyjen peltujen vuokrauksesta edelleen viljelytarkoituksiin aina siihen saakka, kunnes alueet tarvitaan muuhun käyttöön.

22.10.2014 maanomistajat toimittivat oman vastatarjouksensa kaupungin 29.9.2014 tekemään toiseen ostotarjoukseen. Vastatarjous käsitti edelleen alueen ilman kiinteistön talouskeskuksen rakennuksia ja niiden pihapiiriä. Maanomistajien vastatarjous alueesta on 11 515 032,67 euroa. Vastatarjous perustui siihen, että kaupunki oli nostanut toisessa ostotarjouksessaan asuinrakentamiseen tarkoitettua maan hintaa 6,25 prosenttia. Näin ollen maanomistajat puolestaan alensivat ensimmäistä vastatarjousta vastaavasti 6,25 prosentilla toiseen vastatarjoukseen.

Koska maanomistajien kanssa käydyissä neuvotteluissa, ei huomattavan suuren hintakäsityseron vuoksi ole päästy vapaaehtoisin keinoin sellaiseen ratkaisuun, jossa Saras- nimisen kiinteistön noin 43,4-44,6 hehtaarin suuruinen alue olisi saatu hankittua de-

taljikaavoittamattomana maana kaupungille, käynnistettiin maapoliittisten linjausten mukaisesti erityisen harkinnan jälkeen edellä mainitun noin 43,4 hehtaarin suuruisen alueen lunastusmenettelyn valmistelu. Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 30 §:n mukaan lunastettavasta omaisuudesta määrätään sen käyvän hinnan mukainen täysi korvaus. Mikäli käypä hinta ei vastaa luovuttajan täyttä menetystä, arvioiminen on perustettava omaisuuden tuottoon tai siihen pantuihin kustannuksiin. Lain tarkoituksena on, että lunastettavasta omaisuudesta määrättävä korvaus määrätään vastaamaan omaisuuden markkina-arvoa. Markkina-arvona voidaan pitää rahamäärää, jolla omaisuus arvopäivänä (eli lunastustoimituksen päätöspäivänä) vaihtaisi omistajaa oikeustoimeen halukkaiden ja toisistaan riippumattomien sopijapuolten välillä asianmukaisen markkinoinnin jälkeen osapuolten toimissa asiantuntevasti, harkitusti ja ilman pakkoa. Lunastuslain 30 §:n mukaisen omaisuuden arvon määrittämisessä kysymyksen tulevat arviointimenetelmät ovat kauppa-arvomenetelmä, tuottoarvomenetelmä ja kustannusarvomenetelmä. Kaupungin käsityksen mukaan sen ostotarjous vastaa käypää hintaa. Lunastettavaksi esitettävä alue ei sisällä talouskeskuksen rakennuksia eikä näiden pihapiiriä. Pihapiiri on pyritty rajaamaan riittävän väljäksi.

Neuvottelumuistiot sekä osto- ja vastatarjoukset ovat lunastushakemuksen liitteinä.

MAANOMISTAJIEN KUULEMINEN

Ympäristöministeriö on varannut maanomistajille ja kiinteistön käyttöoikeuden haltijalle kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (lunastuslaki, 603/1977) 8 ja 9 §:n edellyttämällä tavalla tilaisuuden lausunnon antamiseen hakemuksesta.

Ulla Sarin-Seppänen sekä Birgit Graham ja Marie-Charlotte Sullivan Kurt Sarinin ja Alli Sarinin kuolinpesien osakkaina katsovat 31.8.2015 päivätyssä lausunnossaan, ettei lunastusluvan myöntämiselle ole laillisia perusteita ja että Vantaan kaupungin hakemus on hylättävä. Lisäksi he vaativat, että Vantaan kaupunki veloitetaan korvaamaan heille asian hoitamisesta aiheutuneet kulut.

Vaatimustensa tueksi he esittävät muun ohella seuraavaa:

Lausunnon antajat eivät vastusta Saras-tilan käyttötarkoituksen muuttamista Marja-Vantaan osayleiskaavassa osoitettuun tarkoitukseen. He ovat olleet valmiita myötävaikuttamaan alueen rakentamiseen, mistä käy osoituksena kuolinpesien SRV-Yhtiöiden kanssa 4.6.2007 lunastuksen kohteena olevasta määräalasta tehty esisopimus. He katsovat, että alueen rakentaminen ja sen edellyttämä maapohjan omistajanvaihdos on ratkaistava ja on ratkaistavissa muulla tavalla kuin pakkokeinoin.

Erimielisyyden aiheena on maapohjan hinta. Heidän mukaansa alueen hinnoittelu pitäisi noudattaa SRV Yhtiöiden kanssa 4.6.2017 tehdyssä esisopimuksessa noudatettua hintatasoa.

Lunastuksen tavoitteena on hallita tonttimarkkinoita ja tukea kuntataloutta tuottamalla tonttien luovutuksilla tuloja ja voittoa kunnalle, mikä tuodaan esille Vantaan kaupungin maapoliittisessa ohjelmassa. Maapoliittinen ohjelma on vain ohjelmajulistus. Sillä ei muuteta lakeja tai niiden keskinäisiä suhteita.

Vantaan kaupungin esiin tuoma korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu KHO 2006:84 maapoliittisten keinojen suhteesta on lopputulokseltaan ilman epäilyksiä virheellinen. Lunastuslain 4.1 § on luettava tarkoituksensa mukaisesti eli niin, että niissäkin tapauksissa, joissa lunastuksen oikeudelliset edellytykset olisivat olemassa, vaihtoehtoisen eli omistajalle lievemman ratkaisuvaihtoehdon olemassa olo estää lunastukseen ryhtymisen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 5 a § ei muuta lunastuslain 4 §:ää eikä poista sitä ristiriitaa, joka vallitsee lunastuslain 4 §:n ja maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n oikeuskäytännössä saaman merkityssisällön välillä. Maankäyttö- ja rakennuslain 5 a § säättämiseen johtanut lainmuutos on esimerkki ympäristöministeriön välittömästä reagoinnista korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen perusteluihin.

Lunastamisen käyttöönnotolle on ollut kaksi syytä: lunastuslain 31.2 §:n arvonleikkauksäännöstä sovelletaan siten, että asemakaavoittamattomalle maalle määrätään raakamaan arvo ja kaavoitettuaan tällä hinnalla saamansa maan kunta myy sen edelleen joko eniten tarjoavalle tai määräämällään markkinahinnalla. Maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n mukaisesta pakkolunastuksesta on muodostunut kuntien mukaan merkittävä, niiden kuntataloutta täydentävä tekijä. Tämä käy ilmi muun muassa Suomen Kuntaliiton julkaisusta Maapoliittiset toimintatavat ja kuntatalous - tietoa kuntapäätäjille. Mainitussa julkaisussa esitetään laskuesimerkein, kuinka paljon suuremman tulon kunta käyttämällä lunastusta kuin turvautumalla vaihtoehtoihin maanhankintakeinoihin, sekä kehoitetaan kuntia käyttämään maanhankinnassa pakkolunastusta. Merkitsevä on, että julkaisu on laadittu yhteistyössä ympäristöministeriön kanssa ja että julkaisun laatimiseen on keskeisesti osallistunut pakkolunastusasioita ministeriössä käsittelevä ja esittelevä Jyrki Hurmeranta.

Pakkolunastus ei ole käytettävissä siinä tarkoituksessa, että kaupunki tavoittelee sillä taloudellista etua ja voittoa yksityisen maanomistajan kustannuksella. Lunastuslain säännöksiä on alettu tulkita ja soveltaa tavalla, joka ei ole oikeusvaltiolle kunniaksi. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 1 lisäpöytäkirjan 1 artiklan 1 kohdan toisen lauseen mukaan ”keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa määrättyjen ehtojen sekä kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti.” EIT on oikeuskäytännössään katsonut, että kansallisilla viranomaisilla on laaja harkintavalta arvioidessaan yleisen edun olemassa oloa. Tuomioistuimen mukaan ei kuitenkaan riitä, että omaisuuden riistämisellä on periaatteessa yleisen edun mukainen objektiivisesti hyväksyttävä tarkoitus. Tarkoituksen ja käytettyjen keinojen tulee olla perustellussa suhteessa toisiinsa. Tuomioistuimen mukaan yleisen edun ja perusoikeuksien vaatimusten välillä tehtävää tasapainoa rikotaan, jos yksilölle asetetaan suhteeton rasitus. Omaisuuden riistäminen merkitsee tuomioistuimen mukaan normaalisti kohtuutonta puuttumista, ellei omaisuudesta maksettava korvaus ole perustellussa suhteessa omaisuuden arvoon. Kannanottojen tueksi lausunnon antajat vetoavat kolmeen EIT:ssä esillä olleeseen tapaukseen, joista ensimmäinen koskee pakkolunastusta vastaisen varalle (2.7.2002 Motais de Narbonne v. Ranska), toinen lunastuksen kohteen arvonleikkauksista (19.2.2009 Kozacioglu v. Turkki) ja kolmas vaihtoehtoisen ratkaisun olemassa oloa ja lunastusta kolmannen lukuun (15.1.2013 Arsovski v. Makedonia). Tapaukset osoittavat kukin osaltaan, kuinka vääristyneeksi ja vinoutuneeksi pakkolunastusta koskeva hallintomenettely on meillä muodostunut.

Ihmisoikeustuomioistuimen lunastusasioissa noudattama käytäntö osoittaa varsin selkeästi ne yleiset periaatteet, joita lunastusasioissa noudatetaan ja tulee noudattaa.

Maan lunastaminen vastaisen varalle, minkä Vantaan kaupunki ilmoittaa lunastuksen perusteeksi, on katsottu merkitsevän maahan liittyvän arvonnousun riistämistä maanomistajalta. Toisaalta lunastuslain edellyttämän yleisen tarpeen vaatimuksen osoittaminen on käytännössä mahdotonta, jos lunastuksen tarkoituksena on hankkia maata varastoon. Yleisen tarpeen olemassa olo edellyttää akuuttia tarvetta ja sellaista tarvetta, joka ei ole tyydytettävissä muilla keinoin. Kuten EIT toteaa, valtion tulee suojata kansalaisiaan alueiden varaamiseen liittyvän kiinteistökeinottelun varalta.

Säännöksiin, joiden mukaan joitain lunastettaviin kohteisiin liittyviä arvoja ei oteta lunastuksessa huomioon, on EIT suhtautunut varauksellisesti eikä ole antanut niille korvauskäytännössään merkitystä. EIT on katsonut, että arvonleikkaussäännökset antavat julkiselle yhteisölle kohtuuttomana pidettävän edun ja että ne horjuttavat sitä oikeudenmukaista tasapainoa, jonka tulee vallita yleisen edun ja yksilön perusoikeuksien suojan välillä. Tätä taustaa vasten ei Vantaan kaupungin esittämillä hintatiedoilla lunastustoimituksissa ja maa- ja metsäoikeudessa ole mitään asiallista merkitystä.

Mitä kaavoituksen tuottamaan arvonnousuun tulee, niin meillä ei ole mitään säännöstä, jonka mukaan maapohjaan liittyvä rakennusoikeus varallisuuspitoina oikeutena kuuluisi kunnalle. Maankäyttösopimuksia koskevia säännöksiä on pidetty käyttökelpoisena ja nyky-aikaisena tapana ratkaista kunnan ja maanomistajan välinen intressiristiriita. Maankäyttösopimuksia koskeva säännöstö tarjoaa myös riidattomasti käyttökelpoisen vaihtoehdon pakkolunastukselle. Lunastuslain vaihtoehtoedellytyksellä täsmennettiin yleisen tarpeen täyttymistä ja rajoitettiin pakkolunastukseen turvautumista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 12 a -luvun maankäyttösopimuksia koskevia säännöksiä on pidetty käyttökelpoisena ja nykyaikaisena tapana ratkaista kunnan ja maanomistajan välinen ristiriita. Näin on asian esittänyt muun muassa Lauri Tarasti juhlapöytäkirjassa Pekka Hallberg 60 vuotta. Maankäyttösopimuksia koskeva säännöstö tarjoaa myös riidattomasti käyttökelpoisen vaihtoehdon pakkolunastukselle. Lunastuslain vaihtoehtoedellytystä koskevalla säännöksellä täsmennettiin yleisen tarpeen täyttymistä ja rajoitettiin pakkolunastukseen turvautumista (s. HE 179/1975 II vp).

Lopuksi lausunnonantajat katsovat edellä olevaan viitaten, ettei lunastusluvan myöntämiselle ole laillisia perusteita ja että Vantaan kaupungin hakemus lunastusluvan myöntämiseksi tulee hylätä. Lisäksi he vaativat, että Vantaan kaupunki velvoitetaan korvaamaan heille asian hoitamisesta aiheutuneet kulut. Kuluvaatimustaan he perustelevat sillä, että asia on tyyppillinen riita-asia, jossa kaupunki vaatii toiselle kuuluvaa omaisuutta itselleen ja vaatimuksen kohteeksi joutuneen on hankittava oikeudellista apua puolustautuakseen. Tämän riita-asian perusluonnetta ei muuta se, että lunastusasiasiaa käsitellään hallintoasiana. Kulukorvausta koskeva vaatimus on asian tässä vaiheessa 15 000 euroa.

Birgit Graham ja Marie-Charlotte Sullivan vaativat toisessa, 14.9.2015 päivätyssä lausunnossaan, että ympäristöministeriö hylkää Vantaan kaupungin hakemuksen, koska lunastukselle ei ole oikeudellisia perusteita.

Vaatimustensa perusteeksi he tuovat esiin muun ohella seuraavaa:

Vantaan kaupungin 17.12.2012 hyväksymien maapoliittisten linjausten mukaan Vantaan kaupungilla on käytettävissään noin 7700 hehtaaria omaa maata, mikä oli noin

kolmasosa kaupungin hallinnollisesta alueesta, ja Vantaan kaupungin maan myynnin voittoprosentti on vaihdellut välillä 75 - 90 %. Maapoliittisten linjausten tultua voimaan Vantaan kaupunki ei ole tehnyt uusia maankäyttösopimuksia maanomistajien kanssa detaljikaavoittamattomista alueista.

Saraksen tilan omistajina Kurt Sarinin ja Meri Sarinin kuolinpesät ovat osaltaan pyrkineet aktiivisesti kehittämään kiinteistöä. Tämän mukaisesti perikunnat ja SRV Yhtiöt Oyj allekirjoittivat toukokuussa 2007 esisopimuksen koskien Saraksen kiinteistön määraalan kauppaa ja pyrkivät aktiivisella yhteydenotolla Vantaan kaupungin kanssa edistämään alueen kehitystä. Esisopimuksen päätyttyä, kun alueen kaavoitus ei edennyt, perikunta osallistui kiinteistökaupan neuvotteluihin Vantaan kaupungin kanssa, mutta nämä neuvottelut loppuivat Vantaan kaupungin päätettyä hakea lunastuslupaa. Osa tilasta on tällä hetkellä viljelykäytössä.

Lausunnonantajat vetoavat perustuslain 15 §:ään, jonka mukaan ”Jokaisen omaisuus on turvattu. Omaisuuden pakkolunastuksesta yleiseen tarpeeseen täyttä korvausta vastaan säädetään lailla.” He viittaavat myös Suomea velvoittavan ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjaan, jossa määrätään, että ”Jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus nauttia rauhassa omaisuudestaan. Keneltäkään ei saa riistää hänen omaisuuttaan paitsi julkisen edun nimissä ja laissa määrättyjen ehtojen sekä kansainvälisen oikeuden yleisten periaatteiden mukaisesti.”

Pakkolunastus on siten länsimaisen oikeuskäsityksen mukaan ihmisoikeuksia rajoittava toimi ja edellyttää yksityiskohtaisia laillisia perusteita tullakseen hyväksytyksi. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on useassa ratkaisussaan arvioinut omaisuuden suojaa koskevan velvoitteen toteuttamista.

Hyvään hallintoon kuuluu myös hallinto-oikeudellisten periaatteiden noudattaminen. Näitä ovat suhteellisuusperiaate ja tarkoitussidonnaisuuden periaate. Suhteellisuusperiaate hallinnossa merkitsee sitä, että viranomaisen toiminta on mitoitettava oikein. Siten tässä tapauksessa on selvittävää, onko poikkeuksellisen keinon, pakkolunastuksen, käyttö hallinnollisesti perusteltua. Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen osalta on kysyttävä, onko nyt esillä olevissa olosuhteissa tarkoituksenmukaista rajoittaa perustuslain takaamaa omaisuuden suojaa vai voidaanko kaupungin asuntorakentamista koskeviin tavoitteisiin päästä muilla keinoilla.

Lausunnon antajien mukaan Vantaan kaupungin hakemus ei täytä maankäyttö- ja rakennuslain edellytyksiä lunastuslupan myöntämiselle, sillä yleinen tarve ei edellytä kohteen omistusoikeuden siirtämistä Vantaan kaupungille. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään (KHO 2005:12) hylännyt osittain lunastusta koskeneen hakemuksen, kun hakija ei ollut selvittänyt sitä, miksi esitetyt toimenpiteet olisivat edellyttäneet omistusoikeuden siirtämistä hakijalle, eikä yleisen tarpeen katsottu siten vaativan lunastusta. Maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta sekä rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan. Tämä ei tarkoita sitä, että kunnan tulisi hankkia omistukseensa maa-alueita. Maankäyttö- ja rakennuslain säätämistä koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 101/1998) on eduskunnan ympäristövaliokunta viitannut kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) lunastuslupan myöntämisedellytyksiin, minkä mukaan lunastuslupan ainoa lunastuslupan myöntämisedellytys on ”kun yleinen tarve sitä vaatii”. Siten yleisen tarpeen käsitettä ei ole täsmennetty eduskuntakäsittelyn yhteydessä. Yleisen tarpeen käsitteen tulkinnassa on näin ollen otettava huo-

mioon yleiset oikeudelliset periaatteet ja lainsäädännön luomat vaihtoehtoiset mahdollisuudet tavoitteiden toteuttamiseksi.

Kaupungin tavoitteena tässä on hakemuksen mukaisesti kohteen kaavoituksellinen kehittäminen. Tämän tavoitteen saavuttaminen ei edellytä lunastusluvan myöntämistä Vantaan kaupungille. Kurt Sarinin ja Meri Sarinin perikunnat ovat itse aktiivisesti pyrkineet tukemaan alueen kehittämistä vuonna 2007 solmitun esisopimuksen mukaisesti, ja ovat olleet halukkaita neuvottelemaan vapaaehtoisista kaupoista Vantaan kaupungin kanssa tässä asiassa. Maankäyttö- ja rakennuslain 91 b § mahdollistaa myös maankäyttösopimuksen tekemisen kaavoituksen ja kaavojen toteuttamiseksi. Maankäyttö- ja rakennuslaissa viitataan lunastusmenettelyn osalta lunastuslakiin. Lunastuslain 4 §:n 1 momentin mukaan ”lunastusta ei saa panna toimeen, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla”. Vantaan kaupunki ei ole käynyt tässä asiassa todellisia kaupallisia neuvotteluja ratkaisun saamiseksi ja on sivuuttanut maapoliittisen ohjelmansa mukaisesti kokonaan mahdollisuuden maankäyttösopimusten tekemiseen, joten Vantaan kaupunki on laiminlyönyt lunastuslain noudattamisen.

Kohde kuuluu Marja-Vantaan osayleiskaavaan, jossa se on osoitettu pientaloalueeksi, suojaviheralueeksi, urheilu- ja virkistyspalvelujen, lähivirkistysalueeksi ja tieliikenteen alueeksi. Vantaan kaupunki on ilmoittanut, että sillä on käytettävissään omaa maata, mikä on noin kolmasosa kaupungin hallinnollisesta alueesta. Kohteen omistajat ovat omalta osaltaan pyrkineet vapaaehtoisin sopimuksin kehittämään kohdetta. Tässä tilanteessa ei siten ole maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 1 tai 3 momentin tarkoittamia edellytyksiä siihen, että Vantaan kaupunki tarvitsisi kohteen omistusoikeuden kaupungin suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntarakentamiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain uusi 5 a § (204/2015) korostaa hallituksen esityksen (HE 334/2014) mukaan kuntien maapolitiikan merkitystä yhdyskuntien kehittämisen välineenä. Tämä ei kuitenkaan muuta sitä tosiasiaa, että kunnan tehtävänä on huolehtia alueen käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan ja että nämä velvoitteet voidaan vain poikkeuksellisessa tilanteessa toteuttaa lunastuslain tarkoittamalla pakkolunastuksella.

Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään (KHO 2006:84) korostanut kunnalle maankäyttö- ja rakennuslaissa kuuluvaa tehtävää maapolitiikan harjoittamisesta alueellaan ja todennut kuitenkin viittaamalla maankäyttösopimuksia koskevaan lainsäädäntöön, että ”uudella sääntelyllä ei ole tarkoitettu rajoittaa kunnan valintamahdollisuuksia maapolitiikan eri keinojen käyttämisessä eikä supistaa kunnan mahdollisuutta käyttää lunastusta maanhankintaan”. Tästä ratkaisusta ei kuitenkaan seuraa se, etteikö asiassa tulisi arvioida lunastuslain keskeistä oikeusohjetta siitä, että pakkolunastus on aina äärimmäinen ratkaisu kunnan maapoliittisen tarkoituksen saavuttamiseksi, ja se voidaan toteuttaa vain poikkeuksellisissa olosuhteissa, mistä tässä asiassa ei ole kyse. Perusoikeuksien oikeudellinen merkitys on korostunut viime aikoina, mitä osoittavat lukuisat Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisut. Näiden oikeuksien loukkaaminen ”yleisen edun” nimessä ei ole oikeudellisesti perusteltua silloin, kun hakija, kuten Vantaan kaupunki tässä tapauksessa, on laiminlyönyt tarkoituksensa toteuttamisen selvittämisen muiden keinojen avulla. ”Yleinen etu” ei edellytä, että kohde tulisi Vantaan kaupungin omistukseen.

Edellä esitetyn perusteella lausunnon antajat vaativat, että ympäristöministeriö hylkää Vantaankaupungin hakemuksen, sillä lunastusluvan myöntäminen Vantaan kau-

pungille loukkaisi perustuslain omaisuuden suoja, rikkoisi ihmisoikeussopimuksen lisäpöytäkirjaa, ei täyttäisi maankäyttö- ja rakennuslain yleiselle tarpeelle asetettavia lunastusedellytyksiä ja olisi vastoin hyvältä hallinnolta edellytettävää suhteellisuusperiaatetta ja tarkoitussidonnaisuuden periaatetta.

Tom Pehkonen Saraksen tilan peltöjen käyttöoikeuden haltijana katsoo, että Vantaan kaupungille ei pidä myöntää lunastuslupaa. Saraksen tilan pellot muodostavat merkittävän osan hänen viljelemänsä tilakokonaisuuden peltosalasta. Kyseistä peltosalaa varten on tehty merkittäviä kone- ja rakennusinvestointeja, joiden takaisinmaksuaika on pitkä. Saraksen viljelyalan menetys merkitsisi viljelijälle huomattavaa taloudellista lisärasitusta pääomakustannusten lisääntyessä tuotettavaa satomäärää kohden viljelypinta-alan pienentyessä. Pehkonen huomauttaa, että Vantaan kaupungilla on Saraksen tilan läheisyydessä omistuksessaan suurehkoja pelto- ja metsäalueita. Kaupungin tulisi kohdistaa rakennustoimintaansa ensisijaisesti jo omistamilleen maille. Pehkonen huomauttaa, että Vantaan kaupunki on useissa yhteyksissä tuonut ilmi, että Saraksen tilan lunastuksesta on yksimielinen kanta. Todellisuudessa kaikki asiaa koskevat päätökset kaupungin eri elimissä ovat syntyneet äänestyspäätöksinä pienillä marginaalilla yksityistä maanomistusta puolustavien tahojen jäädessä vähemmäksi.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN PÄÄTÖS

Tutkittuaan asian ympäristöministeriö myöntää Vantaan kaupungille maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 3 momentin nojalla lunastuslupan hakemuksen mukaisesti noin 43,4 hehtaarin suuruiseen määräalaan Vantaan kaupungin Keimolan kylässä sijaitseva Saras -nimisestä tilasta, kiinteistötunnus 92-406-3-245. Määräala on merkitty oheiseen liitekarttaan.

Vaatus kuluja korvaamisesta hylätään lakiin perustumattomana.

Perustelut

Sovellettavat säännökset ja periaatteet

Maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Maankäyttö- ja rakennuslain 5 a §:n mukaan kunnan maapolitiikka käsittää kunnan maanhankintaan ja kaavojen toteuttamiseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset yhdyskuntien kehittämiseksi.

Hallituksen esityksessä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (HE 334/2014 vp) on lausuttu kunnan maapolitiikasta seuraavaa: "Kunnilla on käytettävissään lainsäädännön tarjoama valikoima maapoliittisia keinoja. Vapaaehtoisen maanhankinnan lisäksi kunnilla on vanhastaan ollut mahdollisuus käyttää maanhankintaan laissa kulloinkin säädettyin edellytyksin myös etuosto-oikeutta ja maan lunastamista. Kunnan ja maanomistajien välisiä maankäyttösopimuksia käytetään asemakaavoitettaessa muuta kuin kunnan omistamaa maata. Maankäyttösopimukset ovat toimiva menettelytapa sopia kaavoituksesta ja kaavan toteuttamisen kustannusten jakamisesta erityisesti kaavamuutostilanteissa ja täydennyskaavoituksessa. Kunnan nimeämällä kehittämisalueella voidaan soveltaa laissa määriteltyjä erityisjärjestelyjä ja periä maanomistajalta tämän kaavasta saamaan hyötyyn suhteutettu kehittämismaksu. Asemakaavan to-

teuttamisen edistämiseksi kunnalla on mahdollisuus käyttää rakentamiskehotusta tai määrätä korotettu kiinteistövero rakentamattomille rakennuspaikoille. Kunnan maapolitiikkaa tukevien ja maapoliittisten keinojen käyttöä linjaavien maapoliittisten ohjelmien laatiminen on viime vuosina yleistynyt kunnissa.

Kuntien maankäytön olosuhteet ja kehitysnäkymät vaihtelevat suuresti. Esimerkiksi talouden suhdannevaihtelut, muuttoliike kasvukeskuksiin, työvoiman tarjonnan ja kysynnän kohtaamattomuus, väestön ikääntyminen ja erityisesti lapsiperheiden tarve väljempään asumiseen sekä elinympäristön laatuun liittyvät arvostukset asettavat kunnille yhä uusia vaatimuksia. Kasvukeskuksissa haasteena on riittävän tonttitarjonnan ylläpitäminen ja palvelujen järjestäminen asukkaille. Väestömäärältään taantuvissa kunnissa sen sijaan ongelmana on asumisolojen ja palvelujen ylläpitäminen. Sopivat maapolitiikan toimenpiteet on valittava paikallisten olosuhteiden mukaan.

Aktiivisella maapolitiikalla ja kaavoituksella kunta voi pitää yllä laadultaan ja määrältään riittävää asunto- ja työpaikkarakentamisen tonttitarjontaa, vastata yritysten tilatarpeisiin sekä turvata maanomistajien yhdenvertaista kohtelua. Kunta voi maapolitiikan toimenpitein varmistaa, että kaavoitetut tontit, rakennettu kunnallistekniikka, katuverkosto sekä koulut ja päiväkodit tulevat ajallaan ja kustannustehokkaasti käyttöön. Luovuttamalla tontteja kysyntää vastaavasti kunta voi vaikuttaa siihen, että tonttien hinnat pysyvät kohtuullisella tasolla. Riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta edistää myös kilpailun toimivuutta asuntorakentamisessa ja elinkeinoelämän toimialoilla.”

Hallituksen esityksen mukaan päätösvalta maapoliittisten keinojen käytöstä säilyy kunnilla.

Lunastamalla tapahtuvasta maan hankkimisesta on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:ssä. Mainittu lainkohta sisältää useita eri lunastusperusteita, joiden nojalla kunta voi tarvittaessa saada ympäristöministeriöltä luvan yhdyskuntarakentamista varten tarvittavan alueen lunastamiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 3 momentin mukaan ympäristöministeriö voi myöntää kunnalle luvan lunastaa alueen, joka on yleiskaavassa osoitettu liikenneväyläksi, asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen ja jota tarvitaan kunnan suunnitelmanmukaiseen yhdyskuntakehitykseen, sekä alueen, joka on tarkoitettu kunnan tai kuntayhtymän laitokselle tai muihin näiden tarpeisiin. Asuntorakentamiseen ja siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen lunastettavaan alueeseen voi sisältyä myös virkistys- ja suojelualueita.

Hallituksen esityksessä laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (HE 167/2002 vp) on lausuttu seuraavaa: ”Maankäyttö- ja rakennuslaki, kuten rakennuslakiin aikaisemmin, antaa kunnalle verraten laajat mahdollisuudet hankkia maa-alueita omistukseensa ennen kaavoitusta. Lakiin sisältyy useita lunastusperusteita, joiden nojalla ympäristöministeriö voi myöntää kunnalle luvan asumista ja muuta yhdyskuntarakentamista varten tarvittavan maan lunastamiseen. Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain mukaan ei lunastuskorvausta määrättäessä oteta huomioon kaavan laatimis- tai muuttamispäätöksen jälkeen tapahtunutta maan arvonnousua. Luovuttajan eduksi luetaan se osa kiinteistön arvonnoususta, joka vastaa yleisen hintatason kohoamista tai joka on muutoin aiheutunut muista syistä kuin siitä kaavoituksesta, jonka toteuttamista varten lunastaminen toimeenpannaan. Myös

etuostolain (608/1977) nojalla kunta voi hankkia maata yhdyskuntarakentamista varten. Etuosto-oikeudella tarkoitetaan kunnan oikeutta tulla ostajan sijaan kiinteistön kaupassa. Vaikka kuntien maanhankinta perustuu useimmiten vapaaehtoiisiin kauppoihin tai vaihtoihin eikä siten yleensä lunastus- tai etuostomenettelyyn, näiden käytömahdollisuuden olemassaolo tukee kuntien maanhankintaa. Aktiivinen maapolitiikka ja siitä seuraava kunnan maanomistus ovat omiaan luomaan hyvät edellytykset kunnan järjestelmälliselle kaavoitukselle ja kaavojen toteuttamiselle.”

Maankäyttö- ja rakennuslain 103 §:ssä säädetään, että jollei siitä, mitä muualla maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään, muuta johdu, maankäyttö- ja rakennuslain nojalla tapahtuvaa lunastusta toimeenpantaessa taikka mainitussa laissa tarkoitettuun luovutukseen tai maankäytön rajoitukseen perustuvaa korvausta määrättäessä on noudatettava kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annettua lakia.

Lunastuslain 4 §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan lunastusta ei saa panna toimeen, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla.

Oikeudellinen tarkastelu

Lunastettava alue on 9.7.2008 voimaan tullessa Marja-Vantaan oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa osoitettu noin 25,2 hehtaarin osalta pientaloalueeksi (A4), noin 8,3 hehtaarin osalta suojaviheralueeksi (EV), noin 3,3 hehtaarin osalta urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU), noin 2,9 hehtaarin osalta lähivirkistysalueeksi (VL) ja noin 3,7 hehtaarin osalta tieliikenteen alueeksi (L).

Hakemuksen kohteena olevat alueet on näin ollen osoitettu maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 3 momentissa edellytetyllä tavalla asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen. Asuntorakentamiseen tai siihen liittyvään yhdyskuntarakentamiseen lunastettavaan alueeseen voi mainitun lainkohdan mukaan sisältyä myös virkistysaluetta.

Vantaan kaupungin esittämän selvityksen mukaan lunastettava alue sijaitsee liikenteellisesti edullisesti Hämeenlinnan väylään ja Kivistön rautatieasemaan nähden. Lunastettava alue rajoittuu asemakaavoitettuun pientalovaltaiseen alueeseen ja olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Kaupunki on lisäksi esittänyt selvityksen Vantaan väestöennusteesta, pientalotonttien tarjonnasta, luovutuskelpoisesta pientalotonttien varannosta ja sen riittävydestä sekä kaupungin tonttituotantoa koskevista sitoumuksista.

Esitetyn selvityksen perusteella hakemuksen kohteena olevia alueita tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain 99 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla kaupungin suunnitelmamukaiseen yhdyskuntakehitykseen.

Mainittu kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvä lunastusperuste ei ole ristiriidassa Euroopan ihmisoikeussopimuksen ensimmäisen lisäpöytäkirjan 1 artiklassa säädettyjen periaatteiden kanssa. Maanomistajien lausunnossaan kantansa tueksi esittämiä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioita ei voida tässä ratkaisussa soveltaa, koska ne eivät tosiseikastoiltaan vastaa nyt ratkaistavaa tapausta.

Vantaan kaupunki on esittänyt selvityksen neuvotteluista lunastettavan alueen hankkimiseksi vapaaehtoisin kaupoin. Selvityksen mukaan kaupungin viimeisin ostotarjous lunastettavasta alueesta on loppusummaltaan alueen rajausvaihtoehdosta riippuen 2469000 - 2628500 euroa. Maanomistajien vastatarjouksessaan esittämä hinta alueesta oli 11.515.032,67 euroa. Merkittävä hintaerimielisyys on estänyt vapaaehtoisen kaupan syntymisen.

Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 4 §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan lunastusta ei saa panna toimeen, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla. Kaupungin ja maanomistajan asian käsittelyn yhteydessä esittämän selvityksen mukaan alueiden hankkimisesta vapaaehtoisin kaupoin ei ole päästy sopimukseen. Lunastuslain edellä mainittu periaate ei näin ollen ole esteenä lunastusluvan myöntämiselle.

Maankäyttö- ja rakennuslailla ja siihen myöhemmin tehdyllä lain muutoksella (222/2003) on lisätty kuntien käytettävissä olevia keinoja niiden maapolitiikan harjoittamisessa. Sääntelyllä ei ole tarkoitettu rajoittaa kunnan valintamahdollisuuksia maapolitiikan eri keinojen käyttämisessä eikä supistaa kunnan mahdollisuutta käyttää lunastusta maanhankintaan (KHO 2006:84, KHO 3.4.12007 taltiot 912 ja 913, KHO 2009:93 sekä KHO 20.8.2010 taltiot 1875, 1876 ja 1879). Näin ollen myöskään maanomistajien esittämä vaatimus maankäyttösopimuksen tekemisestä ei ole lunastuslain 4 §:n 1 momentin toisesta virkkeestä ilmenevästä lunastusoikeudellisesta periaatteesta huolimatta esteenä lunastusluvan myöntämiselle.

Vantaan kaupunki on perustellut kohdealueen hankkimista kaupungin omistukseen maankäyttösopimuksen solmimisen sijasta sillä, että omalle maalle kaavoitettaessa on etuna paitsi maanmyyntitulojen kanavointi osaksi yhdyskuntarakentamisen kustannusten kattamista, myös rakentamisen aikatauluttaminen ja sopeuttaminen kaupungin kasvu- ja palvelurakenteen tavoitteisiin. Maa pyritään hankkimaan kaupungin omistukseen hyvissä ajoin ennen asemakaavoitusta.

Meri Alli Ingrid Sarinin ja Kurt Erik Sarinin kuolinpesän osakkaat eivät ole lausunnoissaan esittänyt seikkoja, jotka olisivat lunastusluvan myöntämisen esteenä. Myöskään Saraksen tilan peltöjen käyttöoikeuden haltija ei lausunnossaan ole esittänyt seikkoja, jotka olisivat lunastusluvan myöntämisen esteenä. Peltöjen viljely on väistytvä alueen käyttömuoto voimassa olevan osayleiskaavan mukaan.

Ympäristöministeriö ja Suomen Kuntaliitto ovat vuonna 2009 julkaisseet kuntapäätäjille suunnatun julkaisun "Maapoliittiset toimintatavat ja kuntatalous - tietoa kuntapäätäjille". Julkaisu on laadittu Helsingin, Espoon, Turun, Oulun, Hyvinkään ja Järvenpään kaupunkien sekä ympäristöministeriön ja Suomen Kuntaliiton yhteistyönä. Julkaisussa on selostettu maapoliittisen lainsäädännön sisältöä ja sen käytännön soveltamista. Julkaisuun sisältyy myös vertailevia esimerkkilaskelmia kunnan maanomistukseen ja maankäyttösopimukseen perustuvan asemakaavoituksen vaikutuksesta kuntatalouteen. Julkaisulla toteutettiin Vanhasen II hallituksen ohjelmaa, jonka tavoitteena oli edistää kaavoitus- ja maapoliittisten keinojen monipuolista käyttöä kunnissa hyvän yhdyskuntasuunnittelun toteuttamiseksi sekä kuntien maanhankinnan ja tonttitarjonnan lisäämiseksi. Julkaisu on julkaistu painettuna ja verkossa.

Maanomistajat ovat lausunnossaan esittäneet epäilyksen asian esittelijänä toimivan virkamiehen esteellisyydestä sillä perusteella, että hän on osallistunut kyseisen julkai-

sun laatimiseen. Korkein hallinto-oikeus on samaa asiaa koskevan väitteen osalta lausunut seuraavaa päätöksessään 29.5.2012 taltio 1406:

”Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Lain 28 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan virkamies on esteellinen, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta kuin lainkohdan 1-6 kohdissa mainitusta erityisestä syystä vaarantuu.

Ympäristöministeriöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (708/2003) 2 §:n 10 kohdan mukaan ympäristöministeriön tehtävänä on alueiden käytön suunnittelun ja maakunnan suunnittelun ohjaus sekä maapolitiikka. Hallintolain 27 §:ssä tarkoitettua esteellisyysperustetta ei ole tarkoitettu sovellettavaksi viranomaisorganisaatioon vaan yksittäiseen virkamieheen.

Ympäristöministeriö ei mainitun säännöksen perusteella voi tulla esteelliseksi hoitamaan sille kuuluvia tehtäviä. Asiassa ei myöskään ole ilmennyt perustetta katsoa, että luottamus ministeriön päätöksen esitelleen virkamiehen puolueettomuuteen olisi hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettulla tavalla erityisestä syystä vaarantunut sen vuoksi, että hän on vastaselityksen mukaan osallistunut ympäristöministeriön ja Suomen Kuntaliiton laatiman julkaisun ”Maapoliittiset toimintatavat ja kuntatalous - tietoa kuntapäätäjille” -julkaisun laatimiseen tai muutoin ilmaissut käsityksensä lunastusasioita koskevasta oikeuskäytännöstä.”

Ympäristöministeriön päätöksellä ei oteta kantaa lunastuskorvaukseen. Lunastuskorvauksen suuruus päätetään lunastuslain 29 §:n mukaisesti lunastustoimituksessa, jossa ratkaistaan myös maan arvonnousuun liittyvät kysymykset.

Ympäristöministeriö hylkää kulujen korvaamista koskevan vaatimuksen, koska hallintolain (434/2003) 64 §:n 1 momentin mukaan hallintoasiassa kukin vastaa omista kuluistaan.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 99 §:n 3 momentti

Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 4 §:n 1 momentti

Ympäristöministeriön asetus ympäristöministeriön maksullisista suoritteista (83/2013) 3 § 11 -kohta

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitus saadaan tehdä sillä perusteella, että päätös on lain vastainen. Valitusosoitus on liitteenä.

Maatalous- ja ympäristöministeri

Kimmo Tiilikainen

Hallitusneuvos

Jyrki Hurmeranta

LIITTEET **Karttaliite ja valitusosoitus**

JAKELU

PÄÄTÖS SAANTITODISTUKSELLA (MAKSU 1700,00 € LASKUTETAAN ERIKSEEN)

Vantaan kaupunki, kaupunginhallitus, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 VANTAA

PÄÄTÖSJÄLJENNÖS SAANTITODISTUKSELLA

Ulla Sarin-Seppänen, Aadolf Lindforsin tie 11 C 25, 00400 HELSINKI

Birgit Graham ja Marie-Charlotte Sullivan c/o Asianajaja Harriet Rydberg, Procopé & Hornborg Asianajotoimisto Oy, Keskuskatu 8, 00100 HELSINKI

Tom Pehkonen, Kongontie 2, 01750 VANTAA

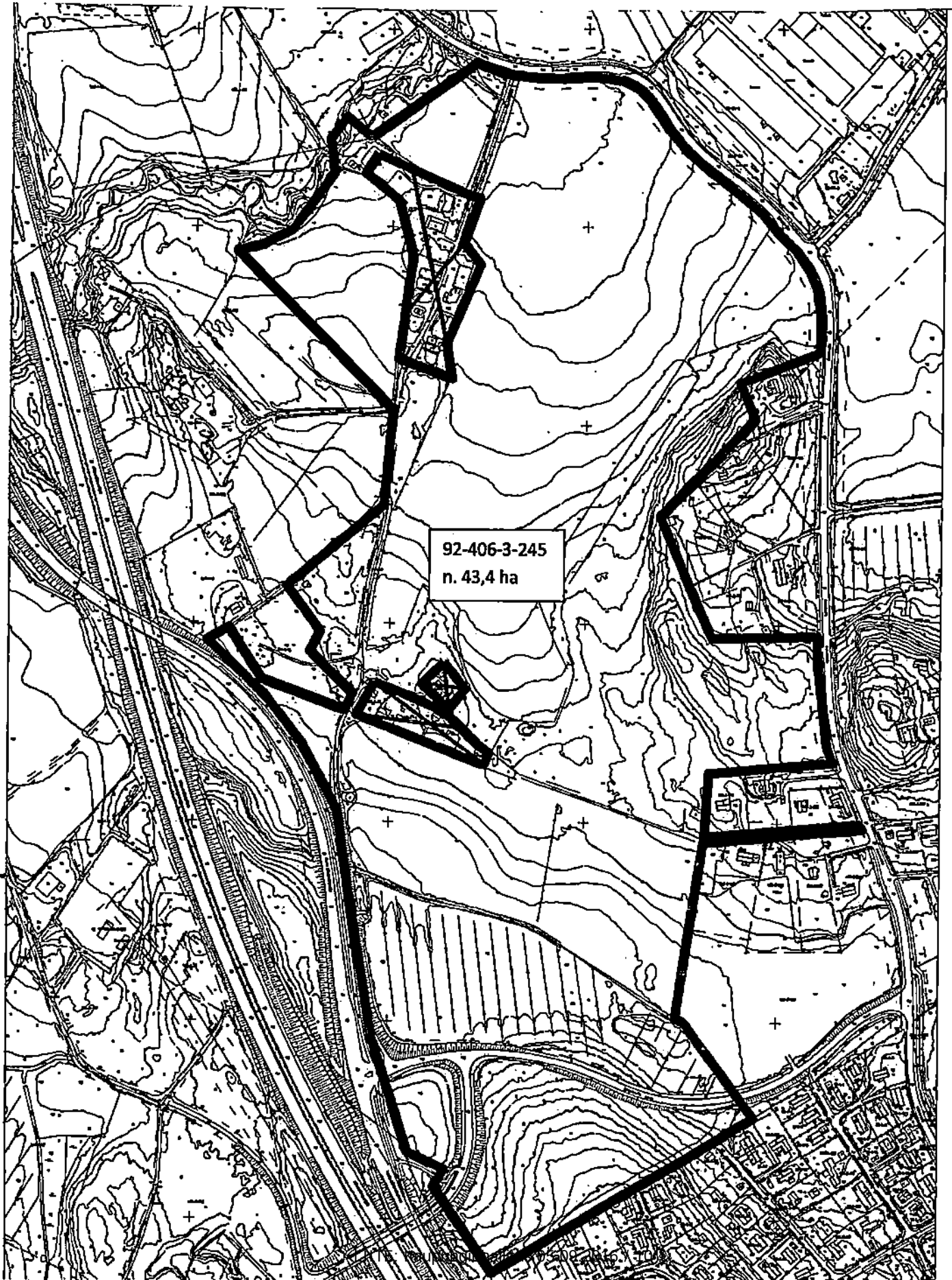
TIEDOKSI

Maanmittauslaitos/Toimitushakemukset
PL 1006, 00521 HELSINKI
(päättösjäljennös ja asiakirjat lunastustoimitusta varten)

Maanmittauslaitos/Kirjaamisasiat
PL 1010, 00521 HELSINKI
(päättösjäljennös kirjaamisrekisteriin merkitsemistä varten)

Uudenmaan ELY-keskus/ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue, Asemapäällikönkatu 14, 00520 HELSINKI

Vantaan kaupungin Keimolan kylässä sijaitsevan Saras -nimisen tilan (kiinteistötunnus 92-406-3-245) määräala, johon ympäristöministeriö on myöntänyt Vantaan kaupungille lunastusluvan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta toimivaltaiselta hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa kyseisen hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta, mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi ja millä perusteilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- ministeriön päätös, johon haetaan muutosta alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi
- asiamiehen valtakirja
- muut asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa. Valituskirjelmän voi viedä henkilökohtaisesti valittaja tai hänen valtuuttamansa asiamies tai toimittaa lähetin välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse tai sähköpostilla hallinto-oikeuden sähköpostiosoitteeseen Muutoksenhakuasiaan liittyvä sähköposti on lähetettävä aina hallinto-oikeuden virastosähköpostiin (hallinto-oikeus(at)oikeus.fi). Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Virasto aika päättyy kello 16.15. Postin ja sähköpostin käyttäminen on lähettäjän vastuulla.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa tuomioistuinmaksulain (1445/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltainen hallinto-oikeus:
postiosoite:
käyntiosoite:
sähköpostiosoite:
puhelinvaihe:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI
Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, HELSINKI
helsinki.hao@oikeus.fi
029 56 42000

11 § Helsingin hallinto-oikeuden päätös Hämeenkylässä Omakotiyhdistys ry:n asemakaavamuutoksesta 002269 sekä tonttijaosta ja tonttijaon muutoksesta, Hämeenkylässä, tekemään valitukseen / tiedoksi

VD/2581/10.02.04.01/2015
HP/KK/JB

Kaupunginvaltuusto päätti 16.11.2015 § 10 hyväksyä 12.10.2015 päivätyn asemakaavamuutosehdotuksen 002269 sekä tonttijakoehdotuksen ja tonttijaon muutosehdotuksen 12 Hämeenkylässä / Kylväjätku 12.

Hämeenkylässä Omakotiyhdistys ry valitti valtuuston päätöksestä Helsingin hallinto-oikeudelle.

Kaupunginhallitus antoi 8.2.2016 § 36 asiasta lausunnon, jossa valitus esitettiin hylättäväksi aiheettomana.

Helsingin hallinto-oikeus on 26.8.2016 antanut päätöksen nro 16/0734/5, jossa se hylkää valituksen.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 11

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden 26.8.2016 antama päätös nro 16/0734/5.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös nro 16/0734/5, Dnro 07921/15/4103, 26.8.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kiinteistöpäällikkö Kai Ketelimäki, puh. 09 8392 3816, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Asia

Asemakaavan muutosta koskeva valitus

Valittaja

Hämeenkylässä Omakotiyhdistys ry

Päätös, josta valitetaan**Vantaan kaupunginvaltuusto 16.11.2015 § 10**

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Vantaan 12. kaupunginosan (Hämeenkylä) korttelin 12058 osaa sekä katualueita koskevan asemakaavan muutoksen, tonttijaon ja tonttijaon muutoksen.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Päätös on kumottava.

Asiassa ei ole otettu huomioon, että kysymyksessä on luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisesti suojeltava pähkinäpensaslehto. Alue täyttää luonnonsuojelulain, luonnonsuojeluasetuksen ja ympäristöministeriön määräykset pähkinäpensaslehdosta. Myös Vantaan ympäristökeskus on todennut, että alueella kasvaa pähkinäpensaita. Laskelmien mukaan alueella on 93 yli 2 metriä korkeaa pähkinäpensasta. Myös alueen aluskasvillisuus on pähkinäpensaslehdolle tyyppinen.

Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojelulain mukaan suojeltava luontotyyppi, jota ei saa muuttaa niin, että sen ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu. Kielto tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. ELY-keskus on lausunnossaan 24.8.2015 todennut, että alueella on pähkinäpensaita, joiden koko ja lukumäärä täyttävät luonnonsuojelulain 29 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:n sisältämät suojellun luontotyypin määritelmät. Alueelle voidaan kuitenkin rakentaa, koska alue on jo aiemmin hyväksytyssä kaavassa varattu rakentamiseen. Rajatun luontotyypin ominaispiirteiden vaarantamiskiellosta voitaisiin myös myöntää poikkeus, mikäli luontotyypin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteutumisen. ELY-keskus on katsonut, että kaavaehdotuksen mukaista palvelurakentamista voidaan pitää lain tarkoittamana yleisen edun kannalta erittäin tärkeänä hankkeena, jonka perusteella voitaisiin poiketa myös jo rajatun luontotyypin suojelusta. Kysymyksessä ei kuitenkaan ole yleisen edun mukainen hanke, vaan yksityinen hoitokoti. Hanketta ei voida katsoa myöskään erittäin tärkeäksi tai perustelluksi juuri kyseiselle tontille rakennettuna. Tontti on sijoituspaikkana liikenteellisesti huono eikä sen läheisyydessä ole palveluita.

Kaupungin aluearkkitehti on esittänyt, että alueella tulitaisiin säilyttämään pähkinäpensaita. Kysymyksessä on pinta-alaltaan 6 217 m²:n suuruinen tontti, jol-

le on osoitettu rakennusoikeutta 2 500 m², pysäköintialue sekä kulku- ja ulkoi-luteitä. Tontille ei siten jää yhtään alkuperäistä pähkinäpensasta ja koko bio-tyyppi tuhoutuu. Kaupunki on jo 10 vuotta aiemmin tutkinut alueen rakenta-mista ja silloin hankkeesta vetäydyttiin alueen pähkinäpensaiden ja viheralue-merkityksen vuoksi. Tilanne alueella ei ole muuttunut.

Vantaan viheralueohjelman 2011–2020 yksi päätavoite on, että viheralueet edistävät luonnon monimuotoisuutta ja elinvoimaisuutta. Vantaan yleiskaava 2007:n mukaisesti periaatteena on eheyttävä rakentaminen eli tiivistäminen ja täydennysrakentaminen sekä palveluiden kehittäminen. Periaatteena on säilyt-tää laajoja viheralueita virkistyskäyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilyt-tämiseen. Myös kaupunkimaiseman arvoja vaalitaan. Viheralueohjelman peri-aatteiden mukaan tulisi Hämeenkylässä pieni pähkinäpensaslehto säilyttää vir-kistystarkoitukseen.

Voimassa olevassa asemakaavassa Kylväjänkuja 12:n tontti on yleisten raken-nusten korttelialuetta kunnan tarpeisiin, ja suurin kerrosluku on kaksi. Kaava-muutoksella tontin rakennusoikeus nousee 1 865 k-m²:stä (e=0.30) 2 500 k-m²:iin eli lisäys on yli 33 % verrattuna alueen muihin tontteihin. Muutoksella yksityisen toimijan hyväksi kunta ei kohtelee asukkaitaan tasapuolisesti. Kaava-muutos suosii yksityistä yritystä alueen asukkaiden kustannuksella eikä tätä suosimista ole millään tavalla perusteltu. Asemakaavan muutoschdotuksessa todetaan, että tontti myydään hankkeen toteuttajalle eli Yrjö ja Hanna -säätiöl-le, joka omistaa Yrjö & Hanna Oy:n ja harjoittaa kohteissaan liiketoimintaa. Maankäytöllistä perustetta poiketa maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteesta ei ole esitetty. Voimassa olevan asemakaavan merkintä YKT (yleisten rakennusten korttelialue kunnan tarpeisiin) muuttuu merkinnäksi P (palvelurakennusten korttelialue), mikä mahdollistaa myös yksityiset palvelut. Näin ollen myöskään luonnonsuojelulain 31 §:n mukainen poikkeusmenettely ei ole mahdollinen yleisen edun jäädessä toteutumatta.

Suunnittelualue on voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoi-tettu pientaloalueeksi (A3). Tontille kaavamuutoksessa osoitettu käyttötarkoi-tus ei ole yleiskaavan mukainen, sillä 2-kerroksista 2 500 k-m²:n hoitolaitosta ei voitane pitää pientalona eikä se sovellu alueen muiden rakennusten jouk-koon. Kaavaratkaisu ei ole myöskään voimassa olevan asemakaavan mukai-nen.

Palvelutalon rakentaminen lisäisi merkittävästi Kylväjänkujan liikennettä. Liik-enteen järjestäminen edellyttää koko tien uudelleen rakentamista, sillä kuja on erittäin kapea ja siitä puuttuu kokonaan kevyen liikenteen väylä. Kujalla on myös haasteellinen mutka, joka tulee ottaa huomioon ja tien turvallisuutta pa-rantaa. Kaavaa valmisteltaessa ei ole tehty liikennesuunnitelmaa.

Kaavoittajan ohjeiden mukaan sairaaloita, vanhainkoteja ja muita vastaavia palveluita ei tule kaavoittaa lentomelualueelle. Valtioneuvoston päätöksellä (993/1992) on asetettu ohjearvot lentomelulle. Kaavan mukainen rakentami-nen sijoittuu Finavian Helsinki - Vantaan vuoden 2011 lentomeluselvityskar-tassa L_{den} 55 dB käyrän sisälle eikä kaavaratkaisu ja sen mukainen rakentami-nen ole siten mahdollista.

Asian käsittely ja selvittäminen

Vantaan kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Hämeenkylässä Omakotiyhdistys ry on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettuja oikeusohjeita

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 1 momentin mukaan asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-aluetta rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (*asemakaavamääräykset*). Asemakaavamääräykset voivat muun ohessa koskea haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentin mukaan, jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuurihistoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (*suoje-lumääräykset*). Suojelumääräysten tulee olla maanomistajalle kohtuullisia.

Maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n 1 momentin mukaan kaavaa hyväksytessä ja vahvistettaessa on sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 10 luvussa säädetään. Lupa-asiaa ratkaistaessa ja

muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Luonnonsuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan seuraaviin luontotyyppisiin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaiseen verrattavia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyypin ominaispiirteiden säilyminen kyseisellä alueella vaarantuu:

- 1) luontaisesti syntyneet, merkittävilta osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt;
- 2) pähkinäpensaslehdot;
- 3) tervaleppäkorvet;
- 4) luonnontilaiset hiekkarannat;
- 5) merenrantaniityt;
- 6) puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit;
- 7) katajakedot;
- 8) lehdesniityt; sekä
- 9) avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut ja puuryhmät.

Luonnonsuojelulain 30 §:n 1 momentin (1587/2009) mukaan edellä 29 §:n 1 momentissa tarkoitettu kiello tulee voimaan, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Kiello annetaan julkipanon jälkeen, ja siitä on kuulutettava kunnan ilmoitustaululla siten kuin julkisista kuulutuksista annetussa laissa säädetään.

Suomen perustuslain 6 §:stä ilmenevää yhdenvertaisuusperiaatetta on sovellettava myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavoituksessa. Periaate edellyttää muun ohella, ettei alueiden omistajia aseteta asemakaavassa toisistaan poikkeavaan asemaan, ellei siihen kaavan sisältöä koskevat säännökset huomioon ottaen ole maankäytöllisiä perusteita.

Asemakaavan muutosalue ja kaavamuutoksen tavoitteet

Suunnittelualue sijaitsee Hämeenkylässä rakentuneella pientaloalueella Kylväjänkujan, Maamiehentien ja Santamäentien välisellä alueella. Kaavamuutosalue on muuntamoa lukuun ottamatta rakentamaton ja luonnontilassa ja sillä kasvaa pähkinäpensaita. Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa vanhusen hoitokodin rakentaminen.

Voimassa olevassa Uudenmaan maakuntakaavassa alue on taajamatoimintojen aluetta ja lentomelualuetta. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa alueelle ei kohdistu maakunnallisia tavoitteita.

Kaavamuutosalue on voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa Vantaan yleiskaava 2007:ssä pientaloaluetta (A3), jolle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja. Alue on lentomeluvyöhykettä m₂ (L_{den} 55–60 dB).

Voimassa olevassa asemakaavassa kaava-alue on osoitettu kaupungin tarpeita palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YKT), jolla tonttitehokkuus on e=0.3 ja suurin sallittu kerrosluku 2. Asemakaavan mukainen tontin pinta-ala on 6 217 m² ja rakennusoikeus 1 865 k-m².

Kaavamuutoksella korttelialue osoitetaan palvelurakennusten korttelialueeksi (P), jolle saa rakentaa erityis- ja palveluasuntoja ja hoitolaitoksen. Viereinen Kylväjänpolun katualue liitetään muodostettavaan tonttiin. Korttelialueen rakennusoikeus on 2 500 k-m² ja suurin sallittu kerrosluku 2. Tonttitehokkuudeksi muodostuu $e=0.40$. Kaavamääräyksen mukaan pähkinäpensaita on säästettävä alueella niin paljon kuin mahdollista. Tontille on istutettava myös uusia pähkinäpensaita. Korttelialueen pohjoisosaan on osoitettu alueen osa, jolla sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokkaita, suojeltavia puuyksilöitä. Ainoastaan maisemanhoidolliset toimenpiteet ovat alueella sallittuja.

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Valittaja on valituksessaan katsonut, ettei kaavaratkaisu ole yleiskaavan mukainen. Voimassa olevassa oikeusvaikutteisessa Vantaan yleiskaava 2007:ssä suunnittelualuetta koskee merkintä pientaloalue, jolle saa rakentaa ensisijaisesti pientaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja (A3).

Asemakaavan perusteella P-kortteliin voidaan rakentaa kaksikerroksinen vanhusten tehostetun palveluasumisen yksikkö, jolle on osoitettu rakennusoikeutta 2 500 k-m². Kun otetaan huomioon yleiskaavamääräyksen ehdollinen sisältö, joka sallii muutakin kuin pientalorakentamista, yleiskaavan yleispiirteisyys, kaavamuutosalueen (P) pieni koko suhteessa yleiskaava-alueeseen sekä se seikka, että kaavamuutoksella alue osoitetaan asuinkäyttöön, yleiskaavan voidaan katsoa olleen riittävästi ohjeena asemakaavaa muutettaessa.

Hallinto-oikeus toteaa, ettei voimassa olevalla asemakaavalla ole ohjausvaikutusta asemakaavaa muutettaessa.

Pähkinäpensaslehdon suojelemista koskeva valitusperuste

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on asemakaavan muutosehdotuksesta antamassaan lausunnossa muun ohella todennut, että alueella on pähkinäpensaita, joiden koko ja lukumäärä täyttävät luonnonsuojelulain 29 §:n ja luonnonsuojeluasetuksen 10 §:n sisältämät suojellun luontotyypin määritelmät. Edelleen ELY-keskus on todennut, että kyseinen pähkinäpensaslehto ei ole esteenä kaavaehdotuksen mukaisen ratkaisun hyväksymiselle, koska alue on jo aiemmin hyväksytyssä kaavassa varattu rakentamiseen. Kaavaehdotus on lisäksi laadittu niin, että pähkinäpensaita pystytään rakentamisesta huolimatta säilyttämään. Kaavaehdotuksen mukaista palvelurakentamista voidaan pitää myös luonnonsuojelulain 31 §:n tarkoittamana yleisen edun kannalta erittäin tärkeänä hankkeena, jonka perusteella voitaisiin poiketa myös jo rajatun luontotyypin suojelusta.

Vantaa kaupungin ympäristökeskus on lausunnoissaan 5.3.2015 ja 12.3.2015 todennut muun ohella, että kyseinen pähkinäpensaslehto on pienialainen ja aluskasvillisuudeltaan kulunut. Koska sen välittömässä läheisyydessä on huomattavasti isompi ja edustavampi rauhoitettu pähkinäpensaslehto ja alle kolmen kilometrin etäisyydellä vielä kaksi muuta rauhoitettua laajempialaista pähkinäpensaslehtoa, ei ole tarpeellista rauhoittaa kysymyksessä olevaa esiintymää luonnonsuojelulain nojalla. Kaava-alueella tehdyn tarkastuskäynnin perusteella on todettu, että alueen pohjoisosassa on paljon suuria pähkinäpensaita, suurimmalla osalla alueesta pähkinäpensaita on harvakseltaan.

Hallinto-oikeus toteaa, että ELY-keskus ei ole tehnyt kaava-alueen osalta luonnonsuojelulain 30 §:ssä tarkoitettua rajauspäätöstä, jolloin alueella ei ole voimassa saman lain 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua muuttamiskieltoa. Kun lisäksi otetaan huomioon kaava-alueesta esitetty selvitys ja se seikka, että kaava-alueen pohjoisosaa, joka on pähkinäpensaiden osalta merkittävin, koskee kaavamääräys kaupunkikuvallisesti arvokkaista, suojeltavista puista sekä pähkinäpensaiden mahdollisimman laajaa säästämistä koskeva kaavamääräys, asemakaavapäätös ei ole lainvastainen sillä valituksessa esitetyllä perusteella, että asemakaavassa ei olisi otettu riittävästi huomioon alueella esiintyvää suojeltua luontotyyppiä.

Maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun vaatimus

Hallinto-oikeus toteaa, että maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaate ei edellytä, että kaavoituksessa eri maanomistajien alueille olisi osoitettava samanlaista maankäyttöä tai vastaavalla tehokkuudella. Periaate edellyttää kuitenkin, ettei alueiden omistajia aseteta asemakaavassa toisistaan poikkeavaan asemaan ilman, että siihen on kaavan sisältöä koskevat säännökset huomioon ottaen maankäytöllisiä perusteita.

Kaava-alueelle osoitettu tonttitehokkuus on $e=0.4$, kun se ympäröivällä pientaloalueella on $e=0.3$. Kun otetaan huomioon asemakaavan muutoksen tavoitteena oleva hoitokodin rakentamisen mahdollistaminen, korkeammalle tonttitehokkuudelle on maankäytölliset perusteet eikä päätös ole maanomistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastainen.

Lentomelua koskeva valitusperuste

Valtioneuvoston melutason ohjearvoista antaman päätöksen (29.10.1992/993) 2 §:n 1 momentin mukaan asumiseen käytettävillä alueilla, virkistysalueilla taajamissa ja taajamien välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevilla alueilla on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22–7) 50 dB. Päätöksen 3 §:n 1 momentin mukaan asuin-, potilas- ja majoitushuoneissa on ohjeena, että ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuva melutaso sisällä alittaa melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvon (klo 7–22) 35 dB ja yöohjearvon (klo 22–7) 30 dB.

Vantaan yleiskaavan 2007 mukaan kaava-alue on lentomeluvyöhykettä m2 (L_{den} 55–60 dB). Asemakaavamääräyksen mukaan ääneneristävyyyden ΔL lento- ja tiemelua vastaan tulee olla asuin- ja potilashuoneissa vähintään 35 dB sekä toimisto- ja muissa hiljaisissa työtiloissa vähintään 32 dB.

Hallinto-oikeus toteaa, että vaikka meluntorjuntaan liittyvät ohjeet ja suositukset eivät ole sitovia ratkaisutoimintaa ohjaavia oikeusohjeita, niitä on kuitenkin pidettävä selvityksenä, joka osoittaa terveellisuuden ja viihtyisyyden kannalta hyväksyttävät suurimmat melutasot jokapäiväisessä elinympäristössä. Kun otetaan huomioon kaava-alueen sijainti jo rakentuneella alueella ja meluntorjuntaa koskevat kaavamääräykset sekä kaavoituksessa sovellettavien enimmäismelutasojen ohjeellinen luonne, asemakaavaa laadittaessa on riittävästi otettu huomioon maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa tarkoitettut elinympäristöä koskevat sisältövaatimukset.

Liikenteen järjestämistä koskeva valitusperuste

Kaavaselostuksen mukaan hankkeen arvioitu liikennetuotos on noin 44 ajoneuvoa vuorokaudessa, mikäli koko henkilökunta käyttää henkilöautoa. Kylväjänkujaan liittyy 44 asuntoa, joiden arvioitu liikennemäärä on noin 132 ajoneuvoa vuorokaudessa. Liikennemäärä lisääntyy siten noin 33 %. Kylväjänkuja on tonttikatu ja sen ajorata on leveydeltään 5,5 metriä. Kaupunginhallituksen lausunnon mukaan laskelma hankkeen vaikutuksista liikenteeseen perustuu palveluntuottajan kokemuseräiseen arvioon.

Kaavamuutoksen mahdollistaman hankkeen luonne ja laajuus huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, että tehtyä arviota on pidettävä riittävänä selvityksenä liikenteen lisääntymisestä. Asiassa esitetyn selvityksen perusteella Kylväjänkujan liikennemäärien voidaan arvioida kaavamuutoksen mahdollistaman rakentamisen johdosta lisääntyvän noin kolmanneksella. Kun otetaan huomioon Kylväjänkujan nykyinen liikennemäärä ja arvioitu liikenteen lisääntyminen kaavamuutoksella sallitun rakentamisen johdosta, kaavapäätös ei ole maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n liikenteen järjestämistä koskevan sisältövaatimuksen vastainen.

Lopputulos

Hallinto-oikeus voi tutkia valituksen johdosta vain sen, onko asemakaavan muutoksen hyväksymistä koskevassa päätöksessä kuntalain (365/1995) 90 §:ssä tarkoitettuja virheellisyyksiä siltä osin kuin päätöksestä on valitettu. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu tutkia kaavapäätöksen tarkoituksenmukaisuutta, kuten sitä, olisiko jokin muu maankäytöllinen ratkaisu parempi kuin tehty kaavaratkaisu.

Valituksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, joiden perustella kaavan hyväksymistä koskevaa päätöstä voitaisiin pitää asemakaavan sisältövaatimusten vastaisena tai muutoin lainvastaisena. Valitus on tämän vuoksi hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Kuntalaki (410/2015) 147 §
Maankäyttö- ja rakennuslaki 204 §

Muutoksenhaku

Maankäyttö- ja rakennuslain 188 §:n 5 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella olevaa asemakaavaa ja jolla valitus on jätetty tutkimatta tai jolla ei ole muutettu valituksen kohteena ollutta viranomaisen päätöstä siltä osalta, johon valitus kohdistuu, saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (HLL valituslupa julkipanon jälkeen).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Jukka Reinikainen, Petteri Leppikorpi (t) ja Riikka Valli-Jaakola.

Esittelijäjäsen

Riikka Valli-Jaakola

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Hämeenkyön Omakotiyhdistys ry
Ville Hurmalainen
Saarniharjunkuja 2 A 1
01630 VANTAA
Oikeudenkäyntimaksu 97 euroa
(tiedote oikeudenkäyntimaksusta)

Jäljennös maksutta Vantaan kaupunginhallitus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tiedoksi tilastollista seuranta varten (EV 248/1998 vp - HE 101/1998 vp):
- ympäristöministeriö

**Jäljennöksen oikeaksi todistaa
notari**

Krista Hapalainen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusoikeuden rajoittaminen

Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhteneväisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valitusaika

Tämä päätös on annettu julkipanon jälkeen, jolloin päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, joilla valituslupaa haetaan
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen on laatinut joku muu henkilö, on valituskirjelmässä mainittava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Fabianinkatu 15
Helsinki

Faksi: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

12 § Asemakaavamuutos 002234 sekä tonttijaon muutos, 62 Jokiniemi / Metla

VD/536/10.02.04.01/2014
HP/TLA/ATI/MKO/SRU/JB

Metsäntutkimuslaitoksen käytössä ollut alue muutetaan asuinkäyttöön. Laitoksen toimintaan liittyneet, kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset suojellaan ja muutetaan asuinkäyttöön. Lisäksi mahdollistetaan alueen täydennysrakentaminen neljällä uudella asuinkerrostalolla. Osa alueesta muutetaan julkiseksi puistoalueeksi.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 62042 sekä katu- ja virkistysaluetta, kaupunginosassa 62, Jokiniemi. Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 62042 sekä katualuetta.

Tonttijaon muutos koskee korttelia 62042.

Alue sijaitsee Jokiniemen kaupunginosassa pääradan itäpuolella, noin kilometrin kävelymatkan päässä Tikkurilan asemalta.

Kaavan hakija

Asemakaavamuutoshakemuksen on tehnyt Senaatti kiinteistöt.

Maanomistus

Alue on yksityisessä maanomistuksessa.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun on osallistunut alueen maanomistaja sekä PK substanssin edustaja ja arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy maanomistajan konsultteina.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa julkisten palveluiden ja hallinnon aluetta (PY).

Asemakaavan muutos

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). Alue on osa entisen Ånesin Suomen maanviljelys-taloudellisen koelaitoksen aluekokonaisuutta ja sillä sijaitsee vanhimpia koelaitoksen toimintaan liittyneitä rakennuksia. Alueen nykyisellä maanomistajalla ei ole tiedossa käyttöä alueen rakennuksille. Osa rakennuksista on tällä hetkellä tyhjillään. Alue ja alueen rakennukset muutetaan asuinkäyttöön, jotta alueelle voi etsiä uudet omistajat. Kaavamuutoksen tavoitteena on tarkentaa alueen tärkeimpien rakennusten suojelua ja mahdollistaa maltillinen ja ympäristöön sopiva täydennysrakentaminen alueella. Rakennussuojelun lisäksi tavoitteena on suojella alueen tärkeät näkymät ja pihatilat. Kaavamuutosalueen kokonaispinta-ala on 36 400 m² ja kokonaisrakennusoikeus 11 726 k-m². Alueen korttelitehokkuus on e=0,30. Alueelle tulee asukkaita arviolta noin 240 kappaletta. Uutta rakennusoikeutta tulee alueelle 7 300 k-m².

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 11.8.2014.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin asukaslehdessä ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin neljä kirjallista mielipidettä. Lisäksi suullisia mielipiteitä esitettiin puhelimitse.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 25.2.2015.

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus. Sopimus allekirjoitettiin 31.8.2016.

Muutostkustannukset maksaa hakija Senaatti kiinteistöt ja kaupunginhallitukselle tullaan esittämään vahvistettavaksi maksuluokka 4 (18 000 □), lisätynä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 240 □), yhteensä 21 240 □.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.2.2016 § 11

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että:

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.2.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002234 sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Metla,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Senaatti kiinteistöt maksaa muutuskustannukset (18 000 €), lisättyä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 240 €), yhteensä 21 240 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 7.3.2016 § 64

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.2.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002234 sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Metla,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todeta, että hakija Senaatti kiinteistöt maksaa muutuskustannukset (18 000 €), lisättyä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (3 240 €), yhteensä 21 240 €.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 23.3.–21.4.2016. Tänä aikana jätettiin yksi muistutus. Muistutuksen jätti kaavamuutoksen hakija Senaatti kiinteistöt. Muistutuksessa pyydettiin uudelleen sijoittamaan tonttien 2, 3 ja 4 ajoliittymän sijainti. Tonttien 2, 3 ja 4 ajoliittymän sijainnin muutosehdotus hyväksyttiin ja ajoliittymän sijainti muutettiin kaavakarttaan Senaatti kiinteistöjen toiveiden mukaiseksi.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 7.3.2016 oikeuttaa kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin viisi ja saatiin neljä kappaletta. Lausunnot pyydettiin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Tikkurila Oyj:ltä, Museovirastolta ja Vantaan kaupunginmuseolta. Tikkurila Oyj:ltä ei saatu lausuntoa. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston, Vantaan kaupunginmuseon ja ELY:n lausuntojen perusteella tehtiin pieniä korjauksia asemakaavamuutoksen kaavamääräyksiin.

Tehdyt tarkistukset

Tehdyt tarkistukset on esitelty asemakaavamuutosalueen maanomistajalle. Alueen maanomistaja on hyväksynyt tehdyt tarkistukset. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten uusi nähtävillesano ei ole tarpeen.

Kaavaselostuksen tarkistukset

Asemakaavamuutoksen selostusta on tarkistettu kaavakarttaan ja kaavamääräyksiin tehtyjen tarkistusten vuoksi.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 25.2.2015. Lisäksi kaavamuutosta on esitelty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kuukausikokouksessa 2.3.2016.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 13.6.2016 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 13.6.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002234 sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Metla.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 12

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukaiset vastineet muistutukseen ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 13.6.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002234 sekä tonttijaon muutosehdotus, 62 Jokiniemi / Metla.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Asemakaavamuutoksen selostus 13.6.2016
- Muistutus ja vastine 13.6.2016
- Lausunnot ja vastineet 13.6.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 8392 3458, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

asemakaavasuunnittelija Minna Koskinen, puh. 8392 3440, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaan kaupunki

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

Kaupunkisuunnittelu

002234

Metla, Jokiniemi 62

Kaavamuutosalue alkusyksyllä 2015

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 13.6.2016 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002234 ja tonttijaon muutosta. Kaavoitus on tullut vireille 11.8.2014.

SISÄLLYS

1 Perus- ja tunnistetiedot	3
1.1 Tunnistetiedot	3
1.2 Kaava-alueen sijainti	3
1.3 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
1.4 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista	4
2 Tiivistelmä	4
2.1 Kaavaprosessin vaiheet	4
2.2 Asemakaavan muutos	5
3 Lähtökohdat	5
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista	5
3.2 Suunnittelutilanne	15
4 Asemakaavan suunnittelun vaiheet	19
4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve	20
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	20
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö	20
4.4 Asemakaavan tavoitteet	24
4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	24
5 Asemakaavan muutoksen kuvaus	30
5.1 Kaavan rakenne	30
5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	31
5.3 Aluevaraukset	31
5.4 Kaavan vaikutukset	33
5.5 Ympäristön häiriötekijät	40
5.6 Kaavamerkinnot ja -määräykset	40
5.7 Nimistö	40
6 Asemakaavan toteutus	40
6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	40
6.2 Toteuttaminen ja ajoitus	40
7 Asemakaavatyöhön osallistuneet	40

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos:	kaupunginosa 62, Jokiniemi koskee korttelia 62042 sekä katu- ja virkistysalueita
(Kumoutuva asemakaava Tonttijaon muutos	koskee korttelia 62042 sekä katualueita) koskee korttelia 62042

Kaavamuutoksen laatijan nimi ja yhteystiedot:
Minna Koskinen, p. 8392 3440, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Ilmoitus vireille tulosta annettiin 11.8.2014. Kaavamuutostyön alkamisesta kerrottiin Vantaan kaupungin asukaslehdessä.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Jokiniemen kaupunginosassa, Keravanjoen peltoalueiden luoteisreunalla. Alue on ollut Metsäntutkimuslaitoksen (entinen Maatalouden tutkimuskeskus/Jokiniemen koelaitos) käytössä ja sillä sijaitsee laitoksen toimintaan liittyneitä rakennuksia. Kaavamuutosalue rajautuu koillisessa Maanviljelijänkujaan, kaakossa Keravanjoen peltoalueisiin, lounaassa Rillitiehen ja luoteessa Jokiniemenkujaan ja Reissu-Lassin polkuun.

Kaava-alueen sijainti kartalla

1.3 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

- Asemakaavan seurantalomake
- Asemakaavakartta

- Kaavamääräykset
- Kantapuukortti kantapuusta E9548

1.4 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Koepuimalan riskiarvio liitteineen (Vahanen Oy 3.6.2015)
- Koepuimalan kustannusarvio (Kawerak Oy 30.5.2015)
- Viranomaisneuvottelun muistio (Vantaan kaupunkisuunnittelu 25.2.2015)
- Vantaan Jokiniemen valtioalueen puiston puut ja pensaat (Metsäntutkimuslaitos 29.9.2014)
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (Vantaan kaupunkisuunnittelu 11.8.2014)
- Vantaan Jokiniemi – Rakennushistoriaselvitys 2014 (Arkkitehtitoimisto Okulus 15.8.2014)
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, muistio (Ympäristöministeriö 23.12.2009)
- Kulttuurimaisemaselvitys (Vantaan kaupunkisuunnittelu 22.3.2005)

2 Tiivistelmä

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

- Asemakaavamuutoshakemuksen on tehnyt Senaatti kiinteistöt. Kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 20.1.2014. Kaavamuutoshakemuksessa esitettiin, että tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialue (Y-3) muutetaan ensisijaisesti asumiskäyttöön.
- Metlan asemakaavamuutostyö käynnistyi 11.8.2014 työnumerolla 002234. Kaavamuutostyön vireille tulosta tiedotettiin Vantaan kaupungin asukaslehdessä sekä kirjeellä maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielenpitoet pyydettiin 15.9.2014 mennessä (MRL 62 ja 63 §). Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta esitettiin 4 kirjallista mielipidettä. Lisäksi suullisia mielipiteitä on esitetty puhelimitse.
- Metlan asemakaavamuutoksesta pidettiin MRL 66 §:n mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 25.2.2015. Lisäksi kaavamuutosehdotusta on esitelty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kuukausikokouksessa 2.3.2016.
- Kaavamuutosta on laadittu yhteistyössä Senaatti kiinteistöjen edustajien ja PK substanssin edustajan kanssa. Pohjana on ollut arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy:n laatimat luonnokset, joita on työn kuluessa kehitetty edelleen.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta teki 15.2.2016 kaupunginhallitukselle esityksen MRA 65 §:n mukaisesta nähtäville panosta ja lausuntojen pyytämisestä.

- Kaupunginhallitus päätti 7.3.2016 asettaa asemakaavamuutosehdotuksen nähtäville ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään tarvittavat lausunnot. Kaavamuutosehdotus oli nähtävillä 23.3.-21.4.2016. Lausuntoja pyydettiin 5 kpl ja saatiin 4 kpl. Kaavamuutosehdotuksesta jätettiin yksi muistutus. Muistutuksen jätti alueen maanomistaja Senaatti kiinteistöt.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

2.2 Asemakaavan muutos

Asemakaavamuutos nro 002234, Metla

Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (Y-3) asuinkäyttöön. Kaavamuutoksella tarkennetaan olemassa olevien rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaiden rakennusten suojelua ja mahdollistetaan maltillinen ja ympäristöön sopiva täydennysrakentaminen alueella. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on suojella alueen rakennusten lisäksi alueen tärkeät näkymät ja pihatilat. Myös rakennustaiteellisesti arvokkaat sisätilat tullaan osittain suojelemaan. Osa kaavamuutosalueesta muutetaan julkiseksi puistoalueeksi. Puistolle annetaan nimi kaavamuutoksessa.

Kaava-alueen kokonaispinta-ala on noin 3,6 ha (36395 m²). Kaavamuutoksen myötä alueen kokonaisrakennusoikeudeksi tulee 11 700 k-m². Suunniteltu korttelitehokkuus on $e=0,30$.

Nykyinen maanomistaja etsii alueelle uudet omistajat kaavamuutoksen vahvistumisen jälkeen.

3 Lähtökohdat

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Jokiniemen kaupunginosassa pääradan itäpuolella, noin kilometrin kävelymatkan päässä Tikkurilan asemalta. Alue on osa entisen *Ånes 'in Suomen maanviljelys-taloudellisen koelaitoksen* aluekokonaisuutta ja sillä sijaitsee vanhimpia koelaitoksen toimintaan liittyneitä rakennuksia.

1900-luvun alkupuolella toimintansa aloittanut *Ånes 'in Suomen maanviljelys-taloudellinen koelaitos* toimi alueella vuoteen 1923 saakka. Vuodesta 1924 tutkimustoiminta jatkui alueella uudelleen organisoituna, nimellä Jokiniemen Maatalouden koelaitos. Vuonna 1957 laitoksen nimi muuttui Maatalouden tutkimuskeskukseksi (MTTK). Maatalouden tutkimuskeskuksen toiminnan siirryttyä Jokiisiin (v. 1981), alueen ja tilojen pääkäyttäjäksi tuli Metsäntutkimuslaitos eli METLA.

Keskusrikospoliisi sijaitsee kaavamuutosalueen luoteispuolella.

ilmakuva kaavamuuotosalueesta vuodelta 2013

3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja – rakenne

Jokiniemen kaupunginosa sijaitsee Tikkurilan itäpuolella, pääradan varrella. Etelässä ja idässä kaupunginosa sivuaa Keravanjokea, pohjoisessa Rekolanojaa. Hiekkaharjun matala harjuselänne ulottuu Jokiniemen puolelle päättyen Winterinmäeksi kutsuttuun moreenimäkeen. Winterinmäkeä lukuun ottamatta Jokiniemi on alavaa, maisemallisesti arvokasta Keravanjokilaaksoa.

Koelaitoksen ympäristö säilyi pitkään avoimena peltomaisemana, jonka maisemakuvaa hallitsi koelaitoksen metsäinen harju ja sillä sijaitsevat laitosrakennukset. Maisemakuva muuttui merkittävästi 90-luvulla, kun alueen ensimmäiset asemakaavat vahvistuivat. Tämän jälkeen alue on täydentynyt suurilla rakennusyksiköillä, jotka sijoittuvat toisistaan ja muusta kaupunkirakenteesta irralleen. Maisemakuvaa ovat muokanneet myös Jokiniementien rakentaminen, Tikkurila Oyj:n toiminnan laajeneminen ja Sähköaseman rakentaminen Keravanjoen kaakkoispuolelle.

Ilmakuva Jokiniemestä vuodelta 1986: Koelaitoksen alue on maalaismaiseman ympäröimä metsäinen kunnas ja sen asema maisemakuvassa on keskeinen.

Ilmakuva Jokiniemestä vuodelta 1998: Koelaitoksen ympärille on rakentunut muusta kaupunkirakenteesta irrallisia, suuria osakokonaisuuksia. Myös Jokiniementien rakentaminen on muuttanut maisemakuvaa ja heikentänyt Keravanjoen asemaa maisemakuvassa. Koelaitoksen alue on jäämässä uudemman rakentamisen taakse piiloon.

Jokiniemen maisemakuvan suurista muutoksista huolimatta näkymä Keravanjoen varrelta kaavamuutosalueelle on säilynyt avoimena peltomaisemana, samoin kuin näköyhteys kaavamuutosalueelta lehmuskujaa pitkin koilliseen, koelaitoksen historiaan liittyvälle professorien talolle.

Pihapiiri ja kasvillisuus

Kaavamuutosalueen rakennuksia ympäröivän puu- ja pensaslajisto on kartoitettu ja inventoitu kaavamuutostyön alkuvaiheessa. Inventointi on tehty Metsäntutkimuslaitoksen toimesta erillisenä asiakasrahoitteisena tilaustyönä Seenaatti-Kiinteistöille, ja se liittyy alueella tehtyyn rakennushistoriaselvitykseen, jonka on tehnyt Arkkitehtitoimisto Okulus Oy.

Jokiniemen valtionalueen vanhoja rakennuksia ympäröivä puisto on muotoutunut pitkälti nykyiseen asuunsa jo Maanviljelys-taloudellisen koelaitoksen ja sen seuraajan MTTK:n aikana.

Nykyisen pihapuiston alue oli koelaitoksen perustamisen aikaan metsäinen kunnas, jonka lounaisreunalle rakennettiin ensimmäiset laboratoriorakennukset. Näiden jugendrakennusten itä- ja kaakkoispuolella oli jo tuolloin koelaitoksen koekenttien muodostama peltoaukea, jonka takana virtasi Keravanjoki. 1920-30-luvuilla pihapiiri oli varsin metsäinen. Sitten pihapiiri on avartunut ja muuttunut hoidetuksi puistoksi.

Suurin muutos pihapiirissä on tapahtunut funkistyyllisen laitosrakennuksen valmistuttua vuonna 1938. Tuolloin pihapiirin näkymää on avarrettu kaatamalla puita, jotta vastavalmistunut funkisirakennus tulisi paremmin esiin. Nykyisen muotonsa rakennusten ympäröimä puistoalue lienee saavuttanut 1940-luvulla.

Kaavamuutosalueelta löytyi kartoituksessa yhteensä 31 puu- ja pensaslajia tai muuta taksonia. Näistä viisi oli havupuita, 13 lehtipuita ja 13 pensaita. Yksittäisinä kohteina kartoitettiin 132 puuta ja 17 pensasryhmää.

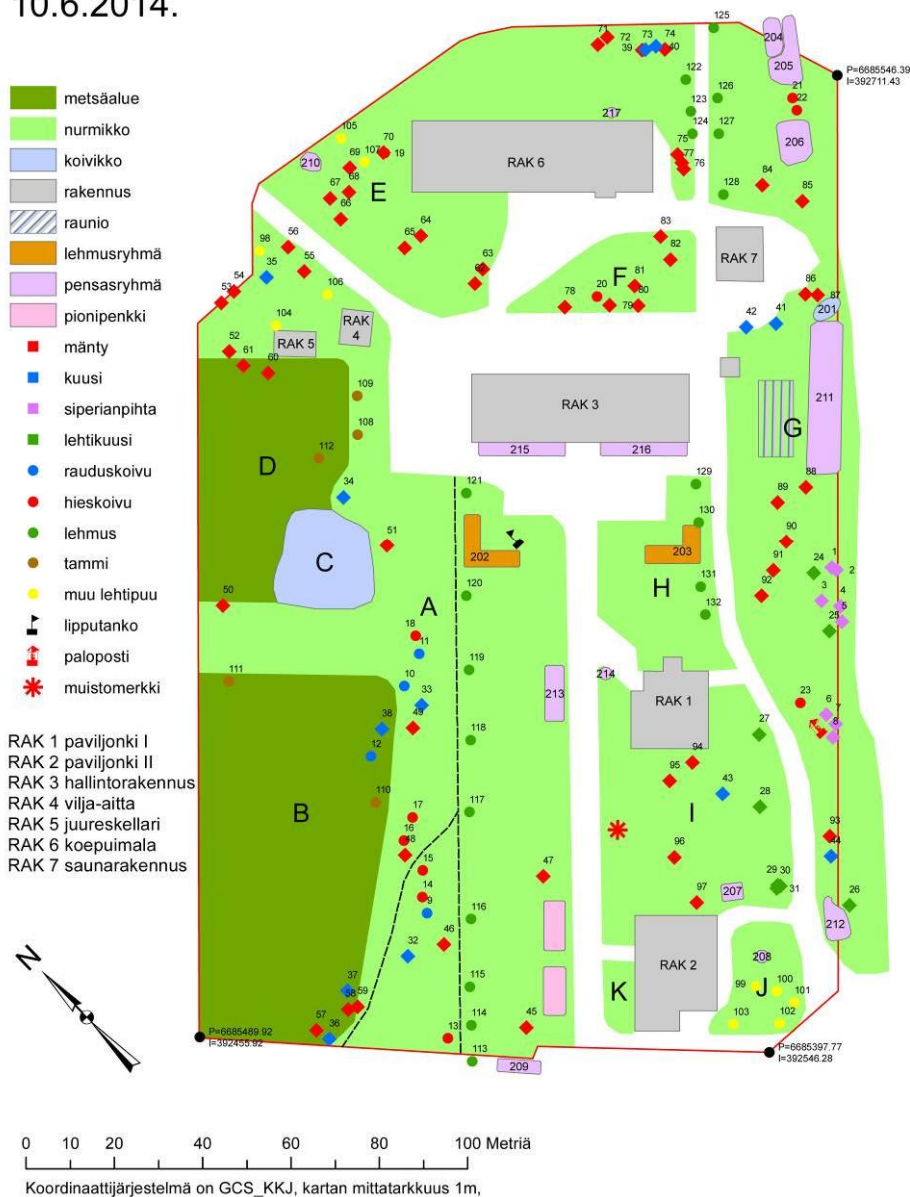

Näkymä kaavamuutosalueen etelänurkasta kohti paviljonkirakennuksia: paviljonki II:n edustalla näkyy hapankirsikkaryhmä ja liikennemerkkin kaakkoispuolella matalahko, tummanvihreä keilakuusi.

Maisemallisesti merkittävimpiä elementtejä vanhojen laitosrakennusten viher- ympäristössä ovat ennen kaikkea yksittäiset vanhat männyt ja mäntyryhmät, kookkaat ja rehevät lehmukset sekä muutamat laajalatuksiset kuuset. Muita kauniita ja huomionarvoisia kohteita ovat paviljonki II:n eteläpuolella kasvava hapankirsikkaryhmä, suuret lehtikuuset, muutamat yksittäiset pihlajat, tammets, tuomi ja keilakuusi. Puiston länsilaidalla luoteislaidan metsikössä huomionarvoisimpia puita ovat kookkaat vanhat männyt, jotka pihapiirin mäntyjen tapaan ovat peräisin vanhan laitosympäristön perustamisen ajoilta.

Vantaan Jokiniemen valtioalue. Vanhan pihapiirin puut ja pensaat 10.6.2014.

LIITE 1.

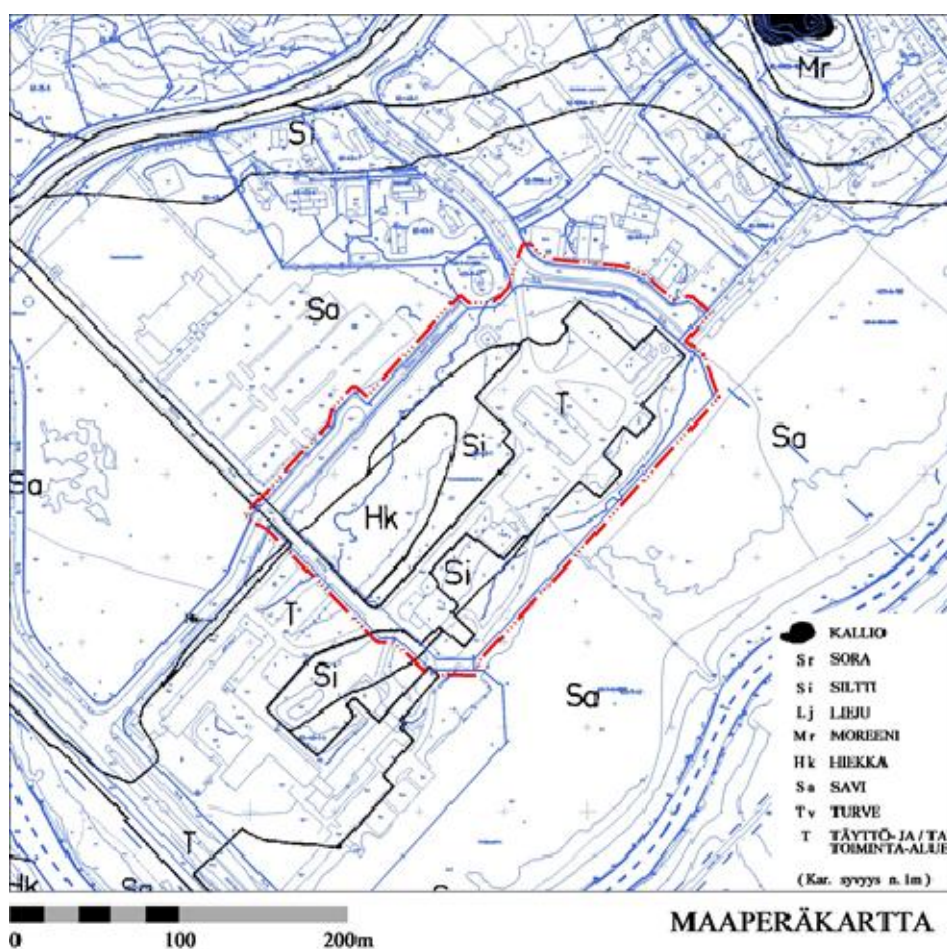
Vantaan Jokiniemen valtioalueen puiston puut ja pensaat selvityksen liitekartta 1 (Metsäntutkimuslaitos 29.9.2014)

Topografia

Maaston korot vaihtelevat kaavamuutosalueella +19,0 ja + 22,0 välillä. Maasto on korkeimmillaan alueen keskivaiheilla ja laskee luoteeseen keskusrikospoliisin suuntaan ja kaakkoon kohti Keravanjoen peltoalueita. Alueen koillispuolelle sijoittuva Maanviljelijänkuja on kaavamuutosalueen maastoa 1-2 metriä alempana.

Maaperä

Kaavamuutosalue on maaperäkartan mukaan pääosin hiekka-, siltti ja täyttömaata. Kaavamuutosaluetta ympäröivät peltoalueet ja keskusrikospoliisin alue ovat maaperältään savea. Olemassa olevien rakennusten läheisyydessä maaperä on täyttömaata ja alueen luoteisosan metsikköalue on maaperältään hiekkaa ja silttiä.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Jokiniemen laajamittaisempi rakentaminen alkoi 1950- ja 1960-luvuilla. Tällöin rakennettiin muun muassa Urheilutien varteen kerrostaloja, jotka lukeutuvat Vantaan vanhimpiin. Vuosikymmenten vaihteessa Jokiniemen itä laidalle kohosi Satomäen kerrostaloalue. Satomäen pohjoispuolelle rakennettiin 1970- ja 1980-luvuilla opiskelija-asuntoja. 1990-luvulla Jokiniemen väkiluku kasvoi voimakkaimmin, kun Winterinmäen länsipuolelle valmistui alueen ensimmäisten asemakaavojen mukaisesti rakennetut asuinkerrostalokorttelit. 1990-luvun asunto-

tuotanto painottui vuokra- tai asumisoikeusasuntoihin. 2000-luvulla Jokiniemi täydentyi tiivillä ja matalalla Navethalia pientaloalueella, joka on rakennettu opiskelija-asuntojen ja Satomäen kerrostalojen läheisyyteen Valkoisenlähteen-tien eteläpuolelle. Parhaillaan Jokiniemeen valmistuu uusia asuinkerrostalokortteleita Tikkurilan asemakeskuksen läheisyyteen, Keskusrikospoliisin luoteispuolelle.

Jokiniemessä oli vuoden 2015 alussa 5 028 asukasta. Väkiluvun odotetaan kasvavan seitsemällä sadalla asukkaalla seuraavan 10 vuoden aikana. Alueen ikärakenne painottuu alle 6-vuotiaisiin lapsiin ja työssäkäyviin aikuisiin. Lapsiperheiden osuus kaupunginosan kaikista perheistä on noin 40 %.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Aiemmin avoimen peltomaiseman ympäröimällä koelaitoksen metsäisellä harjulla oli aikoinaan keskeinen sijainti Jokiniemen kaupunkikuvassa. Sittenmin alue on jäänyt alueen muun kehityksen taakse piiloon. Kaavamuutosalueen luoteispuolelle sijoittuu 1990-luvulla rakennettu massiivinen viisikerroksinen keskusrikospoliisin toimitalo. Sen laaja maanpäällinen pysäköintialue hallitsee kaava-alueelta luoteeseen avautuvia näkymiä. Keskusrikospoliisin viereisen Relanderin pihan alueeseen on tehty 2000-luvun lopussa kaavamuutos, jossa koelaitoksen toimintaan liittyneet rakennukset on suojeltu ja niiden ympärillä on mahdollistettu ympäristöön sopeutuva pienimuotoinen täydennysrakentaminen. Metlan kaavamuutosalueen pohjoispuolella on kolmikerroksisia asuinkerrostaloja. Pistemäiset talot on rakennettu 90-luvun alussa. Lounaispuolella on 60-luvulla rakennettu, Osmo Siparin suunnittelema, ympäröivään maastoon matalana haa-rautuva laitosrakennus, keskuslaboratorio. Keskuslaboratoriota on 90-luvulla laajennettu kolmella, 60-luvun horisontaalista massaa korkeammalla lisäosalla.

Kokonaisuutena Jokiniemen kaupunginosa muodostaa ajallisesti kerroksellisen, mutta rakenteeltaan pirstaleisen, suurista osakokonaisuuksista muodostuvan kaupunkirakenteen. Kaupunginosaan länsireunalla kulkeva päärata ja kesällä 2015 avattu kehärata tarjoavat kaupunginosalle hyvät julkisenliikenteen yhteydet pääkaupunkiseudulle. Kaavamuutosalue sijoittuu noin kilometrin kävelymatkan päähän Tikkurilan asemakeskuksesta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot

Keravanjokilaakson reunoilta, vanhan merenlahden rannalta, on löydetty runsaasti merkkejä esihistoriallisesta asutuksesta. Lämpimillä ja kuivilla hiekkarinteillä on asuttu jo kampakeraamisella kaudella 3000-2600 eKr. Jokiniemessä esiintymät keskittyvät selännealueen kaakkoisreunalle, mistä löytyvät Sandåkerin, Stenkullan ja maatalouden tutkimuskeskuksen alueen kivikautiset asuinpaikat.

Keskiajalla Jokiniemi peltoalueineen kuului Tikkurilan kylään. Suuri Rantatie eli Kuninkaantie kulki Turusta Viipuriin kylän halki. Jokiniemessä tien historiallinen linjaus on osittain säilynyt (nykyinen Tikkurilantie).

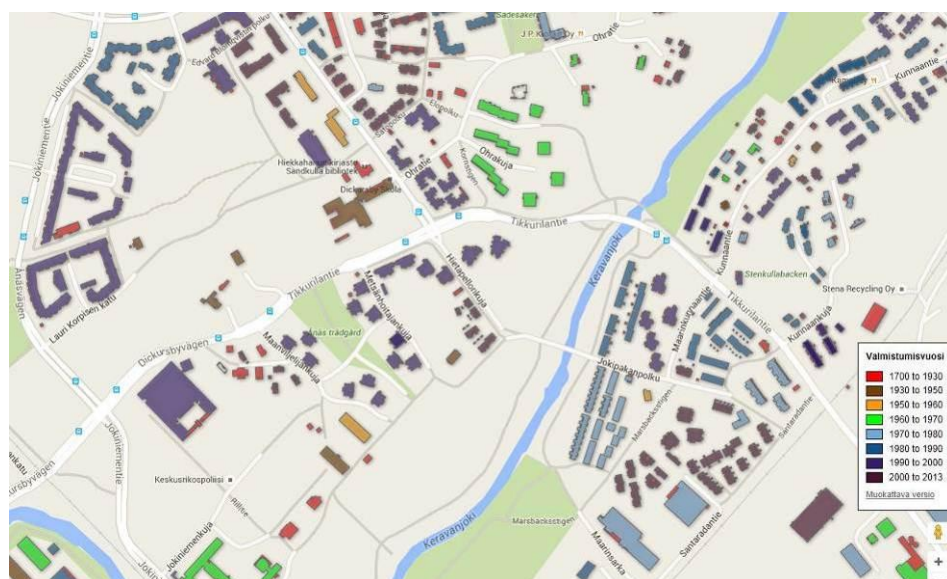
Tikkurilan värитеhtaat ja Jokiniemen koelaitos ovat kaksi merkittävintä laitosta Jokiniemen historiassa. Koelaitos on edustava näyte valtiovallan perustamasta maatalouden edistämiseksi rakennetusta tutkimus- ja koelaitoksesta. Usealta vuosikymmeneltä periytyvä rakennettu ympäristö on kulttuuri- ja rakennushisto-

riallisesti arvokas kokonaisuus. Koelaitoksen alue on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009).¹

Kaavamuutosalueella sijaitsee seitsemän rakennusta: paviljonki I, paviljonki II, hallintorakennus, aitta, juureskellari, koepuimala ja sauna. Näistä seitsemästä rakennuksesta paviljonki I, paviljonki II, aitta ja juureskellari on suojeltu vuonna 1989 voimaan tulleella asetuksella valtion omistamista rakennuksista (480/85).² Hallintorakennus on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa.

Kaaviokuva Jokiniemen kaupunkirakenteesta: koelaitoksen toimintaan liittyneet rakennukset on merkitty karttaan punaoranssilla, muut rakennukset tummanharmaalla, rata-alueet vaalean ruskealla, virkistys- ja puistoalueet vihreällä ja katualueet vaalean harmaalla.

Jokiniemen kaupunginosan rakennukset ikäluokittain

Jokiniemen koelaitoksen vanhimmat rakennukset on suunnitellut maanviljelyshallituksen arkkitehti H. Rh. Helin vuonna 1906 tutkimustoimintaa varten. Paviljonkirakennukset I ja II ovat 1909 valmistuneita kolmikerroksisia, rapattuja jugendrakennuksia. Paviljonki I:n pohjoispäädyssä on komea, pylväiden kannattaman katoksen suojaama sisäänkäynti, josta on voitu ajaa hevosella sisään koe- ja näyte-eriä. Paviljonki II on puolestaan rakennettu maanviljelyskemiallisen ja fysikaalisen sekä entomologisen osaston käyttöön. Siihen on liitetty kaakkoispuolella kasvihuone, joka on purettu. Pitkänurkkainen hirsistä rakennettu vilja-aitta on vuodelta 1908 ja vuotta myöhemmin valmistui henkilökunnan kellarin hirsirakenteinen maanpäällinen osa.

Maatalouden tutkimuskeskuksen hallintorakennuksen vuodelta 1938 on suunnitellut arkkitehti Jalmari Peltonen. Se sijaitsee vanhimpien paviljonkirakennusten koillispuolella. Hallintorakennuksen koillispuolelle sijoittuva talousrakennus, niin sanottu koepuimala, on vuodelta 1950. Myös koepuimala on arkkitehti Jalmari Peltosen suunnittelema. Osmo Siparin suunnittelema Maatalouden tutkimuskeskuksen toimintaan liittynyt laitosrakennus vuodelta 1964 sijaitsee kaavamuuotosalueen lounaispuolella eikä sisälly nyt tehtävään kaavamuutokseen.³

¹ www.rky.fi viitattu 10.4.2015

² Entinen Ånes'in Suomen maanviljelys-taloudellinen koelaitos, Rakennushistoriaselvitys 2014, Arkkitehtitoimisto Okulus, sivu 3

³ www.rky.fi viitattu 10.4.2015

Palvelut

Jokiniemessä on hyvät julkiset palvelut. Alueella on keskittymä eriasteisia koko Tikkurilaa ja laajemmin Vantaata ja pääkaupunkiseutua palvelevia kouluja. Myös päivähoitopalveluja on runsaasti. Hiekkaharjun urheilupuistossa on mahdollisuudet urheilukentän lisäksi golfiin, tennikseen, sulkapalloon tai squashiin. Kaupallisissa ja muissa palveluissa jokiniemeläiset tukeutuvat Tikkurilan keskustan varaan. Lähin päivittäistavarakauppa löytyy uudesta asemakeskus Dixistä, noin kilometrin kävelymatkan päästä.

Työpaikat

Vuonna 2012 Jokiniemessä oli yhteensä noin 2600 työpaikkaa. Valtaosa paikoista on julkisen hallinnon toimialalla. Jokiniemessä on paljon kunnan ja valtion toimipaikkoja. Radan varren laajalla toimisto- ja asuinalueella ovat muun muassa Metsähallitus, Keskusrikospoliisi ja Rikosseuraamusalan koulutuskeskus.

Virkistys

Kaavamuutosalueen pohjoispuolelle sijoittuvalla Winterinmäellä on Jokiniemen ja koko Tikkurilan keskustan merkittävin metsä. Lisäksi kaavamuutosalueen kaakkoispuolella kulkeva Keravanjoki ja sen lähialueet on varattu lähivirkistysalue käyttöön.

Liikenne

Kävely ja pyöräily

Alueelta on hyvät kävely- ja pyöräily-yhteydet. Jokiniemenkujalla ja Maanviljelijänkujalla on asfaltoidut, toispuoleiset ja yhdistetyt kävely- ja pyöräilykaistat. Tikkurilantiellä yhdistetty kävely- ja pyöräilykaista on kadun molemmin puolin.

Tikkurilantiellä kulkee valtakunnallinen pyörämatkailureitti 50. Keravanjoen eteläpuolella kulkee hiekkapintainen paikallisreitti.

Joukkoliikenne

Kaavamuutosalue on joukkoliikenteellisesti hyvin saavutettavissa. Alueelta on noin kilometrin matka Tikkurilan asemalle, joten hyvät raideyhteydet ovat kohdullisen kävelymatkan päässä. Lähimmät bussipysäkit löytyvät Tikkurilantieltä, Urheilutieltä ja Jokiniemenkadulta noin 250 metrin ja noin 500 metrin päästä kaavamuutosalueesta.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkosta.

Vedenjakelu

Alueella on yleinen vesihuoltoverkosto, vj 225 M ja jv 200 M (rak. -95) (HSY 11.9.2014). Maanviljelijänkujalla sekä alueen kaakkoisreunalla pellon laidassa on vuonna 1995 rakennetut vesijohdot DN225 ja DN315. Jokiniementiellä kaava-alueen lounaispuolella on vuonna 1990 rakennettu DN315 vesijohto.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäläksen vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Painetasot ovat: alin +72.00 ja ylin +85.00 m.

Jätevesiviemärointi

Maanviljelijänkujalla sekä alueen kaakkoisreunalla pellon laidassa on vuonna 1995 rakennetut jätevesiviemärit DN200 ja DN250. Jokiniementiellä kaava-alueen lounaispuolella on vuonna 1990 rakennettu DN400 jätevesiviemäri. Alueen jätevedet johdetaan Keravanjoen varren runkoviemäriin Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärointi

Kaava-alue on rakennetun hulevesiverkoston piirissä. Osa alueella muodostuvista hulevesistä johdetaan Maanviljelijänkujan hulevesiviemäriin Keravanjokeen. Lisäksi Jokiniemenkujalle on rakennettu hulevesiviemäri, joka johtaa vedet Jokiniemenkadun ali Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle.

Ympäristöhäiriöt

Liikenne- ja lentomelu

Tiemeluennuste 2030 -kartassa kaavamuutosalue jää kokonaisuudessaan vyöhykkeelle 0-49 dB. Kaavamuutosalue ei sijaitse lentomelualueella.

Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu ekvivalenttitaso LAeq saa enintään olla asuinhuoneissa klo 7-22 (päiväohjearvo) 35 dB ja klo 22-7 (yöohjearvo) 30 dB.

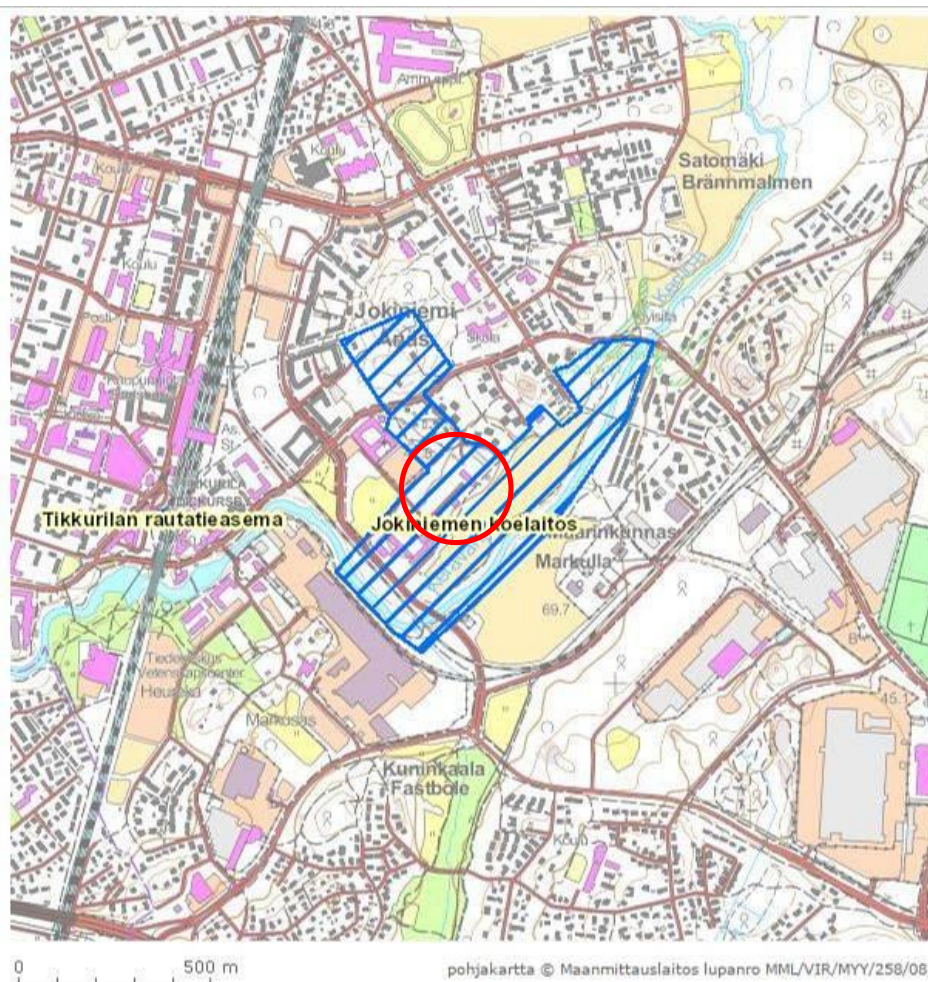
3.1.4 Maanomistus

Alueen maanomistaja on Senaatti kiinteistöt.

3.2 Suunnittelutilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009). RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen. Valtakunnalliseen inventointiin valitut kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö *Jokinimen koelaitos* näkyy kokonaisuudessaan kartalla sinisellä viivoitettuna. Kaavamuutosalue on merkitty karttaan punaisella ympyrällä. (Karttakuvan lähde www.rky.fi 17.12.2015)

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 13.11.2008) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tehtävänä on mm.:

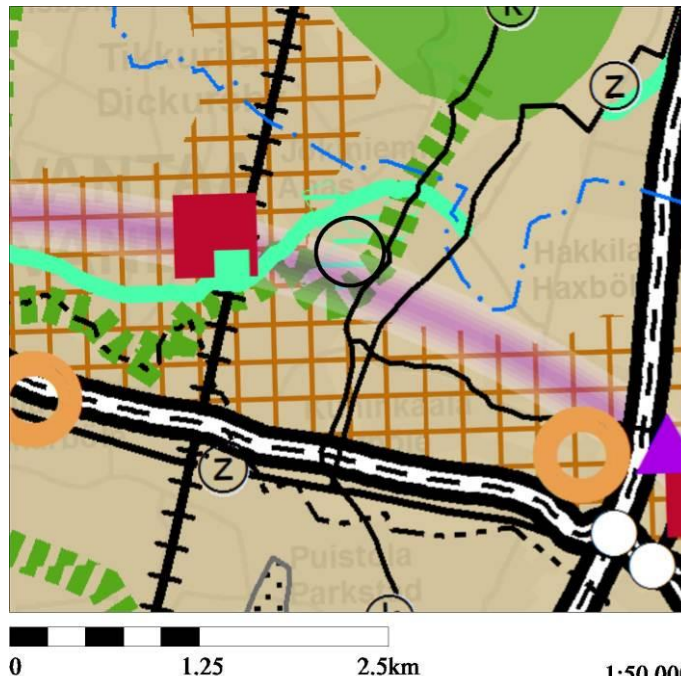
- varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen kuntien kaavoituksessa,

- auttaa saavuttamaan maankäyttö- ja rakennuslain ja alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet, joista tärkeimmät ovat hyvä elinympäristö ja kestävä kehitys.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista edistetään kaavamuutoksessa siten, että täydennysrakennetaan raideliikenteeseen tukeutuvaa, olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta huomioiden valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kulttuurihistorialliset, rakennushistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot. Kaavamuutoksen täydennysrakentamisen sovittamista olemassa olevaan rakenteeseen on tuettu laatimalla laaja rakennushistoriaselvitys alueen olemassa olevista rakennuksista ja alueen maisemallisista arvoista, sekä yksityiskohtainen inventointi alueen puista ja pensaista. Kaavamuutoksen tavoitteista ja lähtökohdista järjestettiin lisäksi kaavamuutoksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 25.2.2015.

Maakuntakaava (YM 8.11.2006, 30.10.2014)

Uudenmaan maakuntakaavassa alue on osoitettu taajamatoimintojen alueeksi. Ympäristöministeriö on vahvistanut maakuntakaavan 8.11.2006. Maakuntakaavaa täydentää 2. vaihemaakuntakaava. Ympäristöministeriö on vahvistanut 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014. Alue on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue (RKY 2009). Tikkurilantie (osittain entinen Kuninkaantie) on merkitty maakuntakaavaan kulttuuriympäristön kannalta tärkeäksi tieksi. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ominaispiirteiden vaaliminen, sen kokonaisuus ja identiteetti ja turvattava merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Kaavamuutos on maakuntakaavan mukainen.

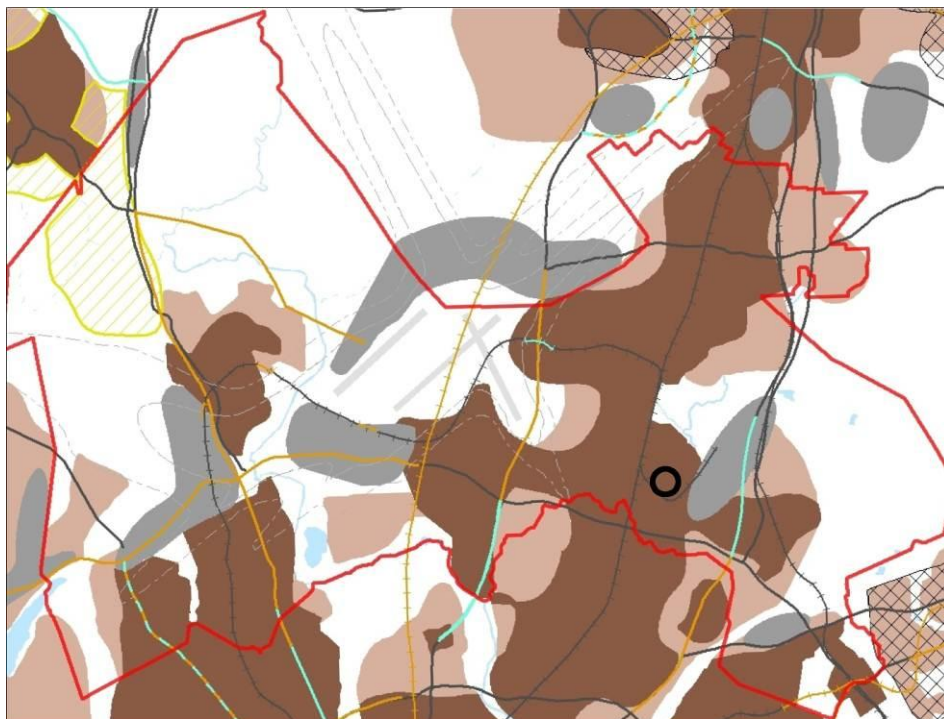

Ote kaavayhdistelmästä

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma (KV 11.5.2015)

Alue on merkitty Helsingin seudun maankäyttösuunnitelmaan ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle. Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma toimii tausta-

aineistona seudun liikennejärjestelmälle sekä Helsingin seudun asuntopolitiikalle. Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntopolitiikalle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Ote MASU 2050 kartasta

Yleiskaava (KV 17.12.2007)

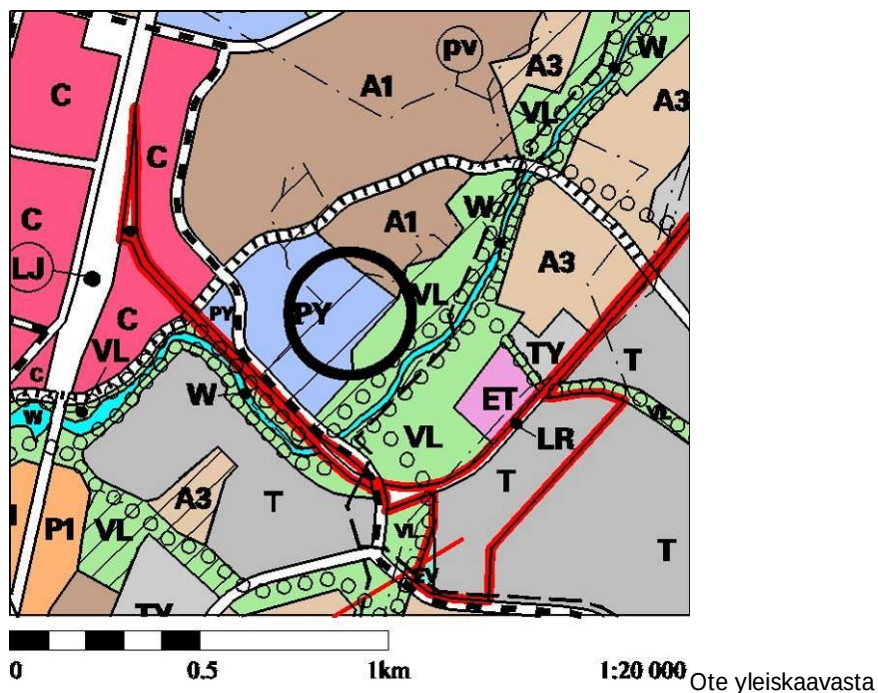
Alue on merkitty yleiskaavaan julkisten palveluiden ja hallinnon alueeksi (PY). Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Alueelle saa sijoittaa palveluasuntoja.

Alue on maisemallisesti arvokas alue: arvokas maaseudun kulttuurimaisema, jonka maisemakuvaa on suojeltava. Rakennus- tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakenteet, rakennukset pihapiireineen tai puistoineen sekä maisemallisesti merkittävät kujanteet, pensasaidanteet ja yksittäispuut on säilytettävä.

Alueella tapahtuva rakentaminen ja ympäristöhoito tulee sopeuttaa alueen maisemallisiin, kulttuurillisiin ja rakennustaiteellisiin arvoihin. Alueelle rakennettaessa tai tehtäessä muutoksia olemassa oleviin rakennuksiin on huolehdittava siitä, että rakentaminen sijoitukseltaan, mittasuhteiltaan, tyyliltään ja materiaaleiltaan sopeutuu ympäristöön.

Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattavissa oleva toimenpide on luvanvaraista siten kuin maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä on säädetty. Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita ei saa purkaa ilman lupaa (maankäyttö- ja rakennuslain 127.1 §) eikä niiden ulkoasua saa muuttaa siten, että niiden kulttuurihistoriallisesti arvokas tai miljöönnä kannalta merkittävä luonne turmeltuu.

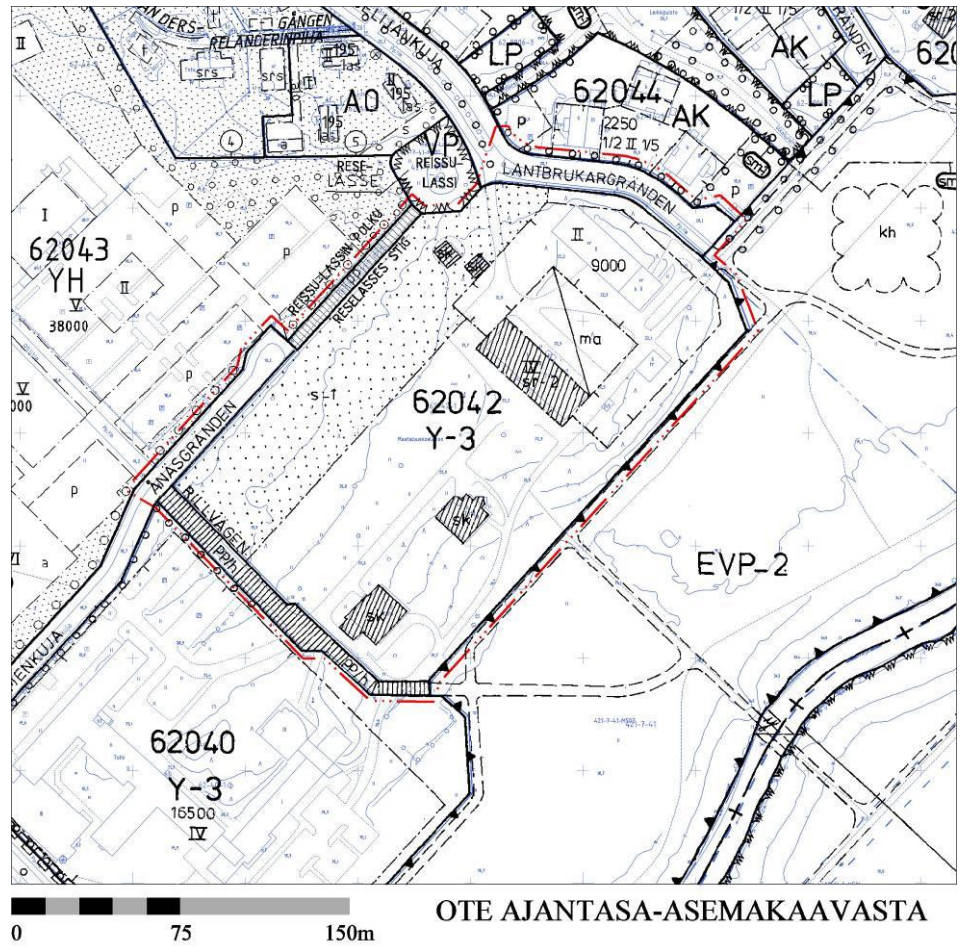
Kaavamuuotos ei ole lähtökohdiltaan voimassa olevan yleiskaavan mukainen. Asiasta keskusteltiin kaavamuuotoksen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa. Neuvottelussa todettiin, että tässä tapauksessa yleiskaavaan on mahdollista tehdä perusteltu poikkeus, koska on tärkeää, että merkittävät rakennukset säilyvät käytössä. Tehokas asuinalue (merkintä A1) ulottuu voimassa olevassa yleiskaavassa aivan kaavamuuotosalueen koillissivun reunalle.

Asemakaava (Kh 10.8.1975 ja SM 8.7.1981)

Alueella voimassa oleva asemakaava nro 620700 (Jokiniemi 3), on vahvistunut ympäristöministeriön päätöksellä 14.11.1990. Suunnittelualue on siinä osoitettu tutkimustoimintaa palvelevien yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y-3).

Vuonna 1909 rakennetut paviljonkirakennukset ja kaksi vanhaksi rakennuskulttuurikohteeksi luokiteltua talousrakennusta on merkitty nykyiseen asemakaavaan valtioneuvoston päätöksellä (7.9.1989) kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun lain nojalla suojelluksi rakennukseksi (sk). Moderniksi rakennuskulttuurikohteeksi luokiteltu vuonna 1938 rakennettu nelikerroksinen tutkimuslaitosrakennus on suojeltu merkinnällä sr-2. Metsäntutkimuslaitoksen mahdollisiin lisärakentamistarpeisiin on varauduttu mahdollistamalla nelikerroksisen hallintorakennuksen lisäosa, joka muodostaa päärakennuksen kanssa sisäpihan. Lisäosan on ajateltu olevan enintään kaksikerroksista. Uudisrakentamiselle on mitoitettu kerrosalaa 9000 k-m². Nelikerroksisen hallintorakennuksen lounaispuolelle, paviljonkirakennusten läheisyyteen, ei ole osoitettu lisäkerrosalaa, jotta se säilyisi menneiden vuosien asuisena. Alueen luoteissivun puusto on merkitty säilytettäväksi.

Ote voimassa olevasta asemakaavasta

Muut suunnitelmat

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan taloussuunnitelman 2013–2016 strategiset tavoitteet ovat mm. seuraavia:

- Edistetään toimivan ja kestävästä kaupunkirakenteesta toteutumista kaupunkirakennetta eheyttämällä ja tiivistämällä, kestäviä liikkumismuotoja edistämällä.
- Koko kaupunkiorganisaatio osallistuu kaupunkikuvan kehittämiseen – kaupungin vetovoimaisuus asuinpaikkana paranee.

Vantaan arkkitehtuuriohjelman 2015 (kv 11.5.2015) toimenpiteitä:

- Arvostamme arkkitehtuuria ja rakennusperintöä.
- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Otamme maiseman antamat lähtökohdat huomioon ja säilytämme paikan henkeä luovia elementtejä kuten kallioita ja puita.

4 Asemakaavan suunnittelun vaiheet

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Alueen nykyisellä maanomistajalla ei ole tiedossa käyttöä alueen rakennuksille. Kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten suojeleminen onnistunee parhaiten, kun rakennukset säilyvät käytössä. Alueen muuttaminen asuinkäyttöön mahdollistaa uusien omistajien etsimisen alueelle ja sitä kautta edesauttaa historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti merkittävien rakennusten suojelun, säilyttämisen ja kunnostamisen alueella.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Asemakaavamuutoshakemuksen on tehnyt Senaatti kiinteistöt. Kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 20.1.2014.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

- Kaavamuutoksen hakijat
- Alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- Viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset (naapurit)
- Kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukasym. yhdistykset
- Kaupungin asiantuntijaviranomaiset
- Valtion viranomaiset: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikennevirasto (rautatie- ja liikennealueet), Museovirasto jne.
- Rajoittuvat naapurikunnat
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSY, HSL, TUKES, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt Vantaan Energia Oy, Fingrid Oy, Helen, Gasum Oy, Elisa Oyj jne.
- Kunnan jäsenet ja ne jotka katsovat olevan osallisia.

4.3.2 Vireille tulo

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu jokaiseen vantaalaiseen kotiin jaettavassa Vantaan kaupungin asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

MRL 63§:n mukainen asemakaavan muutoksen nro 002234 osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 11.8.2014. Alueen asukkaiden mielipiteitä kuultiin MRL 62§:n mukaisesti. Määräaikaan 15.9.2014 mennessä jätettiin 1 suullinen ja 4 kirjallista mielipidettä. Suullisessa mielipiteessä oli huolissaan alueen ajoneuvoliikennejärjestelyiden riittävydestä ja historiallisesti arvokkaan alueen arvovon heikkenemisestä. Uudisrakentamisen toivottiin sijoittuvan keskitetysti kaavamuutosalueelle. Alueen toivottiin säilyvän vehmaana ja puutarhamaisena. Kirjalliset mielipiteet antoivat Helsingin seudun ympäristöpalvelut, Museovirasto, Vantaan kaupungin museo ja Tikkurilan aluetoimikunta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut muistutti mielipiteessään, että alueella on yleinen vesihuoltoverkosto, mutta koska rakennetun verkoston vapaata kapasiteettia ei tunneta, on tulevaisuudessa suunnitteluvaiheissa hyvissä ajoin varmistuttava verkoston riittävydestä.

Museovirasto toteaa mielipiteessään arkeologisen kulttuuriperinnön osalta, että alueella ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolilla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä.

Vantaan kaupunginmuseo ja Museovirasto laativat rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta yhteisen mielipiteen, jossa lausutaan, että kaavamuutosalueella sijaitsevien rakennusten arvottaminen on kesken. Alueella sijaitsee yhteensä seitsemän rakennusta, joista viisi on rakennettu ennen vuotta 1930 ja ne kuuluvat meneillä olevan Vantaan kaupungin vanhojen rakennusten inventoinnin piiriin (Vaari-inventointi). Rakennusten arvottaminen kyseisessä inventoinnissa on vielä kesken. Alueen kaksi uudempaa rakennusta ovat Vantaan kaupungin moderneja rakennuskulttuurikohteita (Vantaan moderni rakennuskulttuuri –inventointi 2002). Jalmari Peltosen vuonna 1938 suunnittelema laitusrakennus on saanut kyseisessä inventoinnissa korkeimman luokitustunnuksen A1 ja 1950 rakennettu talusrakennus (koepuimala) on luokiteltu tunnukseksi B, joka tarkoittaa, että sen arvottaminen on kesken. Kokonaisuutena koelaitoksen alue kuuluu valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY 2009) kokoelmaan. Alueen rakennuksista osa on suojeltu asemakaavalla ja osa on suojeltu asetuksella (480/85) valtion omistamista rakennuksista. Kokonaan suojelun ulkopuolelle jäävät koepuimala ja vuonna 1929 rakennettu saunarakennus.

Asemakaavan muutokseen tulee laatia alueella sijaitsevien ja suojeltavien rakennusten suojeluperusteita vastaavat yksilöidyt merkinnät ja määräykset kunakin suojeltavan rakennuksen kohdalle. Jokiniemen koelaitoksen alueella sijaitsevan arvokkaan rakennuskannan lisäksi kaavatyössä tulee huomioida alueen maisema-arvot. Uudisrakennusten suunnittelun lähtökohdaksi tulee ottaa monin tavoin arvokas kulttuuriympäristö. Asemakaavamuutoksen vaikutuksia tulee arvioida suhteessa niin arvokkaaseen kulttuurimaisemaan kuin olemassa olevaan rakennuskantaan.

Tikkurilan aluetoimikunta esittää mielipiteessään, että kaavamuutoksessa huomioitaisiin alueen erityispiirteet, arvokas miljö, rakennukset sekä puistomaisema ja, että uusien asuinkerrostalojen osalta suositaisiin puukerrostaloja.

Suunnitteluyhteistyö

Kaavamuutosta on valmisteltu yhteistyössä maanomistajan, Senaatti kiinteistön edustajien ja heidän konsulttinsa (arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki) sekä Vantaan kaupungin asiantuntijoiden kanssa.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen aloitusvaiheessa, 25.2.2015 järjestettiin viranomaisneuvottelu kaavamuutoksen lähtökohdista ja tavoitteista. Toisen viranomaisneuvottelun tarpeellisuus arvioidaan, kun kaavamuutoksesta on laadittu kaavaehdotus.

Mahdollisesti myös tuleva lausuntokierros voi riittää jatkon viranomaisyhteistyölle.

Henrik Wager (Ely-keskus) ja Satu Mikkonen-Hirvonen (Museovirasto – arkeologinen kulttuuriperintö) toimittivat kommenttinsa kaavam muutoksen lähtökohdista sähköisesti. Sähköisesti toimitetut kommentit käytiin läpi aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa. Neuvottelussa todettiin, että kaavam uutosprosessin aikana tulee laatia kattavat havainne- ja viistokuvamateriaalit, jotta täydennysrakentaminen pystytään sovittamaan alueelle alueen arvot huomioiden. Pienten rakennusten sijoittamista alueelle pohdittiin. Nykyisen kaavan säilytettäväksi merkitystä viheralueesta, sen tarpeellisuudesta ja roolista uudessa asemakaavassa keskusteltiin. Todettiin, että yleiskaavaan on tässä tapauksessa mahdollista tehdä perusteltu poikkeus, sillä rakennussuojelun kannalta on tärkeää löytää alueelle ja alueen rakennuksille uusi käyttäjä. Koepuimalan mahdollinen suoje lu, joko osittainen tai koko rakennuksen kattava, tulee tutkia ja eri suoje luvaihtoehdot ja niiden vaikutukset tulee esittää kaavas elostuksessa.

Henrik Wagerin esitti sähköisesti toimitetut kommentit kaavam uotoksen aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun:

Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Jokiniemen koelaitos. Usean vuosikymmenen aikana rakentunut entinen koelaitos on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö (www.rky.fi). Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan kyseisillä alueilla kulttuuri- ja luonnon ympäristöjen arvot on turvattava ja maankäytön tulee soveltua niiden historialliseen kehitykseen.

Suunnittelualueella sijaitsee rakennuksia, jotka on suoje ltu valtion omistamien rakennusten suoje lusta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä 7.9.1989. Alueen rakennuksista vuodelta 1909 olevat jugendaiheiset laitosrakennukset kuuluvat asetuksella suoje ltujen rakennusten luokkaan S1, jonka mukaan rakennus on suoje ltu kokonaisuudessaan. Koelaitoksen toimintaan liittyneet vilja-aitta, kellari, kalustovaja, talli, navetta sekä tallimiehen asuinrakennus kuuluvat luokkaan S2, jolloin rakennusten erityisenä merkityksenä on pidetty niiden kuulumista ulkoasultaan pihan rakennusryhmään.

Rakennusten siirtyessä valtion omistuksesta yksityiseen omistukseen, tulee elykeskuksen ottaa harkittavakseen rakennusperinnön suoje lemisesta annetun lain (rakennusperintölain) mukaisten suoje lumääräysten antamista rakennuksille. Mikäli rakennukset suoje llaan riittävässä määrin asemakaavoituksen keinoin, ei edellytyksiä rakennusperintölain mukaiselle suoje lulle ole. Mikäli riittävään suoje luun ei päästä kaavoituksen keinoin esimerkiksi sisätilojen osalta, voidaan ne suoje lla rakennusperintölailla. Asetussuoje lu on voimassa siihen saakka, kunnes ely-keskus on tehnyt myönteisen tai kielteisen rakennusperintölain mukaisen suoje lupäätöksen ja se on saanut lainvoiman.

Alueella sijaitsee lisäksi mm. arkkitehti Jalmari Peltosen suunnittelema laitosrakennus vuodelta 1938 sekä arkkitehti Osmo Siparin suunnittelema laitosrakennus vuodelta 1964. Talousrakennus on rakennettu 1950. Alueen ja rakennusten historia ja säilyneisyys tulee selvittää riittävästi siten, että niiden rakennus- ja kulttuurihistorialliset sekä maisemalliset arvot voidaan määritellä ja antaa suoje lutavoitteiden turvaamiseksi riittävät suoje lumääräykset. Uudisrakentamisen

osalta tulee arvioida mm. havainnekuvien rakentamisen vaikutukset valtakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön.

Satu Mikkonen-Hirvonen esitti sähköisesti toimitetut kommentit kaavamuutoksen aloitusvaiheen viranomaisneuvotteluun:

Museovirasto on lausunut alueen arkeologisesta kulttuuriperinnöstä 16.9.2014 (MV/355/05.02.00/2014). Tiedot perustuvat vuonna 2000 tehtyyn arkeologisen kulttuuriperinnön inventointiin. Lausunnon lisäksi kaavamuutoksen lähtökohdista todetaan seuraavaa: maisemallisesti arvokkaan Metlan alueen lähiympäristöstä tunnetaan useita kivikaudelle ajoittuvia asuinpaikkoja. Jokiniemen kulttuurimaiseman varhaisinta kerrostumaa on tutkittu vuosien varrella erilaisiin rakennushankkeisiin liittyen. Myös ns. yleisökaivauksia on tehty Jokiniemessä ja kesän 2014 mielenkiintoisia kaivaustuloksia on esitelty laajasti tiedustusvälineissä.

Kaavamuutosalueelle on suunniteltu kerrostalorakentamista ja parkkipaikkoja. Erityisesti niillä alueilla, joissa aiempi rakentaminen ei ole sekoittanut maakerrostumista, on hyvä huomioida em. lähiympäristön monipuolinen muinaisjäännsäntä. Jos rakentamisen tai maankäytön yhteydessä havaitaan muinaisjäännsäntä, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon.

Nähtävillä olo

Kaupunginhallitus päätti 7.3.2016 asettaa asemakaavamuutosehdotuksen nähtävillä ja oikeutti kaupunkisuunnittelua pyytämään tarvittavat lausunnot. Kaavamuutosehdotus oli nähtävillä 23.3.–21.4.2016. Lausuntoja pyydettiin viisi kappaletta: Tikkurila Oyj:ltä, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta, Museovirastolta ja Vantaan kaupunginmuseolta. Tikkurila Oyj:ltä ei saatu lausuntoa. Saatujen lausuntojen perusteella asemakaavamuutosehdotuksen kaavamääräyksiä tarkistettiin.

Srs-kaavamääräys: "Rakennussuojelulain tai aikaisemman kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun lain (572/1964) tai valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla suojeltu rakennus." muokattiin muotoon: "Rakennussuojelulain tai aikaisemman kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun lain (572/1964) tai valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla suojeltu rakennus. Asetuksen (480/1985) mukainen suojelu lakkaa, kun rakennuksista on tehty myönteinen tai kielteinen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukainen päätös ja se on saanut lain voiman."

Kaavamääräys: "Alueilla, joilla aiempi rakentaminen ei ole sekoittanut maakerrostumia, tulee huomioida lähiympäristön monipuolinen muinaisjäännsäntä. Mikäli rakentamisen ja maanmuokkaamisen yhteydessä havaitaan muinaisjäännsäntä, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon" poistettiin kaupunginmuseon pyynnöstä kaavamääräyksistä.

Lisäksi Tukesin lausunnon perusteella, kaavamääräyksiin lisättiin kaavamääräys: "Lähistöllä sijaitsee laitos, joka käsittelee ja varastoi kemikaaleja. Laitoksen onnettomuusriskit tulee huomioida asuntojen ilmastointisuunnittelussa."

Asemakaavamuutosehdotuksesta jätettiin nähtävillä olo aikana yksi muistutus. Muistutuksen jätti alueen maanomistaja Senaatti kiinteistöt. Muistutuksessa esitettiin, että tonttien 2,3 ja 4 ajoliittymä siirrettäisiin tonttien 2 ja 3 välistä tonttien 3 ja 4 välille. Tonttien 2 ja 3 välillä ajoliittymä asemoitui suoraan Keskusrikospoliisin sisääntuloporttia vastapäätä, joka saattaa aiheuttaa ylimääräisen kohtaamisriskin hälytysajoneuvojen ja asemakaavamuutosalueella asioivien välillä. Ajoliittymän siirtoehdotus hyväksyttiin ja muokattiin kaavakarttaan.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

Kaavamuutoksen tavoitteena on suojella rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat rakennukset ja mahdollistaa maltillinen ja ympäristöön sopiva täydennysrakentaminen alueella. Rakennussuojelun lisäksi tavoitteena on suojella alueen tärkeät näkymät, pihatilat ja osittain myös rakennustaiteellisesti arvokkaat sisätilat. Osan alueesta halutaan olevan jatkossa myös muiden kuin alueen tulevien asukkaiden käytössä.

4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Asemakaavan suunnittelun lähtökohtana käytettiin arkkitehtitoimiston Hedman & Matomäki tekemiä luonnoskuvia.

4.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaavaratkaisun sisältöön vaikuttaneet alueen nykyiset arvot

Alueella sijaitsevien arvokkaiden rakennusten lisäksi alueen erityisarvoiksi on kaavamuutostyön aikana todettu pitkään muuttumattomana säilynyt näkymä Keravanjoelta kaavamuutosalueelle, näkymä koelaitoksen toimintaan liittyneeltä professorien talolta lehmuskujaa pitkin kaavamuutosalueelle, nelikerroksisen hallintorakennuksen keskeinen ja hallitseva asema alueella, alueen yhtenäisyys, ilmavuus ja yleinen vehreys ja yksittäiset, kookkaat ja komeat puuyksilöt.

Viistoilmakuva kaavamuutosalueelle ratkaisusta, jossa koepuimalan kiviosa on suojeltu osana kaavamuutosta. (Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

Kaavaratkaisuun sisältyvän täydennysrakentamisen idea

Alueen täydennysrakentaminen on pyritty sijoittamaan alueelle siten, että edellä mainitut arvot säilyvät alueella. Sopivimmiksi uudisrakentamisen paikoiksi katsottiin alueen luoteispuolen metsikkö ja Maanviljelijänkujan vierus.

Luoteispuolen uudisrakennukset jäljittelevät tyyliltään ja massoitteeltaan paviljonkirakennuksia: ne ovat muodoltaan pistemäisiä ja niiden ympärille on jätetty tilaa istutuksille. Luoteispuolen uudisrakennukset on sijoitettu lähelle Jokiniemenkujaa, jotta alueen keskiosaan sijoittuva kookkaiden lehmuspuiden rivistö säilyy alueella. Luoteispuolen uudisrakentamisen aluetta kutsuttiin kaavamuutostyön aikana *Moderni Jugend* -alueeksi.

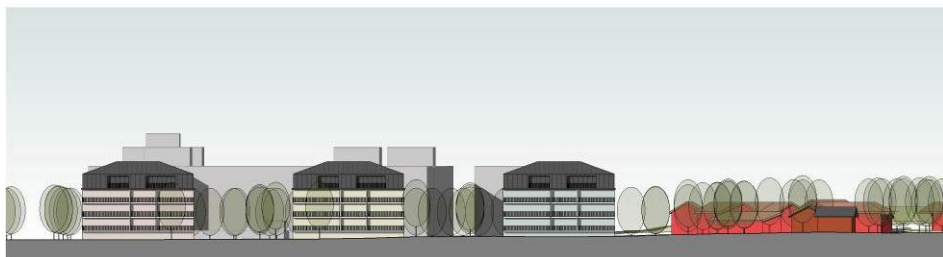
Kaavamuutosalueen keskiosan lehmuspuiden rivistö: Moderni Jugend –alueen uudisrakennukset sijoittuvat kaavaratkaisussa lehmusrivistön taakse, Jokiniemenkujan läheisyyteen.

Uudisrakentaminen on mahdollistettu myös kaavamuutosalueen koillissivulla, Maanviljelijänkujan varrella. Koillissivun uudisrakentaminen sijoittuu kaavamuutoksen ratkaisuihin joko koepuimalan kivosan jatkeeksi tai kokonaisuudessaan koepuimalan paikalle. Koillisosan uudisrakentaminen jäljittelee tyyliltään ja suuntaukseltaan nelikerroksista hallintorakennusta. Uudisrakennus on sijoitettu siten, että näkymä koelaitoksen toimintaan kuuluneelta professorien talolta lehmuskujaa pitkin säilyy kaavamuutosalueelle ja että näkymän päätteenä säilyy hallinto- ja paviljonkirakennukset. Keravanjoelta kaavamuutosalueelle avautuvaan näkymään tulee uutena osana uudisrakennuksen lyhyen sivun pääty, joko koepuimalan kivosan takana tai koepuimalan kivosan tilalla. Koillisosan uudisrakentamisen aluetta kutsuttiin kaavamuutostyön aikana *Moderni Funkkis* -alueeksi.

Näkymä kaavamuutosalueelta lehmuskujaa pitkin koelaitoksen toimintaan liittyneelle professorien talolle, kuvassa vasemmalla näkyy koepuimalan kivipääty.

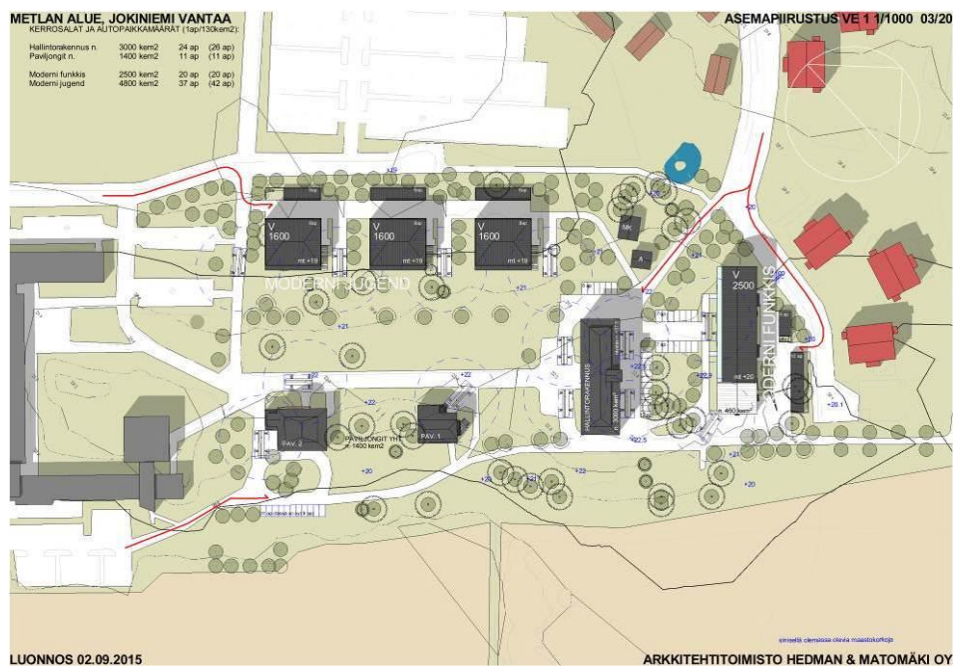
Osa alueen autopaikoista on sijoitettu uudisrakennuksiin rakennettaviin autotalleihin siksi, että alue säilyy lisärakentamisesta huolimatta mahdollisimman vehreänä ja ilmavana.

Aluejulkisivut Jokiniemenkujalta (yllä) ja alueen keskiosasta (alla) kohti Moderni jugend –aluetta. (Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

Mielipiteiden huomioiminen kaavaratkaisussa

Mielipiteitä on huomioitu kaavamuutoksessa siten, että alueelle on järjestetty ajoliittymät sekä Jokiniemenkujalle että Maanviljelijänselälle. Alueen koillispuolelle sijoittavassa uudisrakennuksessa on haluttu mahdollistaa puun käyttö rakennuksen julkisivumateriaalina, mutta puun käyttöön ei ole pakotettu. Kaavamuutos ei ohjaa uudisrakennusten rakennetekniikkaa. Uudisrakentaminen on sijoitettu kahdeksi eri osakokonaisuudeksi siksi, että uudisrakentamisen korkeus säilyy maltillisena ja siksi että alue säilyisi yhtenäisenä. Osa alueesta on muutettu yleiseksi puistoalueeksi, jotta osa alueesta olisi jatkossa myös muidenkin kuin alueen asukkaiden käytössä.

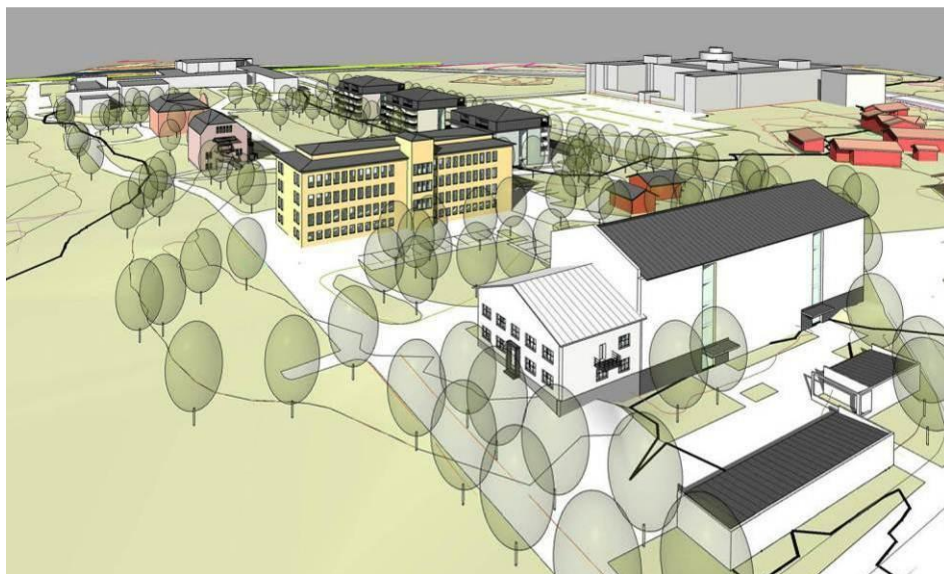

Asemapiirros ratkaisusta, jossa koepuimalan kiviosa on suojeltu osana kaavamuutosta. (Arkkitehti-toimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

Kaavaratkaisuvaihtoehdot

Edellä selostettujen kaavamuutoksen sisältöä ohjaavien lähtökohtien puitteissa kaavaratkaisuinä on pohdittu kahta vaihtoehtoa. Toisessa kaavaratkaisussa koepuimalan kiviosan suojellaan ja toisessa ratkaisussa koepuimalan kiviosan suojelusta on luovuttu, mutta kiviosan käyttöönotto ja muuttaminen asunnoiksi on mahdollistettu kaavan rakennusoikeuden lisänä. Alueella sijaitsevaa, voimas-sa olevassa asemakaavassa suojelun ulkopuolelle jäävää saunarakennusta, ei ole päädytty suojelemaan kummassakaan kaavaratkaisuvaihtoehdossa.

Alla on esitetty tarkemmin suojelun ulkopuolelle jäävien rakennusten lähtötieto-ja ja perusteita valitulle kaavamuutos- ja suojeluratkaisulle.

Viistoilmakuva kaavamuutosalueelle ratkaisusta, jossa koepuimalan kiviosa on suojeltu osana kaa-vamuutosta. (Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

Koepuimalan lähtötiedot

Vuonna 1950 valmistunut koepuimala korvasi vuonna 1909 rakennetun koeriihen ja sijoittui sen paikalle. METLA:n arkistoista löytyneistä kalustepiirustuksista ja tuuletusparvekkeen suunnitelmasta käy ilmi, että rakennuksen suunnitteli arkkitehti Jalmari Peltonen. Muita rakennuksen alkuperäisiä pääpiirustuksia ei ole rakennushistoriaselvityksen laatimisen aikaan löytynyt. Rakennuksen nykytilapiirustukset vuodelta 1988 ovat arkkitehtien Erat ja Osara Oy:n laatimat, ja niitä on sittemmin käytetty mm. Vuoden 2007 muutostöissä, kun rakennuksen keskialueen varasto muuttui autosuojaksi. Vuoden 1988 muutostöissä koepuimalan kiviosan autotallitilat muutettiin varastotiloiksi ja samalla autotallien ovet korvattiin ikkunoilla. Koepuimalan pitkäomainen rakennusmassa sisältää kaksi erityyppistä osaa. Rakennuksen kaakkoispääty on kivirakenteinen ja loppuosa rakennuksesta on kylmää, puista hallirakennetta. Puuosa on julkisivultaan peiterimalaudoitettu ja kiviosa rapattu. Kivirakenteisen osan seinämateriaali ei ole tiedossa, mutta kellarissa on nähtävissä punatiilimuurausta, mikä viittaisi koko rungon rakennustapaan. Kivirakenteinen osa sisältää kaksi varsinaista kerrosta ja kellarikerroksen. Vuonna 1988 laadituista muutospirustuksista käy ilmi, että kiviosan toinen kerros oli osittain asuinkäytössä, sisältäen asumiseen liittyvät pesu- ja keittiötilat ja osittain varasto- tai tutkimuskäytössä. Ensimmäisen kerroksen autotallitilat on muutettu vuoden 1988 kuvissa varastotiloiksi. Varastotilojen lisäksi ensimmäiseen kerrokseen on merkitty verstastila. Koepuimalan arkkitehtuurin yksityiskohdista löytyy yhtenevyyttä vuonna 1938 rakennetun hallintorakennuksen kanssa. Toisaalta rakennuksen materiaalivalinnat ovat jälleenrakennuskauden niukkuuden sanelemat. (Rakennushistoriaselvitys 2014) Koepuimala on esitetty purettavaksi alueella voimassa olevassa asemakaavassa.

Koepuimalan riskiarvioraportti ja kustannusarvio muutostöistä

Alueen maanomistaja teetti kaavamutostyön aikana koepuimalan kunnosta riskiarvioraportin. Raportissa arvioitiin rakennuksen rakenteiden kuntoa ja kunnostusmahdollisuuksia. Riskiarvioraportin laati Vahanen Oy 3.6.2015. Lisäksi laadittiin kustannusarvio koepuimalan kiviosan tilojen muuttamisesta asuintiloiksi (30.5.2015). Kustannusselvityksen laati Kawerak Oy.

Saunarakennuksen lähtötiedot

Koelaitoksen henkilökunnan yhteiskäyttöön rakennettiin vuonna 1929 sauna, joka sijoitettiin silloisen koepuimalan läheisyyteen. Rakennus on ulkomuodoltaan yksinkertainen, satulakattoinen, ja sen alakerta kivirakennetta ja ullakko-kerros puurakennetta. Rakennuksen suunnittelijaa ei tunneta, mutta suunnitelmien perusteella kyseessä lienee ollut helsinkiläinen rakennusmestari. Rakennus on peruskorjattu 1970-luvulla ja muokattu sisätiloiltaan nykyiseen asuunsa. Ulkoasu ei ole vuoden 1929 jälkeen juurikaan muuttunut, lukuun ottamatta alun perin päreellä katetun vesikaton kattamista sementtitiilillä oletettavasti 1950-luvulla. Saunatilat ovat tietävästi olleet vuodesta 1990 lähtien vailla käyttöä, kun paviljonki I:n kellariin valmistuivat uudet saunatilat. Rakennus on nykyisin kylmillään oleva romuvarasto ja rappeutunut vailla ylläpitoa. (Rakennushistoriaselvitys 2014) Saunarakennus on esitetty purettavaksi alueella voimassa olevassa asemakaavassa.

Kaavaratkaisun valinnan perustelut

Koepuimalan kiviosan suojelusta keskusteltiin pitkään kaavamuutostyön aikana. Kylmän, puisen hallirakenteen suojelusta luovuttiin uudisrakentamistarpeiden takia ja siksi, että tila olisi sellaisenaan hankala muuttaa asuintiloiksi heikentämättä puuosan nykyisiä arvoja. Kiviosan suojelun katsottiin turvaavan historiallisen muistuman säilymisen kaavamuutosalueen koillispuolella. Rakennuksesta todettiin löytyvän samoja yksityiskohtia kuin hallintorakennuksen arkkitehtuurista. Säilyessään koepuimalan kiviosa edesauttaisi Keravanjoelta avautuvan maiseman säilyvän lähempänä menneiden vuosien ulkoasua.

Riskiarvioraportin ja kustannusarvion perusteella todettiin, että koepuimalan kiviosan kunnostaminen asuin –tai yhteistiloiksi on mahdollista, mutta kunnostettavien tilojen laajuuteen nähden huomattavan kallista. Koska alueen tuleva maanomistaja ja tuleva rakennuttaja eivät olleet kaavan laatimisen aikana tiedossa, päädyttiin kaavamuutoksessa ratkaisuun, jossa koepuimalan kiviosan käyttöönotto mahdollistetaan, mutta suojeluun ei pakoteta. Kaavamuutosalueesta tehdyssä rakennushistoriaselvityksessä koepuimalaa ei ole arvioitu kokonaisuuden kannalta merkittäväksi rakennukseksi.

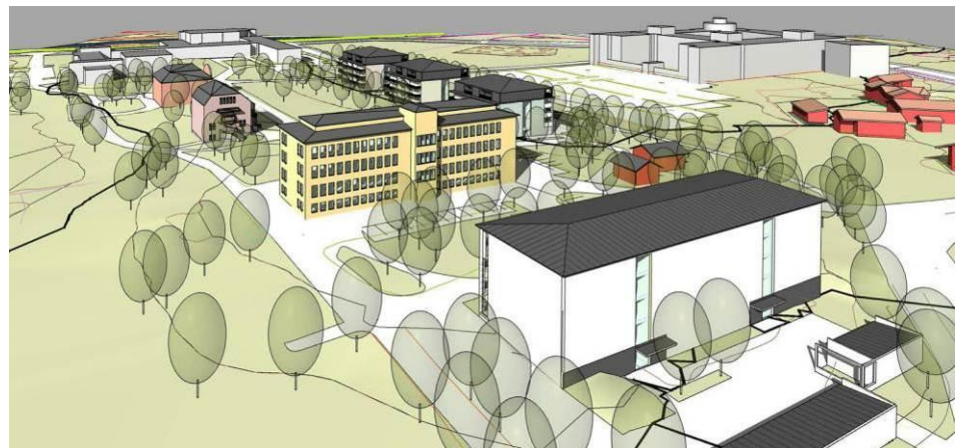
Saunarakennusta ei päädytty suojelemaan kaavamuutoksessa sen huonon kunnan ja pienen kokonsa vuoksi. Henkilökunnan käytössä ollut sauna ei toiminnallisesti ole oleellinen osa koepuimalan historiaa.

Asemapiirros ratkaisusta, jossa koepuimalan kiviosaa ei ole suojeltu osana kaavamuutosta. (Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

Viistoilmakuva kaavamuutosalueelle ratkaisusta, jossa koeuimalan kiviosaa ei ole suojeltu osana kaavamuutosta. (Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

Viistoilmakuva kaavamuutosalueelle ratkaisusta, jossa koeuimalan kiviosaa ei ole suojeltu osana kaavamuutosta. (Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy 2.9.2015)

5 Asemakaavan muutoksen kuvaus

5.1 Kaavan rakenne

Kaavamuutosalue koostuu asuinrakennusten korttelialueesta (A), asuin- ja palvelus-alojen korttelialueesta (AK), asumista palvelevasta yhteiskäyttöisestä korttelialueesta (AH) ja puistoalueesta (VP). Alueen uudisrakentaminen sijoittuu kaavamuutosalueen koillis- ja luoteislaidoille. Uudisrakentaminen saa olla enintään viisikerroksista. Asukaspysäköinti sijoittuu maantasoon jo olemassa oleville pysäköintipaikoille, uudisrakennusten läheisyyteen rakennettaviin autokatoksiin ja uudisrakennuksiin rakennettaviin autotalleihin. Alueelle järjestetään ajoliittymät sekä Jokiniemenkujalta että Maanviljelijänkujalta. Osa alueesta säilyy julkisessa käytössä Assistentinpuistona. Assistentinpuiston läpi kulkeva kevyen liikenteen kulkureitti ohjautuu kaavamuutosalueen lounaiskulmassa Keravanjoen peltoalueiden pohjoisreunaan.

5.1.1 Mitoitus

Rakennusoikeudet korttelialueittain ja kokonaisuutena:

Kaavamuutosalueen kokonaispinta-ala on 36395 m² ja kokonaisrakennusoikeus 11 726 k-m². Alueen korttelitehokkuus on $e=0,30$. Alueelle tulee asukkaita arviolta noin 240 kappaletta.

A/s: korttelialueen pinta-ala on n. 4700 m², rakennusoikeus on n. 1500 k-m² ja asukkaita tulee arviolta n. 30 kpl

AK/s: korttelialueen pinta-ala on n. 4200 m², rakennusoikeus on n. 3000 k-m² ja asukkaita tulee arviolta n. 60 kpl.

AK: Tonttien 2,3 ja 4 yhteenlaskettu pinta-ala on n. 5700 m², yhteenlaskettu rakennusoikeus 4800 k-m² ja asukkaita tulee alueelle arviolta n. 100 kpl. Tontin 6 pinta-ala on n. 5000 m², rakennusoikeus 2500 k-m² ja asukkaita tulee arviolta n. 50 kpl.

AH/s: korttelialueen pinta-ala on n. 7500 m². Alueella sijaitsevat kellari ja aittarakennus säilyvät alueella. Alueelle ei osoiteta uutta rakennusoikeutta. Alue on koko kaavamuutosalueen asukkaiden yhteiskäytössä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät A ja AK -korttelialueilla:

asuminen: 1 autopaikka / 130 k-m²

toimisto- ja työtilat: 1 autopaikka / 50 k-m²

palvelu- ja myymälätilat: 1 autopaikka / 35 k-m²

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kokonaisratkaisulla ja kaavamääräyksillä on varmistettu rakentamisen korkea laatutaso ja uudisrakennusten sopeutuminen nykyiseen ympäristöönsä. Pääosaa alueesta koskee määräys säilyttää alue entisellään. Uudisrakennusten arkkitehtuurin sopivuutta olemassa oleviin rakennuksiin on tarkennettu kaavamääräyksissä muun muassa materiaalein, kattomuodoin ja parvekerajoituksin.

5.3 Aluevaraukset

Kaava-alue sisältyy kokonaisuudessaan valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY 2009, Jokiniemen koelaitos).

5.3.1 Korttelialueet

Asuinrakennusten korttelialue (A/s)

Asuinrakennusten korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti huomattavan arvokas alue, jolla rakennukset ympäristöineen säilytetään osana koelaitoksen aluekokonaisuutta.

Olemassa olevien rakennusten kunnostusta ja muuttamista asuinkäyttöön säädellään kaavamääräyksin. Rakennuslupavaiheessa alueelle tulee laatia olemassa olevien rakennusten alkuperäisiin värisävyihin perustuva julkisivuvärisuunnitelma ja pihasuunnitelma, jossa esitetään miten tontti liittyy ympäröiviin alueisiin.

Molemmat suunnitelmat tulee hyväksyttävä museoviranomaisella. Alueen autopaikat sijoittuvat pääosin olemassa olevalle pysäköintialueella, joka rajataan alueen eteläpuolisesta peltomaisemasta pensasistutuksin. Alueen piha-alueita ei tule asfaltoida ja kiveyksiä tulee käyttää harkiten. Maisemallisesti merkittävät puut tulee säilyttää alueella.

Asuinkerrostalojen korttelialue (AK/s)

Asuinkerrostalojen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti huomattavan arvokas alue, jolla rakennus ympäristöineen säilytetään osana koelaitoksen aluekokonaisuutta.

Olemassa olevan rakennuksen kunnostusta ja muuttamista asuinkäyttöön säädellään kaavamääräyksin. Rakennukseen saa sijoittaa erityisasumista. Rakennuslupavaiheessa alueelle tulee laatia olemassa olevien rakennusten alkuperäisiin värisävyihin perustuva julkisivuvärisuunnitelma ja pihasuunnitelma, jossa esitetään miten tontti liittyy ympäröiviin alueisiin. Molemmat suunnitelmat tulee hyväksyttävä museoviranomaisella. Alueen autopaikat sijoittuvat pääosin olemassa oleville pysäköintialueille, jotka voi rajata yleisistä alueista pensasistutuksin. Alueen piha-alueita ei saa asfaltoida ja kiveyksiä tulee käyttää harkiten. Maisemallisesti merkittävät puut tulee säilyttää alueella.

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue (AH/s)

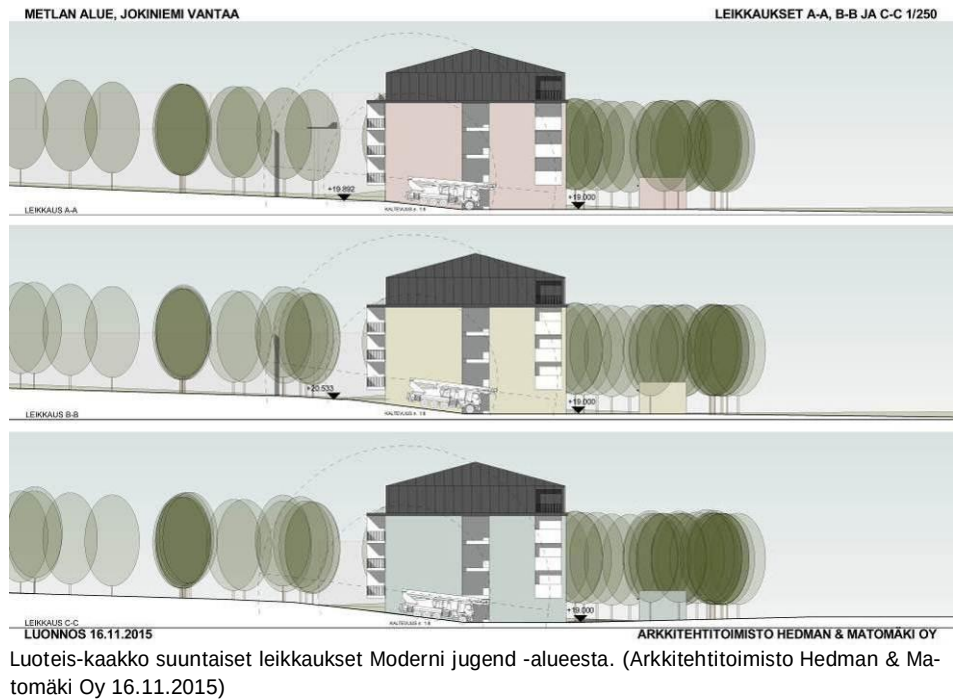
Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään. Maisemallisesti huomattavan arvokas alue, jolla sijaitsevat rakennukset ympäristöineen säilytetään osana koelaitoksen aluekokonaisuutta. Alueen pihamiljöön vehreä luonne tulee säilyttää. Kaupunkikuvallisesti ja ympäristökokonaisuuden kannalta arvokas puusto tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa siten, että puuston kaupunkikuvallinen ja maisemallinen arvo säilyy. Alueen leikki- ja oleskelupaikkaa rakentaessa tulee käyttää alueen kulttuurihistoriaan sopivia materiaaleja, istuksia ja pihakalusteita. Piharakenteissa tulee käyttää luonnonkiveä. Betonikiveä ei saa käyttää. Alueella sijaitsevat rakennukset suojellaan kokonaisuudessaan. Alueelle tulee laatia yhtenäinen, maisema-arkkitehdin laatima pihasuunnitelma, jossa esitetään, miten tontti liittyy ympäröiviin alueisiin. Pihasuunnitelma tulee hyväksyttävä museoviranomaisella.

Asuinkerrostalojen korttelialue (AK)

Alueen uudisrakennusten tulee olla korkealaatuisia. Rakennusten tulee olla yksilöllisiä ja paikalleen suunniteltuja. Rakennukset saavat olla yleisilmeeltään nykyaikaisia, mutta niiden tulee sopeutua historialliseen ympäristöön. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä, maastoon ja maisemaan.

Alueen autopaikat sijoitetaan pääosin Jokiniemenkujan ja Maanviljelijänkujan läheisyyteen rakennettaviin autokatoksiin ja uudisrakennuksiin rakennettaviin autotalleihin.

Tonteille 2, 3 ja 4 sijoittuvien rakennusten ulkoasua on kaavamääräyksin säädelty sellaiseksi, että se sopeutuu tyyliltään ja materiaaleiltaan paviljonkirakennusten arkkitehtuuriin. Tonteille 2, 3 ja 4 sijoittuviin rakennuksiin ei saa rakentaa yksityispihoja tai –terasseja, jotta rakennusten ympäristö säilyy vehreänä ja avoimena.

Tontille 6 sijoittuvan rakennuksen ulkoasua on kaavamääräyksiin säädelty sellaiseksi, että se muodostaa tyylillään ja materiaalivalinnoillaan parin hallintorakennukselle. Tontille 6 sijoittuvan rakennuksen ensimmäisen asuinkerroksen yksityispihat tai –terassit tulee sovittaa luontevaksi osaksi pihatasoa. Tontille 6 sijoittuvan rakennuksen rakennusoikeuden lisäksi saa koepuimalan kivipäädyn kunnostaa asuin- ja/tai yhteistiloiksi.

Puisto (VP)

Alueen maisemallisesti merkittävät puut tulee säilyttää. Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että ne ovat alueen ominaispiirteisiin soveltuvia. Puisto nimetään kaavamuutoksen yhteydessä Assistentinpuistoksi.

5.4 Kaavan vaikutukset

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on kuvattu muutos nykytilan, voimassa olevan asemakaavan ja kaavamuutoksessa kuvatun tilanteen välillä. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

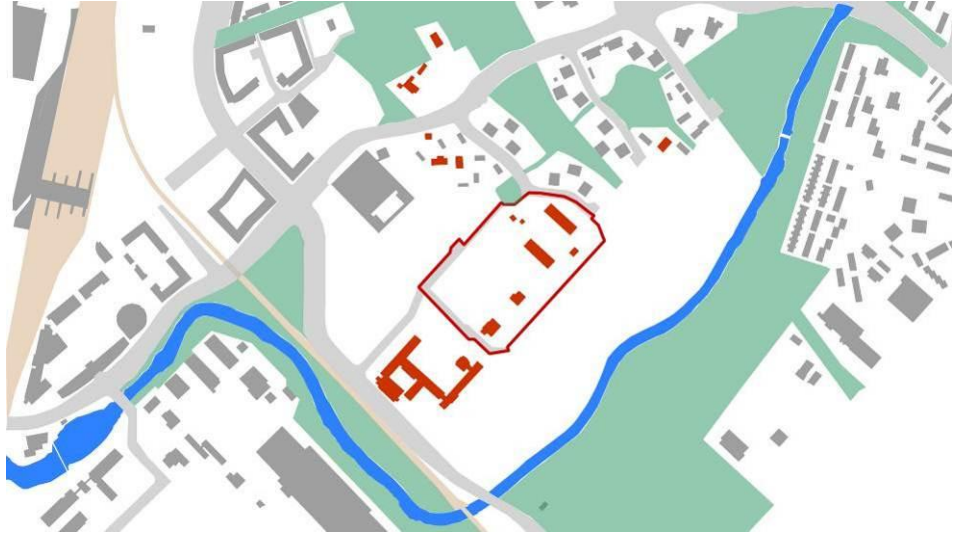
Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Jokiniemessä niin kuin Tikkurilassakin asuu Vantaan muihin raideliikenteeseen tukeutuviin kaupunginosiin verrattuna suhteellisen vähän väestöä. Toimistorakennusten kerrosalan suhteellinen osuus kaupunginosan muusta kerrosalasta on puolestaan vantaalaisittain suuri. Jokiniemen naapurikaupunginosassa Tikkurilassa toimistorakennusten kerrosalan suhteellinen osuus kaupunginosan kokonaisrakennusoikeudesta on suurin koko Vantaalla. Alueella voimassa oleva asemakaava lisää toteutuessaan kaupunginosan työpaikkapainotteisuutta. Kaava-

muutos lisäisi Jokiniemen väestön määrää noin 240 uuden asukkaan verran, mikä tarkoittaa lähes viiden prosentin kasvua kaupunginosan nykyiseen väestömäärään.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu alle kilometrin säteelle Tikkurilan uudesta juna-asemasta. Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Alue on nykyisellään osa Jokiniemen laajamittakaavaista työpaikkarakentamista ja melko irrallinen Jokiniemen asukkaiden arkielämästä. Alue on sijaintiinsa nähden melko tehottomasti rakennettu.

Kaaviokuva Jokiniemen nykytilan yhdyskuntarakenteesta: koelaitoksen toimintaan liittyneet rakennukset on merkitty punaoranssilla ja kaavamuuosaluerajaus punaisella.

Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa alueen täydennysrakentamisen kaksikerroksisella, vuonna 1938 rakennettuun hallintorakennukseen liittyvällä lisäosalla. Käyttämättä jäänyttä rakennusoikeutta on alueella 9000 k-m². Toteutuessaan lisärakennusoikeus vahvistaisi alueen yhteyttä Jokiniemen muuhun työpaikkarakentamiseen.

Kaavamuuotos lisää Jokiniemen asuin- ja työpaikkarakentamisen limittymistä toisiinsa. Alueen maankäyttö tehostuu, mutta se tapahtuu olemassa olevan rakennuskannan ehdoilla. Ratkaisu tulee tavoitetta tiivistää kaupunkirakennetta hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella, mikä on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaista. Julkiseen käyttöön muutettu puistoalue mahdollistaa sen, että entistä useammalla alueen asukkaalla on mahdollisuus nauttia historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaasta ympäristöstä.

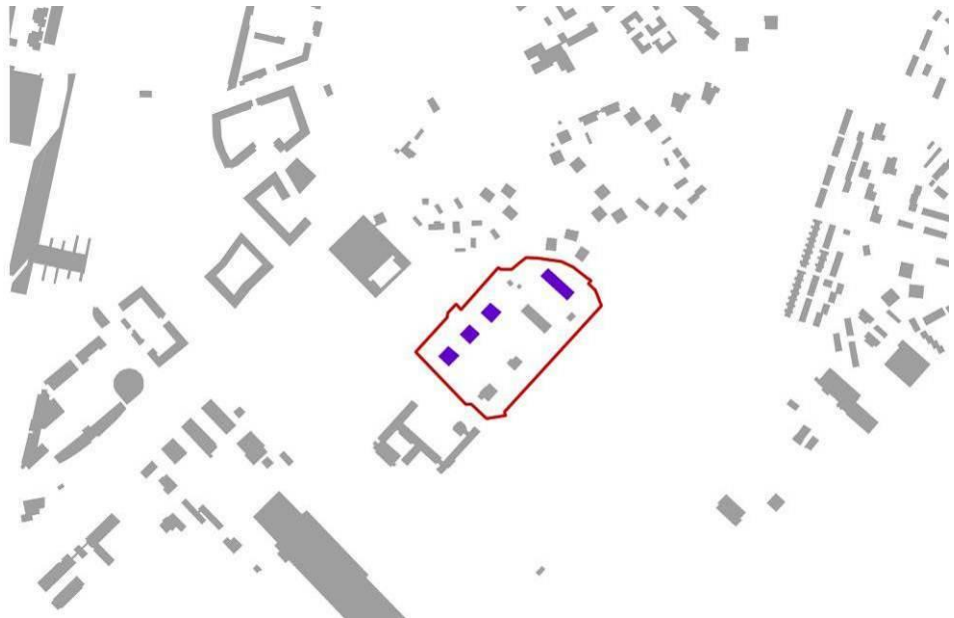
Kaupunkikuva

Alueen kaupunkikuva on nykyisellään vihreä, ilmava ja historiallinen. Sisäisesti alue on säilynyt melko hyvin alkuperäisessä asussaan. Laajemmassa mittakaavassa tarkasteltuna alue on jäänyt Jokiniemen muun kehityksen taakse piiloon.

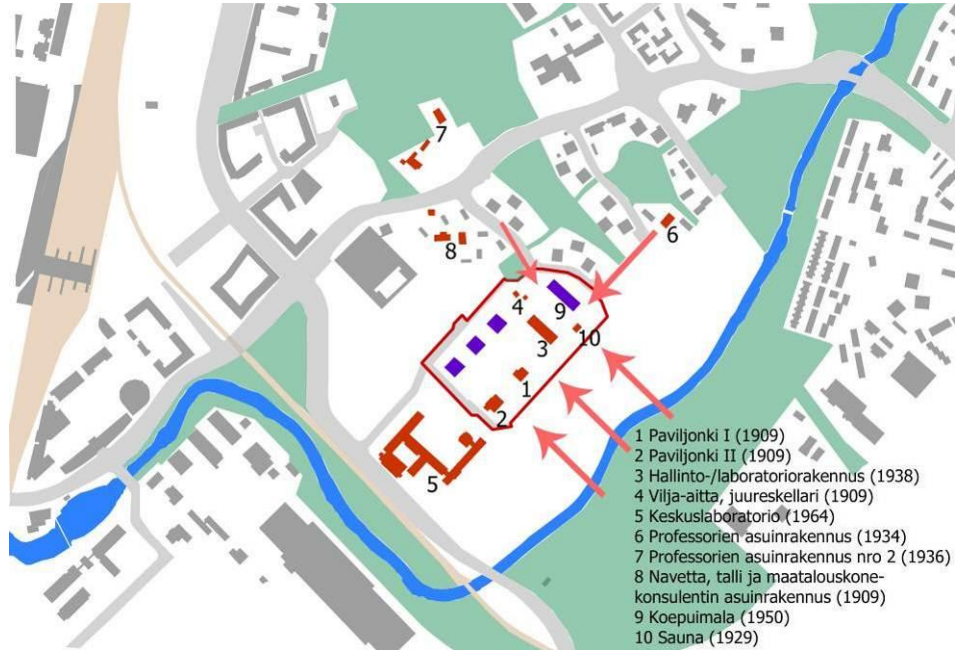
Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa alueen täydennysrakentamisen. Hallintorakennuksen yhteyteen on osoitettu kaksikerroksinen lisäosa. Toteutuessaan lisäosa poistaisi alueen koillisosan ilmavuuden ja vihreyden ja heikentäisi sekä hallintorakennuksen että aitta- ja kellarirakennuksen asemaa alueen kaupunki- ja maisemakuvassa. Lisäosa katkaisisi toteutuessaan myös näköyhteyden

kaavamuutosalueelta lehmuskujaa pitkin koelaitoksen toimintaan liittyneelle professorien talolle. Suunniteltu matala ja laajalle maapinta-alalle levittyvä lisäosa on massoittelultaan, kerroskorkeudeltaan ja tyyliltään ympäristön muusta rakennuskannasta täysin poikkeava. Museovirasto on voimassa olevasta kaavasta antamassaan lausunnossa huomauttanut, että: ”laitosalueen puistolle ja entiselle professorien asunrakennukselle johtavalle puistokujalle on syytä antaa suojelumerkintä”. Puistokuja jäi kuitenkin kaavassa vaille suojelumerkintää.

Asemakaavan muutos täydentäisi toteutuessaan alueen rakennuskantaa olemassa olevien rakennusten tyyliin sopeutuen. Uudisrakentaminen jäljittelee massoittelultaan ja sijoittelultaan alueen luoteispuolella paviljonkirakennuksia ja alueen koillispuolella hallintorakennusta. Suunnitellussa täydennysrakentamisessa on pyritty siihen, että alueen yleisilme säilyy vehreänä ja ilmavana. Lisärakentamisen vaatimat autopaikat on sijoitettu siten, että ne eivät toteutuessaan nouse liian suureen rooliin alueen maisemakuvassa. Uudisrakentamisen laatua, ulkoasua ja sopivuutta olemassa olevaan rakennuskantaan ohjaavat yksityiskohdalliset kaavamääräykset. Olemassa olevien rakennusten suojelua tarkennetaan asemakaavassa samalla, kun mahdollistetaan rakennusten muuttaminen asuinkäyttöön. Toteutuessaan asemakaava turvaa Jokiniemen koelaitoksen alueella sijaitsevien rakennusten ja niiden lähiympäristön muodostaman aluekokonaisuuden säilymisen, korjaamisen ja täydennysrakentamisen siten, että alueen kulttuurihistorialliset, rakennustaiteelliset ja kaupunkikuvalliset arvot säilyvät ja vahvistuvat.

Rakeisuuskartta Jokiniemen rakennuskannasta, olemassa olevat rakennukset on merkitty harmaalla, kaavamuutosalue punaisella ja kaavamuutoksen mahdollistamat uudisrakennukset violetilla.

Kaaviokuva Jokiniemen kaupunkirakenteesta: olemassa olevat rakennukset on merkitty harmaalla, katualueet vaaleanharmaalla, koelaitoksen toimintaan liittyneet rakennukset punaoranssilla, tärkeät näkyvät nuolin ja kaavamuutoksen mahdollistamat uudisrakennukset violetilla värillä.

Asuminen

Kaavamuutosalue ei ole nykyisellään asuinkäytössä. Alueella voimassa oleva asemakaava ei mahdollista asuntojen sijoittamista alueelle. Asemakaavan muutos mahdollistaa yhteensä noin 140 asunnon rakentamisen alueelle. Valmistuessaan asunnot helpottavat pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueiden käyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Työpaikat, elinkeinotoiminta ja palvelut

Koska alueen nykyisellä maanomistajalla ei ole tiedossa käyttöä alueen rakennuksille, on osa alueen rakennuksista tällä hetkellä tyhjillään. Voimassa olevassa asemakaavassa alue on tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueetta. Kaavamuutos vähentää jonkin verran työpaikkoja alueella. Kaavamuutos ei lisää alueen elinkeinotoimintaa tai palveluntarjontaa, mutta asukasmäärän lisäys tukee Jokiniemen olemassa olevien palveluiden säilymistä. Tikkurilan kaupalliset palvelut sijaitsevat kohtuullisen kävely- tai pyöräilymatkan päässä uuden asemakeskuksen läheisyydessä.

Virkistys

Vaikka alue on tällä hetkellä Senaatti kiinteistöjen omistuksessa, on alue vehreän ja avoimen luonteensa vuoksi osittain myös lähialueiden asukkaiden ohikulku- ja virkistyskäytössä. Voimassa oleva asemakaava katkaisisi täysimittaisena toteutuessaan alueen läpikulkuyhteyksiä ja näkymiä ja pienentäisi alueen virkistysominaisuuksia. Kaavamuutos muuttaa osan tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueesta julkiseksi puistoalueeksi siten, että alueen julkinen virkistyskäyttö ja läpikulkumahdollisuus mahdollistuvat ainakin osittain alueella. Kaavamuutos kasvattaa alueen virkistysalueiden määrää. Kaavamuutos ei katkaise olemassa olevia viheryhteyksiä. Hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Koska osa alueella olemassa olevista rakennuksista on nykyisellään tyhjiillään, ovat alueen liikennemäärät tällä hetkellä hyvin vähäiset. Hallintorakennuksen ympärille on pysäköity arkisin noin kymmenkunta autoa. Mikäli alueella olemassa olevat rakennukset olisivat kaikki tutkimustoimintakäytössä, olisi alueella tarvittava kokonaisautopaikkamäärä noin 50 kpl. Voimassa olevan asemakaavan mahdollistama lisärakentaminen lisäisi toteutuessaan alueella työskentelevien henkilöiden lukumäärää ja sitä kautta myös alueen liikennettä ja autopaikkatarvetta. Mikäli alueella olemassa olevat rakennukset ja nykyisen kaavan mahdollistama lisärakennus olisivat kaikki tutkimustoimintakäytössä, olisi alueella tarvittava autopaikkamäärä noin 140 kpl.

Kaavamuutos muuttaa alueen olemassa olevat rakennukset asumiskäyttöön ja mahdollistaa tämän lisäksi alueen täydennysrakentamisen asuinrakennuksilla. Mikäli kaavamuutoksen kaikki rakennusoikeus hyödynnettäisiin asumiseen, olisi alueen autopaikkatarve yhteensä noin 120 kpl. Jos osa kaavamuutoksen mahdollistamasta rakennusoikeudesta toteutuu muuna kuin asumisena, on autopaikkatarve suurempi. Pelkkä asuminen tulee tuottamaan autoliikennettä noin 200 ajoneuvoa vuorokaudessa Maanviljelijänkujalle ja noin 200 ajoneuvoa vuorokaudessa Jokiniemenkujalle. Määrät eivät merkittävästi vaikuta katuverkon toimivuuteen. Alueella on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Bussiyhteyksien lisäksi Tikkurilan matkakeskus sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan päässä. Kaavaratkaisun autopaikkamäärä perustuu osittain Tikkurilan juna-aseman läheisyydessä sijaitsevilla alueilla sovellettavaan kokeilunormiin.

Vesihuolto

Alueella on yleinen vesihuoltoverkosto, vj 225 M ja jv 200 M (rak. -95). Koska suunnitellun rakentamisen aiheuttama kapasiteetin tarve on merkittävä suhteessa rakennetun verkoston teoreettiseen maksimikapasiteettiin ja koska rakennetun verkoston vapaata kapasiteettiä ei tunneta, on tulevaisuudessa suunnittelu- vaiheissa hyvissä ajoin varmistuttava verkoston riittävydestä. (HSY 11.9.2014)

Kaavamuutos aiheuttaa vesijohdon ja jätevesiviemärin rakentamisen tarpeen Jokiniemenkujalle noin 240 metrin matkalle.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköinti-alueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestäväälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Usean vuosikymmenen aikana rakentunut alue on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, Jokiniemen koelaitos (RKY). Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan kyseisillä alueilla kulttuuri- ja luonnonympäristöjen arvot on turvattava ja maankäytön tulee soveltua niiden historialliseen kehitykseen.

Suunnittelualueella sijaitsee rakennuksia, jotka on suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/85) nojalla valtioneuvoston päätöksellä 7.9.1989. Alueen rakennuksista vuodelta 1909 olevat jugend-aiheiset paviljonkirakennukset kuuluvat asetuksella suojeltujen rakennusten luokkaan S1, jonka mukaan rakennus on suojeltu kokonaisuudessaan. Koelaitoksen toimintaan liittyneet vilja-aitta ja kellari kuuluvat asetuksella suojeltujen rakennusten luokkaan S2, jolloin rakennusten erityisenä merkityksenä on pidetty niiden kuulumista ulkoasultaan pihan rakennusryhmään.

Alueella sijaitsee lisäksi arkkitehti Jalmari Peltosen suunnittelema hallintorakennus vuodelta 1938 sekä vuonna 1950 rakennettu talousrakennus, niin sanottu koepuimala. Vuonna 1938 rakennettu laitosrakennus on suojeltu voimassa olevassa asemakaavassa. Koepuimala ja sauna on esitetty voimassa olevassa asemakaavassa purettavaksi.

Asemakaavan muutos tarkoittaa jo nykyisellään suojeltujen rakennusten suojelua kaavamääräyksiin. Vuonna 1909 rakennettujen paviljonkirakennusten sisätiloista suojellaan historiallisesti arvokkaina eteis- ja porrashuoneet. Lisäksi tarkennetaan, että suojeltujen sisätilojen alkuperäiset rakennusosat ja pintarakenteet sekä yksityiskohdat tulee säilyttää ja ennallistaa. Muilta osin paviljonkirakennusten sisätilojen yksityiskohtaisesta suojelusta on luovuttu, koska tilojen muututtua asumiskäyttöön on suojelun toteutumisen seuranta käytännössä mahdotonta toteuttaa. Rakennuslupaa vaativista muutoksista on kuitenkin pyydettävä aina museoviranomaisen lausunto. Vuonna 1938 rakennetun hallintorakennuksen sisätilojen suojelua tehostetaan suojelemalla historiallisesti arvokkaina eteis- ja porrastilat.

Koepuimalaa ei kaavamuutoksessa päädytty suojelemaan asemakaavamääräyksiin, mutta kaavamuutos mahdollistaa koepuimalan kiviosan kunnostamisen asuin- ja/tai työtila käyttöön, mikäli tuleva maanomistaja niin haluaa. Koepuimalan kiviosan rakennusoikeutta ei ole laskettu mukaan tontin nro 6 kokonaisrakennusoikeuteen. Kiviosan rakennusoikeus ei vaikuta alueen maankäyttömaksuihin. Saunarakennusta ei suojeltu kaavamuutoksessa sen huonon kunnon ja pienen kokonsa vuoksi.

Kaavamuutos mahdollistaa olemassa olevien rakennusten muuttamisen asuinkäyttöön ja helpottaa näin alueen myymistä yksityisille maanomistajille. Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti merkittävien rakennusten suojelu onnistunee parhaiten, kun rakennukset pidetään käytössä. Uudisrakentamisen tyyli ja tehokkuus on kokonaisratkaisuin ja kaavamääräyksiin määritetty sellaiseksi, ettei se heikennä alueen kulttuuri- ja rakennushistoriallisten arvojen säilymistä.

Kaavataloudellinen arviointi

Kaavan toteuttamiseen liittyvien kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset ovat pieniä, koska katua ei tarvitse rakentaa. Vesihuollon osalta uutta vesi- ja viemäriinjaa tarvitaan noin 240 metrin matkalta. Tämä maksaa noin 75 000 € (alv 0%).

Kaupunki saa asemakaavan mukaisen puiston omistukseensa vastikkeetta.

Kaavamuutos mahdollistaa noin 140 uuden asunnon rakentamisen, mikä lisää kaupungin verotuloja kunnallisveron ja kiinteistöveron muodossa sekä hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa. Kaupunki saa maankäyttösopimuksella korvausta maanomistajalta arvonnoususta rakennusoikeuden mukaisesti.

Kaavamuutoksella toteutetaan MAL-aiesopimuksen mukaista asuntotuotannon lisäämistä sekä toimialan tulokortin mukaista kaupunkirakenteen eheytymistä. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

Alueelle ei nykyisellään kohdistu merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Voimassa oleva kaavatilanne ei toteutuessaan aiheuta ympäristöhäiriöitä alueelle. Kaavamuutos ei aiheuta ympäristöhäiriöitä alueelle. Alueella aiemmin sijainneen maatalouden tutkimuskeskuksen toiminta on saattanut aiheuttaa alueelle maa-aineksen pilaantumista. Uudisrakentamisen yhteydessä maaperän pilaantuneisuus tutkitaan ja mahdolliset pilaantuneet maa-aineet puhdistetaan alueelta.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Alueen kasvillisuutta ja sen kuntoa on arvioitu kaavatyön aikana. Voimassa oleva asemakaava vähentäisi toteutuessaan merkittävästi alueen koillisosan kasvillisuutta. Kaavamuutoksen mahdollistama lisärakentaminen vähentää jossain määrin kasvillisuutta alueen koillis- ja luoteisosista. Maisemallisesti merkittävät puut pyritään lisärakentamisesta huolimatta säilyttämään alueella. Istutettavalle alueen osalle varataan kaavamuutoksessa runsaasti tilaa. Autopaikkojen sijoittaminen osaksi uudisrakennuksiin rakennettaviin autotalleihin edesauttaa kasvillisuuden säilymistä. Vuosien varrella suhteellisen muuttumattomana säilynyt näkymä Keravanjoelta kaavamuutosalueelle ei merkittävässä määrin muutu kaavamuutoksessa. Alueella lisääntyvien hulevesien hallintaan on kiinnitetty huomiota kaavamuutostyön aikana.

Paviljonki II:n kaakkoispuolella, peltoalueiden reunalla kasvaa kuusen erikoismuoto, keilakuusi. Keilakuusi on suojeltu kaavamuutoksessa yksittäissuojelumerkinnällä ja erillisellä kaavamääräyksellä. Puu on merkitty erikoispuuna koodilla E9548 Metsägeneettisessä rekisterissä ylläpidettävään kantapuurekisteriin. Kantapuukortti on selostuksen liitteenä. Kantapuukortista selviää puun tarkka sijainti.

Kasvihuonepäästöt

Alue sijoittuu kohtuullisen kävely- ja pyöräilyetäisyyden päähän Tikkurilan kauppallisista palveluista ja juna-asemasta. Kaavamuutos tiivistää pääkaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta ja tukeutuu olemassa oleviin kunnallisteknisiin rakenteisiin. Nämä ratkaisut vähentävät yksityisautoilun ja uuden kunnallistekniikan rakentamisen tarvetta ja auttavat siten hillitsemään kasvihuonepäästöjen lisääntymistä.

5.4.3 Yhteenveto

Kaavamuutos edistää alueen taloudellista, sosiaalista ja kulttuurillista kestävyyttä valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti. Kaavamuutoksessa otetaan huomioon sekä rakennettu että luonnonympäristö. Uudisrakentaminen

on suunniteltu olemassa olevan ympäristön ehdoilla. Tällöin kaupunkirakenteesta muodostuu ajallisesti kerrostunutta ja monipuolista.

Ratkaisu on ekologisesti kestävällä pohjalla: se täydentää jo rakennettuja alueita eikä vaadi uusia laajoja investointeja infrastruktuuriin. Kaavamuutosalueella voidaan hyödyntää olemassa olevaa liikenneverkkoa, kunnallistekniikkaa ja nykyisiä palveluja kuten kouluja ja päiväkoteja. Hanke edistää pääradan varren tiivistymistä.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Lentomelu on otettu huomioon määräämällä asuinhuoneiden ulkokuorelle vähintään 28 dB:n ääneneristävyys.

5.6 Kaavamerkinnot ja -määräykset

Kaavamuutosalueella on käytetty tavanomaisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.

5.7 Nimistö

Kaavamuutosalueelle sijoittuvalle uudelle puistoalueelle on annettu kaavamuutoksessa nimi: Assistentinpuisto/Assistentparken.

6 Asemakaavan toteutus

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Maanomistaja etsii alueelle uuden omistajan kaavamuutoksen tultua voimaan. Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Kaavamuutos saanee lainvoiman aikaisintaan kesällä 2016. Kaavan vahvistuttua ja uusien maanomistajien löydyttyä, alueen rakentaminen voi alkaa.

7 Asemakaavatyöhön osallistuneet

Senaatti kiinteistöt
kiinteistökehittäjä Olli Kantanen
johtava asiantuntija Antti Kari

PKSubstanssi Oy
toimitusjohtaja Pekka Komulainen

Arkkitehtitoimisto Hedman & Matomäki Oy
arkkitehti Mari Matomäki

Ely-keskus
ylitarkastaja Henrik Wager
ylitarkastaja Jussi Heinämies

Museovirasto
erikoistutkija Jarkko Sinisalo

Vantaan kaupunki
asemakaavasuunnittelija Minna Koskinen
aluearkkitehti Asta Tirkkonen
maisema-arkkitehti Laura Muukka
rakennustutkija Anne Vuojolainen
ympäristösuunnittelija Sinikka Rantalainen
ympäristötarkastaja Maarit Rantataro
liikenneinsinööri Jarmo Pajunen
liikenneinsinööri Teppo Pasanen
suunnitteluinsinööri Harri Keinänen
suunnitteluavustaja Sari Simonen
lupa-arkkitehti Päivi Teerikangas
lupa-arkkitehti Matti Karjanoja
kaavoitusinsinööri Mikko Järvi

VANTAA KAUPUNKI

Kaupunkisuunnittelu, asemakaavoitus

Vantaalla 13.6.2016

Asta Tirkkonen
Aluearkkitehti

Minna Koskinen
asemakaavasuunnittelija

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	19.01.2016
Kaavan nimi	002234 Jokiniemi 62 kaupunginosa		
Hyväksymispvm	Ehdotuspvm		
Hyväksyjä	Vireilletulosta ilm. pvm	11.08.2014	
Hyväksymispykälä	Kunnan kaavatunnus	092002234	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	3,6395	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	-0,1552	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	3,6395

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	3,6395	100,0	7300	0,20	0,0000	-1700
A yhteensä	2,7013	74,2	7300	0,27	2,7013	7300
P yhteensä						
Y yhteensä	0,0000		0		-3,1644	-9000
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,4631	12,7	0		0,4631	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,4751	13,1	0		0,0000	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	-0,1552	-4,3	0	-0,1552	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	5	4524	0	0

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	3,6395	100,0	7300	0,20	0,0000	-1700
A yhteensä	2,7013	74,2	7300	0,27	2,7013	7300
A	0,4683	17,3	0		0,4683	0
AK	1,4821	54,9	7300	0,49	1,4821	7300
AH	0,7509	27,8	0		0,7509	0
P yhteensä						
Y yhteensä	0,0000		0		-3,1644	-9000
Y-3	0,0000		0		-3,1644	-9000
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,4631	12,7	0		0,4631	0
VP	0,4631	100,0	0		0,4631	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,4751	13,1	0		0,0000	0
Kadut	0,2871	60,4	0		0,0000	0
Kev.liik.kadut	0,1880	39,6	0		0,0000	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	-0,1552	-4,3	0	-0,1552	0
ma	-0,1552	100,0	0	-0,1552	0

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä	5	4524	0	0
Asemakaava	5	4524	0	0

Kaava-alueen numero
Planområdets nummer

002234

Päiväys
Datum

13.6.2016

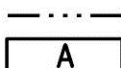
Pohjakarttalehtien numerot 1 / 5
Baskartbladens nummer

686503

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 62**JOKINIEMI**Asemakaavan muutos
Kortteli 62042 sekä
katu- ja virkistysalueet.
(Kumoutuvan asemakaavan kortteli
62042 sekä katualueet.)Tonttijaon muutos
Kortteli 62042.Vanda stad
Stadsdel 62**ÄNÄS**Ändring av detaljplanen
Kvarteret 62042 samt
gatu- och rekreationsområdena.
(Kvarter 62042 samt gatuområdena
i den plan som upphävs.)Ändring av tomtindelningen
Kvarteret 62042.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinrakennusten korttelialue.

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Lähistöllä sijaitsee laitos, joka käsittelee ja varastoi kemikaaleja. Laitoksen onnettomuusriskit tulee huomioida asuntojen ilmastointisuunnittelussa.

Suojeltavia rakennuksia 1 ja 2 koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti entisen Maatalouden tutkimuskeskuksen aluekokoalaisuuden kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjauksia, muutoksia, tai lisärakentamistoimia, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymistä. Rakennuksen alkuperäisiä materiaaleja ja rakennusosia kuten ikkunoita ja ovia tulee vaalia. Rakennuksen ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää ja ennallistaa. Rakennuslupaa vaativista muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Suojellun rakennuksen sisätiloista suojellaan historiallisesti arvokaina eteis- ja porrasuoneet. Suojeltujen sisätilojen alkuperäiset rakennusosat ja pintarakenteet sekä yksityiskohdat kuten porraskaiteet ja listat tulee säilyttää ja ennallistaa. Sisätilojen muutos- ja korjaustyöt tulee tehdä niin että tilojen arkkitehtoninen ja historiallinen arvo säilyy. Suojeltavaan rakennukseen saa sijoittaa asuntoja ja/tai asumista häiritsemättömiä työtiloja.

Julkisivuvärisuunnitelma

Rakennuslupavaiheessa alueelle tulee laatia olemassa olevien rakennusten alkuperäisiin värisävyihin perustuva julkisivuvärisuunnitelma. Julkisivuvärisuunnitelma tulee hyväksyttävä museoviranomaisella.

Pihat ja kasvillisuus

Rakennuslupavaiheessa alueelle on laadittava pihasuunnitelma, jossa esitetään, miten tontti liittyy ympäröiviin alueisiin. Pihasuunnitelmassa tulee kasvillisuuden ja muiden pihamateriaalien lisäksi esittää alueen jätehuollon tilojen sijoittelu ja sovitaminen ympäristöön. Jäteastiat tulee sijoittaa talousrakennuksiin tai niiden tulee olla aidattuja. Jätehuolto voidaan toteuttaa korttelikohtaisesti. Pihasuunnitelma tulee hyväksyttävä museoviranomaisella. Mäse-mallisesti merkittävät puut tulee säilyttää. Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että ne ovat alueen ominaispiirteisiin soveltuvia. Pihan saa aidata vain puisto- tai muuhun yleiseen alueeseen rajoittuvalla osalla. Aitana tulee käyttää alueen ominaispiirteisiin sopivaa pensasaitaa. Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata. Lisääntyvät hulevedet tulee käsitellä ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Puhtaita hulevesiä tulee imeyttää maaperään. Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Alueella kasvava kuusen erikoismuoto, keilakuusi on huomiotava pihan ja pysäköintipaikkojen suunnittelussa. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvarterets område för bostadshus.

Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksintresset betydelse (RKY 2009).

I närheten ligger en anläggning som behandlar och lagrar kemikalier. Olycksriskerna vid anläggningen ska beaktas vid planeringen av bostädernas ventilation.

Bestämmelser som gäller byggnaderna 1 och 2 som ska skyddas:

Byggnad av betydelse med avseende på den historiska, byggnadshistoriska och arkitektoniska värdefulla områdesdel som utgörs av den f.d. Lantbrukets forskningscentral. Byggnaden eller en del av den får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som riskerar bevarandet av de ovan nämnda värdena. Byggnadens ursprungliga material och byggnadsdelar såsom fönster och dörrar bör bevaras. Byggnadens utformning och fasaddetaljer, -färger och -material måste bevaras och återställas när renoveringsarbeten utförs. Över ändringar som förutsätter bygglov måste utlåtande av museimyndighet begäras. Av interiörerna i den skyddade byggnaden skyddas vestibuler och trapphus som historiskt värdefulla. De skyddade interiörernas ursprungliga byggnadsdelar och ytmaterial samt detaljer såsom trapppracken och listverk måste bevaras eller återställas. Reparations- och ändringsarbetena i interiörerna måste göras så att utrymmenas arkitektoniska och historiska värden bevaras. I den byggnad som ska skyddas får bostäder och/eller arbetsutrymmen som ej stör boende placeras.

Plan för fasadens färgsättning

I bygglovsskedet ska för området sammanställas en plan för fasadernas färgsättning som utgår från de existerande byggnadernas ursprungliga färgskala. Planen för fasadens färgsättning ska godkännas av museimyndigheten.

Gårdsplaner och växtlighet

I bygglovsskedet måste för området sammanställas en plan över gårdsplanen där man visar hur tomten anknyter till omgivande områden. I planen över gårdsplaner ska utöver växtlighet och övriga gårdsmaterial också anvisas placeringen av områdets avfallshantering och hur avfallshanteringen fås att smälta in i miljön. Sopkärlarna ska placeras i ekonomibyggnaderna eller vara avskärade med staket. Avfallshanteringen kan förverkligas inom varje enskilt kvarter. Planen över gårdsplaner ska godkännas av museimyndigheten. Träd betydelsefulla för landskapet ska bevaras. Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag. Gården får inhägnas endast till den del som angränsar till park- eller annat allmänt område. Som inhägnad ska användas en häck som passar in på områdets särdrag. Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas. Den ökande mängden dagvatten ska hanteras innan den leds ner i det allmänna regnavlöppsnätet. Rent dagvatten ska infiltreras i marken. För bygglovst måste en dagvattenplan utarbetas.

På området växer en speciell kägelformad gran som bör beaktas vid planeringen av gårdsplan och parkeringsplatser. Trädet och dess rotsystem får inte skadas.

Pysäköinti

Auto- ja polkupyöräpaikkoja voi sijoittaa tonttijaosta riippumatta. Pysäköintipaikat ja ajoväylät tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina. Pihvoja ei saa asfaltoida. Kiveyksiä tulee käyttää harkiten ja niiden tulee sopia ympäristöön. Yleiseen alueeseen rajautuvat pysäköintipaikat tulee aidata alueen ominaispiirteisiin sopivalla pensasaidalla.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 ap/ 130 k-m ²
Toimisto- ja työtilat	1 ap/ 50 k-m ²
Palvelu- ja myymälätilat	1 ap/ 35 k-m ²

Mikäli tarvittavat pysäköintipaikat eivät mahdu esitetyille pysäköintipaikkojen rakennusaloille tulee lisäpysäköintipaikkojen sijoituksesta ja ympäristöön soveltamisesta esittää rakennuslupavaiheessa selvitys, joka hyväksytään museoviranomaisella.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 pp/ 30 k-m ²
Toimisto- ja työtilat	1 pp/ 50 k-m ²
Palvelu- ja myymälätilat	1 pp/ 50 k-m ²

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasoon ja oltava helposti käytettävissä. Pihalle sijoittuvat polkupyöräpaikat on katettava.

Ennen uusiin rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tutkia ja tarvittaessa pilaantuneet maa-alueet puhdistaa.

AK**Asuinkeuhkalojen korttelialue.**

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Lähistöllä sijaitsee laitos, joka käsittelee ja varastoi kemikaaleja. Laitoksen onnettomuusriskit tulee huomioida asuntojen ilmastointisuunnittelussa.

Suojeltavaa rakennusta 1 koskevia määräyksiä:

Historiallisesti, rakennushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti entisen Maatalouden tutkimuskeskuksen aluekokoalaisuuden kannalta merkittävä rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjauksia, muutoksia, tai lisärakentamistoimia, jotka vaarantavat edellä mainittujen arvojen säilymisen. Rakennuksen alkuperäisiä materiaaleja ja rakennusosia kuten ikkunoita ja ovia tulee vaalia. Rakennuksen ulkomuoto sekä julkisivujen yksityiskohdat, värit ja materiaalit tulee korjattaessa säilyttää ja ennallistaa. Rakennuslupaa vaativista muutoksista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Suojellun rakennuksen sisätiloista suojellaan historiallisesti arvokkaita eteis- ja porrashuoneet. Suojeltavaan rakennukseen saa sijoittaa asuntoja ja/tai asumista häiritsemättömiä työtiloja. Suojeltavaan rakennukseen saa sijoittaa erityis-asumista.

Julkisivuvärisuunnitelma

Rakennuslupavaiheessa alueelle tulee laatia olemassa olevien rakennusten alkuperäisiin värisävyihin perustuva julkisivuvärisuunnitelma. Julkisivuvärisuunnitelma tulee hyväksyttävä museoviranomaisella.

Pihat ja kasvillisuus

Rakennuslupavaiheessa alueelle on laadittava pihasuunnitelma, jossa esitetään, miten tontti liittyy ympäröiviin alueisiin. Pihasuunnitelmassa tulee kasvillisuuden ja muiden pihamateriaalien lisäksi esittää alueen jätehuollon tilojen sijoittelu ja soveltaminen ympäristöön. Jätehuolto voidaan toteuttaa korttelikohtaisesti. Jäteastiat tulee sijoittaa talousrakennuksiin tai niiden tulee olla aidattuja. Pihasuunnitelma tulee hyväksyttävä museoviranomaisella.

Maisemallisesti merkittävät puut tulee säilyttää.

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että ne ovat alueen ominaispiirteisiin soveltuvia.

Pihan saa aidata vain puisto- tai muuhun yleiseen alueeseen rajoittuvalla osalla. Aitana tulee käyttää alueen ominaispiirteisiin sopivaa pensasaitaa. Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Lisääntyvät hulevedet tulee käsitellä ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Puhtaita hulevesiä tulee imeyttää maaperään.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

Pelastusajoneuvojen nostopaikkojen sijoittamista istutettavalle alueen osalle tulee välttää. Mikäli nostopaikka tai osa siitä on välttämätöntä sijoittaa istutettavalle alueen osalle, tulee nostopaikan pintamateriaalina käyttää tällöin istutettavan alueen osalta nurmikiveä.

Parkering

2 / 5

Bil- och cykelplatser kan placeras oberoende av tomtindelningen. Parkeringsplatser och trafikleder ska förverkligas belagda med stenmjöl eller grus. Gårdsplanerna får inte asfalteras. Stenläggningar ska användas med eftertanke och de ska passa in i miljön. Parkeringsplatserna som gränsar till det allmänna området ska inhägnas med en häck som passar in på områdets särdrag.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1 bp/ 130 m ² -vy
Kontor- och arbetslokaler	1 bp/ 50 m ² -vy
Service- och affärslokaler	1 bp/ 35 m ² -vy

Om de behövliga parkeringsplatserna inte ryms in på de anvisade byggnadsytorna för parkeringsplatser ska en utredning föres i bygglovsskedet över hur extra parkeringsplatser ska placeras och anpassas till omgivningen, denna utredning förs till museimyndigheten för godkännande.

Minimiantalet cykelplatser:

Bostäder	1 cp/ 30 m ² -vy
Kontor- och arbetslokaler	1 cp/ 50 m ² -vy
Service- och affärslokaler	1 cp/ 50 m ² -vy

Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i nivå med gårdsplanen och vara lättillgängliga. De cykelplatser som placeras på gårdsplanen ska förses med tak.

Innan nya byggnadsåtgärder vidtas ska jordmånen undersökas och förorenade markområden vid behov renas.

Kvarteretsområde för flervåningshus.

Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksfattande betydelse (RKY 2009).

I närheten ligger en anläggning som behandlar och lagrar kemikalier. Olycksriskerna vid anläggningen ska beaktas vid planeringen av bostädernas ventilation.

Bestämmelser som gäller den skyddade byggnaden 1:

Byggnad av betydelse med avseende på den historiskt, byggnadshistoriskt och arkitektoniskt värdefulla områdeshelhet som utgörs av den f.d. Lantbrukets forskningscentral. Byggnaden eller en del av den får inte rivas och inga sådana reparations-, ändrings- eller tillbyggnadsarbeten får utföras som riskerar bevarandet av de ovan nämnda värdena. Byggnadens ursprungliga material och byggnadsdelar såsom fönster och dörrar bör bevaras. Byggnadens utformning och fasaddetaljer, -färger och -material måste bevaras och återställas när renoveringsarbeten utförs. Över ändringar som förutsätter bygglov måste utlåtande av museimyndighet begäras. Av interiörerna i den skyddade byggnaden skyddas vestibuler och trapphus som historiskt värdefulla. I den byggnad som ska skyddas får bostäder och/eller arbetsutrymmen som ej står boende placeras. I den skyddade byggnaden får specialboende placeras.

Plan för fasadens färgsättning

I bygglovsskedet ska för området sammanställas en plan för fasadernas färgsättning som utgår från de existerande byggnadernas ursprungliga färgskala. Planen för fasadens färgsättning ska godkännas av museimyndigheten.

Gårdsplaner och växtlighet

I bygglovsskedet måste för området sammanställas en plan över gårdsplanen där man visar hur tomten anknyter till omgivande områden. I planen över gårdsplaner ska utöver växtlighet och övriga gårdsplaner också anvisas placeringen av områdets avfallshantering och hur avfallshanteringen får smälta in i miljön. Avfallshanteringen kan förverkligas inom varje enskilt kvarter. Sopkärnen ska placeras i ekonomibyggnaderna eller vara avskärmade med staket. Planen över gårdsplaner ska godkännas av museimyndigheten.

Träd betydelsefulla för landskapet ska bevaras.

Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag.

Gården får inhägnas endast till den del som angränsar till park- eller annat allmänt område. Den inhägnad ska användas en häck som passar in på områdets särdrag. Gränserna mellan tomterna får inte inhägnas.

Den ökande mängden dagvatten ska hanteras innan den leds ner i det allmänna regnavlöppsnätet. Rent dagvatten ska infiltreras i marken.

För bygglovet måste en dagvattenplan utarbetas.

Placeringen av lyftplatser för räddningsfordon på den del av området som förses med planteringar ska undvikas. Om lyftplatsen, eller en del av den, oundgängligen måste placeras på en områdesdel med planteringar, ska gräsmäring användas som ytmateriell för lyftplatsen inom området med planteringar.

Pysäköinti

Auto- ja polkupyöräpaikkoja voi sijoittaa tonttijaosta riippumatta. Pysäköintipaikat ja ajoväylät tulee tehdä kivituhka- tai sorapintaisina. Pihoja ei tule asfaltoida. Kiveyksiä tulee käyttää harkiten ja niiden tulee sopia ympäristöönsä. Autokatokset on mahdollisuuksien mukaan sovittava puiden väliin siten, että maisemallisesti merkittävät puuyksilöt säilyvät. Autokatosten värimaailman ja tyylin tulee olla yhteensopiva asuinrakennusten arkkitehtuurin kanssa. Autokatosten vesikatteena tulee käyttää konesaumattua peltiä.

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 ap/ 130 k-m ²
Toimisto- ja työtilat	1 ap/ 50 k-m ²
Palvelu- ja myymälätilat	1 ap/ 35 k-m ²

Mikäli tarvittavat pysäköintipaikat eivät mahdu esitetyille pysäköintipaikkojen rakennusaloille ja uudisrakennuksiin rakennettaviin autotalleihin, tulee lisäpysäköintipaikkojen sijoituksesta ja ympäristöön soveltamisesta esittää rakennuslupavaiheessa selvitys, joka hyväksytetään museoviranomaisella.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Asunnot	1 pp/ 30 k-m ²
Toimisto- ja työtilat	1 pp/ 50 k-m ²
Palvelu- ja myymälätilat	1 pp/ 50 k-m ²

Polkupyöräpaikoista vähintään puolet on sijoitettava pihatasoon ja oltava helposti käytettävissä. Pihalle sijoittuvat polkupyöräpaikat on katettava.

Uudisrakentaminen

Rakennusten tulee olla arkkitehtonisesti korkealaatuisia.

Rakennusten tulee olla yksilöllisiä ja paikalleen suunniteltuja. Rakennukset saavat olla yleisilmeeltään nykyaikaisia, mutta niiden tulee sopeutua historialliseen ympäristöön.

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys, joka osoittaa rakennuksen/rakennelmien sopeutumisen ympäristöönsä, maastoon ja maisemaan.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi saa rakentaa asumista palvelevia asunnon ulkopuolisia varasto-, huolto-, askartelu-, sauna-, ym. tiloja, - ja valokuiluja, teknisiä tiloja rakennusten kaikkiin kerroksiin. Kerrosluvun estämättä saa näitä tiloja sijoittaa ullakkokerrokseen. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi saa rakentaa porrashuoneiden 15 m²/kerros ylittävän osan edellyttäen, että se lisää porrashuoneen viihtyisyyttä. Tämä tila ei mitoiteta autopaikkoja.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Umpinaista korkeaa sokkeliä on vältettävä.

Elementtisaumoja ei saa näkyä.

Sisäänkäyntejä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin mm. katoksin tai materiaalein.

Asuinhuoneiden ulkoisuuden ääneneristävyyden lentoliikennemelua Δ L vastaan on oltava vähintään 28 dB.

Alueelle sijoitettavat autopaikat sijoitetaan autotalleihin tontin asuinrakennuksiin, autokatoiksi tai asemakaavaan merkityille pysäköintipaikoille/-alueille.

Tonteille 2,3 ja 4 sijoittuvia rakennuksia koskevia määräyksiä:

Katot

Rakennuksissa on käytettävä aumakattoja. Kattokaltevuu- den on oltava vähintään 1:2,5.

Vesikatteen tulee olla konesaumattua peltiä.

Pellin tulee jatkua ylimmän kerroksen julkisivun pintamateriaaliksi.

Tekniset tilat tulee integroida osaksi rakennusten ullakko-tiloja.

Julkisivut

Rakennusten pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää rappautusta.

Julkisivujen tulee olla pääosin yksivärisiä. Vierekkäiset rakennukset eivät saa olla keskenään samanvärisiä.

Parvekkeet

Parvekkeet tulee sijoitella rakennuksen julkisivuun eloisasti ja vaihtelevasti. Koko julkisivun kattavia parvekeseiniä ei sallita.

Parvekkeita ei saa tukea maasta.

Ylimmän kerroksen parvekkeet tulee toteuttaa sisäänvedettyinä.

Parkeriing

Bil- och cykelplatser kan placeras oberoende av tomtindelningen. Parkeringsplatser och trafikleder ska förverkligas belagda med stenmjöl eller grus. Gårdsplanerna får inte asfalteras. Stenläggningar ska användas med eftertanke och de ska passa in i miljön. I mån av möjlighet ska carportarna passas in mellan träden så att de solitära träd som har en betydelse för landskapet kan bevaras. Carportarnas färgskala och stil ska passa ihop med bostadsbyggnadernas arkitektur. Maskinfalsad plåt ska användas som yttertak på carportarna.

Minimiantalet bilplatser:

Bostäder	1 bp/ 130 m ² -vy
Bostäder	1 bp/ 50 m ² -vy
Bostäder	1 bp/ 35 m ² -vy

Om de behövliga parkeringsplatserna inte ryms in på de anvisade byggnadsytorna för parkeringsplatser och i de garagen som ska byggas i nybyggnaderna, ska en utredning företas i bygglovsskedet över hur extra parkeringsplatser ska placeras och anpassas till omgivningen, denna utredning förs till museimyndigheten för godkännande.

Minimiantalet cykelplatser:

Bostäder	1 cp/ 30 m ² -vy
Kontor- och arbetslokaler	1 cp/ 50 m ² -vy
Service- och affärslokaler	1 cp/ 50 m ² -vy

Av cykelplatserna ska minst hälften placeras i nivå med gårdsplanen och vara lättillgängliga. De cykelplatser som placeras på gårdsplanen ska förses med tak.

Nybyggnation

Byggnaderna ska hålla en arkitektoniskt hög kvalitet.

Byggnaderna ska vara individuella och planerade för platsen. Byggnaderna får ge ett modernt intryck men de ska vara anpassade till den historiska miljön.

Till bygglovansökan måste en utredning bifogas som visar hur byggnaden/konstruktionerna anpassas till omgivningen, terrängen och landskapet.

Utöver den våningsyta som angetts i detaljplanen får man utanför bostäderna bygga sådana utrymmen som betjänar boendet, t.ex. förråd, underhålls- och hobbylokaler och bastur mm. samt ljusschakt och tekniska utrymmen i byggnadernas alla våningsplan. Utan hinder av det angivna våningstalet får dessa utrymmen placeras i vindsvåningen. Dessa utrymmen räknas inte vid dimensioneringen av bilplatser.

Utöver den våningsyta som angetts i detaljplanen får man bygga den del av trapphusen som överskrider 15m²/våningsplan förutsatt att denna del bidrar till trapphusets trivsel. Detta utrymme dimensionerar inga bilplatser.

Trapphusen ska ha dagsljusintag.

En sluten och hög sockel ska undvikas.

Elementfogar får inte synas.

Entréerna ska framhävas med arkitektoniska medel, bl.a. genom skärmtak och material.

Ljudisoleringen mot flygbuller Δ L i bostadsrummens ytterskikt ska vara minst 28 dB.

De bilplatser som placeras i området ska placeras i garage i tomtens bostadsbyggnader, i carportar eller på parkeringsplatser/områden som angetts i detaljplanen.

Bestämmelser som gäller byggnaderna på tomterna 2, 3 och 4:

Taken

Byggnaderna ska förses med valmtak. Taklutningen ska vara minst 1:2,5.

Yttertaget ska utgöras av maskinfalsad plåt.

Plåten ska fortsätta som ytmateriäl på det översta våningsplanets fasad.

Tekniska utrymmen ska integreras som en del av byggnadernas vindstrymmen.

Fasader

Rappning ska användas som byggnadernas huvudsakliga fasadmateriäl.

Fasaderna ska huvudsakligen vara enfärgade. Byggnader om ligger intill varandra får inte ha samma färg sinsemellan.

Balkonger

Balkonger ska placeras på ett livfullt och omväxlande vis i byggnadernas fasader. Balkongpartier som täcker hela väggen tillåts inte.

Balkongerna får inte förses med markstöttor.

Balkongerna i det översta våningsplanet ska vara indragna.

Rakennuksen julkisivusta ulkonevia parvekkeita ei saa lasittaa.

Rakennuksen julkisivusta ulkonevia parvekkeita ei saa kattaa.

Parvekekaiteena tulee käyttää metallista pinnakaidetta.

Pihat

Ensimmäisen asuinkerroksen asunnoille ei saa rakentaa yksityispihoja tai -terasseja.

Tontille 6 sijoittuvaa rakennusta koskevia määräyksiä:

Osoitetun rakennusoikeuden lisäksi saa koepuimalan ki-vipäädyn kunnostaa asuin-, työ- ja/tai yhteistiloiksi.

Katot

Rakennuksessa on käytettävä harjakattoa.

Vesikatteen tulee olla konesaumattua peltiä.

Tekniset tilat tulee integroida osaksi rakennuksen ullakko-tiloja.

Julkisivut

Rakennuksen pääasiallisena julkisivumateriaalina tulee käyttää rappausta tai puuta.

Julkisivujen tulee olla pääosin yksivärisiä. Vierekkäiset rakennukset eivät saa olla keskenään samanvärisiä.

Parvekkeet

Parvekkeet tulee sijoitella rakennuksen julkisivuun eloisasti ja vaihtelevasti. Koko julkisivun kattavia parvekeseiniä ei sallita.

Parvekkeita ei saa tukea maasta.

Rakennuksen julkisivusta ulkonevia parvekkeita ei saa lasittaa.

Rakennuksen julkisivusta ulkonevia parvekkeita ei saa kattaa.

Parvekekaiteena tulee käyttää metallista pinnakaidetta.

Pihat

Ensimmäisen asuinkerroksen asuntojen tulee liittyä luontevasti pihatasoon.

Ennen uusiin rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tutkia ja tarvittaessa pilaantuneet maa-alueet puhdistaa

AH

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Suojeltavia rakennuksia 1 ja 2 koskevia määräyksiä:

Rakennus suojellaan kokonaisuudessaan.

Pihat ja kasvillisuus

Alueelle on laadittava yhtenäinen, maisema-arkkitehdin laatima pihasuunnitelma, jossa esitetään, miten tontti liittyy ympäristöön alueisiin. Pihasuunnitelmassa tulee kasvillisuuden ja muiden pihamateriaalien lisäksi esittää alueen yhteisenleikki- ja oleskelualueen sijoittelu ja sovitaminen ympäristöön. Pihasuunnitelma tulee hyväksyttävä museoviranomaisella.

Maisemallisesti merkittävät puut tulee säilyttää.

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että ne ovat alueen ominaispiirteisiin soveltuvia.

Tonttien välisiä rajoja ei saa aidata.

Lisääntyvät hulevedet tulee käsitellä ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Puhtaita hulevesiä tulee imeyttää maaperään.

Alueelle on laadittava hulevesisuunnitelma.

Ennen uusiin rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tutkia ja tarvittaessa pilaantuneet maa-alueet puhdistaa

Puisto.

Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009).

Maisemallisesti merkittävät puut tulee säilyttää.

Alueella säilytettävä ja istutettava kasvillisuus on valittava siten, että ne ovat alueen ominaispiirteisiin soveltuvia.

Ennen uusiin rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä tulee maaperä tutkia ja tarvittaessa pilaantuneet maa-alueet puhdistaa

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Balkonger som skjuter ut från fasadens liv får inte glasas in.

Balkonger som skjuter ut från fasadens liv får inte förses med tak.

Balkongernas räcken ska bestå av räcken med metallpinnar.

Gårdarna

Bostäderna i första våningen får inte förses med privata gårdsplaner eller terrasser.

Bestämmelser som gäller byggnaden på tomt 6.

Utöver den anvisade byggrätten får stenpartiet av försöks-tröskuset iståndsättas som bostads-, arbets- och/eller gemensamma utrymmen.

Taken

Byggnaderna ska förses med sadeltak.

Yttertak ska utgöras av maskinfalsad plåt.

Tekniska utrymmen ska integreras som en del av byggnadernas vindsutrymmen.

Fasader

Rappning eller trä ska användas som byggnadens huvudsakliga fasadmaterial.

Fasaderna ska huvudsakligen vara enfärgade. Byggnader om ligger intill varandra får inte ha samma färg sinsemellan.

Balkonger

Balkonger ska placeras på ett livfullt och omväxlande vis i byggnadernas fasader. Balkongpartier som täcker hela väggen tillåts inte.

Balkongerna får inte förses med markstötter.

Balkonger som skjuter ut från fasadens liv får inte glasas in.

Balkonger som skjuter ut från fasadens liv får inte förses med tak.

Balkongernas räcken ska bestå av räcken med metallpinnar.

Gårdarna

Bostäderna i den första bostadsvåningen ska på ett naturligt vis anknyta till gårdsnivån.

Innan nya byggnadsåtgärder vidtas ska jordmånen undersökas och förorenade markområden vid behov renas.

Kvartersområde i sambruk som betjänar boendet.

Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksfattande betydelse (RKY 2009).

Bestämmelser som gäller de skyddade byggnaderna 1 och 2:

Byggnaden är skyddad i sin helhet.

Gårdsplaner och växtlighet

För området ska en plan över gårdsplanerna göras upp av en landskapsarkitekt, denna plan ska vara enhetlig och visa hur tomten ansluter till de omgivande områdena. I planen över gårdsplaner ska utöver växtlighet och övriga gårdsmaterial också anvisas placeringen av ett för området gemensamt lek- och vistelseområde samt hur det anpassas till miljön.

Träd betydelsefulla för landskapet ska bevaras.

Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag.

Gränserna mellan tomtarna får inte inhägnas.

Den ökande mängden dagvatten ska hanteras innan den leds ner i det allmänna regnavlöppsnätet. Rent dagvatten ska infiltreras i marken.

För området ska en dagvattenplan uppgöras.

Innan nya byggnadsåtgärder vidtas ska jordmånen undersökas och förorenade markområden vid behov renas.

Park.

Området är en del av en bebyggd kulturmiljö av riksfattande betydelse (RKY 2009).

Träd betydelsefulla för landskapet ska bevaras.

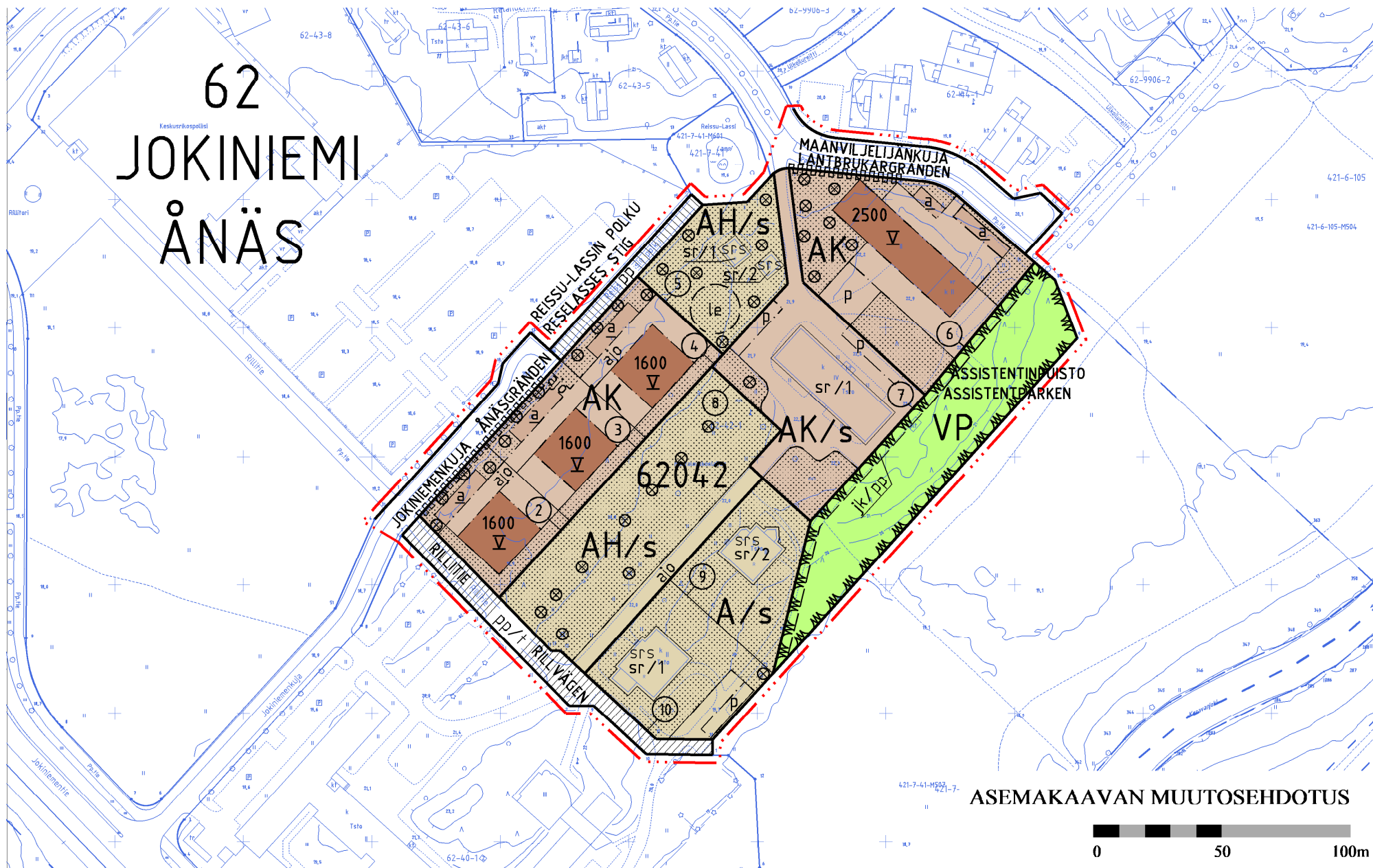
Den växtlighet som ska bevaras och planteras i området ska väljas så att den lämpar sig för områdets särdrag.

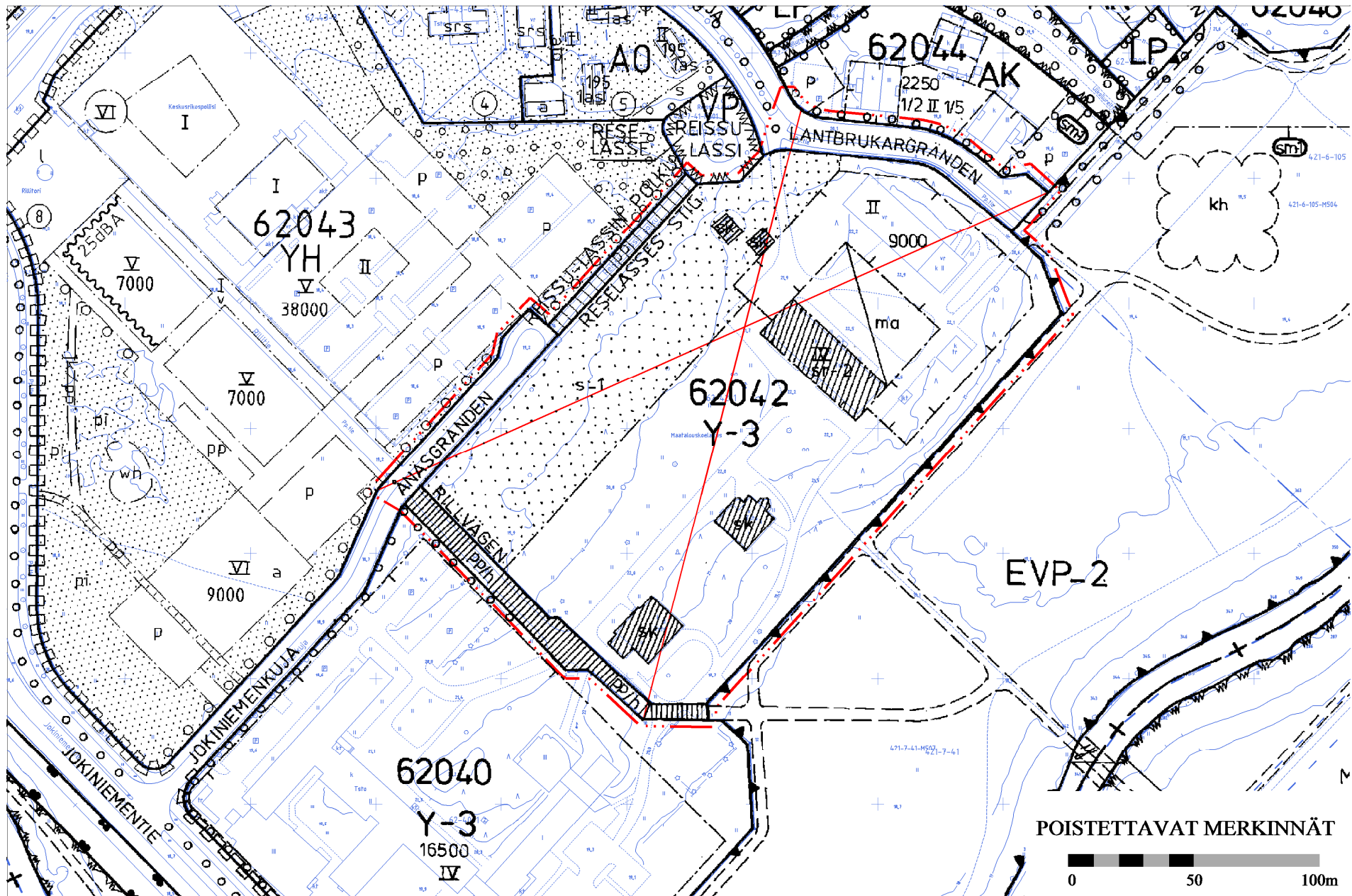
Innan nya byggnadsåtgärder vidtas ska jordmånen undersökas och förorenade markområden vid behov renas.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.	5 / 5
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.	
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.	
	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.	
	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.	
	Korttelin numero.	Kvartersnummer.	
	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.	
	Rakenusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.	
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.	
	Alleviivattu luku osoittaa ehdottomasti käytettävän rakennusoikeuden, rakennuksen korkeuden, kattokaltevuuden tai muun määräyksen.	Understreckat tal anger byggnadsrätt, byggnadshöjd, taklutning eller annan bestämmelse som ovillkorligen bör iakttas.	
	Rakennusala.	Byggnadsyta.	
	Auton säilytyspaikan rakennusala.	Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.	
	Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattava alueen osa.	Riktgivande del av område som skall reserveras för lek och utevistelse.	
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.	
	Alueen osa, jolla sijaitsee kaupunkikuvallisesti arvokkaita, suojeltavia puuyksilöitä. Ainoastaan maisemanhoidolliset toimenpiteet ovat alueella sallittuja.	Del av område med för stadsbilden värdefulla träd som skall skyddas. På området är endast för landskapsvärden nödvändiga åtgärder tillåtna.	
	Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.	Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.	
	Katu.	Gata.	
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata.	
	Jalankululle ja polkupyöräilylle varattu katu, jolla tontille ajo on sallittu.	För gång- och cykeltrafik reserverad gata där infart till tomt är tillåten.	
	Ajoylevyys.	Körförbindelse.	
	Ohjeellinen alueen sisäiselle jalankululle ja polkupyöräilylle varattu alueen osa.	Riktgivande del av området som reserverats för gång- och cykeltrafik inom området.	
	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.	
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.	
	Kaavamerkintään liittyvä kohdenumero.	Projektnummer som anknyter till planbeteckningen.	
	Alue, jolla ympäristö säilytetään.	Område där miljön bevaras.	
	Rakennussuojelulain tai aikaisemman kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta annetun lain (572/1964) tai valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla suojeltu rakennus. Asetuksen (480/1985) mukainen suojelu lakkaa, kun rakennuksista on tehty myönteinen tai kielteinen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukainen päätös ja se on saanut lainvoiman.	Byggnad skyddad med stöd av byggnadsskyddslagen eller tidigare lagen om skydd för kulturhistoriskt märkliga byggnader (572/1964) eller förordningen om skydd för staten tillhöriga byggnader (480/1985). Skyddet enligt förordningen (480/1985) upphör, då antingen positivt eller negativt beslut enligt lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) fattats och vunnit laga kraft.	
	Suojeltava rakennus.	Byggnad som bör skyddas.	
	TONTTIAKO	TOMTINDELNING	
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.	
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala Kaupunkisuunnittelu		Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö Stadsplaneringen	
Mittausosasto		Mättningsavdelningen	
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.		Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.	
Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.	Vantaalla / Vanda ____ 20 ____	Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.	
Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ____ / ____ 20 ____		Godkänd av stadsfullmäktige ____ / ____ 20 ____	

KANTAPUUKORTTI

Kantapuunro	E9548		Jalostusyksikö	Kohdealue	1		Puulaji	<i>Picea abies f. pyramidata, keilakuusi</i>				
Emo												
Metsikkönro			Jalostusvyöhyke	1	Syntymävuosi			Valittu	Pirkko Velling 9.5.2008			
Paikkakunta	Vantaa		Koodi	92	Kylä			Tila				
Sijainti	20 metriä kaakkoon Metsäntutkimuslaitoksen laitosrakennus 2:sta, peltoaukean laidalla.											
Karttalehti	2043-04		Koordinaatit			p	6688222		i	3392707		
Leveysaste	60°17'		Pituusaste	25°04'				Korkeus mpy.	20			
Omistaja	Senaatti kiinteistöt											
Osoite	PL 237 00531 HELSINKI							Puh	0205 8111			
Opas												
Osoite								Puh				
Metsätyyppi	Niitty		Maalaji	hiesu				Kivisyys	Soistuminen			
Mets. kehitystila												
Mets. syntytapa	luontainen											
Mets. käsittely												
Metsikön terveydentila												
Kantapuu ja siitä 20 m:n säteellä 4 paksuinta puuta												
Puumerkki	d _{1,3} cm		Keskimäärin cm	d _{6,0} kuori-neen cm	d _{1,3} -d _{6,0} cm	Puum-pituus m	Puum-tilavuus m³	Lustoja			Oksan paksuus keskim. cm	Karsiutu-nut run-gon osa 0.1 m
	1	2						kannon	1.3 m:n	6 m:n		
	mittaus							korkeudelta				
K			17,0			7,6						
A			13,6			6,7						
B			13,0			6,2						
C												
D												
Keskimäärin												
Huomautuksia!												
Runko jakautuu kolmeksi aivan tyveltä. Puu rauhoitettu. Risteytyspuut laitettu 5.5.2008.												
Vuosi Mittakaava 1 : 200 000												
Vuosi Mittakaava 1 : 20 000												
Latvuksen pituus m												
Latvuksen leveys m x m												
Latvuksen tiheys												
Latvustyyppi												
Oksakulma ° Oksatyyppi												
Puutyyppi erikoispuu												
Valintaperuste muu												
Valintaolosuhteet yksittäispuu luontainen												
Varttamisoksat pvm.												
Siemennäyte pvm.												
Valokuvaus pvm.												

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002234

Metla

kaupunginosa 62, Jokiniemi

MUISTUTUKSET JA VASTINEET

13.6.2016

Kaupunkisuunnittelu / Koskinen Minna

Asemakaavamuutosehdotus nro 002234 / Metla on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 23.3 – 21.4.2016. Tänä aikana jätettiin yksi (1 kpl) muistutusta.

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
NRO 1 Senaatti-kiinteistöt	Asemakaavaehdotukseen on merkitty ajoyhteys Jokiniemen kujalta tonteille 2,3 ja 4, tonttien 2 ja 3 välistä. Tämä ajoyhteys asemoituu suoraan Keskusrikospoliisin sisäänuloporttia vastapäätä, joka saattaa aiheuttaa ylimääräisen kohtaamisriskin hälytysajoneuvojen ja tonteilla asioivien välille. Senaatti-kiinteistöt ehdottavat, että asianmukainen ajoyhteys tonteille 2,3 ja 4 siirrettäisiin tonttien 3 ja 4 välille.	Ajoyhteys tonteille 2,3 ja 4 siirrettään tonttien 2 ja 3 välistä tonttien 3 ja 4 välille.

NRO

1

Muistutus:

Vantaan kaupunki on laatimassa uutta asemakaavaa Vantaan Jokiniemen Metsäntutkimuslaitoksen tontille Senaatti-kiinteistöjen aloitteesta. Senaatti-kiinteistöt hallinnoi alueella Suomen valtion omistamaa tonttia 092-062-0042-0001, joka muodostaa historiallisesti arvokkaan Metsäntutkimuslaitoksen alueen rakennuksineen.

Asemakaavaehdotukseen on merkitty ajoyhteys Jokiniemenkujalta tonteille 2,3 ja 4 tonttien 2 ja 3 välistä. Tämä yhteys asemoituu suoraan Keskusrikospoliisin sisäänuloporttia vastapäätä, joka saattaa aiheuttaa ylimääräisen kohtaamisriskin hälytysajoneuvojen ja tontilla asioivien välille, jota halutaan vältettävän. Täten ehdotamme, että asianmukainen ajoyhteys tonteille järjestettäisiin siirtämällä se tonttien 3 ja 4 väliin.

Vastine:

Esitetty muutos tonttien 2,3 ja 4 ajoliittymän sijaintiin on perusteltu ja toteutettavissa.

Tarkistukset:

Ajoyhteys tonteille 2,3 ja 4 siirrettään tonttien 2 ja 3 välistä tonttien 3 ja 4 välille.

Kaupunkisuunnittelu / Koskinen Minna

13.6.2016

Kaupunginhallitus 7.3.2016 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta nro 002234 / Metla. Lausuntoja pyydettiin 5 ja saatiin 4 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1 ELY-keskus	Kulttuuriympäristö ja rakennussuojelutavoitteet on huomioitu asianmukaisesti. Selkeyden vuoksi srs-kaavamääräyksen muotoa esitetään hiukan muutettavaksi.	Tehdään esitetty korjaus srs-kaavamääräykseen.
NRO 2 Museovirasto	Rakennussuojelun tavoitteet on otettu huomioon asianmukaisesti.	-
NRO 3 Tikkurila Oyj	Ei lausuntoa	-
NRO 4 Tukes	Kaavamuutosalueen asunnoissa tulee ilmastointi olla mahdollista sulkea nopeasti tarpeen vaatiessa ja onnettomuudesta tiedottamisesta alueen asukkaille tulee huolehtia.	Kaavamääräykseen lisätään kaavamääräys: "Lähistöllä sijaitsee laitos, joka käsittelee ja varastoi kemikaaleja. Laitoksen onnettomuusriskit tulee huomioida asuntojen ilmastointisuunnittelussa. "
NRO 5 Vantaan kaupunginmuseo	Kaavamääräys: " Alueilla, joilla aiempi rakentaminen ei ole sekoittanut maakerrostumia, tulee huomioida lähiympäristön monipuolinen muinaisjäännöskanta. Mikäli rakentamisen ja maanmuokkaamisen yhteydessä havaitaan muinaisjäännöksiä	Esitetty kaavamääräys poistetaan.

	viittaavaa, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon" tulisi selkeyden vuoksi poistaa. Mikäli määräystä ei poisteta tulee Museovirastoon -sana korvata sanoilla: "Vantaan kaupunginmuseoon".	
--	--	--

NRO 1

Lausunto: Vantaan kaupunki on pyytänyt Metian asemakaavan muutosluonnoksesta (kaava nro 002234) Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa 2.5.2016 mennessä.

Kulttuuriympäristö ja rakennussuojelutavoitteet on huomioitu asianmukaisesti. Suojelun osalta srs-määräys on selkeyden vuoksi syytä muuttaa muotoon: -omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla suojettu rakennus. Asetuksen (480/1985) mukainen suojelu lakkaa, kun rakennuksista on tehty myönteinen tai kielteinen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukainen päätös ja se on saanut lain voiman.”

Vastine:

Esitetty korjaus srs-kaavamääräykseen on asianmukainen ja kaavamääräystä selkeyttävä.

Tarkistukset:

Tehdään esitetty korjaus srs-kaavamääräykseen.

NRO 2

Vantaan kaupunki on pyytänyt Jokiniemen Metlan alueen asemakaavan muutosluonnoksesta (kaava-alueen nro 002234) Museoviraston lausunnon 2.5.2016 mennessä.

Kaavamuutos koskee 1900-luvun alussa käynnistyneen valtion tutkimuslaitoksen ydinosaa, joka sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY, kohdenimi: Jokiniemen koelaitos). Kaava-alueella sijaitsee neljä rakennusta laitoksen ensimmäisestä rakennusvaiheesta: Paviljonki 1, Paviljonki 2, vilja-aitta ja kellari. Näistä kukin on vuonna 1989 suojeltu valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla. Paviljongit yhdessä 1930-luvun jälkipuolella rakennetun hallintorakennuksen kanssa muodostavat laitoksen päärakennusryhmän ja samalla alueen näkymissä erottuvan historiallisen ytimen. Kaavamuutos tarkoittaa ent. laitosalueen muuttamista asuinkäyttöön. Kaavaselostuksen (15.2.2016) mukaan kaavamuutoksen tavoitteena on suojella rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaat rakennukset ja mahdollistaa maltillinen ja ympäristöön sopiva täydennysrakentaminen.

Museoviraston arvion mukaan historiallisen laitosalueen ydinosat käsittävä merkittävä kulttuuriympäristö ja historialliseen rakennuskantaan kohdistuvat rakennussuojelun tavoitteet on kaavamuutoksessa otettu huomioon asianmukaisesti. Valtiolta luovutettavan alueen keskeisen piirteistön käsittely kaavaluonnoksessa mahdollistaa historiallisen laitostekompleksin säilymisen kaavaillun asuntoalueen ilmiäsun ja identiteetin merkitsevässä osatekijänä.

Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on ehdottanut asetuksella 480/1985 suojeltujen rakennusten srs-määräyksen muuttamista muotoon "Valtion omistamien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (480/1985) nojalla suojeltu rakennus. Asetuksen (1480/1985) mukainen suojelu lakkaa, kun rakennuksista on tehty myönteinen tai kielteinen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukainen päätös ja se on saanut lainvoiman". Ehdotus on perusteltu ja kannatettava.

Kaavamuutos säilyttää hallintorakennuksen suojelun ja laajentaa sen kohdentumisen sisätilojen osalta.

Koepuimalaa (1950) ei ole osoitettu kaavaluonnoksessa suojeltavaksi, vaikka rakennus on historiallisen laitosalueen luonteenomainen ja myös maisemallisesti tärkeä elementti.

Kysymys koepuimalan säilyttämisestä on kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä asianmukaisesti tutkittu. Koepuimalan suojelematta jättäminen ei kuitenkaan ratkaisevasti heikennä kaavamuutoksen ansioita historiallisen laitosalueen suojelusuunnitelmana.

Lausunto on laadittu Vantaan kaupunginmuseota kuullen.

Museovirasto puoltaa asemakaavan muutosta.

Vastine:

Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossaan esittämä korjaus on hyväksytty ja kaavamuutoksen kaavamääräystä on täydennetty esityksen mukaisesti.

Tarkistukset:

-

NRO 4

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on vastaanottanut lausuntopyyntönne koskien Jokiniemen kaupunginosan asemakaavamuutosehdotusta.

Kaavamuutosalue rajautuu koillisessa Maanviljelijänkujaan, kaakossa Keravanjoen peltoalueisiin, lounaassa Rillitiehen ja luoteessa Jokiniemenkujaan ja Reissu-Lassin polkuun. Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa tutkimustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue (Y-3) asuinkäyttöön.

Alue sijaitsee Tikkurila Oyj:n konsultaatiovyöhykkeellä. Tikkurila Oyj on Seveso-direktiivissä tarkoitettu turvallisuusselvitysvelvollinen laajamittaista kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittava laitos. Laitoksen vaaralliset kemikaalit ovat pääosin palavia nesteitä. Ulkona sijaitseva liuottimien säiliöryhmä, ns. liuotinfarmi on lähinnä kaavamuutosaluetta sijaitseva suuronnettomuusvaaraa aiheuttava laitoksen toiminto.

Kaavamuutosehdotuksen koskema alue sijaitsee lähimmillään n. 200 m etäisyydellä teollisuuslaitoksesta.

Asetuksen (856/2012 6 §) tarkoittamaksi herkkien kohteiden ja tiheän asutuksen sijoituksen suunnittelun lähtökohdaksi on valittu lämpösäteilyn intensiteetti 3kW/m². Tikkurila Oyj on turvallisuusselvityksessään esittänyt suuronnettomuusskenaariot, joiden toteutumisen todennäköisyys on todettu erittäin pieneksi. Laajassa tehtaan tulipalossa lämpösäteily (3kW/m²) ulottuu enintään 80 m etäisyydelle ja liuotinfarmin allaspalossa vastaavan lämpösäteilyn on arvioitu vaikuttavan 50m etäisyydelle palosta. Molemmissa tapauksissa lämpösäteilyn vaikutukset jäävät tehdasalueen sisäpuolelle. Tulipalossa vaaraa voivat kuitenkin aiheuttaa myös myrkylliset palokaasut, joiden leviäminen läheisille alueille edellyttää mahdollisuutta suojautua sisälle. Kaavamuutosalueen asunnoissa tulee ilmastointi olla mahdollista sulkea nopeasti tarpeen vaatiessa ja onnettomuudesta tiedottamisesta alueen asukkaille tulee huolehtia.

Vastine:

Esitetyt vaatimukset ovat ilmastoinnin osalta asianmukaiset ja perustellut. Alueen rakennusten ilmastointiratkaisut tulevat ratkaistavaksi kaavamuutoksen jälkeen rakennuslupavaiheessa. Kaavamääräyksiin kirjataan, että asiaan kiinnitetään erityistä huomiota lupavaiheessa. Mahdollisista onnettomuuksista tiedottaminen jää Tikkurila Oyj:n vastuulle.

Tarkistukset:

Kaavamääräyksiin lisätään kaavamääräys: "Lähistöllä sijaitsee laitos, joka käsittelee ja varastoi kemikaaleja. Laitoksen onnettomuusriskit tulee huomioida asuntojen ilmastointisuunnittelussa."

NRO 5

Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa koskien Jokiniemen Metsäntutkimuslaitoksen alueen asemakaavamuutosehdotusta nro 002234. Museo on tutustunut 15.2.2016 päivättyyn muutosehdotukseen ja toteaa siitä seuraavan.

Asemakaavamerkintöihin, merkinnän A (Asuinrakennusten korttelialue) alle on kirjattu seuraava lause: "Alueilla, joilla aiempi rakentaminen ei ole sekoittanut maakerrostumia, tulee huomioida lähiympäristön monipuolinen muinaisjäännöskanta. Mikäli rakentamisen ja maanmuokkaamisen yhteydessä havaitaan muinaisjäännöksiin viittaavaa, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon". Tämä on oikea menettelytapa aina havaittaessa muinaisjäännöksiin viittaavia rakenteita tai esineitä. Kaupunginmuseo ei kuitenkaan näe tarpeellisenä kirjata sitä erikseen kaavamääräyksiin. Tässä muodossa määräys koskisi kaikkia asuinrakennusten korttelialueita ja voisi näin herättää turhaa hämmennystä, sillä alueella ei ole muinaisjäännösalueiden suojamerkintöjä. Viitaten Museoviraston lausuntoon (MV/355/05.02.00/2014), jossa todetaan, että alueella ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä, kaupunginmuseo ehdottaa yllä mainitun määräyksen poistamista kaavamääräyksestä. Museoviraston ja Vantaan kaupunginmuseon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti kaupungin arkeologisesta kulttuuriperinnöstä on vuoden 2015 lopusta vastannut

kaupunginmuseo. Mikäli kaavamääräys kuitenkin säilytetään, tulee siitä edellä mainitusta johtuen korvata viimeinen sana "Museovirastoon" sanoilla "Vantaan kaupunginmuseoon".

Rakennusperinnön vaalimisesta suunnittelualueella on Vantaan kaupunginmuseo esittänyt kommenttinsa yhdessä Museoviraston kanssa viraston kaavaehdotuksesta antamassa lausunnossa.

Vastine:

Kaupunginmuseon lausunto on asianmukainen ja perusteltu. Esitetty kaavamääräys poistetaan kaavamuutoksesta.

Tarkistukset:

Kaavamääräys: "Alueilla, joilla aiempi rakentaminen ei ole sekoittanut maakerrostumia, tulee huomioida lähiympäristön monipuolinen muinaisjäännöskanta. Mikäli rakentamisen ja maanmuokkaamisen yhteydessä havaitaan muinaisjäännöksiin viittaavaa, tulee asiasta olla yhteydessä Museovirastoon" poistetaan kaavamääräyksistä.

13 § Asemakaavamuutos 002277 ja tonttijako sekä tonttijaon muutos, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia

VD/6372/10.02.04.01/2015
HP/TLA/ATI/NIS/SRU/JB

Vantaan Energian huolto- ja varastoalue Koivuhaassa muuttuu asuinalueeksi. Vantaan Energian toiminta alueella jatkuu, kun toimitilat jäävät Peltolantielle. Asuinkerrostalojen ja pientalojen alueelle osoitetaan kerrosalaa yhteensä 31 620 k-m² ja toimitilarakennuksille 6 000 k-m². Kokonaisrakennusoikeus nousee nykyisestä 26 187:stä 37 620 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on asuinkorttelialueilla 0,8 ja toimitilarakennusten korttelialueella 0,6.

Asemakaavamuutos koskee korttelia 68160 ja osaa korttelista 68161 sekä katualuetta, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Muutos koskee kumoutuvassa asemakaavassa korttelia 68160 ja osaa korttelista 68161 sekä katualuetta, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Tonttijako ja tonttijaon muutos koskee korttelia 68160 ja 68161 kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

Alue sijaitsee Koivuhaan kaupunginosassa. Sitä rajaa lännessä Puutarhatie, pohjoisessa Apilatie ja idässä Mesikukantie. Etelässä alue rajautuu rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja Koivuhaan pientaloalueeseen.

Kaavan hakija

Vantaan Energia.

Maanomistus

Kaupunki omistaa osan korttelista 68161.

Kaavan valmisteluun osallistuneet

Kaupungin omien asiantuntijoiden lisäksi kaavaehdotuksen valmisteluun ovat osallistuneet Vantaan Energian palkkaamana konsulttina Jari Lonka L-arkkitehdit Oy:stä sekä Anna-Maija Grandy ja Antti-Juhani Lehti Ailecon Oy:stä.

Kaavatyö on tehty kaupungin työnä.

Yleiskaava

Kaavamuutoksen alue on kaupunginvaltuustossa 17.12.2007 hyväksytyssä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinalueita (A2).

Asemakaavan muutos

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuinkortteleiden rakentaminen Vantaan Energian huoltoalueen ja varastorakennusten paikalle. Peltolantien eteläpuolella rakentaminen noudattaa jo rakenteilla olevan kerrostalokorttelin mittakaavaa. Kerrostalot ovat enimmäkseen nelikerroksisia, mutta korttelien kulmissa on myös kahdeksankerroksiset osat. Apilatie puolella rakentaminen sovitetaan viereisen pientaloalueen mittakaavaan ja rakennukset ovat kaksikerroksisia erillis- tai paritaloja. Vantaan Energian toiminta alueella jatkuu: toimistorakennus ja pumppaamo säilyvät, joskin osa toimistorakennuksesta korvataan uudella.

Käyttötarkoitus muuttuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET) asuinkerrostalojen (AK), asuinrakennusten (A) ja asuinpienalojen (AP) korttelialueeksi, sekä asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi korttelialueeksi (AH). Vantaan Energian toimitilojen alue merkitään toimistorakennusten korttelialueeksi KT. Pumppaamorakennus säilyy ET-alueena.

Kerrosluku muuttuu Peltolantien eteläpuolella nykyisestä kahdesta suurimmaksi osaksi neljään, mutta enimmillään kahdeksaan kerrokseen. Apilatie varressa kerrosluku puolestaan laskee kolmesta kahteen.

Asumiseen osoitetaan kerrosalaa 31 620 k-m² ja toimitilarakennuksille 6 000 k-m².

Kaava-alueen kokonaispinta-ala 7,0 ha, josta asumiseen on varattu 4,0 ha ja toimitiloille 1,0 ha.

Kokonaisrakennusoikeus nousee nykyisestä 26 187:stä 37 620 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on asuinkortteli-alueilla 0,8 ja toimitilarakennusten korttelialueella 0,6.

Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettely

MRL 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty 17.8.2015.

MRL 62 §:n mukaisesti kaavan vireille tulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomissa ja osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin kahdeksan.

Vantaan Energia järjesti 23.9. klo 17 asukastilaisuuden toimitiloissaan Peltolantiellä. Suhtautuminen hankkeeseen oli positiivista.

Kaupungin maapoliittiset linjaukset

Asemakaavatyö noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 17.12.2012, täydennetty ja tarkennettu KV 22.9.2014).

Kaavatyö kohdistuu osittain Vantaan kaupungin omistamalle maalle ja tuottaa uutta asuntokerrosalaa (31 620 k-m², n. 600 asuntoa) sekä pientalojen rakennuspaikkoja (12 kpl).

Sopimus

Asemakaavan muutokseen liittyy toteuttamissopimus. Sopimus on allekirjoitettu 29.8.2016.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016 § 10

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002277 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia,
- b) oikeutetaan kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia maksaa muutostkustannukset (18 000 €), lisättyä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (5 880 €), yhteensä 23 880 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 § 26

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002277 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia,
- b) oikeuttaa kaupunkisuunnittelu pyytämään tarvittavat lausunnot, ja
- c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todeta, että hakija Vantaan Energia maksaa muutostkustannukset (18 000 €), lisättyä tonttijaon laadinnan aiheuttamalla lisämaksulla (5 880 €), yhteensä 23 880 €.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjäävyyden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavamuutosehdotus ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 15.6.–18.8.2016. Tänä aikana ei jätetty yhtään muistutusta.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 23.5.2016 pyytää tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin yksi ja saatiin yksi. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa ei ollut huomautettavaa, mutta todettiin, että olisi hyvä jos kaavaselostuksessa olisi maininnat tonttikatujen liikennemeluvaikutuksista.

Tehdyt tarkistukset

Kaavaselostukseen on lisätty maininnat tonttikatujen liikennemeluvaikutuksista.

Kaupunkisuunnittelujohtaja esittää 26.8.2016 kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukainen vastine lausuntoon ja tehdään kaavaselostukseen mainittu tarkistus,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 9.5.2016 päivätty, asemakaavamuutosehdotus 002277 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia.

Kaupunginhallitus 5.9.2016 § 13

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa liitteen mukainen vastine lausuntoon ja tehdä kaavaselostukseen mainittu tarkistus, ja
- b) saattaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 9.5.2016 päivätty asemakaavamuutosehdotus 002277 ja tonttijakoehdotus sekä tonttijaon muutosehdotus, 68 Koivuhaka / Vantaan Energia.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui yhteisöjääviiden vuoksi kokoushuoneesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

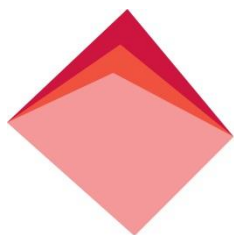
- Asemakaavamuutoksen selostus 9.5.2016, selostusta on tarkistettu 5.9.2016
- Lausunto ja vastine 5.9.2016

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, ote kaupunginvaltuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Asta Tirkkonen, puh. 09 8392 6185, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
asemakaavasuunnittelija Seppo Niva, puh. 09 8392 8044, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Vantaa
Tikkurila

002277 KOIVUHAHA

VANTAAN ENERGIA

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 9.5.2016 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002277. Selostusta on tarkistettu 5.9.2016. Kaavoitus on tullut vireille 17.8.2015.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

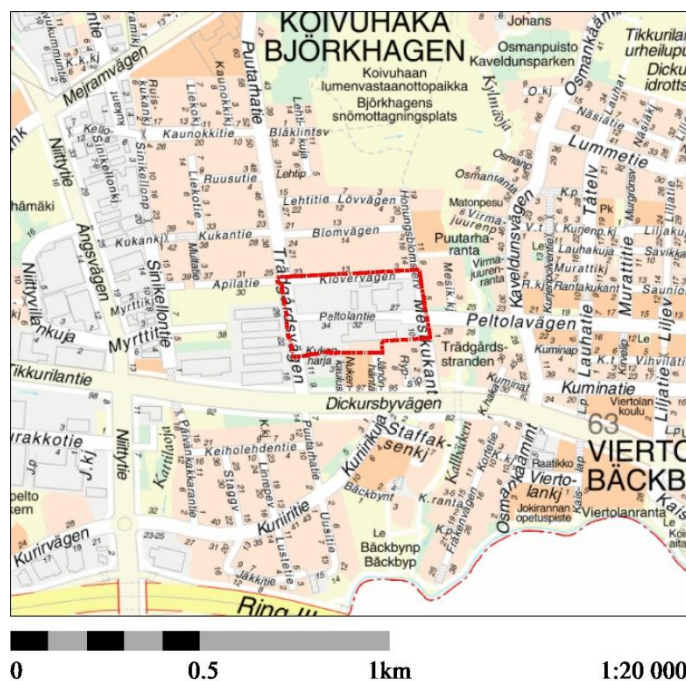
kortteli 68160 ja osa korttelista 68161 sekä katualue, kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

(kumoutuvan asemakaavan kortteli 68160 ja osa korttelista 68161 sekä katualuetta, kaupunginosassa 68, Koivuhaka).

Tonttijako ja tonttijaon muutos:

koskee kortteliä 68160 ja 68161 kaupunginosassa 68, Koivuhaka.

1.2 KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunniteltava alue sijaitsee kahden kilometrin päässä Tikkurilan keskustasta, Koivuhaan kaupunginosassa. Sitä rajaa lännessä Puutarhatie, pohjoisessa Apilatie ja idässä Mesikukantie. Etelässä alue rajautuu rakenteilla oleviin kerrostalotontteihin ja kaakossa pientaloalueeseen.

1.3 KAAVAN TARKOITUS

Asemakaavan muutoksella mahdollistetaan asuinkortteleiden rakentaminen Vantaan Energian huoltoalueen ja varastorakennusten paikalle. Peltolantien eteläpuolella rakentaminen noudattaa jo rakenteilla olevan kerrostalokorttelin mittakaavaa. Kerrostalot ovat enimmäkseen nelikerroksisia, mutta korttelien kulmissa on myös kahdeksankerroksiset osat. Apilatie puolella rakentaminen sovitetaan viereisen pientaloalueen mittakaavaan ja rakennukset ovat kaksikerroksisia erillis- tai paritaloja. Vantaan Energian toiminta alueella jatkuu: toimistorakennus ja pumppaamo säilyvät, joskin osa toimistorakennuksesta korvataan uudella.

Asumiseen osoitetaan kerrosalaa 31 620 k-m² ja toimitilarakennuksille 6000 k-m².

Kaava-alueen kokonaispinta-ala 7,0 ha, josta asumiseen on varattu 4,0 ha ja toimitiloille 1,0 ha. Kokonaisrakennusoikeus nousee nykyisestä 26 187:stä 37 620 kerrosneliometriin. Tehokkuusluku, e on asuinkortteli-alueilla 0,8 ja toimitilarakennusten korttelialueella 0,6.

2 TIIVISTELMÄ

2.1 KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan Energian jättämä kaavamuuotoshakemus on kirjattu saapuneeksi 2.7.2015. Kaavamutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002277.
- Kaavoitus tuli vireille 17.8.2015.
- Mielipiteet pyydettiin 18.9.2015 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin kahdeksan kappaletta.
- Hankkeesta järjestettiin 23.9. asukastilaisuus.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.5.2016.
- Kaupunginhallitus 23.5.2016.
- Nähtävilläolo 15.6.–18.8.2016. Muistutuksia ei tullut
- Lausunnot pyydettiin 19.8.2016 mennessä. Pyydetty lausunto saatiin..

2.2 ASEMAKAAVAN MUUTOS

Käyttötarkoitus muuttuu yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueesta (ET) asuinkerrostalojen (AK), asuinrakennusten (A) ja asuinpientalojen (AP) korttelialueeksi, sekä asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi korttelialueeksi (AH). Vantaan Energian toimitilojen alue merkitään toimistorakennusten korttelialueeksi KT. Pumppaamorakennus säilyy ET-alueena.

Kerros-luku muuttuu Peltolantien eteläpuolella nykyisestä kahdesta suurimmaksi osaksi neljään, mutta enimmillään kahdeksaan kerrokseen. Apilantien varressa kerros-luku puolestaan laskee kolmesta kahteen. Rakennusoikeus muuttuu nykyisestä $e=0,5$ tehokkuudesta (n. 26 200 k-m²) siten, että asumiseen varataan 31 620 kerrosneliömetriä ja Vantaan Energian toimistorakennukselle 6 000 kerrosneliömetriä.

2.3 ASEMAKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Kaavamutokseen liittyy toteuttamissopimus.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Alue sijoittuu Koivuhakaan, Tikkurilan keskustan länsipuolelle. Alue on liikenteellisesti ja joukkoliikenteellisesti erinomaisella paikalla isojen liikenneväylien, Kehä III:n ja Tuusulanväylän tuntumassa. Se liittyy luontevasti olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen.

Suunniteltava alue on Vantaan Energian varikkoaluetta. Vantaan Energian toimistorakennus ja suuret huoltorakennukset sekä varastoalueet määrittävät alueen nykyisen yleisilmeen. Alueen pohjois- ja itäpuolella on Koivuhaan pientaloaluetta, länsipuolella Koivuhaan yrityspuiston työpaikka-alue. Eteläpuolelle, Tikkurilantien varteen on rakenteilla asuinkerrostaloja. Alueesta on tehty aiemmin yleissuunnitelma, jossa on pohdittu alueen tehokkaampaa maankäyttöä asunto- ja työpaikkarakentamiseen. Yleissuunnitelmasta on edetty asemakaavoihin Tikkurilantien varressa ja Mesikukantiehen rajoittuvalla pientaloalueella, jonka kaava vahvistui 2015.

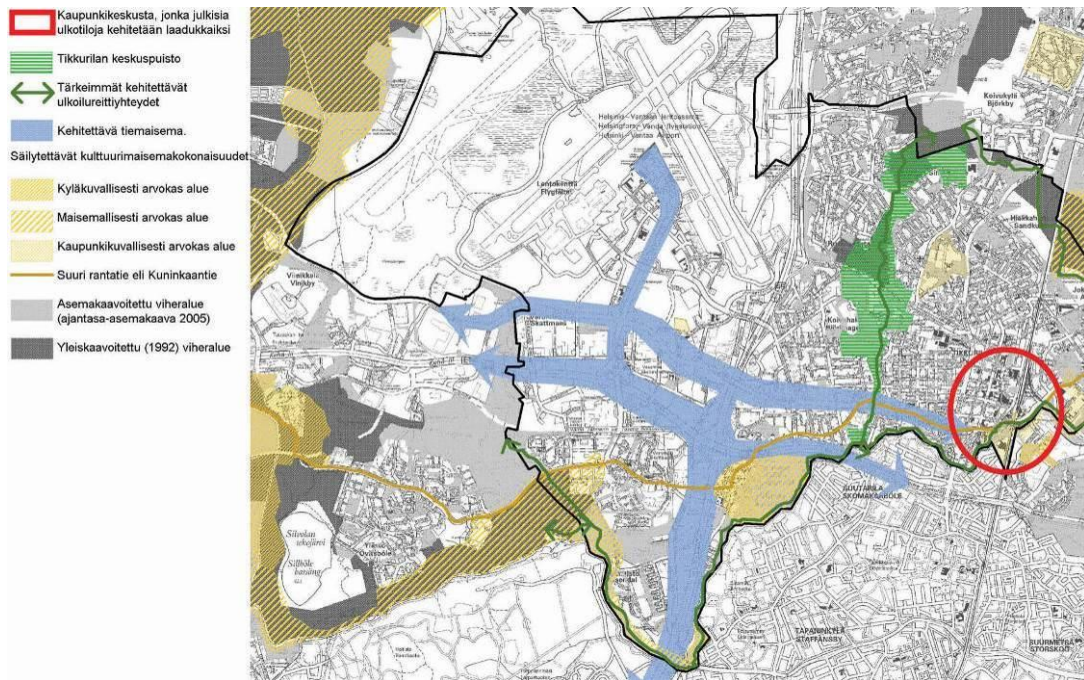
3.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Alue sijoittuu Keravanjoen ja Kylmäojan laakson savitasangolle. Vuonna 1870–1871 mitatussa Senaatin kartassa näkyy, että alue on ollut osin peltoa ja osin niittyä. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin.

Topografia

Alue on hyvin tasainen. Maaston korot vaihtelevat +15,5 ja 14,6 metrin välillä.

Maisemallinen kehityskuva, Tikkurilan kehityskuva 2006.

Vesistöt ja vesitalous

Koivuhaka sijaitsee Kylmäojan valuma-alueella, lähellä kohtaa, jossa se laskee Keravanjokeen. Puron valuma-alue kuuluu Keravanjoen valuma-alueeseen. Alueella on itä-länsisuuntaisia oja, joista osa on kasvanut umpeen. Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Kasvillisuus ja eläimistö

Alue on entistä, tasaista peltomaata. Alueella on toiminut 1900-luvun alkupuolella puutarhataimisto. Pientaloalueella tiiviit pensasaidat, korkeat kuusirivit ja yksittäiset vanhat puut luovat rehevän ilmeen. Puutarhatien ja Mesikukantien väliin jäävä alue on ollut vuosikymmeniä Vantaan Energian huolto- ja varastoalueena, eikä sillä ole luontoarvoja.

Maaperä

Kaavamuutosalue sijaitsee Viertolan laajan saviastian alueella. Heikosti kehittyneen kuivakuorikerroksen alla olevan pehmeän savikerroksen paksuus on noin 10-13 metriä. Savikerros on kuormitettaessa voimakkaasti kokoonpuristuvaa. Saven leikkauslujuus on alhainen, paikoin alle 10 kPa. Alimmana maa-kerroksena on tiiviydeltään vaihteleva paksuhko moreenikerros. Pohjaveden painetaso on noin 2 metrin syvyydellä maanpinnasta eli noin 0,5 metriä alkuperäisen tason alapuolella. Savikko saattaa siten olla hitaan painuman tilassa ilman ulkoista kuormitustakin, mikä tulee ottaa huomioon tonttihoitojen ja piha-alueiden suunnittelussa.

Rakenteiden perustaminen

Talot perustetaan paaluilla kovaan pohjaan. Paalupituudeksi voidaan arvioida 12-17 metriä nykyisestä maanpinnasta. Tonttihoitojen ja liikennöitäviä alueiden perustamisessa voidaan joutua pohjanvahvistus-toimenpiteisiin. Mahdollisten kellareiden kuivatuksella ei ympäristön painumaherkkyiden vuoksi sallita pohjavedenpinnan pysyvää alentamista.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Koivuhaan kaupunginosassa oli vuoden 2015 alussa reilut 2 000 asukasta. Väkiluku pysyi pitkään vakaana, mutta on kasvanut parin viimevuoden aikana, kun uusia asuntoja on rakennettu.

Uudet, jo valmistuneet tai rakenteilla olevat kerrostalot ja tiivistyvä pientaloalue lisäävät asukaslukua lähivuosina noin 2 600:aan. Perheväestön osuus on Koivuhaassa kasvanut, mutta kouluikäisiä alueella asuu

edelleen hieman keskimääräistä vähemmän. Muuten ikärakenne on aika tasapainoinen: aikuisväestön (16–64-vuotiaat) osuus on hieman suurempi, kuin Vantaalla keskimäärin (Vantaan kaupunki/Tietopalveluyksikkö).

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelualue sijoittuu Koivuhakaan, Tikkurilan keskustan länsipuolelle. Läntinen Koivuhaka on lentomelu- aluetta ja lähes puhtaasti työpaikka- aluetta. Idempänä pientaloalue on ajallisesti ja tyyllisesti sekoittunutta, mutta joukossa on kohtuullisen hyvin säilynyt rintamamiestalokanta. Rakennusten kirjo vaihtelee 1½-kerroksisista, harjakattoisista puutaloista I-kerroksisiin tasakattoisiin, tiiliverhoituihin taloihin. Rehevät puutarhat luovat vehreän yleisilmeen.

Vantaan Energian alue hallitsee kaupunkikuvaa Peltolantien varrella. Kolmekerroksinen toimistorakennus, huoltohallit ja laajat varasto ja huoltopihat poikkeavat ympäristön mittakaavasta. Vanhin osa varikkoaluetta on Mesikukantien ja Peltolantien kulmauksessa, jonka puurakennukset ovat 1950-luvulta. Kaavoitettava alue on lähes kokonaan Vantaan Energian aluetta.

Kaava-alueen eteläpuolelle on juuri valmistunut kolmen asuinkerrostalon muodostama ”pienkortteli”. Sen viereen, Puutarhatien ja Tikkurilantien kulmaan on rakenteilla samalla umpikortteliperiaatteella vastaava kokonaisuus. Katujen kulmaukseen tulee myymälätilaa.

Asuminen

Kaava-alueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Lähin koulu, Viertolan koulu on lyhimmillään 600 metrin päässä. Se tarjoaa opetusta 1.-6. Luokille. Samassa yhteydessä on myös päiväkotit. 7.-9. Luokkien opetus on Peltolan koulussa, noin 1,3 km:n päässä. Koivuhakaan on suunnitteilla uusi päiväkotit noin 200 metrin päähän Mesikukantien varteen.

Yritystoimintaa ajatellen Koivuhaan sijainti on erinomainen. Se sijaitsee Tikkurilan ja lentoaseman välissä ja isot tiet, Tuusulanväylä ja Kehä III, ovat vieressä.

Työpaikkojen määrä on lisääntynyt voimakkaasti 2010-vuoteen saakka ja on sen jälkeen tasaantunut noin 4 200:n tuntumaan. Ylivoimaisesti eniten, kolmasosa työpaikoista on kaupan alalla. Viime vuosina alueesta on muodostunut seudullinen autokaupan keskus.

Koivuhaan palvelutarjonta on varsin vähäistä. Kuriiritien ja Niittytien risteyksessä on uudehko K-market. Muut kaupalliset palvelut löytyvät Tikkurilan keskustasta.

Virkistys

Kylmäojan varren kapea virkistysalue yhdistää Tikkurilan keskuspuiston Keravanjoen viheralueisiin. Puro-laakson ulkoilureitti on hiljattain rakennettu. Lähimmät pallokentät ovat noin 600 metrin päässä, Viertolan koululla. Tikkurilan urheilupuisto uima-, jää- ja pallohalleineen on reilun kilometrin päässä.

Liikenne

Alueen pääkatuja ovat Niittytie ja Tikkurilantie. Viinikasta lentokentän ja Tikkurilan keskustan kautta Vanhalle Porvoontielle ulottuva Tikkurilantie on Vantaan merkittävimpiä itä-länsisuuntaisia yhteyksiä. Sille on kaavailtu pikaraitiolinjaa tai vastaavaa joukkoliikenteen runkolinjaa.

Kaava- aluetta rajaava Puutarhatie on Koivuhaan pientaloalueen läpi johtava tonttikatu, joka on kunnostettu vuonna 2009. Peltolantie on Tikkurilan keskusta johtava kokoojakatu, joka päättyy Puutarhatiehen.

Kevyt liikenne

Kevyen liikenteen reitit kulkevat Tikkurilantien ja Puutarhatien molemmin puolin, Mesikukantiellä pelkästään kadun itäreunassa ja Apilatiellä kadun eteläisessä reunassa. Tikkurilantiellä kulkee kevyenliikenteen itä-länsisuuntainen pääreitti Tikkurilasta Veromieheen. Peltolantiellä kevyen liikenteen reitit ovat rakentamatta.

Joukkoliikenne

Bussiyhteydet ovat hyvät. Lähimmät bussipysäkit ovat Puutarhantiellä (576 Kivistö-Tikkurila) ja Tikkurilantiel-

lä, josta kulkevat mm. linjat, 611 Helsingin keskustaan ja 562 Mellunmäkeen. Tikkurilantielle tulee joukkoliikenteen runkoyhteys, joka voidaan toteuttaa yleiskaavan mukaisesti pikaraitiolinjana.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkosta.

Vedenjakelu

Puutarhantiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2010 rakennettu vesijohto DN315. Apilantiellä kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2014 rakennettu vesijohto DN110. Kaava-alueen länsipuolella Mesikukantiellä on vuonna 2014 rakennettu vesijohto DN160.

Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka yläsäiliö (tilavuus 6700 m³, HW = +80.00 ja LW = +72.00) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta. Painetasot ovat: alin +72.00 ja ylin +85.00 m.

Jätevesiviemärointi

Puutarhantiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2010 rakennettu jätevesiviemäri DN315. Apilantiellä kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2014 rakennettu jätevesiviemäri DN315. Kaava-alueen länsipuolella Mesikukantiellä on vuonna 2014 rakennettu jätevesiviemäri DN315. Alueen jätevedet johdetaan Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesiviemärointi

Puutarhantiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2010 rakennettu hulevesiviemäri DN315. Apilantiellä kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2014 rakennettuhulevesiviemäri DN315. Kaava-alueen länsipuolella Mesikukantiellä on vuonna 2014 rakennettu hulevesiviemäri DN400. Peltolantiellä on vuonna 2000 rakennettu hulevesiviemäri DN600. Hulevedet johdetaan hulevesiviemäreissä kaava-alueen itäpuolella kulkevaan Kylmäojaan.

Kaukolämpö

Kaukolämpöputket sijoittuvat Apilantielle ja Puutarhantielle.

Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on katujen reunassa, kaava-alueen ympärillä. Mahdollisissa siirtokustannuksissa toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

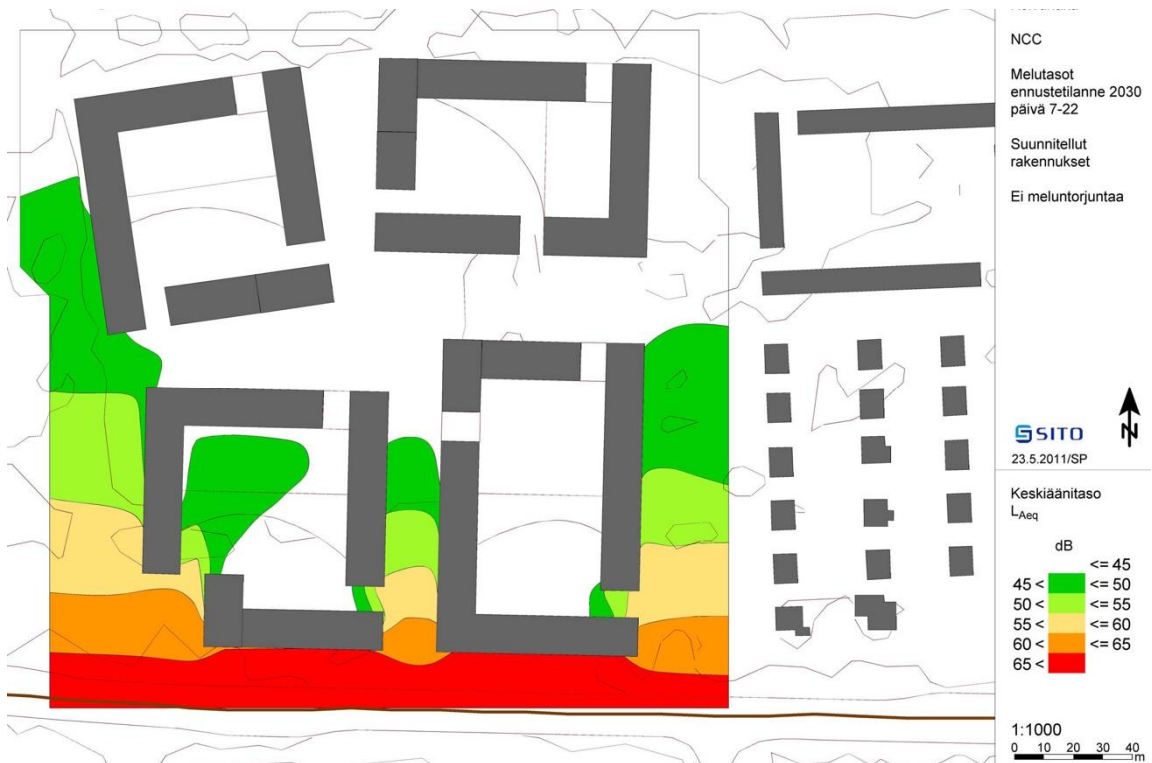
Tieliikennemelu

Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso LAeq saa olla enintään 35 dB opetus- ja kokoontumistiloissa sekä 45 dB liike- ja toimistohuoneissa. Molemmissa tapauksissa sovelletaan ainoastaan melutason päiväohjearvoa. Asuin- ja majoitushuoneiden suositusarvo on päivällä 35 dB ja yöllä 30 dB.

Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (LAeq) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB. Uusilla alueilla on melutason yöohjearvo kuitenkin 45 dB.

Sito on tehnyt 8.8.2011 meluselvityksen, jonka liikennetiedot perustuvat Vantaan kuntatekniikan keskuksen ennusteen mukaisiin vuoden 2030 liikennemääriin. Meluselvityksessä on selvitetty Tikkurilantien aiheuttamat melutasot kerrostalojen julkisivuilla ja piha-alueilla sekä käsitelty lentomelun mahdollisia vaikutuksia. Melutasot jäävät kaikkialla kaava-alueella alle päiväohjearvon 50 dB ja yöllä alle 45 dB:n.

Ympäröivän katuverkon muilla kaduilla liikennemäärät jäävät vähäisiksi, eikä niiden liikenteen melutaso ylitä valtioneuvoston päätöksen 993/1992 vaatimuksia.

Meluennuste 2030. Päiväarvot. SITO 23.5.2011.

Meluennuste 2030. Yöarvot. SITO 23.5.2011.

Lentomelu

Kaavamuutosalue sijaitsee yleiskaavan mukaisella lentomelualueella m3, mikä tarkoittaa, että lentomelun tasot alueella ovat L_{den} indeksillä ilmaistuna välillä 50–55 dB. Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan rakentamissuunnitelman "Rakennuksen ulkovaipan lentomelun ääneneristysvaatimukset" mukaan m3-alueella asuinhuoneiden kattorakenteiden, ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden tulee olla sellaisia, että lentomelun ulko- ja sisämelutasojen erotus ΔL on vähintään 32 dB. Liike- ja toimistohuoneiden ulkovaipan ääneneristysvaatimus voi olla 5 dB alempi.

Kaava-alueen ulko-oleskelu- ja leikkialueiden melutaso ei ylitä A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 dB.

Maaperän likaantuneisuus

Vantaan ympäristökeskuksen mukaan Vantaan Energian varastoalueen maaperä on syytä tutkia pilaantumisen varalta. Alueella näyttäisi olleen myös kasvihuoneita, joista yksi oli Vantaan Energian alueella.

Sito Oy teki selvityksen alueen pilaantuneista maista joulukuussa 2011. Sen perusteella suurimmalla osalla aluetta ei ole kohonneita pitoisuuksia eikä maaperää ole tarpeen kunnostaa. Kasvihuoneet ovat sijainneet Tikkurilantien eteläpuolella. Kaava-alueen itäosasta, vanhoilta pientalotonteilta löytyi kuitenkin yksittäisiä kohteita, mm. palanut talo, jonka kohdalta maaperä vaatii kunnostamista. Saatua tietoa on pistemäistä, joten kunnostettavaa maata voi olla enemmänkin. Tietoa on kuitenkin riittävästi YSL 78 §:n mukaisen ilmoituksen tekoon ja päätöksen saamiseen (*Elina Kerko, SITO Oy*).

Okmetic

Keski-Uudenmaan Pelastuslaitoksen mukaan kaava-alue sijaitsee Seveso II-direktiivin mukaisen vaarallisia kemikaaleja laajamittaisesti käsittelevän ja varastoivan laitoksen ns. konsultointivyöhykkeen sisäpuolella. Okmeticin konsultointivyöhyke on laajuudeltaan 1 km.

Kauppa ja teollisuusministeriön ehdotuksessa vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusmääräyksiksi (4/1994) on esitetty vähimmäisetäisyyssuosituksia sekä terveydelle vaarallisille kemikaaleille (250 m) että palaville nesteille (95 m). Määräys ei ole kuitenkaan tullut voimaan. Tukesilla ei ole selkeitä metrimääriä Okmeticin suoja-alueiksi, mutta yli 900m:n päässä sijaitseva tehdas ei ole este uusien asuinrakennusten kaavoittamiseksi (puhelinneuvottelu 16.2.2012 Kari Wiikinkoski/Tukes).

Tukesilta on saatu 29.2.2012 päivätty lausunto, jonka perusteella väkevän fluorivetyhapon (70%) OVA-ohjeen (onnettomuuden vaaraa aiheuttavan aineen -turvallisuusohjeet) mukainen vaaraetäisyys on suuren vuodon (noin 10 m³) sattuessa 300 m, mikä vaatii välitöntä eristystä 300 m kaikkiin suuntiin. Fluorivety saat-
taa aiheuttaa ärsytysoireita jopa 2000 m etäisyydellä tuulen alapuolella. 1000 m vyöhykkeellä tuulen alapuolella kehoitetaan väestöä suojautumaan sisätiloihin, sulkemaan ovet ja ikkunat sekä pysäyttämään ilmanvaihtolaitteet. Tukesin mukaan Okmetic Oyj:n käytössä olevien erittäin vaarallisten kemikaalien aiheut-
taman vaaraan suuruus mahdollisen onnettomuuden tai vuodon seurauksena on syytä selvittää. Tukesin kanssa sovittiin, että lausuntovaiheessa ei ole tarpeen pyytää heiltä uutta lausuntoa.

Okmetic on toimittanut 20.4.2012 päivätyn selvityksen onnettomuustilanteiden aiheuttamasta vaarasta laitoksen ulkopuolelle. Sen mukaan pahin skenaario on, että lastausvaiheessa kolme 200 litran väkevää fluorivetyhappoa sisältävää tynnyriä putoaa maahan ja hajoaa (mikä on epätodennäköistä). Kemikaali haihtuu ja leviää ilmakehän kautta ympäristöön. Haitallisin alue, AEGL 3 (hengenvaarallinen pitoisuus, mikäli kaasua hengittää 60 min ajan) ulottuu noin 190 m:n päähän päästölähteestä. Toiseksi haitallisin alue AEGL 2 (pitoisuudet voivat aiheuttaa vakavia ja pitkäaikaisia haittoja) ulottuu 265 metrin päähän. Lievin ns. AEGL 1- alue ulottuu 1800 metrin päähän ja siellä vuoto voi aiheuttaa tilapäisiä ärsytysoireita ihmisille, mutta ei aiheuta pysyviä tai pitkäaikaisia haittoja. Kaava-alue sijoittuu lähimmillään 950 metrin päähän mahdollisesta päästölähteestä. Päästön leviämisessä on otettu huomioon vallitseva tuulen suunta.

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen, lapsettomat avopariperheet ja työttömyys. Tikkurilan väestö on enimmäkseen muualta muuttanut, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen. Koivu-
haassa asuu toisaalta alueelle juurtuneita omakotitaloasukkaita, perheitä ja vanhempia pariskuntia.

3.1.4 Maanomistus

Alue on Vantaan Energian ja Vantaan kaupungin omistuksessa.

3.2 SUUNNITTELUTILANNE

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

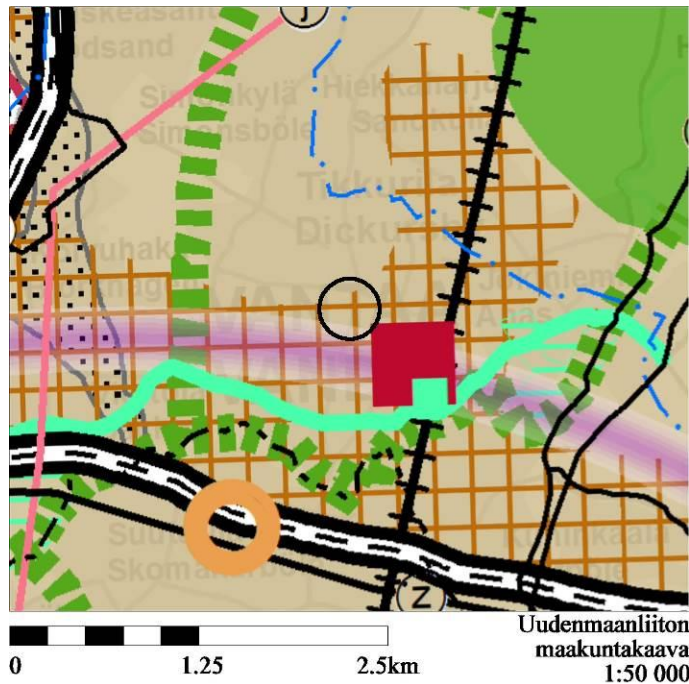
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta irralleen olevasta yh-

dyskuntarakenteesta. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

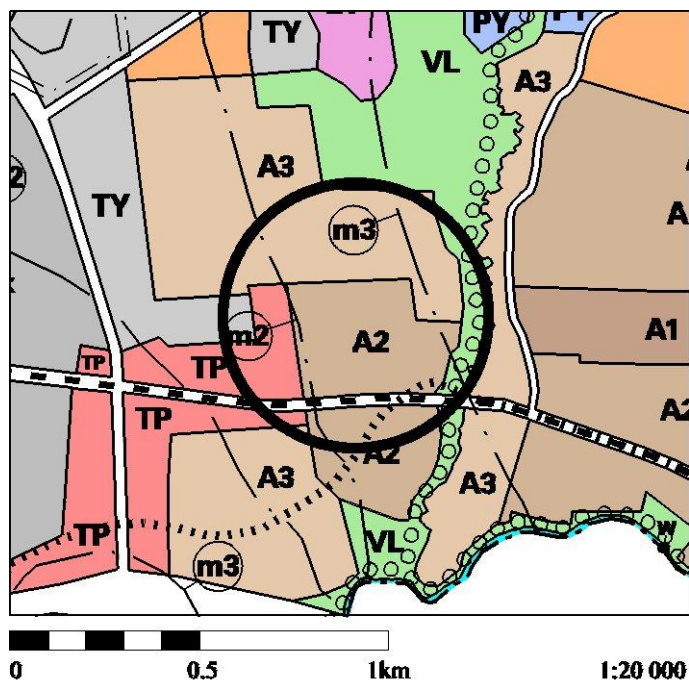
Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on taajamatoimintojen aluetta. Keravanjoen ja Kylmäjoen varressa on viheryhteystarve. Lentomelu-alue 1 (Lden 55–60 dBA) sijoittuu alueen länsipuolelle. Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on osoitettu tiivistettävää aluetta ja Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluea (A2). Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti pienkerrostaloja ja kytkettyjä pientaloja. Myös asuinympäristöön soveltuvia työtiloja sallitaan. Alue sijoittuu lentomeluvyöhykkeelle 3 (Lden 50–55 dB). Kylmäjoen varressa on lähivirkistysalue ja ohjeellinen ulkoilureitti.

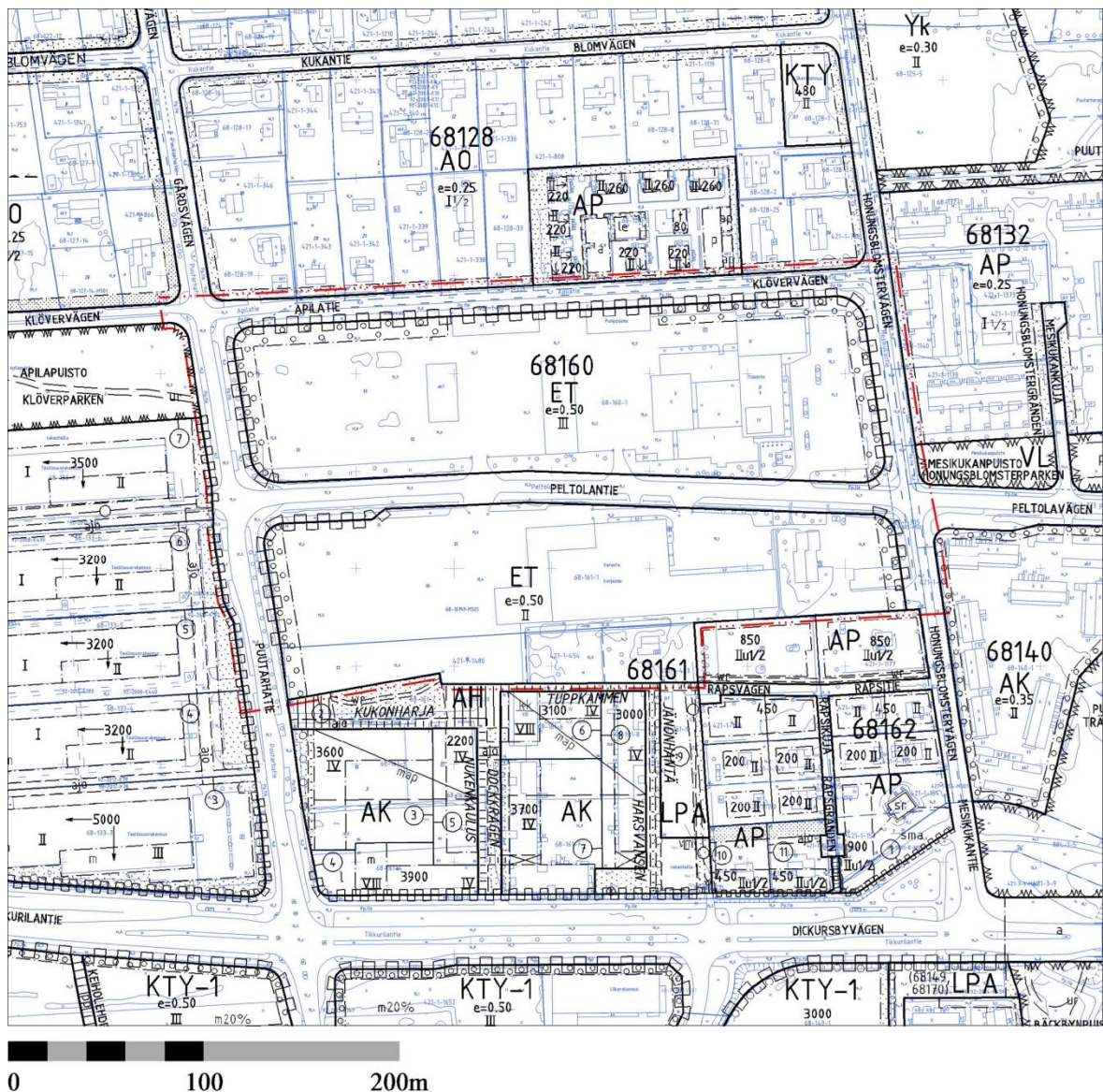
Viereisen asemakaavamuutoksen 001825 (kv 15.10.2012) yhteydessä on todettu, että kerrostalorakentaminen on perusteltua, koska Tikkurilantielle on yleiskaavassa osoitettu joukkoliikenteen runkolinja. A2-alueesta (matala ja tiivis asuinalue) muodostuu kerrostaloalueen (A1) ja pientaloalueen (A3) välimuoto, mikä noudattaa yleiskaavan tavoitetta.

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa.

Asemakaava

Korttelialueilla on voimassa alueen ensimmäinen asemakaava Koivuhaka 3C (681000), joka on vahvistunut ympäristöministeriön päätöksellä 3.11.1998. Apilatie ja Mesikukantien katualueilla on voimassa asemakaava Koivuhaka 3B (680900, YM 7.3.1996).

Alueen eteläpuolelle on tehty kaavamuutos nro 001825 (Kv 15.10.2012), jossa Tikkurilantien varteen osoitettiin 4-8-kerroksisia asuintaloja. Korttelirakenne liikenne-, pysäköinti- ja hulevesiratkaisuineen liittyy oleellisesti nyt tehtävään kaavaan, sillä Peltolantien eteläpuoli suunniteltiin yhtenä kokonaisuutena kaavatyötä 001825 tehtäessä (ks. s 6).

Suunniteltavan alueen kaakkoispuolelle on vahvistunut tuore kaavamuutos nro 002166 (Kv 25.5.2015), jossa työpaikka-alue muutettiin asuinpientalojen korttelialueeksi.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Vantaan Energian jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 2.7.2015. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002277 ja kaavoitus tuli vireille 17.8.2015.

4.3 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

4.3.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (yrityspalvelut, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, Museovirasto, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

4.3.2 Vireilletulo

Ilmoitus kaavoituksen vireilletulosta tehtiin 17.8.2015 työnumerolla 002277. Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan Sanomissa sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Mielipiteet pyydettiin 18.9.2015 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin kahdeksan. Mielipiteensä jättivät Forum, HSY, Museovirasto ja Vantaan kaupunginmuseo, joilla ei ollut huomautettavaa kaavamuutokseen. Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen mielipiteessä pyydettiin ottamaan palomuurit, pelastustiet ja nostopaikat huomioon suunnittelussa. Palomuuuri voidaan korvata palo-osastoinnein, mikä tulee kirjata kaavamääräyksiin. Rakentaminen yli 8 kerrokseen aiheuttaa lisävaatimuksia. Kevyen liikenteen väylät ja ulkoilureitit eivät sovellu pelastustiekäyttöön. HSL kannattaa yhdyskuntarakenteen tiivistämistä. Muutokset bussipysäkkiverkkoon tulee tehdä yhteistyössä HSL:n kanssa. Sujuvat kävely- ja pyöräily-yhteydet pysäkeille ja Tikkurilantielle tulee turvata. Peltolantien osuus ei ole joukkoliikenteen kannalta merkittävä, joten sen muuttaminen viherkäytäväksi on HSL:n puolesta mahdollista. As Oy Vantaan Apilatie 5:n mukaan vaihtoehto C on paras, sillä Peltolantien sulkeminen lisäisi liikennettä Apilatiellä. Myös Vantaan Energian tontin liikenne tulisi ohjata Peltolantien suunnasta. Samaa mieltä oli myös Juha-Pekka Nurmela, joka lisäksi halusi Apilatie varren rakentamisen pysyvän matalana.

Vantaan Energia järjesti 23.9. klo 17 asukastilaisuuden toimitiloissaan Peltolantiellä. Alueen asukkaille oli lähetetty erillinen kutsu. Paikalle saapui 18 henkeä. Heille esiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaiset vaihtoehdot. Suhtautuminen hankkeeseen oli positiivista, kaikki kokivat uuden asuinrakenteen parannukseksi alueen nykytilaan verrattuna. Peltolantietä ei kuitenkaan haluttu suljettavan, sillä liikenne voisi ajautua Apilatie kautta. Asukkaat pitivät vaihtoehtoa B parhaana ratkaisuna, sillä siinä Apilatie varren rakentaminen jäi selvästi pientalomaisimmaksi.

Nähtävillesäätäminen ja tarvittavien lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRL 27 §:n mukaisesti 15.6.2016–18.8.2016. Yhtään muistutusta ei jätetty. Lausunto pyydettiin vain Uudenmaan ELY-keskukselta, joka halusi selostukseen lisättäväksi maininnan ympäröivien tonttitakujen liikennemeluvaikutuksista. Lisäksi yleiskaavan lentomelukäyrän ohjaava vaikutus tulee huomioida pihasuunnitelmissa. Selostusta on täydennetty lausunnon perusteella.

4.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013–2017 strategia:

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuihin ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Parannamme kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä.
- Lisäämme katuestetiikkaa katupuilla ja valaistuksella.

4.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT JA NIIDEN VAIKUTUKSET

Alueen maankäytön suunnittelu on käynnistynyt 2000-luvun ensivuosina. Kaupunki halusi esityksen koko Tikkurilantien ja Apilatie välisestä maankäytöstä ja kaupunkisuunnittelussa järjestettiin yksikön sisäinen suunnittelukilpailu vuonna 2005, jonka voitti arkkitehti Lassi Tolkki.

Voittaneessa ratkaisussa pysäköinti oli esitetty pääosin maanpäällisenä alueen sisäisen kadun varteen ja erillisille LPA-tonteille. Jatkotyön pohjaksi valittiin kahden vaihtoehdon yhdistelmä, jossa alueen länsiosa on kerrostalovaltaista ja pientaloaluetta täydennetään pienimittakaavaisella rakenteella. Rakentamisen korkeus vaihteli. Viisikerroksinen rakentaminen sijoittui Tikkurilantien varteen ja lounaisnurkkaa, kaavaillun pika-raitiolinjan pysäkin paikkaa korostettiin kuusikerroksisella rakennuksella. Rakentaminen madaltui kohti korttelin sisäosia.

Pysäköinnille varattava alue pelkästään maanpäälliseen pysäköintiin perustuvassa vaihtoehdossa paisui esitetystä rakennustehokkuudessa jo suhteettoman laajaksi.

Kaupunkisuunnittelussa laadittu luonnos alueen maankäytöstä, Tolkki/ Niva, 2005.

Vuonna 2010 Kiinteistö Oy Vantaan Oravatie ryhtyi yhteistyöhön NCC:n kanssa ja he palkkasivat konsulttikseen Optiplan Oy:n suunnittelemaan aluetta.

Esitetystä umpikorttelivaihtoehdosta 14.4.2011 valtaosa pysäköinnistä sijoittuu korttelin sisään pihakannen alle ja loput maantasoon alueen itäreunaan. Kerrostalojen ja pientalokorttelin väliin jäi riittävän leveä rakentamaton vyöhyke erottamaan alueet toisistaan. Rakennusten korkeus vaihtelee siten, että valtaosan ollessa nelikerroksista on jokaisen korttelin yksi nurkka kahdeksankerroksinen.

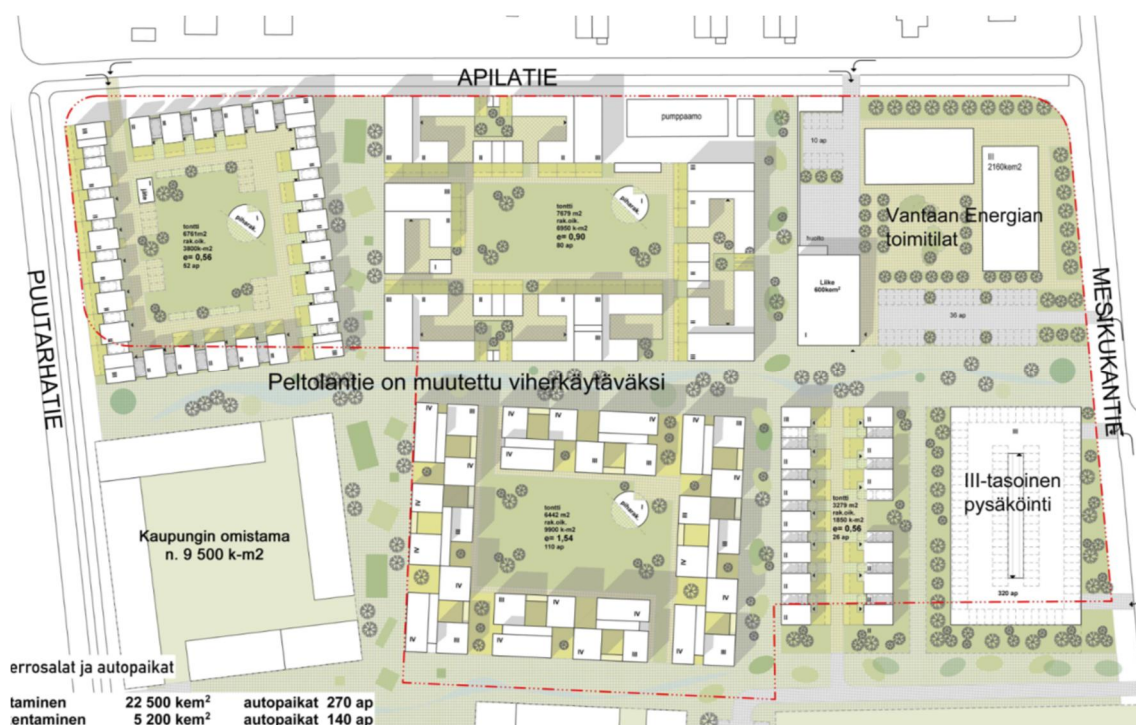
Umpikorttelivaihtoehdon hyvänä puolena on selkeä tilahierarkia – yksityisen ja julkisen ulkotilan rajausta on terävä. Pihoista tulee suojaisia, joskin eteläosastaan varjoisia. Liikennemelu ei yllä kortteleiden sisään. Korkeat rakennusosat korostavat oikeaoppisesti kaupunkirakenteen solmukohtia. Tikkurilantien ja Puutarhatie kulma on nostettu esille. Aukion reunaan syntyy luonteva paikka esim. liiketiloille.

Asemapiirros, ei mittakaavassa. Optiplan 5.1.2012.

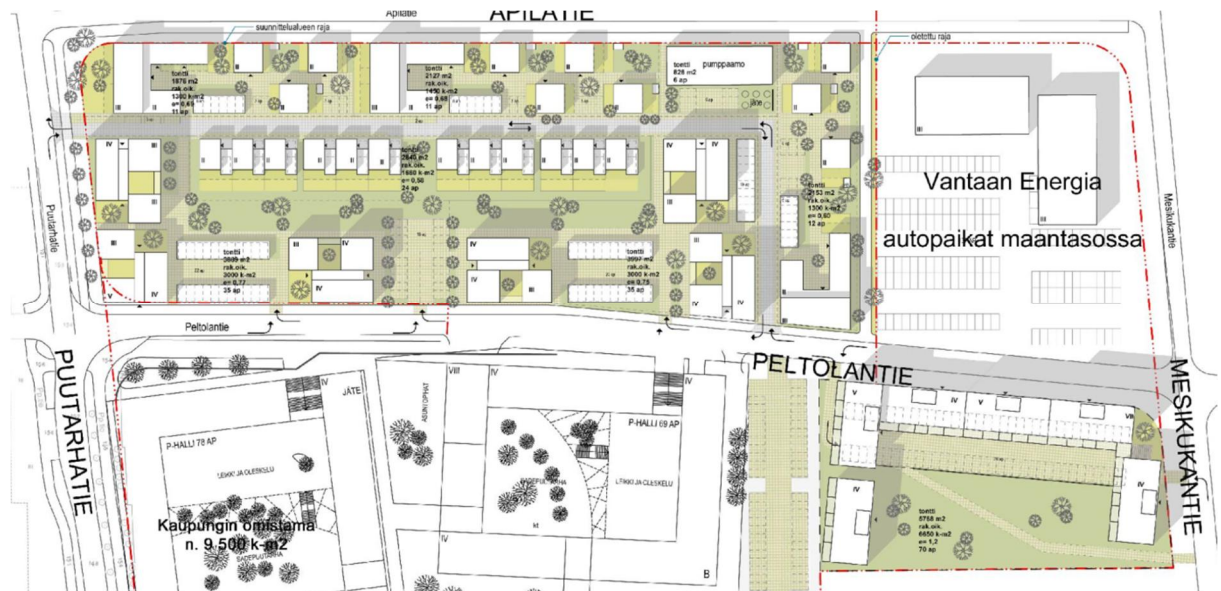
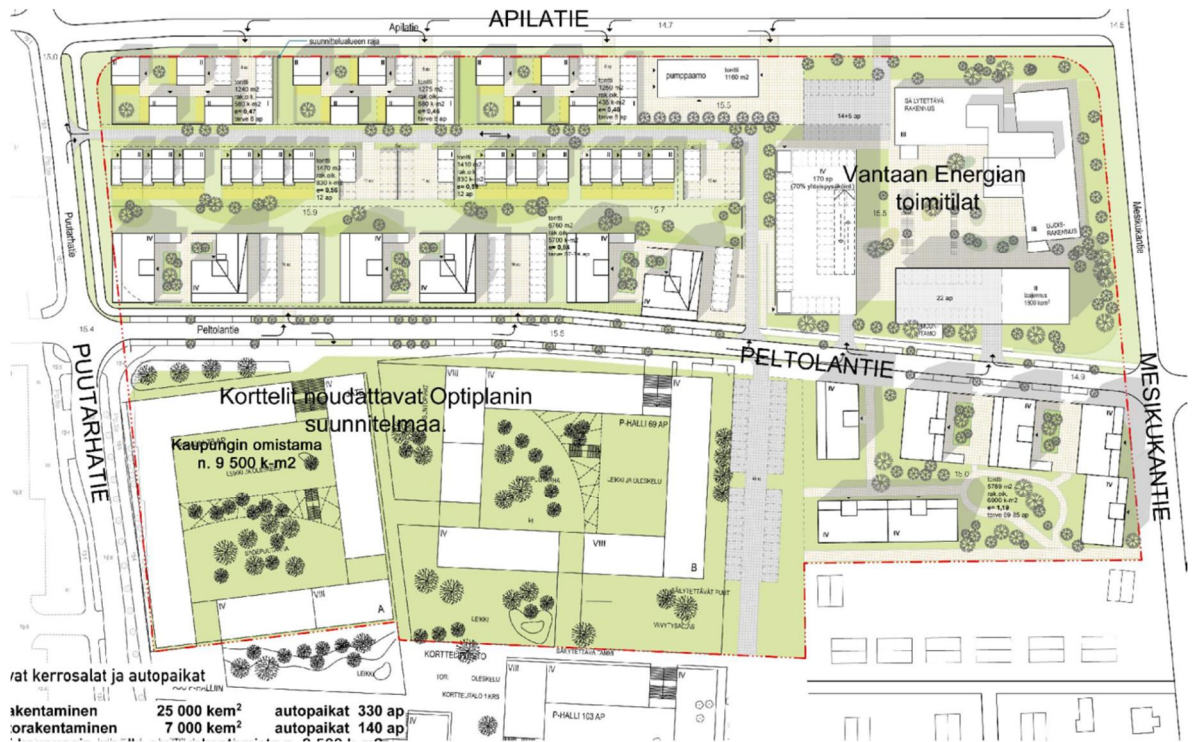
Tikkurilantien varteen tehtiin Optiplanin suunnitelmaan perustuva asemakaavamuutos, joka vahvistui vuonna 2012. Peltolantien vartta ei vielä tuossa vaiheessa otettu kaavaan, vaikka tehty kaava sitoi jo osittain korttelin pohjoisosan suunnittelua. Esimerkiksi korttelin sisäiset reitit ja liikenneyhteydet, hulevesijärjestelyt ja pysäköintialueen jatkaminen pohjoiseen tuli ottaa jatkossa huomioon.

Vantaan Energia palkkasi keväällä 2015 konsultikseen kiinteistökehittäjän Ailecon Oy:n ja L-arkkitehdit Oy:n. L-arkkitehdit laati kolme 29.6.2015 päivättyä vaihtoehtoista suunnitelmaa, jotka esitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Vaihtoehto A:ssa alue muodostaa suurkorttelin, jossa Peltolantie on muutettu katualueesta asuinalueen sisäiseksi viheryhteydeksi. Muutos on mahdollinen, mutta sen haittapuolena on liikenteen ohjautuminen Apilatielle ja pitkät etäisyydet asuntojen ja autopaikkojen välillä. Vastaavasti hyvänä puolena on, kun päällystetty katupinta saadaan mahdollisimman pieneksi, alueesta tulee vihreä ja mm. hulevesien käsittely on helpompaa alueen sisällä.

Vaihtoehdossa A Peltolantie on muutettu viherkäytäväksi. L-Arkkitehdit 29.6.2015.

Vaihtoehto B säilyttää nykyisen katuverkon. Peltolantien eteläpuolella noudatetaan Optiplanin kaavamuu-
toksen 001825 tekemiä suunnitelmia. Kevyen liikenteen yhteydet, pysäköintijärjestelyt ja hulevesien johta-
minen kytkeytyvät suoraan Tikkurilantien varren osittain jo rakennettuun kerrostalokortteliin. Peltolantien
pohjoispuolella mittakaava muuttuu pienirakeisemmaksi. Apilatie varressa on yhtiömuotoisten pientalojen
rivistö. Peltolantien ja Mesikukantien risteyksessä oleva kerrostalokortteli on vaihtoehdossa vielä jäseny-
mätön. Vantaan Energian toimitilojen pysäköinti toimii vuorottaiskäyttöperiaatteella myös asukkaiden pysä-
köintialueena, mikä säästää huomattavan osan kokonaisautopaikkamäärästä.

Asemapiirros, L-Arkkitehdit.

Vaihtoehto C:ssä Apilatie varteen sijoittuu pienkerrostaloja. Mesikukantien puoleinen asuinkortteli on
muurimainen. Korkeimmillaan 7-kerroksisen rakennusmassan autopaikat on sijoitettu pihakannen alle. Vanta-
an Energian pysäköinti on maantasossa eikä vuorottaispysäköinnin tuottamaa synergiaa ole hyödynnetty.

4.5.4 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Kaupunkisuunnittelu ja alueen asukkaat olivat yhtä mieltä siitä, että esitetyistä vaihtoehtoista B oli paras jatkotyön pohjaksi. Peltolantien muuttaminen viheryhteydeksi ei kokonaisuuden kannalta ollut toimivin vaihtoehto. Pientaloalueet kaava-alueen kaakkoisnurkassa ja Apilatie pohjoispuolella asettavat vaatimuksia rakentamisen mittakaavalle, mikä myös vaikutti vaihtoehto B:n valintaan.

Peltolantien eteläpuolella puoleksi toteutettu suurkortteli-idea oli niin vahva, että sen loppuun saattaminen yhteyksineen ja hulevesijärjestelyineen on perusteltua.

Asuinalueen ja Vantaan Energia toimitilojen pysäköinnin yhdistämisestä vuorottaiskäyttöiseksi keskusteltiin kaavaprosessin aikana. Ratkaisu olisi tuottanut lisää rakennusoikeutta Peltolantien eteläpuolelle ja vähentänyt autopaikkojen määrää noin 50:llä ja sitä kautta myös lisännyt alueen viihtyisyyttä. Tässä vaiheessa se ei kuitenkaan sopinut Vantaan Energian konseptiin, joskin kaavassa varaudutaan siihen, että toimitilan autopaikat voidaan tulevaisuudessa sijoittaa rakenteellisesti pysäköintikansille.

5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan nykyinen Vantaan Energian käytössä ollut alue asuinkäyttöön. Vantaan Energian toimitilarakennus säilyy (korvataan osittain uudella) ja se muutetaan toimistorakennusten korttelialueeksi, KT. Pumppamorakennus säilyttää nykyisen käyttötarkoituksmerkintänsä, ET eli yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten korttelialue. Muutoin alue muuttuu asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK, ja asuinpientalojen korttelialueeksi, AP kerroslukujen vaihdelllessa kahdesta kahdeksaan. Asuinkortteleiden keskellä oleva yhteyksiä ja hulevesien käsittelyä palveleva alue merkitään asumista palvelevaksi yhteiskäyttöiseksi alueeksi AH.

5.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 2,59 hehtaarin alue. Rakennusoikeus on 27 600 k-m². Tehokkuusluku e=1,06.

autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerrosm²

1 ap/ 50 k-m² myymälä- ja palvelutilat

pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone.

Asuintalojen korttelialue, A 0,54 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 2 520 k-m² ja tehokkuusluku e= 0,47.

Asuinpienalojen korttelialue, AP 0,39 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 1 500 k-m² ja tehokkuusluku e= 0,39.

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue, AH 0,44 hehtaarin alue.

Toimitilakennusten korttelialue, KTY 1,02 hehtaarin alue, jonka rakennusoikeus on 6 000 k-m² ja tehokkuusluku e= 0,59.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue, ET 0,11 ha alue.

5.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset istuvat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaan hyvin. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset. Puurakentamiseen ja uusiutuvan energian käyttöön ohjataan rakennusoikeutta lisävin houkuttimin. Korttelit ovat suuria, katualueiden vaatima pinta-ala on minimoitu. Vastaavasti korttelien sisäisin, mutta yleiselle jalankululle osoitetuin reitin on huolehdittu siitä, että yhteydet bussipysäkeille ovat mahdollisimman lyhyitä ja miellyttäviä.

5.3 ALUEVARAUKSET

5.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialueet

Peltolantien eteläpuolinen suunnittelualue koostuu kahdesta toisistaan poikkeavasta alueesta, jota erottaa pysäköintiin varattu LPA-alue. Läntinen osa liittyy osittain rakennettuun kerrostalokokonaisuuteen ja se noudattaa samoja suunnitteluperiaatteita. Kahden tiiviisti rajatun sisäpihan ympärille muodostettava rakennusryhmä noudattaa perinteistä umpikortteliajatusta. Ratkaisu koostuu pääosin nelikerroksisista asuin-kerrostaloista, joskin kummankin korttelipihan kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti tärkeintä kulmaa on korostettu korkealla, kahdeksankerroksisella rakennusmassalla.

Rakennusoikeudet ovat 9400 ja 9000 kerrosneliömetriä. Rakennusten julkisivuja koskevissa määräyksissä sallitaan eri materiaalien käyttö. Ainoastaan kömpelöt sandwich-elementit näkyvine saumoineen on kielletty. Julkisivuvärien tulee olla murrettuja ja värikylläisiä.

Pysäköinnistä suurin osa sijoittuu korttelipihojen sisään pihakansien alle. Pysäköintiin ajo tapahtuu Peltolantien puolelta. Pihat tulee rakentaa korkeatasoisiksi ja käyttää monimuotoista kasvillisuutta.

Mesikukantien ja Peltolantien kulmaan osoitetaan kolmen nelikerroksisen asuinkerrostalon rakennusalat. Lyhyempien talojen rakennusoikeus on 875 kerrosneliömetriä ja pitkän, kahdesta lamellista muodostuvan rakennuksen 1750 kerrosneliömetriä. Rakennukset sijoitetaan samansuuntaisesti pääty Peltolantien suuntaan. Pysäköinti sijoittuu maanpäällisenä pihan eteläreunaan, jolloin se ei pilaa alueen kaupunkikuvaa.

Peltolantien pohjoispuolta rajaamaan sijoittuu viiden kerrostalon rivi. Rakennukset ovat nelikerroksisia, paitsi Puutarhatien kulmassa oleva rakennus, joka on viisikerroksinen. Rakennusoikeudet ovat 840, 1060 ja 1900 kerrosneliömetriä. Pysäköinti on järjestetty Peltolantien varressa oleviin autokatoksiin ja LPA-alueelle.

A, asuintalojen korttelialue

Pohjoisemman korttelin keskelle jää alue, jonka merkintä on laveasti A, asuintalojen korttelialue. Merkinnällä on haluttu mahdollistaa erilaiset toteutustavat, joko kytkettyinä erillistaloina, rivitaloina tai kaksikerroksisina pienkerrostaloina eli käytännössä luhtitaloina. Sijainti ei joukkoliikenneyhteyksistään huolimatta ole kovin keskeinen eikä alueelle haluta kovin pienistä asunnoista koostuvia luhtitaloja. Siksi tonttia kohti saa rakentaa enintään 15 asuntoa, jolloin autopaikat saa mahtumaan vielä kohtuullisesti. Tonteille ajo tapahtuu Puutarhantieltä korttelin sisäisenä ajoyhteytenä osoitettua Illakkotietä pitkin. Reitti yhdistyy itäpäästään LPA-alueen kautta Peltolantielle.

AP, asuinpientalojen korttelialue

Apilatieen varteen sijoittuu kolmesta tontista koostuva asuinpientalojen korttelialue. Rakennukset ovat erillisiä pientaloja, jotka voivat olla myös kytkettyinä toisiinsa. Kunkin tontin neljästä asuintalosta koostuva rakennusoikeus on 500 kerrosneliömetriä. Asuntoa kohti on lisäksi mahdollista rakentaa 35 kerrosneliömetriä autotalli- ja varastotilaa. Ajo tonteille tapahtuu Apilatieen suunnasta.

AH, asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue

Peltolantien eteläpuolella korttelialueiden väliin jää asumista palveleva yhteiskäyttöalue AH, jolle sijoitetaan korttelin sisäiset ajoyhteydet ja yleiseen jalankulkuun varatut yhteydet.

Sito Oy on laatinut suunnittelualueen liikenteelliset ratkaisut yhdessä kaupungin liikennesuunnittelijoiden kanssa. Perusajatuksena on ollut, ettei alueelle tule uusia julkisia katuja, vaan rakennusten välissä kulkevat reitit ovat osa korttelia, vaikka ne onkin osoitettu yleiseen käyttöön. Myös ajoyhteydet pysäköinteihin sijoittuvat reittien rinnalle.

Piha-alueiden tulee olla korkeatasoisia ja ainakin osan pinnoitteista tulee olla luonnonkiveä. Suurin osa AH-alueesta on määrätty istutettavaksi ja alueen hulevedet johdetaan maan pinnassa AH-alueiden kautta.

KTY, toimitilarakennusten korttelialue

Vantaan Energian toimistorakennuksen tontti osoitetaan toimitilarakennusten korttelialueeksi KTY. Osa nykyisestä rakennuksesta jää ja osa puretaan. Purettavan tilalle rakennetaan uudisosa. Säilytettävän osan ja uudisosan yhteenlaskettu rakennusoikeus jää alle 7 000 k-m²:in (nykyinen käytetty rakennusoikeus on 7 123 k-m²). Kerrosluku on enimmillään kolme kerrosta. Pysäköinti on mahdollista sijoittaa maantasoon, mutta kaava mahdollistaa myös pysäköintirakennuksen, jossa autot voivat sijoittua kansiin kolmeen tasoon.

5.3.2 Muut alueet

ET, yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue

Apilatieen varressa oleva kaukolämpöpumppaamo merkitään ET-alueeksi. Uutta rakennusoikeutta ei osoiteta.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Osa asuinpientalojen pysäköinnistä sijoittuu autopaikkojen korttelialueille, LPA. LPA-alueiden kautta on myös ajoyhteydet taakse jääville tonteille. Peltolantien eteläpuolelle rakennettujen asuinpientalojen LPA-alueelle on ajettu Tikkurilantien suunnasta, mutta jatkossa yhteys hoidetaan Peltolantien suunnasta.

5.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee noin 600 kappaletta arviolta noin 850 uudelle asukkaalle.

Kaavataloudelliset vaikutukset

Uudet asunnot kasvattavat alueen työvoimatarjontaa ja niiden rakentaminen lisää osaltaan pääkaupunkiseudun taloudellista toimeliaisuutta. Kun ympäröivien asuinalueiden asukaspohja kasvaa, parantaa se myös Tikkurilan mahdollisuuksia kehittyä aidosti kaupunkikeskustaksi. Samalla keskustan asema kaupan ja palvelujen alueena vahvistuu. Korkealaatuinen kaupunkiympäristö lisää alueen vetovoimaisuutta. Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan länsipuolisia kaupunginosia, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä.

Kaavamuutos edellyttää kunnallistekniikan rakentamista, mutta alue liittyy vesihuollon verkostoihin ilman pitkiä yhdistäviä putkia. Vesihuollon osalta uutta vesi- ja viemäriinjojen rakentamisen kustannukset ovat noin 100 000 €.

Myös ympäröivä katuverkko on pääosin olemassa, joskin Peltolantietä parannetaan rakentamalla kevyen liikenteen väylät kadun molemmin puolin sekä viherkaista. Nykyistä 16 metrin katualuetta ei tarvitse levenittää. Kadunrakentamiskustannukset ovat noin 335 000 €. Vantaan Energia osallistuu kunnallistekniikan rakentamiseen maankäyttösopimuksella, jonka arvo on noin 2,6 miljoonaa euroa. Tästä suurin osa toteutuu rakennusmaan luovuttamisena kaupungille.

Kaavamuutos mahdollistaa noin 600 uuden asunnon rakentamisen, mikä lisää kaupungin verotuloja kunnallisveron ja kiinteistöveron muodossa sekä hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.

Kaupungin omistamalle maalle osoitetaan 9400 k-m² rakennusoikeutta, josta kaupunki saa maanmyyntituloja arviolta 4 000 000 € (2015 taso).

Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Koivuhaan kaupunginosaan, Tikkurilan keskustan ja Tuusulanväylän väliin. Se on alueen läntisin kortteli, jonne on mahdollista rakentaa asuntoja, Puutarhatien länsipuolella alkaa lentomelualue. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Rakentaminen sijoittuu Tikkurilantien ja joukkoliikenteen runkoyhteyden tuntumaan. Bussipysäkit sijoittuvat kävelyetäisyydelle.

Kaupunkikuva

Uusi rakentaminen parantaa alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna joka tapauksessa. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen ja reipas ja moderni muodonanto erottuu edukseen. Arkkitehtuurinsa puolesta rakennukset ovat suomalaisen asuinrakentamisen kärkeä. Materiaalivalinnat ja yksityiskohdaisempi suunnittelu jäävät silti rakennuslupavaiheeseen, jolloin nähdään kuinka hyvin arkkitehtoniset tavoitteet saavutetaan.

Näkymä korttelin sisäiseltä reitiltä, L-arkkitehdit.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee 12 erillispientaloa, 45 rivi- tai pienkerrostaloasuntoa ja n. 550 kerrostaloasuntoa. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteysien varrella.

Näkymä Peltolantieltä, jossa oikealla on Optiplanin suunnitelmien mukainen kerrostalo. Kuva: L-arkkitehdit.

Palvelut ja työpaikat

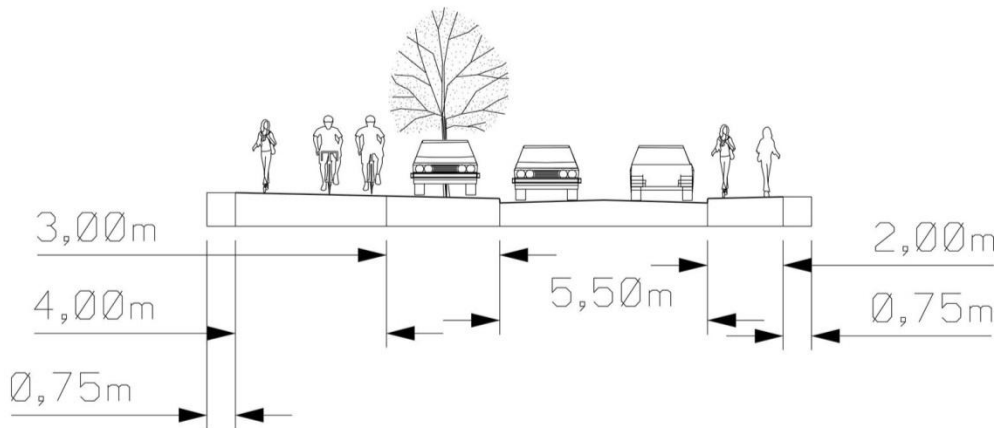
Alueella säilyy Vantaan Energian toimistorakennus ja sen työpaikat. Uusia työpaikkoja alueelle ei tule. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Tikkurilan palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen. Asukasluvun kasvu lisää päiväkotipaikkojen ja koulupaikkojen tarvetta, mutta Mesikukantien päiväkoti vastaa valmistuttuaan tarpeeseen ja koulupuolella kapasiteetti ei ole vaarassa ylittyä. Tikkurilan ja Aviapoliksen työpaikat ja palvelut ovat hyvien joukkoliikenneyhteysien tai pyörämatkan päässä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Kylmäojarvarren tai Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Rakennukset sijoittuvat vanhoille varasto- ja huoltoalueille, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Tikkurilantiestä ja sinne kaavaillusta joukkoliikenteen runkoyhteydestä. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Kasvava asukasmäärä lisää osaltaan ajoneuvoliikennettä Koivuhaassa ja Tikkurilantiellä. Yhteydet Tikkurilan keskustaan ja Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestänee tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Kuntek / Liikennesuunnittelu / SHa
24.11.2015

1:200

Peltolantie, tyyppipoikkileikkaus länteen.

Vesihuolto

Peltolantielle suunnitellaan uudet vesijohto DN110 ja jätevesiviemäri DN200 noin 260 metrin matkalle. Uudet putket liittyvät Mesikukantien verkostoon.

Muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa samansuuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamotoitus tehdään 30 minuuttia kestäväälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tontin hulevesisuunnitelma tulee esittää rakennuslupaa haettaessa.

Ympäristöhäiriöt

Alueella mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä huomioidaan asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena 32 dBA. Määräys koskee myös Vantaan Energian toimitilojen koulutus- ja kokoustumistiloja. Tieliikenteen, lähinnä Tikkurilantien aiheuttama melu tai pienhiukkaset eivät aiheuta ongelmia.

Sosiaalinen ympäristö

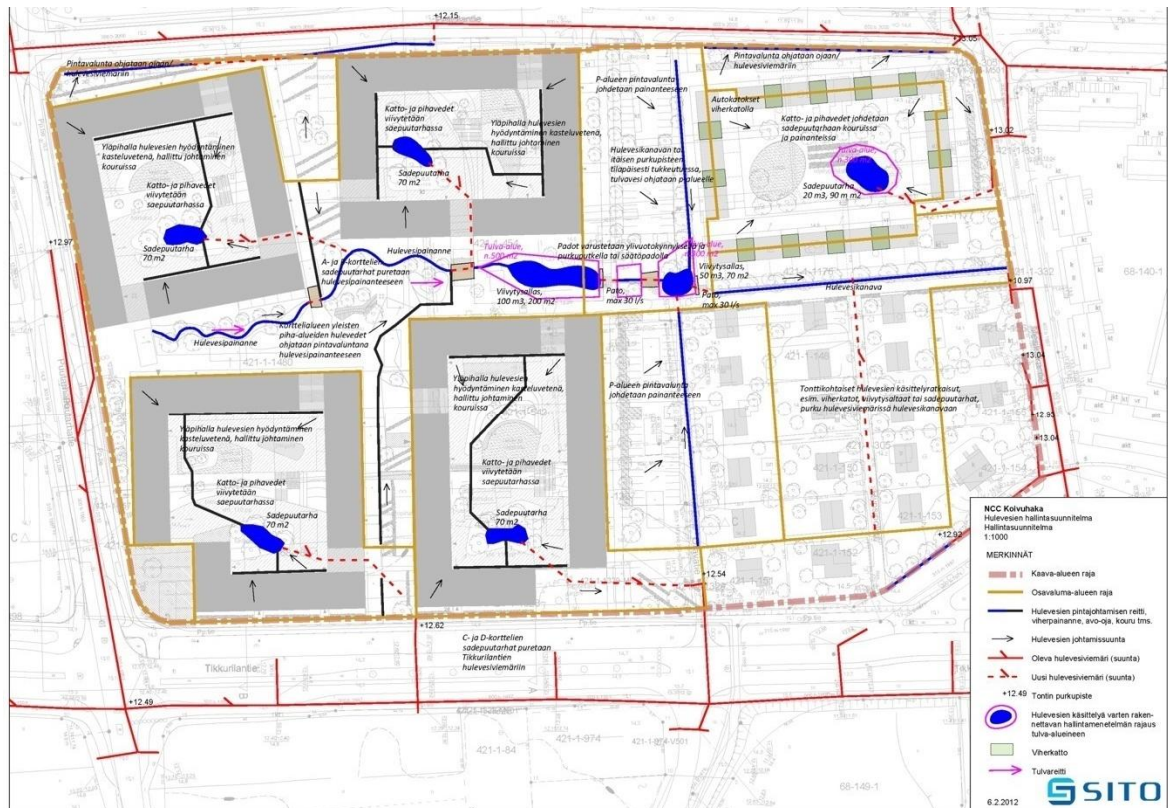
Alueelle tulee uusia asukkaita, joista etenkin pientaloasukkaat ovat hyvin toimeen tulevia, omistusasuntoon investoivia lapsiperheitä. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja alueelta löytyy koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Vanhan pientaloalueen ikääntyville asukkaille tarjoutuu mahdollisuus esteettömään ja huolettomaan kerrostaloasumiseen. Tavoitteena on ehjä sosiaalinen aluekokonaisuus. Hanke on VAT:n mukainen.

5.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutos ei heikennä hulevesien luonnonmukaista hallintaa verrattuna nykytilanteeseen, sillä alue on jo nyt suurimmaksi osaksi asfalttipäällysteistä. Pihakannen päälle tehdään maastonmuotoiluun kasvullista ja imeyttävää maakerrosta, jolloin hulevesiä on mahdollista viivyttää alueella. Sito on laatinut hulevesisuunnitelman Peltolantien eteläpuolelle 2012.

Vaikutukset ilmastomuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastomuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukko-liikennepalveluja ja raideliikennettä.

Kaavamääräyksissä on puurakentamista ja uusiutuvia energianlähteitä suosivia kannustimia. Asuinkerrostalojen ja asuintalojen korttelialueilla rakennusoikeus kasvaa 10 %, jos rakennus saa vähintään 50 % energiantarpeestaan uusiutuvista energianlähteistä. Sama etuus koskee rakennuksia, jotka ovat julkisivuiltaan ja rungoiltaan puuaineisia. Yhteenlaskettu ylitys voi kuitenkin olla enintään 15 %, jotta autopaikkamäärien kanssa ei aiheudu ongelmia.

Kaava-alueella on tarkasteltu kahden erilaisen rakentamisvaihtoehdon avulla käyttäen hyväksi Suomen ympäristökeskuksen Keko- eli kaavoituksen ekolaskuri -ohjelmaa. Ensimmäisessä ns. tavanomaisessa ratkaisussa kerrostalojen runkona oli käytetty betonia, pientaloissa osittain puuta ja tiiltä. Energialähteenä oli kauko-lämpö ja tavanomainen sähköntuotanto. Siinä kasvihuonepäästöjä kertyi 50 vuoden aikana 0,07 milj. tonnia eli 89,90 tonnia/asukas.

Toisessa vaihtoehdossa rakennusten runko oli kauttaaltaan puuta ja osa lämmitys- ja sähköenergiasta oli aurinkoenergiaa. Tällöin kasvihuonepäästöjen määrä oli 50 vuoden aikana 0,06 milj. tonnia eli 79,45 tonnia/asukas. Eli puurakentamisen ja aurinkoenergian yhteisvaikutuksella päästään noin 12 % kasvihuonepäästöjen vähennykseen.

5.4.3 Yhteenveto

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukko-liikennelähtöjen varteen. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

5.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5.5 NIMISTÖ

Alueen nimistö perustuu puutarhakasveihin. Edellisessä kaavamuutoksessa korttelin sisäiset ajo- ja kulkuyhteydet nimettiin kukkateemalla: Nukenkaulus, Kukonharja ja Jänönhäntä. Samaa teemaa jatketaan tälläkin kaava-alueella. Nukenkaulus ja Jänönhäntä jatkuvat luontevasti pohjoiseen Peltolantielle asti. Tien toisella puolella Nukenkaulus ei jatku suoraan, joten uusi reitti on nimeltään Neidonkenkä- Nornan. Ajoyhteys korttelin läpi saa nimen Kuunlilja- Funkian. Kaupunkisuunnittelulautakunnan nimistöryhmä hyväksyi uudet nimet 7.12.2015.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy toteuttamissopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

7 KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan Energia:	Hannu Turpela	
Ailecon Oy:	Anna-Maija Grandy Antti-Juhani Lehti	
L-arkkitehdit Oy:	Jari Lonka Petrus Laaksonen	
Vantaan kaupunki:		
<u>Kaupunkisuunnittelu</u>	Asta Tirkkonen Seppo Niva Sari Simonen Anna-Liisa Vanhala Mikko Järvi	alue-arkkitehti arkkitehti suunnitteluavustaja kaavoitusteknikko kaavoitusinsinööri
<u>Kuntatekniikan keskus</u>	Antti Auvinen Harri Keinänen Jarmo Pajunen	vesihuollon suunn. vesihuollon suunn. liikennesuunnittelu
<u>Rakennusvalvonta</u>	Päivi Teerikangas	lupa-arkkitehti
<u>Ympäristökeskus</u>	Krister Höglund	ympäristöinsinööri
<u>Yrityspalvelut</u>	Tuula Hurme Armi Vähä-Piikkiö	asumisas.pääll. tonttipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 5. päivänä syyskuuta 2016.

Seppo Niva
asemakaavasuunnittelija

Asta Tirkkonen
aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta 092 Vantaa **Täyttämispvm** 08.12.2015
Kaavan nimi 002277 Koivuhaka 68 kaupunginosa
Hyväksymispvm **Ehdotuspvm**
Hyväksyjä **Vireilletulosta ilm. pvm** 17.08.2015
Hyväksymispykälä **Kunnan kaavatunnus** 092002277
Generoitu kaavatunnus
Kaava-alueen pinta-ala [ha] 7,0388 **Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha] **Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]** 7,0388

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**
Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

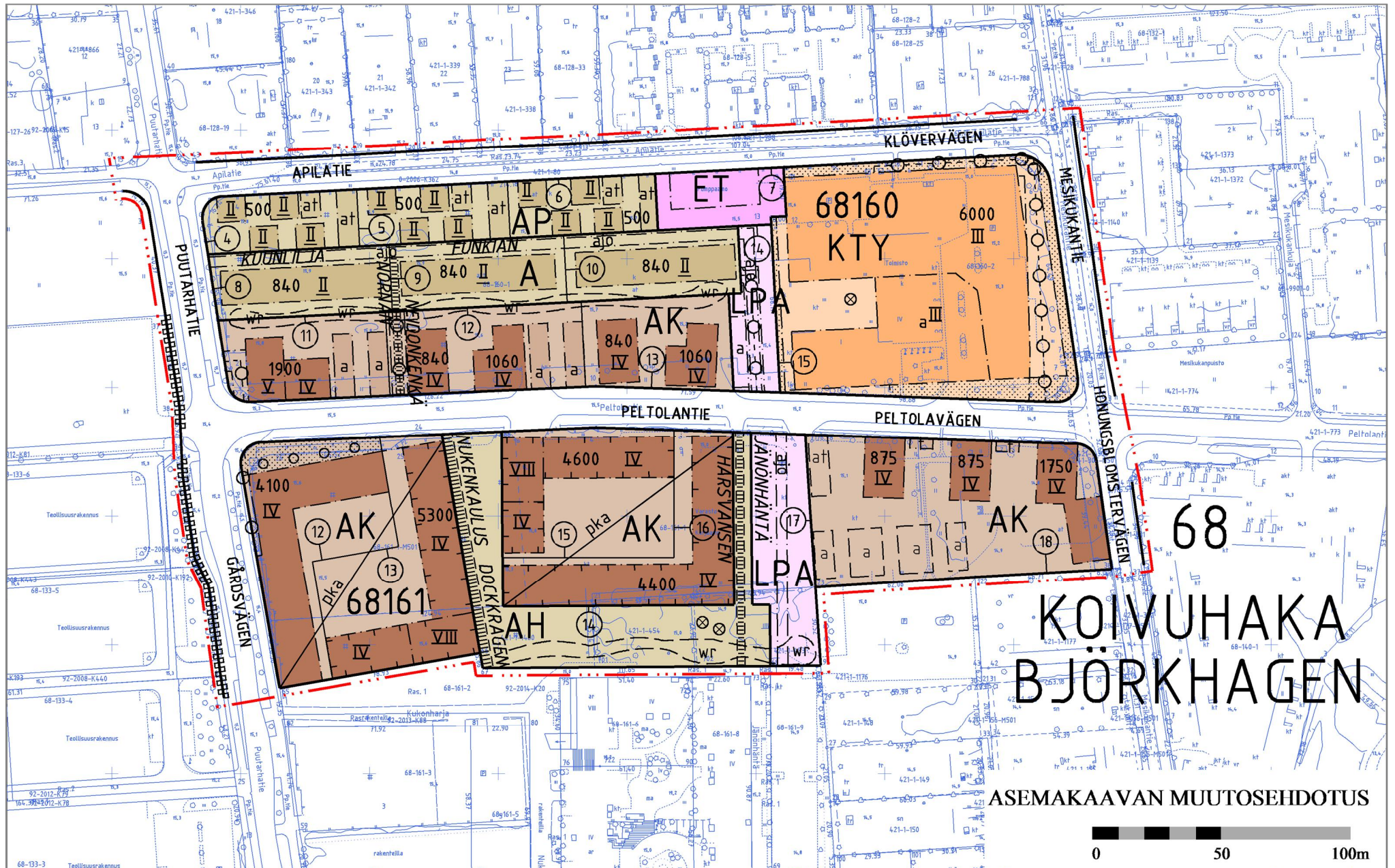
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	7,0388	100,0	37620	0,53	0,0000	11433
A yhteensä	3,9513	56,1	31620	0,80	3,9513	31620
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	1,0162	14,4	6000	0,59	1,0162	6000
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,9636	27,9	0		0,1620	0
E yhteensä	0,1077	1,5	0		-5,1295	-26187
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	7,0388	100,0	37620	0,53	0,0000	11433
A yhteensä	3,9513	56,1	31620	0,80	3,9513	31620
A	0,5350	13,5	2520	0,47	0,5350	2520
AK	2,5944	65,7	27600	1,06	2,5944	27600
AP	0,3850	9,7	1500	0,39	0,3850	1500
AH	0,4369	11,1	0		0,4369	0
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	1,0162	14,4	6000	0,59	1,0162	6000
KTY	1,0162	100,0	6000	0,59	1,0162	6000
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	1,9636	27,9	0		0,1620	0
Kadut	1,6632	84,7	0		-0,1384	0
LPA	0,3004	15,3	0		0,3004	0
E yhteensä	0,1077	1,5	0		-5,1295	-26187
ET	0,1077	100,0	0		-5,1295	-26187
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 5 Baskartbladens nummer
002277	9.5.2016	686500

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 68

KOIVUHAKA

Asemakaavan muutos
Kortteli 68160 ja osa korttelia
68161 sekä katualueet.

Tonttijako

Osa kortteleita 68160 ja 68161.

Tonttijaon muutos

Osa kortteleita 68160 ja 68161.

1:2000

Vanda stad
Stadsdel 68

BJÖRKHAGEN

Ändring av detaljplanen
Kvarteret 68160 och del av kvarteret
68161 samt gatuområdena.

Tomtindelning

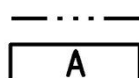
Del av kvarteren 68160 och 68161.

Ändring av tomtindelningen

Del av kvarteren 68160 och 68161.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava- alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Asuinrakennusten korttelialue.

Rivi- ja erillispientaloasuntoa kohti saa rakentaa autotalli- ja varastotilaa sallitun kerrosalan lisäksi enintään 35m².

Asumista palvelevat yhteistilat, parvekkeiden ja terrassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² /por- rastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta auto- paikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista

Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos vähintään 50 % rakennusten energiantarpeesta saadaan uusiutuvista energianlähteistä.

Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos rakennukset ovat julkisivultaan ja rungotaan puuaineisia.

Jos rakennus täyttää molemmat ehdot, rakennusoikeuden ylitys voi olla kuitenkin enintään 15 %.

Tonttia kohti saa sijoittaa enintään 15 asuntoa.

Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta, paikallamuurat- tua tiiltä tai rappautta.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liiken- nemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamisto- menpiteisiin ryhtymistä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista ma- teriaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Palomuurin voidaan korvata palo-osastoinnin.

Pihat

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.

Pihoilla on käytettävä vettä läpäiseviä materiaaleja.

Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puuvartisilla istutuksilla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för bostadshus.

För varje bostad i radhus och fristående småhus får ga- rage- och förrådsutrymmen byggas högst 35 m² utöver den tillåtna våningsytan.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, balkon- gers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje vå- ningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler pla- ceras som inte stör boendet.

Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall minst 50 % av byggnadernas energibehov kan tillgodoses från förnybara energikällor.

Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall byggnadernas fasader och stommar består av trämaterial.

Om byggnaden uppfyller båda villkoren, kan överskridni- gen i byggrätten dock uppgå till högst 15 %.

På varje tomt får högst 15 bostäder placeras.

Som fasadmateriäl ska användas trä, tegel som muras på plats eller rappning.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i bostadsrummens ytterhölje.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vid- tas.

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga ma- teriäl och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Brandmuren kan ersättas med brandsektionering.

Gårdsplan

För kvartersområdet skall utarbetas en enhetlig plan över gårdarna.

På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga materiäl.

Tomternas gårdsplaner skall indelas med olika ytbeläg- gningar och vedväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattnetsystemet.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköinti tulee hoitaa omalla tontilla.

Pysäköinti tulee sijoittaa pääosin autokatoksiin tai -talleihin.

Pysäköintialueet on rajattava upotettavilla reunakivillä istutusalueista.

Pysäköinti

Rivitalot 1,5 ap/asunto
Erillispientalot 2 ap/asunto
Asuinkerrostalot 1 ap/ 100 asuntok-m²,
kuitenkin vähintään 0,8 ap/ asunto

Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/30 asuntokerosneliö. Puolet paikoista on oltava helposti käytettäviä.

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue.

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² /porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoiteta autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista

Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos vähintään 50 % rakennusten energiantarpeesta saadaan uusiutuvista energianlähteistä.

Rakennusoikeus voidaan ylittää 10 %:lla, jos rakennukset ovat julkisivultaan ja rungoltaan puuaineisia.

Jos rakennus täyttää molemmat ehdot, rakennusoikeuden ylitys voi olla kuitenkin enintään 15 %.

Ylitukset eivät mitoiteta autopaikkoja.

Kerrosluvun estämättä saa rakentaa asukkaiden yhteisiä sauna- ja kerhotiloja.

Jätehuollon tilat tulee sijoittaa rakennusten maantasokerrokseen tai pysäköinnin yhteyteen.

Asuinhuoneiden ulkoisuuden ääneneristävyyden Δ L liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Palomuuuri voidaan korvata palo-osastoinnein.

Rakennukset

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Räystäslinjan yläpuolelle tulevat tekniset tilat tulee sovittaa rakennuksen arkkitehtuuriin.

Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Mikäli rakennuksessa käytetään julkisivuelementtejä, tulee käyttää kuoriseinäarakennetta tai kevytelementtejä. Ohutrapauselementti sallitaan.

Parvekejulkisivut tulee suunnitella niin, että parvekkeet näyttävät sisäänvedetyiltä.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Pihat

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.

Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puuvartisilla istutuksilla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköintipaikkoja voi sijoittaa tonttijaosta riippumatta.

Pysäköintialueet on rajattava upotettavilla reunakivillä istutusalueista.

Pysäköinti

Asuinkerrostalot: 1 ap/ 100 asuntok-m², kuitenkin vähintään 0,8 ap/ asunto

Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 kpl/30 asuntokerosneliö. Puolet paikoista on oltava helposti käytettäviä.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar.^{2 / 5}

Parkeringen ska ordnas på den egna tomten.

Parkeringen ska huvudsakligen förläggas till carportar eller garage.

Parkeringsområdena ska avgränsas från planterade områden med nedsänkta kantstenar.

Parkering

Radhus 1,5 bp/ bostad
Fristående småhus 2 bp/ bostad
Flervåningshus 1 bp/ 100 m²-vy,
dock minst 0,8 bp/bostad

Antalet cykelplatser som reserveras skall vara minst 1 st/30m²-bostadsvy. Hälften av platserna skall vara lättillgängliga.

Kvartersområde för flervåningshus.

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, körramp, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall minst 50 % av byggnadernas energibehov kan tillgodoses från förnybara energikällor.

Byggrätten kan överskridas med 10 %, ifall byggnadernas fasader och stommar består av trämaterial.

Om byggnaden uppfyller båda villkoren, kan överskridningen i byggrätten dock uppgå till högst 15 %.

Överskridningarna dimensionerar inga bilplatser.

Gemensamma bastu- och klubbutrymmen för invånarna får byggas utan att våningstalet utgör ett hinder.

Avfallshanteringsutrymmena ska placeras i byggnadernas markplan eller i anslutning till parkeringen.

Ljudisoleringen Δ L mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i bostadsrummens ytterhölje.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

Brandmuren kan ersättas med brandsektionering.

Byggnader

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Tekniska utrymmen ovanför takfotslinjen ska anpassas till byggnadens arkitektur.

Fasaden i bottenplanet får inte ge ett slutet intryck.

Om fasadelement används i byggnaden, ska skalväggskonstruktion eller lättelement användas. Tunnpussade element tillåts.

Balkongfasaderna ska planeras så att balkongerna förefaller vara indragna.

Trapphusen skall ha dagsljusinsläpp.

Gårdsplan

För kvartersområdet skall utarbetas en enhetlig plan över gårdarna.

Tomternas gårdsplaner skall indelas med olika ytbeläggningar och vedväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar.

Parkeringsplatser kan placeras oberoende av tomtindelningen.

Parkeringsområdena ska avgränsas från planterade områden med nedsänkta kantstenar.

Parkering

Flervåningshus: 1 bp/ 100 m²-vy, dock minst 0,8 bp/ bostad

Antalet cykelplatser som reserveras skall vara minst 1 st/30m²-bostadsvy. Hälften av platserna skall vara lättillgängliga.

Korttelin 68161 kahta läntisintä AK-alueetta koskee lisäksi seuraavat määräykset:

Pääosa autopaikoista tulee sijoittaa pihakannen alle.

Korttelialueiden ulkosivujen julkisivujen tulee olla väreiltään murrettuja ja värikylläisiä.

Sisäpihoille tulee päästä pelastuskalustolla.

AP

Asinpientalojen korttelialue.

Rivi- ja erillispientaloasuntoa kohti saa rakentaa autotalli- ja varastotilaa sallitun kerrosalan lisäksi enintään 35m².

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista

Julkisivumateriaalina tulee käyttää puuta, paikallamuurattua tilityä tai rappautua.

Asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Maaperän pilaantuneisuus on selvittävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Palomuuuri voidaan korvata palo-osastoinnin.

Pihat

Korttelialueelle on laadittava yhtenäinen pihasuunnitelma.

Pihoilla on käytettävä vettä läpäiseviä materiaaleja.

Tonttien piha-alueet tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puuvartisilla istutuksilla.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen hulevesijärjestelmään.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reunakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköinti tulee sijoittaa pääosin autokatoksiin tai -talleihin.

Pysäköintialueet on rajattava upotettavilla reunakivillä istutusalueista.

Pysäköinti

Rivitalot	1,5 ap/asunto
Erillispientalot	2 ap/asunto

AH

Asumista palveleva yhteiskäyttöinen korttelialue.

Alueen hulevesiä tulee viivyttaa AH-alueelle rakennettavassa viivytysaltaassa.

Pihan tulee olla korkeatasoinen. Piha tulee käsitellä korkealuokkaisin materiaalein, osan pinnoitteista on oltava luonnonkiveä. Pihalle tulee istuttaa puita. Istutuksissa tulee käyttää kookkaita taimia. Riittävä juuristotila on varmistettava tarvittaessa kantavalla kasvualustalla.

Kasvillisuuden tulee olla monimuotoista ja kasvilajeja tulee käyttää vaihtelevasti.

Maaperän pilaantuneisuus on selvittävä ja pilaantunut maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamistoimenpiteisiin ryhtymistä.

KTY

Toimitilarakennusten korttelialue.

Yritysten toimintaan liittyvää liike- ja myymälätilaa oheistiloineen saa rakentaa enintään 20 % käytetystä kerrosalasta.

Rakennusten tulee olla arkkitehtuuriltaan korkealuokkaisia. Korttelin rakennusten tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä korkealuokkaisista materiaaleista yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Koulutus- ja kokoontumistilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL liikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Rakentamatta jääviä tontin osia ei saa käyttää avovarasointiin.

Alueelle tulee laatia hulevesien hallintasuunnitelma.

Alueelle rakennettavat autopaikat on jaettava puu- ja pensasistutuksiin enintään 40 pysäköintipaikan yksiköiksi.

För de två AK-områdena längst västerut i kvarter 68161^{3/5} gäller dessutom följande bestämmelser:

Huvuddelen av bilplatserna ska placeras under gårdsdäcket.

Fasaderna på kvarterksområdets yttre sidor ska ha en brunten och färgrik färgskala.

Räddningsmaterial ska kunna köra in på innergårdarna.

Kvarterksområde för småhus.

För varje bostad i radhus och fristående småhus får garage- och förrådsutrymmen byggas högst 35 m² utöver den tillåtna våningsytan.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

Som fasadmateriäl ska användas trä, tegel som muras på plats eller rappning.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i bostadsrummens ytterhölje.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Brandmuren kan ersättas med brandsektionering.

Gårdsplan

För kvarterksområdet skall utarbetas en enhetlig plan över gårdarna.

På gårdarna skall användas vattengenomsläppliga material.

Tomternas gårdsplaner skall indelas med olika ytbeläggningar och vedväxter.

På området ska ordnas så att dagvattnet fördröjs innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta kantstenar.

Parkeringen ska huvudsakligen förläggas till carportar eller garage.

Parkeringsområdena ska avgränsas från planterade områden med nedsänkta kantstenar.

Parkering

Radhus	1,5 bp/ bostad
Fristående småhus	2 bp/ bostad

Kvarterksområde i sambruk som betjänar boendet.

Områdets dagvatten ska fördröjas i en fördröjningsdbas-säng som byggs i AH-området.

Gården bör hålla hög klass. Gården bör anläggas med användande av högklassiga material, en del av ytbeläggningen bör vara natursten. Träd bör planteras på gården. Vid planteringen bör uppvuxna plantor användas. Tillräckligt med rotutrymme bör garanteras genom ett bärande växtunderlag.

Vegetationen ska vara mångsidig och växtarter ska användas med variation.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder vidtas.

Kvarterksområde för verksamhetsbyggnader.

På högst 20 % av den utnyttjade våningsytan får affärs- och butikslokaler inklusive stödutrymmen i anslutning till företagsverksamhet byggas.

Byggnaderna ska till sin arkitektur hålla hög standard. Byggnaderna i kvarteret ska bilda en enhetlig helhet.

Byggnadernas fasader skall byggas av högklassiga material och ett enhetligt byggnadssätt iakttas.

Ljudisoleringen ΔL mot trafikbuller ska vara minst 32 dB i utbildnings- och samlingsrummenas yterskal.

De delar av tomten som förblir obebyggda får inte användas för öppen lagring.

För området ska utarbetas en plan för dagvattenhantering.

De bilplatser som byggs i området ska delas in med träd och buskar i enheter som omfattar högst 40 parkeringsplatser.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotettavilla reu-
nakivillä pysäköinti- ja istutusalueista.

Pysäköinti

Liike- ja toimistotilat	1 ap/ 50 k-m ²
Toimistotilat	1 ap/ 50 k-m ²
Polkupyöräpaikkoja	1 /80 k-m ²

LPA**Autopaikkojen korttelialue.**

Pysäköintipaikkoja voi sijoittaa tonttijaosta riippumatta.

Pysäköintialue tulee jäsentää erilaisilla pinnoitteilla ja puu-
ja pensasistutuksilla.

Pysäköintialueet on rajattava istutuksin. Alueen osat, joita
ei käytetä pysäköintiin tai kulkuväyliin, tulee istuttaa. Istu-
tuksiin tulee käyttää puuvartisia kasveja.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja pilaantunut
maaperä tarvittaessa kunnostettava ennen rakentamisto-
imenpiteisiin ryhtymistä.

Korttelin 68160 LPA-alue varataan viereisen AK-alueen
käyttöön.

Korttelin 68161 LPA-alue varataan sen länsipuolisten
AK-alueiden käyttöön.

ET

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja
laitosten korttelialue.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa - alueen raja.

Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkin-
tä kohdistuu.

Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.

Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Korttelin numero.

Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun ylei-
sen alueen nimi.

Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuk-
sen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaava-
määräyksen.

Rakennusala.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.

Auton säilytyspaikan rakennusala.

Ohjeellinen auton säilytyspaikan rakennusala.

Auton säilytyspaikan rakennusala, jossa roomalainen
numero osoittaa autotasojen suurimman sallitun määrän.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen ja
/ tai auton säilytyspaikan.

Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa talousraken-
nuksen ja/ tai auton säilytyspaikan.

Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakan-
nen alle.

Ohjeellinen hulevesireitti.

Istutettava alueen osa.

Säilytettävä / istutettava puurivi.

Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen
juuristoa ei saa vahingoittaa.

Katu.

Gångtrafikområdena ska stenläggas och avgränsas från
parkerings- och planteringsområdena med nedsänkta
kantstenar.

Parkeri

Affärs- och kontorlokaler	1 bp/ 50 m ² -vy
Kontorlokaler	1 bp/ 50 m ² -vy
Cykelplatser	1/80 m ² -vy

Kvartersområde för bilplatser.

Parkeringsplatser kan placeras oberoende av tomtindel-
ningen.

Parkeringsområdet ska struktureras med olika ytbeläg-
ningar och träd- och buskplanteringar.

Parkeringsområden ska avgränsas med planteringar. De
delar av området som inte används för parkering eller
passager ska förses med planteringar. Planteringarna ska
bestå av växter med vedstam.

Markens föroreningsgrad ska undersökas och förorenad
mark ska vid behov saneras innan byggnadsåtgärder
vidtas.

LPA-området i kvarter 68160 reserveras för användning av
det intilliggande AK-området.

LPA-området i kvarter 68161 reserveras för användning av
de AK-områden som ligger väster om detta LPA-område.

Kvartersområde för byggnader och anläggningar för
samhällsteknisk försörjning.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns för delområde.

Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteck-
ningen gäller.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat
allmänt område.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar
i byggnader, byggnad eller del därav.

Understreckningen anger planbestämmelse som o-
villkorligen skall tillämpas.

Byggnadsyta.

Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.

Riktgivande byggnadsyta för förvaringsplats för bil.

Byggnadsyta för förvaringsplats för bil där den romerska
siffran anger största tillåtna antal bilplan.

Byggnadsyta där ekonomibyggnad och / eller för-
varingsplats för bil får placeras.

Riktgivande byggnadsyta där ekonomibyggnad och/eller
förvaringsplats för bil får placeras.

Byggnadsyta där parkering får placeras under gårds-
däck.

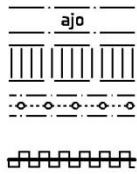
Riktgivande dagvattenled.

Del av område som bör planteras.

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och
dess rotsystem får ej skadas.

Gata.

Ajoyhteys.

Ohjeellinen yleiselle jalankululle varattu alueen osa.

Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.

Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

Körförbindelse.

Riktgivande för allmän gångtrafik reserverad del av område.

Del av område reserverad för underjordisk ledning.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
KaupunkisuunnitteluVerksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen**Mittausosasto**

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __./__20__

Mättningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __./__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __./__20__

Näkymä Peltolantieltä, Kuva: L-arkkitehdit.

Kaupunginhallitus 23.5.2016 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavan muutosehdotuksesta **nro 002277, Koivuhaka**. Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 1 kpl.

**NRO 1
UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS (ELY)**

Lausunto:

”Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että asutuksen tiivistäminen alueella on Vantaan yhdyskuntarakenteen ja joukkoliikenteen järjestämisen kannalta edullista.

Vaikka Puutarhatien, Apilatie, Peltolantie ja Mesikukantie liikennemäärät jäävät oletettavasti pieniksi eivätkä väylien liikenteen melutaso ylitä valtioneuvoston päätöksen 993/1992 vaatimuksia, olisi tämä hyvä esittää kaavaselostuksessa.

Kaavaratkaisussa käytetty lentomelun huomioiva 32 dBA ääneneristysvaatimus on riittävä. Leikki- ja oleskelutiloille ei ole esitetty kaavamääräystä.

Pihasuunnitelmissa tulee huomioida yleiskaavassa esitetty m-3 lentomelukäyrän ohjausvaikutus oleskelutilojen äänimaisemassa.”

Vastine:

Kuten lausunnossa jo todetaan, Tikkurilantie lukuun ottamatta ympäröivän katuverkon kaduilla liikennemäärät jäävät vähäisiksi, eikä niiden liikenteen melutaso ylitä valtioneuvoston päätöksen 993/1992 vaatimuksia. Asia on syytä mainita kaavaselostuksessa.

Kaavamuutosalue sijaitsee yleiskaavan mukaisella lentomelualueella m3, mikä tarkoittaa, että lentomelun tasot alueella ovat L_{den} indeksillä ilmaistuna välillä 50–55 dB. Kaava-alueen ulko-oleskelu- ja leikkialueiden melutaso ei siis ylitä A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päivä-ohjearvoa (klo 7–22) 55 dB.

Pihasuunnitelmaa laadittaessa tulee kuitenkin ottaa huomioon lentomelu ja sijoittaa leikki- ja oleskelualueet siten, että meluhaitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Tarkistukset:

Kaavaselostukseen lisätään maininnat tonttikatujen liikennemeluvaikutuksista. Ulkomelutasoa koskeva lausunto saatetaan tietoon jatkosuunnittelun yhteydessä.

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle.**

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytettä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1

Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2

Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.